Др ЖИВАН СТОЈКОВИЋ
ХРАНИСЛАВ РАКИЋ

Седма деценија СУБНОР-а Лесковца

2007 - 2017.

Лесковац, 2017.

1722
355.31:061.2
(497.11)"2007/2017"

СЕДМА ДЕЦЕНИЈА СУБНОР-А ЈЕСЕНОВИНА 2007-2017

РЕПУБЛИКА СРБИЈА НАРОДНА БИБЛИОТЕКА

Издавач:
ГРАДСКИ ОДБОР СУБНОР-а ЛЕСКОВАЦ

Уредник
Хранислав Ракић

Рецензенти
Мр Мирослав Здравковић
Проф. др Драгомир Радовановић

978-86-81096-00-0

ЦИП CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд
355.31:061.2(497.11)"1997/2007"
СТОЈКОВИЋ, Живан, 1937-
Седма деценија СУБНОР-а Лесковца : 2007-2017. / Живан Стојковић, Хранислав Ракић ; [фотографије Златомир Пешић]. - Лесковац : Градски одбор
СУБНОР-а, 2017 (Лесковац : COPY). - 394 стр. : фотогр. ; 25 cm
Слике аутора. - Тираж 200. - Стр. 7-13: Предговор / Мирослав Здравковић.
-
Библиографија: стр. 389-390.
ISBN 978-86-81096-00-0
1. Ракић, Хранислав, 1928- [аутор]
а) Савез удружења бораца Народноослободилачког рата Југославије. Општински одбор (Лесковац) - 2007-2017
COBISS.SR-ID 251430156

Др Живан Стојковић
Хранислав Ракић

СЕДМА ДЕЦЕНИЈА СУБНОР-а ЛЕСКОВЦА 2007-2017.

Поклон библиотеци
у Власотинцу

30. марта 2018.
Власотинце

Лесковац, 2017.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„Десанка Максимовић"
Инв.бр. 1722
Сигнатура 355.31:061.2(497.11)"2007/2017"

Посвећено онима који су
спремни да бране достојанство
српског народа и писаном речи

ПРЕДГОВОР

Поводом 70 година формирања Савез удружења бораца Народноослободилачког рата 1941-1945. године Градски одбор Лесковца одлучио је да се припреми монографија „ Седма деценија рада СУБНОР-а Лесковац 2007-2017. године“. Тај задатак поверен је познатим и афирмисаним познаваоцима ове материје проф. др Живану Стојковићу и професору историје Храниславу Ракићу. Они су, иначе, у нашаој и широј читалачкој јавности, присутни као аутори бројних заједничких и самосталних, посебних књига оз области историографије и дугогодишњи су функционери СУБНОР-а града Лесковца и Јабланичког округа.

Поштоваоци писане речи, следбениц и континуелне борбе за слободу, демократију и историјску истину и борци за очување, неговање и развијање слободарских и револуционарних традиција имају привилегију да се читањем ове књиге присете догађаја, а млађе генерације упознају са свим оним тешкоћама, сцилама и харибдама, кроз које су се и међу којима су се пробијали њихови преци до највиших цивилизацијских вредености и тековина, пре свега, до слободе и демократије. Сваки човек и целокупно мирољубиво човечанство изнад свега жели и цени слободу. О њој, сањају, маштају и певају и пастири, и ратари, и песници, и уметници и академици.

Реторички се поставља питање да ли слобода зна за све ово. Можда се одговор, опет у реторичком смислу, може наћи у стиховима нашег комшије песника Бранка Миљковића:

„Кад би слобода знала да пева,
Као што сужњи певају о њој“.

Сама књига својом садржином на преко 300 страница даје одговоре на бројна питања деловања СУБНОР-а и његових највиших органа, скупштина и Градског и Окружног одбора, на остваривању статутарних и програмских циљева и задатака за период од 2007-2017. године. Међутим, Градски одбор Савеза бораца Лесковца, један је од ретких који је схватио потребу да се

монографски обради период од оснивања СУБНОР-а 1947. године до данас. Тако су ови вредни аутори, историчари, већ изнедрили две књиге о овој Организацији. Прву, под насловом „ Савез бораца Лесковца 1947-1997. „ објављену 1997. година и другу „Деценија континуитета 1997-2007," објављену 2007. године. Тако то постаје својеврсна трилогија која обухвата седам деценија рада СУБНОР-а у Лесковцу. То је истовремено била наша обавеза, наш дуг према генерацијама које су се, на позив Комунистичке партије Југославије, сврстале у борбене редове против фашистичког окупатора и домаћих издајника за слободу своје земље и свога народа и за праведнији друштвено-економски порадак. у Наородноослободилачку борбу и социјалистичку револуцију кренули су сви који не трпе окове и ланце, и старо и младо, и одрасли и деца, и мушкарци и жене. Наш велики песник Његош би рекао:

„Што се неће у ланце савијати,
То се збеже у ове планине"

Земља је била окупирана, али народ није био побеђен.

Оно што ову књигу чини карактеристичном и занимљивом то су осврти аутора на акције, на деловање, на реаговање СУБНОР-а на негативна кретања и појаве у друштву, а не на састанчење и форумски рад. Седнице и састанци се помињу само као кратки договори за деловање на оживотворењу програмских циљева и задатака. Највише простора је посвећено обележавању значајних догађаја и личности из слободарске историје Србије и српског народа, посебно у периоду Народноослободилачке борбе, социјалистичке револуције и послератног социјалистичког развоја. Истакнуто је и набрајано који су све догађаји и личности обележавани у овом десетогодишњем периоду, на које се тешкоће наилазило и како су проблеми решавани. Посебна пажња је поклоњена обележавању значајних датума и личности из периода социјалистичког развоја земље. Ово је нарочито значајно због тога што је државно руководство, после петооктобарских догађаја 2000. године, контрареволуционарним, пучистичким методама на улици преузело власт у држави, омаловажило,

негирало и девастирало све тековине и вредности створене у НОР-у, социјалистичкој револуцији и послератном социјалистичком развоју Србије.

Са посебном пажњом, аргументовано и детаљно аутори су обрадили реаговање СУБНОР-а града и округа и њиховог руководства на понашање ретроградних и прочетничких снага у државном руководству Србије, које дрско, цинично и лицемерно помиње Југославију као илузију, братство и јединство као услов за распад те исте Југославије у крви и пепелу, самоуправљање као утопију, а мирољубиву коегзистенцију народа и држава, ванблоковску и несврстану политику, као велики историјски промашај. То могу да учине само, најблаже речено, недобронамерни према својој земљи и своме народу, острашћене незналице које изједначују четнике и партизане. Они који би да кроје историју по свом лику и наличју, који мењају преко ноћи имена улица, установа и предузећа, који спроводе пљачкашку приватизацију и којима смета све што у предзнаку има социјалистичко и самоуправно.

Пошто су уличарски преузели власт у држави, грађани-бирачи су им показали шта о њима мисле на изборима и дали им почасно место на ђубришту историје. Тиме је народ показао да је непограшив у одлучивању када му се омогући да се слободно и демократски изјашњава. Из реаговања СУБНОР-а на овакве појаве, што су аутори текстуално истакли, читалац може и сам да закључи да у Савезу бораца постоји убеђење да се све ово са Југославијом не би догађало деведесетих година и Србијом, октобра 2000. године. да је о томе одлучивао народ у демократским условима и по демокртаском поступку. Не треба ићи ни широко, ни далеко у истраживање узрока распада, растурања, демонтирања, убијања Југославије. Два су основна, главна узрока због којих Југославије нема више, а биће је. Јер, по којој логици ми са простора ондашње Југославије нисмо могли да останамо у њој, а моћи ћемо сви заједно у „љубави и слози“ да живимо у Европској унији, вероватно под окриљем „Милосрдног анђела“ и како би Вук Караџић рекао „ По правилима баба Смиљане“ или можда Ангеле, а сигурно не

Терезе, јер је она напустила Унију по сопственом правилу „спасавај се, ко може“ . Ако Европска унија остане, она ће бити реорганизована по принципу концентричних кругова, па ћемо ми, пошто смо толико навалили, бити њена периферија, већа и гора него што смо сада. А били смо социјалистичка држава са друштвеном својином над средствима за производњу, са радничким и друштвеним самоуправљањем као основним друштвено-економским продукционим односом, ванблоковска, несврстана земља, центар светских збивања. Кажем ово, иако знам да ће они дрски и цинични лицемери, које је народ на изборима сместио на заслужено место, рећи да ми у Савезу бораца, који смо све то 50 година градили у социјализму, само то сањамо. Наш сан је стварност, коју читав свет познаје, а њихов је кошмар. Поменуо сам два узрока због којих Југославије више нема. Један је спољашњи и састоји се у непрестаном субверзивном деловању влада недобронамерних држава и њихових обавештајних служби према нашој земљи. Други је унутрашњег карактера и односи се управо на недораслост и властољубивост државног руководства у ондашњој Југославији и њеним федералним јединицама. Неспособни, а заслепљени влашћу и мислећи само на себе и своје интересе, заборавили су да у држави којом владају постоји народ и институције политичког система. Како би друкчије човек могао да разуме члана Председништва СФРЈ из Србије, који председавање Председништву уступа чиновнику Европске уније, или поступак начелника Генералштаба Југословенске народне армије, кога наша служба безбедности затиче на лицу места да одаје поверљиве и државне податке, дакле, државну тајну, припадницима америчке обавештајне службе. И ниједном од њих се, бар до сада, ништа није десило. Један пише књиге у којима је главни баџа и „најпаметнији“. А такви са накнадном памећу су најгори, најопаснији и најбескуполознији. Он, због чије је прекомерне и накнадне памети, нестала једна врло угледна држава у свету, окривљује партизане и најелитније партизанске јединице што су „слепо слушали“ свог врховног команданта и сачувале територијалну целовитост Југославије у

најтежим условима борбе против фашистичког окупатора и његових слугу. Окривљује и српско руководство у својим памфлетским написима и безвредним брошурама што је слушало председника Партије и држава Југославије. Заборавио је само и претходном и накнадном памећу да све те тврдње поткрепи чињеницама о томе шта је постигнуто у пероду који критикује.

А шта под његовим „мудрим“ руководством. Сасвим сам сигуран да н данас не схвата лицемерно понашање влада недобронамерних држава америчке и енглеске администрације и администрације Европске уније, па зато истиче да су га њихови представници убеђивали да стоје иза територијалног интегритета Југославије. Они стоје, како су обећали нашем „малом Ђокици“, али Југославија више не постоји. Нисам сигуран да је чуо и разумео хрватског члана Председништва СФРЈ, кад је пред Сабором понови изјавио да је задатак успешно извршио: „Југославије више нема“! На знамо само колики је у свему томе удео нашег „Малог Ђокоце“.

У књизи је значајна пажња посвећена и очувању, обнови, одржавању и реконструкцији споменика и спомен обележја ослободилачких ратова Србије, са посебним освртом на стање споменика из периода НОР-а и социјалистичке изградње земље.

Указано је, с правом, на врло лоше стање ових споменика и на редовну комуникацију руководства СУБНОР-а и представника органа локалне самоуправе у Јабланичком округу са захтевом да локална самоуправа, преко својих надлежних органа, редовно и одговорно извршава своје законске обавезе према спомеиницима и спомен обележјима, јер сви они преддстављају културно-историјско богатство државе Србије. У том конетксту је и на изборној скупштини СИБНОР-а јабланичког округа закључено да се још једном, по ко зна који пут, упути писмо свим председницима општина Јабланичког округа и градоначелнику Лесковца. Јер, пропадање неких споменика преддставља штету са несагледивим последицама, какав је случај са спомен кућом народног хероја Косте Стаменковића. Поред осталих врло значајних питања, обрађених у овој књизи, посебну пажњу заслужује питање односа и

садрадње СУБНОР-а са осталим удружењма, друштвима, организацијама, политичким партијама и органиам локалне самоуправе. Ово питање је врло детаљно и аргументовано обрађено. Ради се, пре свега, о међусобном поштовању и уважавању улоге и значаја свих ових поменутих субјеката, који у оквиру политичког система Србије остварују сличне или различите уставне и законске програмске циљеве и задатке.

Нарочито је указано на међусобне односе и сарадњу СУБНОР-а општина и града са органима локалне самоуправе на бројним питањима од значаја за деловање СУБНОР-а на остваривању уставних, законских и програмсих циљева и задатака. Ту спадају, у првом реду, питања мтеријално-финансијске природе. Ова питања већ више година остају међусобно неразјашњена и несхваћена на релацији СУБНОР-а општина, односно града и органа локалне самоуправе.Не одржива је садашња пракса да локалне самоуправе округа не учествују уоппте у финансирању деловања и активности СУБНОР-а на остваривању програма. Ова књига, укључујући и предговор као њен саставни део, треба да иницира, да покрене и руководства СУБНОР-а и представнике локалне самоуправе да што пре организују разговор на ову тему и обавезно нађу заједничко повољно решење. Уставна и законска права и обавезе су јасни и недвосмислени и за једну и за другу страну. Период, време и повод за објављивање ове књиге обавезују да се на крају каже да је СУБНОР 1941-1945. године настао 1947. године као друштвено-политичка организација из Народног фронта, који је у току НОР-а и социјалистичке револуције деловао као јединствени фронт антифашистичких снага, заједно са Уједињеним савезом антифашистичке омладине Југославије (УСАОЈ), Савезом комунистичке омладине Југославије (СКОЈ) и Антифашистичким фронтом жена (АФЖ) под вођством Комунистичке партије Југославије. Као што је у току НОР-а и социјалистичке револуције, заједно са овим поменутим антифашистичким организацијама, Народни фронт имао врло значајну улогу у ослобађању земље од фашистичког окупатора, тако је, у послератној обнови и изградњи порушене земље и

развоју новог социјалистичког друштвено-економског и политичког поретка, СУБНОР имао незаменљиву улогу. После Комунистичке партије као руководеће и Савеза комуниста, касније, као водеће идејно-политичке снаге, СУБНОР је, све до увођења вишепартијског система, био најважнија друштвено-политичка организација, иза које су, по значају и улози били Социјалистички савез радног народа Југославије (ССРНЈ), Савез синдиката и Савез социјалистичке омладине.

Мр Мирослав Здравковић

ЛЕСКОВАЦ
ВУЧЈЕ
ПРЕДЈЕЛАНЕ
Смрдан
Бабичко
Градиница
Ражојна
Голема Нивка
Орловица
Јарсеново
Ступница
Дрвеван
Горња Кушиовица
Пиљурово
Јашуња
Оранац
Градашница
Доња
Кушиовица
Кумарево
Слатина
Бобиште
Мањовце
Рујно Поље
Крављане
Мрштане
Кравјиште
Зарбудово
Синковце
Рударе
Шиљковац
Кукљовце
Велико Грдане
Пазарце
Загужане
Зољско
Стројковце
Накривањ
Белиј Поток
Гушово
Чукљеник
Слатина
Несврта
Пазаре
Грдово
Бистрица
Кораћевац
Крајиште
Ново Село
Личин Дол
Крајце
Брићевље
Црвени Брег
Сушевље
Иркуница
Мелово
Сретелица
Равни Лед
Гагинце
Калуђерце
Ирнавац
Горина
Буковa Глава
Баре
Славујевац
Игриште
Мировцевце
Виина
Белаковце
Малаково
Карбоферван
Туреховац
Доње Грдане
Ражце
Кутлиште
Ирнаковце
Шарлинце
Липовац
Чекомин
Печењевце
Живково
Пробој
Задужје
Полримље
Душаново
Виларце
Петровац
Д.Стопање
Г.Стопање
Мрсаковце
Ражце
Шиљковце
Г.Јарна
Д.Јарна
Г.Грдане
Д.Грдане
Палањуна
Бобиште
Јелашница
Д.Слатина
Г.Слатина
Бељаница
Д.Кравјиште
Г.Кравјиште
Д.Бучумбарце
Г.Бучумбарце
Д.Бабуша
Г.Бабуша
Бучумски Чифлук
Жабљане
Г.Трнавац
Д.Трнавац
Г.Јарна
Д.Јарна
Г.Бучумбарце
Д.Бучумбарце
Г.Кравјиште
Д.Кравјиште
Г.Слатина
Д.Слатина
Г.Стопање
Д.Стопање
Г.Грдане
Д.Грдане
Г.Јарна
Д.Јарна
Г.Бабуша
Д.Бабуша
Г.Трнавац
Д.Трнавац

УВОД

Оснивачки конгрес Савеза бораца Народноослободилачког рата (СУБНОР) Југославије одржан је 30. септембра 1947. године у Београду. Конгрес је усвојио Правила, која су предвиђала да, поред бораца Народноослободилачког рата, чланови Савеза бораца могу бити и лица која су активно помагала Народноослободилачки покрет, заробљени активисти, који су и поред тортуре остали на линији НОП-а, интернирци или лица на принудном раду због активног помагања НОП-а и они који су се борили против фашизма у оквиру неког другог покрета отпора (шпанског француског и других). О пријему су одлучивали срески, односно градски одбори, а о искључивању из чланства Земаљски, односно одбори аутономних покрајина. Сви борци на територији једног месног или рејонског одбора чинили су Скупштину, која је бирала Одбор, којим руководе председник и секретар.

Почетком септембра 1947. године, на позив Иницијативног одбора учесника НОР-а Србије, у Лесковцу је формиран Иницијативни одбор за оснивање Удружења бораца који су чинили: Милорад Костадиновић, секретар Градског народног одбора, Добривоје Аранђеловић, официр, Стојан Николић, инспектор Контролне комисије, Ђорђе Стаменковић, повереник Одељења рада Градског народног одбора, Цана Миљанић, повереник Социјално-здравственог одељења Градског народног одбора, Стојан Ђокић, председник Среског синдикалног већа, Димитрије Кулић, председник Планске комисије Градског одбора Народне омладине, Станко Станишић, персонални референт предузећа „Трудбеник“ и Раде Марковић, капетан Југословенске армије.

Десетак дана касније у Власотинцу је основан Срески иницијативни одбор, који је имао задатак да организује састанке са учесницима Народноослободилачког рата и да врши припреме за среску конференцију на којој би били изабрани

делегати за оснивачки конгрес. Чинили су га: Милорад Вељковић, секретар Среског народног одбора, Божил Дојчиновић, Ђорђе Младеновић, Јован Димитријевић, Даница Бајагић, Славица Станковић, Сретен Јанковић, Влада Ђорђевић, Савка Бошковић, Миодраг Најдановић и Драгиша Стојановић.

Задаци Савеза бораца били су да шири братство и јединство, да се бори против нових ратних сукоба и за очување мира, првенствено међу словенским народима, чији је најјачи ослонац био Совјетски Савез. Задатак бораца је био и остварување петогодишњег плана развоја и изградње земље са истим ентузијазмом са којим су се борили против фашистичког окупатора за ослобођење земље и, наравно, чување традиција и тековина Народноослободилачког рата. Предвиђено је да Савез бораца делује у оквиру Народног фронта, а да њиме руководи Земаљски одбор у републикама, Покрајински у Аутономној покрајини Војводини Обласни у Области Косово и Метохија.

Основне организације Савеза бораца биле су месни и рејонски одбори.

Целе јесени 1947. године одвијале су се припреме за оснивање Савеза бораца. Вршен је попис бораца, одржавани састанци, објашњавани циљеви. До почетка децембра у Лесковцу су основана три рејонска одбора, с тим што је уписивање нових чланова и даље трајало. Председник првог рејонског одбора био је Максим Ђуровић, секретар Гојко Зечевић, другог Рајко Костадиновић, секретар Властимир Нешић и трећег Жарко Здравковић, секретар Душан Стефановић.

У пуној дворани биоскопа „Москва“, 14. децембра 1947. године, одржана је оснивачка скупштина Градског одбора Савеза бораца Лесковца. О задацима Одбора говорио је Стојан Миленковић, који је постао и први председник, а за секретара је изабран Јован Милошевић. Одбор је имао 16 чланова. Припреме за оснивање Среског одбора Савеза бораца трајале су мало дуже, због величине среза који је имао 28 месних народних одбора. Скупштина је одржана почетком јануара 1948. године у биоскопу „Москва“ у Лесковцу. За председника Управног

одбора Среског одбора Савеза бораца изабран је првобораац Милорад Костадиновић, а за секретара Стојанча Ивановић.

Изабрано је и 25 делегата за Скупштину Земаљског одбора Србије.

КОНТИНУИТЕТ У РАДУ

Рад Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац настављен је и у седмој деценији остојања са јасном опредељеношћу да је реч о организацији која је била креатор остваривања тековина ослободичаког рата 1941-1945. године против фашистичког окупатора и изградње новог социјалистичког друштвеног поретка.

Средином јануара 2008. године Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа и Општински одбор СУБНОР-а Лесковац позвали су на сарадњу остале организације Савеза бораца јабланичког округа у заједничком раду на неговању традиција ослободилачких ратова Србије и у изборној активности за председника Републике Србије, затим за локалне, а касније и парламентарне изборе, па је тим поводом одржан састанак у Лесковцу. Истакнуто је да је потребно обезбедити координацију и заузети заједнички став према појединим кандидатима, без обзира што Савез бораца није политичка организација у првом реду према онима који подржавају програме рада Организације и вредности НОР-а и социјалистичког развоја.

Крајем месеца, 26. јануара, делегација Општинског одбора, коју су чинили мр Мирослав Здравковић и Слободан Маринковић присуствовала је сахрани Милана Ђорђевића из Грделице, председника Месног одбора СУБНОР-а, чиме је посебно указано поштовање према оним његовим активистима које су знатно допринеле успешном остваривању програма рада Организације.

Поводом отимања Косова и Метохије из састава Републике Србије СУБНОР, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружење војних пензионера и Савез резервних војних старешина Лесковца, 20. фебруара 2008. године, упутили су отворено писмо јавности под називом:

КОНТИНУИТЕТ НАСИЉА

Србија је понос доказивала више пута у својој бурној историјској прошлости и онда када је у Орашцу проговорио слободарски дух за одбацивање турског јарма и у завршном чину ослобађања у балканским ратовима од зулума и понижавања и кад је одбацила ултиматум тадашњих освајача 1914. године, спремна да животима и храброшћу одбрани своју независност и у супротстављању највећем злу човечанства-фашизму 1941. године, сврставајући се тако у ред оних земаља које су чиниле антифашистичку блок за очување слободе човечанства и најзад када је одолевала безумном бомбардовању у агресији НАТО силника 1999. године. Није Србија дозвољавала да буде понижавана, већ је увек доказивала да је достојна својих славних предака, чија имена су уписана златним словима на споменицима слободарства.

Косово и Метохија су њен стуб, место рађања српске државе, духовна и политичка окосница свих њених вредности, а једино су фашисти у Другом светском рату покушали да га отму и прикључе такође фашистичкој Албанији, што је опстало управо онолико колко им је историја дозвољавала да сеју смрт и ужас. Зато је то и једна од највећих тековина ослободилачке борбе 1941-1945. године.

Данашње отимање Косова и Метохије је плод модерних фашизоидних поступака и утолико је срамније што га спроводе они који би морали да се стиде због жртава и живота српске младости, која је раме уз раме са борцима бранила слободу човечанства. Својим покољењима су тако оставили најсрамнији печат насиља, неправде и понижења. Биће им потребно много времена да се оправдају пред судом историје због безумља својих предака.

Србијо, остани достојанствена у име својих предака и докажи да те такво насиље не може поколебати и уплашити.

Косово и Метохије је увек твоје срце и остаће да куца у твом јединственом телу.

Поштујући статутарне обавезе Председништво Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац је, 11. марта 2008. године, усвојило извештај о материјално-финансијском пословању за 2007. годину, који је поднео секретар Стојан Марковић. После краће дискусије у којој је указано на специфичности рада у овој сфери делатности, усвојен је завршни рачун за 2007. годину. Разговарано је и о припреми седнице Општинског одбора СУБНОР-а и, поред осталога, закључено да се сачине спискови живих учесника НОР-а, ради прецизне евиденције. Седници су присуствовали и Војислав Грујић, председник и мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, чиме је још једном потврђена добра сарадња Окружног и Општинског одбора Лесковца.

Сарадња са Техничком школом „Раде Металац", настављена је и у 2008. години, што је од посебног значаја, јер су контакти са осталим средњим и основним школама нешто теже успостављани у првом реду због одлуке школских власти да ученици не могу бити ангажовани за присуство при обележавању појединих догађаја из ближе прошлости Лесковца и Републике Србије. Испред ове Школе је биста Благоја Ристића-Радета Металца, чије име она носи, па је, као и ранијих година, делегација СУБНОР-а, коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић, 18. марта 2008. године, положила цвеће крај спомен бисте, а затим обавила срдачан разговор са директором школе, која овај дан слави као свој Дан и организује приредбу ученика.

На седници Општинског одбора, 23. априла 2008. године, разматран је извештај о раду Организације у 2007. години и наредни задаци за 2008. годину, извештај о материјално-финансијском пословању у 2007. години и финансијски план за наредну годину. Посебна пажња је била поклоњена програму обележавања значајних догађаја у 2008. години, уз наглашавање потребе да се предузму одговарајуће мере за одржавање споменика и спомен обележја из ослободилачких ратова Србије.

Подржана је и иницијатива младих бораца од 1990-1999. године да се коначно приступи реализацији изградње споменика, који би био посвећен жртвама ових ратова. Тим поводом подржан је и њихов протест у коме је још једном истакнут захтев да се што пре подигне спомен обележје, за које не сме бити препрека где ће бити лоцирано, јер је Лесковац један од ретких градова који нема такав споменик. Посебно је наглашен и проблем остваривање заштите за 160 бораца, за које дуже време касни исплата законски одређених принадлежности. На крају су усвојени извештаји о материјално-финансијском пословању за 2007. годину и програм рада за 2008. годину. Састанак је искоришћен и да се укаже на потребу исказивања подршке младим борцима из 1990-1999. године, који се боре за своја права и протестују због не измирених обавеза према њима.

У реферату о наредним задацима Хранислав Ракић је навео:

Живимо у тешким временима глобализације и гажења основних људских права, зато је неопходно да се Организација Савеза бораца учвршћује и подмлађује новим члановима и буде спремна на сва искушења пред којима се српско друштво налази.

У нашој једногодишњој активности, како се види из извештаја за 2007. годину, постигли смо значајне резултате. У парламентарним изборима Савез бораца залагаће се за оне опције које признају и уважавају Народно-ослободилачку борбу и њене тековине и које су у могућности да решавају економске, социјалне и друге проблеме од интереса и за нашу Организацију.

У наредном периоду настојаћемо да обезбедимо веће присуство наших чланова и грађана при обележавању значајних догађаја из историјске прошлости српског народа. У првом реду да ангажујемо и ученике основних и средњих школа. Добра нам је оријентација да обележавамо све важне догађаје из ослободилачких ратова Србије. Врло важан задатак нам је и да наставимо борбу против фалсификовања и обезвређивања Народно-ослободилачке борбе 1941-1945. године. Треба, при том, користити аргументе који се никако не могу оспоравати, као што смо и до сада чинили.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„Десанка Максимовић"
Инв.бр. 1722
Сигнатура 355.31:061.2
(497.11)"2007/2017"

Наставићемо и успешну сарадњу са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружењем војних пензионера, које се је колективно учланило у Савез бораца и Удружењем пензионера, као и са Скупштином града. Међутим, сарадња са Удружењем ветерана бораца од 1990. године је доста ослабила, па се том питању мора да посвети већа пажња. Одржавање споменика и спомен обележја у нашем крају није на одговарајућем нивоу, а то је у надлежности локалне самоуправе, па је наша улога само у томе да указујемо на њихово стање. Наставићемо, у границама финансијских могућности, са издавачком делатношћу, која је у претходном периоду била доста развијена Праћење активности Савеза бораца од стране средстава јавног информисања није на задовољавајућем нивоу. Зато је потребно да се са њима успостави бољи контакт. Положај, здравствено стање, усамљеност, економске недаће, набавка лекова и друго су значајни проблеми за борце НОР-а, што се мора решавати на нивоу државних органа.

У настојању да поједини чланови СУБНОР-а, у првом реду учесници НОР-а, добију одређену сатисфакцију за свој допринос борби у послератном развоју земље, Републички одбор СУБНОР-а Србије је затражио од Окружног и Општинског одбора СУБНОР-а да предложе 15 кандидата, којима би било додељено признање за допринос у раду и неговању традиција ослободилачких ратова Србије. У разговору поводом овог захтева, 28. априла 2008. године, учествовали су Војислав Грујић, мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и Стојан Марковић.

Сачињен је предлог за следеће личности: Војислав Грујић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Стојан Марковић, Стојан Стаменковић из Власотинца, Митар Михајловић из Лебана, Александар Павловић из Медвеђе, Томислав Тошић из Бојника, Јоска Савић из Црне Траве, проф. др Живан Стојковић, Никола Илић, Александар Стојановић, Витомир Шундрић, Златомир Пешић и Светозар Стојичић из

Лесковца. О овоме је и на састанку представника Окружног и Општинског одбора, 6. маја 2008. године, постигнута сагласност.

Повеље су подељена на седници Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, 14. маја 2008. године, у просторији Градског одбора у Лесковцу. Том приликом се говорило и о припремама за обележавање јулских празника, активностима за пријем нових чланова СУБНОР-а и дат је извештај о здравственом и материјалном стању чланова СУБНОР-а. Уводне напомене о обележавању јулских празника дао је Војислав Грујић, председник Окружног одбора, који је нагласио да је основни задатак Савеза бораца да негује традиције ослободилачких ратова, међу којима јулски празници у историји српског народа заузимају посебно и часно место. У дискусији су учествовали: Хранислав Ракић, Раде Стаменковић, проф. др Живан Стојковић, Милан Ђорђевић, Стојан Стаменковић и Александар Павловић. Исказано је задовољство поводом озбиљности припрема за обележавање јулских празника

О критеријумима за доделу Повеља говорио је мр Мирослав Здравковић нагласивши да је у питању више категорија појединаца, не само непосредних учесника НОР-а, који су дали посебан допринос раду и развоју Савеза бораца, али су на првом месту били учесници НОР-а, народни хероји, носиоци Партизанске споменице 1941. године, учесници НОР-а који су континуирано били активни у Савезу бораца и више година били на одговорним функцијама, затим кадрови средње генерације који поштују и развијају традиције ослободилачких ратова Србије и НОР-а. Како међу живим борцима није било народних хероја Повељу су у првом реду добили носиоци Партизанске споменице 1941. године: Војислав Грујић, Витомир Шундрић и Александар Стојановић. затим седам учесника НОР-а: Никола Илић, Хранислав Ракић, Стојан Марковић, Александар Павловић, Митар Михајловић, Светозар Стојичић и Јоска Савић. Остали добитници су из релативно млађе генерације.

На захтев Републичког одбора СУБНОР-а Србије сачињен је списак ратних војних инвалида учесника НОР-а, који живе на територији општине Лесковац. Укупно их је било 31:

Благојевић Живојин, Грделица, Стаменковић Светислав, Рајно Поље, Цакић Глигорије, Дрћевац, Ђорђевић Стојко, Јарсеново, Димитријевић Милутин, Свирце, Стаменковић Илија, Доње Бријање, Ивановић Тихомир, Лесковац, Тричковић Миодраг, Лесковац, Стаменковић Бранко, Лесковац, Стојиљковић Драгољуб, Навалин, Митић Ставра, Лесковац, Цветковић Чедомир, Кутлеш, Станишић Раде, Лесковац, Ивковић Александар, Дедина Бара, Ђокић Ђока Лаза, Лесковац, Ђокић Драгомир, Лесковац, Шћепановић Миливоје, Лесковац, Стевановић Димитрије, Лесковац, Јовановић Петар, Лесковац, Станишић Наталија, Лесковац, Стојановић Тихомир, Бричевље, Гавриловић Јован, Винарце, Богдановић Светислав, Доње Бријање, Стевановић Светомир, Ступница, Недељковић Добривоје, Горње Синковце, Тимић Михајло, Лесковац, Цветановић Драгомир, Лесковац, Младеновић Влајко, Братмиловце, Станковић Миливоје, Лесковац, Димитријевић Стамен, Ступница, Крнета Гојко, Кумарево.

Кад се ради о борачко-инвалидској заштити осморица су користила месечна новчана примања по прописима Републике Србије, 16 породичну инвалиднину по основу палог борца, 11 корисника породичне инвалиднине по основу палог борца НОР-а, који користе месечно новчано примање по прописима Републике Србије, пет је учесника НОР-а, који користе месечна примања, 162 их је који примају допунску заштиту по одлуци општине Лесковац, а од тог броја 48 користе супруге као чланови породице учесника НОР-а. Висина личне инвалиднине за војне инвалиде, по бившим савезним прописима, за месец фебруар 2008. године износила је: прва група 50.814. динара, друга група 37. 094, трећа група 27.948, четврта група 20.834, пета група 14.736, шеста група 9.147, седма група 6. 606, осма група 4.065, девета група 3.557, и десета 3.049. динара. Висина породичне инвалиднине за кориснике по основу палог борца за једног корисника износила је 30.488. динара, висина месечног новчаног примања за лица која немају приходе од имовине млађа од 80 година износила је 14.160, а за старије од 80 година 16.523. динара. Висина допунске заштите по одлуци општине

Лесковац, за лица која немају никакве приходе од утицаја на висину износила је 50 % од месечног новчаног примања. Висина наведених примања мењала се сваког месеца зависно од просечне месечне зараде у Републици Србији. Средства за личну и породичну инвалиднину обезбеђивана су из буџета Републике Србије, а за допунску заштиту из буџета општине Лесковац.

Последња исплата обављена је 2004. године.

На основу усвојеног програма и устаљене традиције и у 2008. години делегације Општинског одбора СУБНОР-а посетиле су старе и изнемогле чланове Савеза бораца. Том приликом су им уручиле и скромне поклоне и интересовале се за изналажење начина да им се и даље помаже. Најпре је, 3. јуна 2008. године, делегација коју су чинили Војислав Грујић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и Стојан Марковић, посетила Светозара Стојичића, Витомира Шундруђа и Александра Стојановића и уручила им Повеље Републичког одбора СУБНОР-а Србије, а наредног дана Стојан Марковић и Драгомир Ђокић су посетили Димитрија Илића и Радета Марковића, носиоца Партизанске споменице 1941. године.

Настављајући ову акцију, 5. јуна 2008. године, Стојан Марковић и Станимир Живковић посетили су Боривоја Трајковића, носиоца Партизанске споменице 1941. године и Стевана Петровића. И најзад, 12. јуна 2008. године Стојан Марковић и Слободан Маринковић посетили су Веру Марковић, носиоца Партизанске споменице 1941. године и Ранђела Љубеновића.

Настављајући, пак, сарадњу са Војском Србије, представници СУБНОР-а Лесковац присуствовали су свечаном полагању заклетве регрута у касарни у селу Синковцу.

Делегацију су чинили Стојан Марковић и Златомир Пешић.

У складу са програмом рада и већ устаљеном традицијом обележен је и 22. јуни када је 1941. године било одржано Окружно партијско саветовање у селу Братмиловцу. Делегација, коју су чинили мр Мирослав Здравковић и Хранислав Ракић,

положила је цвеће поред спомен бисте Томе Костића, заменика команданта Бабичког партизанског одреда.

Јули 1941. године је у историји српског народа месец значајних одлука и догађаја за наставак ослободилачке традиције као темеља очувања достојанства и самосталности. У лесковачкој општини обележавању јулских празника увек се приступало са дужним поштовањем, без обзира што 4. и 7. јули нису више били државни празници. Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа је, тим поводом, већ средином маја одржао седницу на којој је прва тачка дневног реда била обележавање јулских празника уз шире уводно образложење председника Војислава Грујића. У Општинском одбору СУБНОР-а Лесковац састанак поводом обележавања ових празника одржан је 30. јуна 2008. године, коме су присуствовали и представници Окружног одбора и чланови Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије. Ради што боље координације при обележавању ових празника, 2. јула 2008. године, председник Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа Војислав Грујић, мр Мирослав Здравковић, секретар и пуковник Златомир Пешић, председник Удружења војних пензионера, обавили су разговор са председником и секретаром Општинског одбора СУБНОР-а и председником и замеником председника Скупштине општине Бојник и договорили се о програму обележавања 7. јула и другим детаљима.

У обележавању ових значајних датума 2008. године пружила је значајну подршку Скупштина града. Свечаност поводом Дана борца одржана је 4. јула поред споменика Кости Стаменковићу у центру града. Учествовали су представници Скупштине града, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина, Удружења пензионера, Социјалистичке партије Србије и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, чије делегације су положиле цвеће на споменик. О Дану борца говорио је Божидар Вучковић, дипломирани политиколог, члан Градског већа. Да славље буде достојанствено дао је допринос и Ансамбл градске музике Лесковца.

Организатор свечаности поводом Дана устанка у Србији, 7. јула 2008. године, традиционално је била Скупштина општине Бојник, а координатор Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа. Свечаност је одржана на Радану у присуству бројних грађана из Лесковца, Бојника, Лебана и Медвеђе. Скупштина града Лесковца обезбедила је два аутобуса за бесплатан превоз учесника и ланч пакете за представнике Савеза бораца НОР-а, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружења пензионера и Скупштине града Лесковца.

После полагања цвећа испред спомен дома на Радану присутнима се обратио Томислав Томић, председник Окружног одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године.

Након тога Војислав Грујић, председник Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, уручио му је Повељу, коју му је доделио Републички одбор СУБНОР-а Србије. У културно-уметничком програму учествовали су певачи и фолклорна секција Удружења пензионера Лесковца и фолклорна секција села Придворице. Делегацију Лесковца чинили су: Војислав Грујић, мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић.

На седници Председништва Општинског одбора СУБНОР-а, 14. јула 2008. године, извршена је анализа обележавања јулских празника и усвојена информација о томе.

Закључено је да ће Савез бораца наставити са достојанственим обележавањем ових важних датума из историје српског народа.

Погибија Милутина Смиљковића, секретара Градског бироа КПЈ за Лесковац, 26. јула 1944. године, традиционално се обележава у селу Прибоју. Како је то саставни део програма рада Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац, делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић, положила је тога дана цвеће на спомен обележје са бистом Милутина Смиљковића.

Након тога обављен је разговор са председником Месне заједнице Прибој. Закључено је да за наредну годину треба обезбедити присуство и мештана села, а посебно младих.

Обронци планине Кукавице и прелепи амбијент Јасичког Равништа, са реновираним хотелом „Влаина“ још једном су оживели 10. августа 2008. године у име традиционалног подсећања на дан формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда 1941. године. Потврђено је да је то дан за памћење, дан за слободарско окупљање првих партизанских бораца у лесковачком крају за пружање отпора фашизму и окупаторима земље. Тако је започео борбени пут овај Одред, који је био извориште и подстицај за формирање нових.

Његова слава траје и до данас и зато је било сасвим очекивано да се чланови СУБНОР-а градске општине Чукарица из Београда заинтересују да посете ово место и учествују у свечаностима тим поводом. Традиционална сарадња Општинског одбора СУБНОР-а Лесковца и Чукарице тиме је добила још једну потврду. Педесет пет чланова СУБНОР-а Чукарица, међу којима су били генерал Славко Поповић, председник Републичког одбора СУБНОР-а Србије, пуковник Нора Ерцеговац, потпредседник Градског одбора СУБНОР-а Београд, Стојан Димитријевић Столе, председник Општинског одбора градске општине Чукарица, пуковник Стеван Ђуровић, професор Војне академије Војске Србије, др Рајко Срдић, помоћник директора Дома здравља „Др Симо Милошевић“ Чукарица, Милена Матић, члан Председништва Удружења потомака ратника Србије 1912-1918. године „Арчибалд Рајс“, Илија Радаковић, пуковник, заменик председника Општинског одбора СУБНОР-а Чукарица, борац славне Шесте личке дивизије и носилац „Партизанске споменице 1941.“, књижевник и историчар Исидор Ђуковић, члан Општинског одбора СУБНОР-а Чукарица и аутор књиге „21. српска дивизија“ и Томислав Додић, секретар Општинског одбора.

Уз свестрану помоћ Скупштине града, која је обезбедила аутобус за бесплатан превоз учесника, ручак у хотелу „Влаина“ и цвеће за делегације које ће га положити на спомен обележје,

свечаност је почела код споменика народном хероју Кости Стаменковићу у центру града, полагањем цвећа, после чега се присутнима обратио проф. др Живан Стојковић краћим говором посвећеним овом истакнутом трибуну лесковачких радника.

Гости из Београда и учесници прославе затим су се упутили у Вучје, где је, после полагања цвећа на Споменик слободи у центру места, говорио секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа мр Мирослав Здравковић, наглашавајући значај Поречја за развој устанка на југу Србије.

Главна свечаност одвијала се на Јасичком Равништу, где је о борбеном путу Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда и његовом доприносу за развој устанка на југу Србије говорио професор Хранислав Ракић, музејски и педагошки саветник и председник Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац. Потом се присутнима обратио Стојан Димитријевић Столе, председник Општинског одбора СУБНОР-а Чукарица (Београд) пригодним речима о сарадњи ових двеју организација и захвалио се на другарском пријему.

Посебност ове свечаности је била и у томе што је управо на Јасичком Равништу у хотелу „Влаина“ обављена промоција књиге„ СУБНОР Лесковац - деценија континуитета“, аутора др Живана Стојковића и Храниславa Ракића. О књизи су говорили рецензенти мр Иван Бецић и мр Мирослав Здравковић.

Јединствена по свом садржају ова књига је нарочито значајна због аргументованог и бескопромисног обрачуна са еуфоричним покушајима фрустрираних историчара и других да се, нарочито после пето октобарских такозваних демократских промена, умањи значај великог доприноса антифашистичкој борби Народно-ослободилачке војске Југославије.

Пред око стотину учесника прославе говорио је и председник Републичког одбора СУБНОР-а генерал Славко Поповић и затим предао Храниславу Ракићу Повељу Општинском одбору СУБНОР-а Лесковац за успешну сарадњу Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац и Чукарице. Пригодне поклоне Општинском одбору Лесковац предао је и Стојан Димитријевић, председник Општинског одбора СУБНОР-а

Чукарице. Њему је, пак, Миливоје Вучковић поклонио епску хронику „Црна Трава и Бучумет“. На крају, радо је прихваћен и позив Општинског одбора Чукарица за узвратну посету у октобру исте године. У име Градског већа Лесковац учеснике прославе је поздравио Божидар Вучковић.

Уважавајући сарадњу са сваком медијском кућом која показује интересовање за праћење акција Савеза бораца, једној од њих, Телевизији 4 С, упућено је писмо:

Поштовани господине директоре,

Ретко се може наћи медијска кућа која својом програмском шемом и разумевањем савремених друштвено-политичких токова у Србији, а посебно у Јабланичком округу, потврђује свој рејтинг и најобјективније информише грађане о свим значајним догађајима. Ово је утолико значајније што смо сведоци незамисливе еуфорије у тумачењу наше ближе историјске прошлости, а Општинска организација СУБНОР-а Лесковац настоји да се очувају све тековине ослободилачких ратова Србије, које морају бити основа патриотизма и будућег развоја наше земље. Срдачно Вам захваљујемо што сте редовно и објективно пратили све наше активности и што сте нам омогућили да наступамо на вашој телевизији. Надамо се да ће се успешна сарадња наставити и у даљем нашем раду.

Значајан датум у историји Поречја и целог лесковачког краја је и 14. август- дан ослобођења Мирошевца 1944. године, што је значило и његово коначно ослобађање од фашистичког окупатора. Припреме за обележавање овог догађаја започеле су већ крајем јула 2008. године када је одржано више договорних састанака представника Окружног и Општинског одбора СУБНОР-а. Тим поводом сваке, па и ове године, уочи овог дана, 13. августа, делегација СУБНОР-а, Удружења војних пензионера и Савеза резервних војних старешина, коју су чинили: Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Слободан Маринковић, положила је цвеће на споменик посвећен погинулим борцима балканских, Првог и Другог светског рата, као и учеснику рата 1999. године, који је накнадно подигнут.

Један од најтрагичнијих догађаја у историји Лесковца је његово бомбардовање 6. септембра 1944. године, када је савезничка авијација разорила град и убила преко 1000 цивилног становништва. СУБНОР је овом датуму посвећивао посебну пажњу у свом раду. Зато је, за његово обележавање на време упућено писмо Скупштини града и градоначелнику. Како писмо није стигло до градоначелника за сарадњу се огласио председник Скупштине града Живојин Стефановић. Обезбеђено је цвеће за делегације и обавештена средства јавног информисања. Шестог септембра 2008. године окупили су се око Спомен чесме у центру града представници СУБНОР-а, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Скупштине града и Социјалистичке партије Србије. Комеморативну свечаност је у 10 часова отворио проф. др Живан Стојковић, а о овом догађају је говорио Хранислав Ракић. Присутне делегације положиле су цвеће на Спомен чесму.

Питање територијалне организације општине Лесковац дуже време је заокупљало пажњу јавности. Лесковачка општина је једна од највећих у Србији и настала је спајањем лесковачке, грделичке, брестовачке и вучјанске општине, а позитивна и негативна искуства из њеног функционисања јасно су се могла сагледати. Ово питање је постало још актуелније после доношења одређених законских прописа по којима ће Лесковац добио статус града. Зато је сасвим очекивана иницијатива Скупштине општине Лесковац да покрене јавну расправу о територијалној организацији општине. Схватајући озбиљност овог питања Општински одбор СУБНОР-а Лесковац је, 28. августа 2008. године, организовао разговор на ову тему. Врло квалитетно уводно излагање припремио је мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа у коме је указао на разне могућности организовања општине упућујући присутне на најоптималније и прихватљиво решење.

Из Скупштине града Лесковца недавно је нашој борачкој организацији достављен допис да дамо предлог за што бољу

територијалну организацију града Лесковца са више јединица локалне самоуправе, како би грађани фактички били у могућности да што непосредније учествују у доношењу одлука о свим битним животним питањима. С тим у вези у Општинском одбору СУБНО-а Лесковац обављене су консултације договорено је да ја припремим уводне напомене за састанак који данас одржавамо. На самом почетку нагласио бих да је за наше опредељивање о томе која је организација града Лесковца у више јединица локалне самоуправе најоптималнија потребно је имати у виду више елемената.

Пре свих осталих и по мом мишљењу најбитнији елемент јесте садашње реално стање града Лесковца у територијалном и природно-географском смислу, затим привредно економском, историјском, културном, традиционалном и развојном смислу. Свима је познато да је лесковачка општина од спајања четири општине у једну(Лесковац, Вучје, Грделица и Брестовац) постала најобичнији гломазни конгломерат, вештачка творевина различитих средина са посебним специфичним обележјима међусобно не усклађеним, а често и противречних и супротстављених. Ако се онда није могло да види или претпостави, или боље речено није желело да се види, то је само разлог више да данас са ове временске дистанце, уз скоро полувековно искуство у функционисању такве општине дамо такав предлог, који би у пракси превазишао све недостатке и мане садашње општине. Разуме се да у свему овоме имамо обавезу да поштујемо правила понашања утврђена Законом о локалној организацији из 2007. године, Законом о локалној самоуправи из исте године и Статутом града Лесковца из 2008. године. Према Закону о територијалној организацији, одредбом чл. 2 утврђено је да територијалну организацију Републике Србије чине општине, градови и аутономне покрајине као облик територијалне аутономије. Територију општине, града и града Београда чине насељена места, односно подручја катастарских општина која улазе у састав ових јединица локалне самоуправе (чл. 3. ЗТО). Овај Закон даље дефинише општину и град што је за нас важно. Општину дефинише као територијалну јединицу

у којој се остварује локална самоуправа и која, поред осталих надлежности, има најмање 10.000 становника (чл. 11. ЗТО).

Град је дефинисан као територијална јединица која представља економски, административни, географски и културни центар ширег подручја и има више од 100.000 становника (чл. 17. ЗТО). Територија града може бити подељена на градске општине, што се утврђује Статутом града у складу са Законом (чл. 19. ЗТО). Одредбом члана 3. Статута града Лесковца утврђено је да територија града може бити подељена на градске општине и на нове јединице локане самоуправе, у складу са Законом.

Навео сам ове битне одредбе Закона и Статута које предвиђају, утврђују и омогућавају организовање града у више територијалних јединица локалне самоуправе, односно у више општина. Подсетио бих вас да је до сада, односно до добијања статуса града Лесковца (општине Лесковац) егзистирало мишљење да треба формирати општине у Вучју, Грделици и Брестовцу углавном са насељима која су ове општине обухватале и пре спајања са Лесковцем, што подразумева да и општина Лесковац буде у истом саставу пре спајања са овим општинама. Ми можемо да се определимо за ову варијанту, што би значило враћање на стање које је било пре спајања 1965. године. (Restitutio in integrum).

Следећа варијанта би могла да буде да се Лесковац као насељено место, дели на више делова (на два, три или четири дела, који би са насељима која њима гравитирају чинили нове општине, односно јединице локалне самоуправе). Ова варијанта подразумева да седишта нових јединица буду у Лесковцу. На пример, да седиште северног дела садашње општине буде у Печењевцу о чему већ постоји иницијатива.

Вероватно се може доћи и до других варијанти. Била ми је незаобилазна, али истовремено и скоро немогућа варијанта, да једну јединицу локалне самоуправе чини сам град-насељено место Лесковац, а да сва приградска насеља припадају општинама по првој варијанти (Брестова-Печењевце, Вучје,

Грделица). Мислим да реорганизација града Лесковца има смисла и пуну оправданост под следећим условима:

1. *Већинско расположење грађана са простора будућих јединица локалне самоуправе, што подразумева непосредно изјашњавање путем референдума.*

2. *Само градско насеље да чини једну јединицу локалне самоуправе, а сва остала насеља, чак и она најближа граду да буду распоређена у остале три јединице локалне самоуправе (Брастовац-Печењевце, Грделица и Вучје).*

3. *Свака јединица локалне самоуправе мора да има најмање 10.000 становника.*

Разговору су присуствовали и представници „Лесковачког круга“ Срђан Димитријевић и Југослав Томић. У дискусији су учествовали скоро сви присутни, а врло убедљиве аргументе за будућу територијалну организацију општине Лесковац изнео је Срђан Димитријевић. На крају је закључено: да Лесковац има статус градске општине, да се обнове некадашње општине Грделица, Вучје и Бтастовац, да евентуално уместо Брестовца седиште општине буде у Печењевцу и да седишта нових општина буду Тупековац и Манојловце, као и да свака општина буде самостална локална самоуправа. Ти закључци су упућени Скупштини града.

Обележавању деведесете годишњице пробоја Солунског фронта, поклоњена је значајна пажња, а носилац прославе био је Савез резервних војних старешина у сарадњи са Скупштином града Лесковца. Тим поводом организован је десетодневни аранжман за посету значајних места у Републици Македонији и Грчкој, за који је општина Лесковац обезбедила бесплатни превоз аутобусом од педесет места.

Један број чланова СУБНОР-а учествовао је у обиласку Македоније и Грчке. У Лесковцу је свечаност организована код Споменика палим за слободу Лесковца у центру града, 15. септембра 2008. године, у 12 часова уз учешће Ансамбла градске музике и чланова СУБНОР-а, Савеза резервних војних старешина, Удружења војних пензионера, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Социјалистичке партије

Србије и представника општине Лесковац. После полагања цвећа на Споменик и минута ћутања за дате жртве о овом догађају је говорио заменик градоначелника општине Лесковац Зоран Јанковић. Затим је проф. др Живан Стојковић прочитао Изјаву борачких организација Србије у вези са очувањем Косова и Метохије у саставу Србије, као поруку Генералној скупштини Уједињених нација.

Средства јавног информисања су детаљно известила о овој свечаности. Информација у вези са прочитаном Изјавом послата је Републичком одбору СУБНОР-а Србије:

Поштовани председниче,

Поводом Вашег писма од 8. септембра 2008. године за одржавање скупа на коме би се прочитала Изјава борачких организација Србије обавештавамо Вас да смо Изјаву прочитали 15. септембра 2008. године пред Спомеником палим за слободу Лесковца за време обележавања деведесете годишњице од пробоја Солунског фронта. Било је присутно око 150 грађана и чланова Удружења бораца од 1990. године, СУБНОР-а, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године Савеза резервних војних старешина, Удружења војних пензионера, Социјалистичке партије Србије и представника градске општине Лесковац. Средства јавног информисања су детаљно о томе известила и цитирала скоро цели текст Изјаве.

Уз исказано задовољство што се у 2008. години у Лесковцу појавило још једно гласило под називом „Панорама“ Градски одбор СУБНОР-а Лесковац није могао, а да не реагује на један од његових чланака следећим текстом:

Појава „Панораме“ на лесковачкој медијској сцени је примљена са видним интересовањем утолико пре што је познати недељник „Наша реч“ зашао дубоко у шесту деценију постојања. Као и ово гласило и „Панорама“ је прихватила програмску оријентацију да написима обележава значајне датуме из лесковачке историјске прошлости. Међу њима је у првом реду и Савезничко бомбардовање града, 6. септембра 1944. године. Са симпатијом је примљена чињеница да је

ученику трећег разреда Гимназије уступљена цела страна за обележавање тог значајног догађаја. То може утицати и на његову будућу оријентацију за избор животног позива. Уколико се определи да студира историју спремни смо да му у границама наших могућности помогнемо. Међутим, кад главни и одговорни уредник прихвати објављивање овог чланка мора да буде свестан и ризика да тог младог човека може да доведе у непријатну ситуацију због произвољних тврдњи и непознавања чињеница. Колико ми знамо Турци нису више пута освајали Лесковац, већ само једном у 15. веку, када је њихов продор на ово подручје покушао да заустави Никола Скобаљић, а Лесковац је ослобођен од Турака децембра 1877. године. Неразумљива је тврдња да се ради о политичком бомбардовању Лесковца, па због тога овај догађај није истраживан претходних пола века.

Најпре, шта је то политичко бомбардовање и које су остале врсте бомбардовања. Такође, нема књиге која обрађује ту новију историју Лесковца, а да није поменут и овај догађај, а такође су о томе објављене и две књиге различитих аутора.

Интересантно је да овај млади аутор чланка категорички тврди да историчарима који су писали о томе није стало до истине, већ до идеологије. О овоме је непотребан коментар. Јар, ако није оптерећен новом „демократском" идеологијом не би могао да изрекне наредне тврдње. Најпре, да је тражење Коче Поповића да се бомбардује Лесковац било „везано за освајачке намере комуниста и партизанских снага"?! Да се не ради о младом човеку можда би били оштрији у коментару, али ћемо настојати да га ипак поштедимо како га не би обесхрабрили да се и даље бави историјским темама. Народноослободилачки покрет у Југославији био је саставни део великог антифашистичког блока и признат од Савезника, а његов циљ је био ослобађање земље од фашистичког окупатора и његових слугу. Па које су територије то освојили комунисти и партизани. Истовремено, по завршетку рата и новостворена држава је била призната од Савезника. Овај млади човек тврди да су партизани имали задатак да разоружају четнике и Бугаре

у Лесковцу, па пошто нису могли сами Коча Поповић тражи бомбардовање града како би им помогао да га ослободе.

Због неискуства ученик Стојановић није могао да избегне и очигледну контрадикторност. Наиме, у операција „Ретвик“ (коју он и не помиње под тим називом) сам наводи да је главни циљ те операције уништавање нафтних поља у Румунији, а да је бомбардовање Лесковца наређено да се, тобоже, утврди положај непријатељске артиљерије. А нешто касније наводи да је Коча Поповић тражио да се у Лесковцу бомбардују гумара Рекорд, западна ивица вароши, штофара на северној и источној ивици града. Значи, не да би комунисти и партизани остварили своје освајачке циљеве. Неупућени читалац би могао да закључи да су они окупирали сопствену земљу, после протеривања окупатора.

Поштовани Стојановићу, наш савет Вам је да се и даље интересујете за историјске теме, али за појављивање у јавности можда је сувише рано, поготову кад се ради о тако озбиљним темама.

Своју слободарску оријентацију Лесковац је потврдио и у историјским околностима када је фашизам својим црнилом прекрио Европу и када је био у току један од најтежих ратова у савременој историји - Други светски рат. После Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда, који је формиран 10. августа, већ 20. септембра 1941. године, формиран је и Бабички партизански одред, чије је седиште било у манастиру Св. Богородица у Големој Њиви. Ове, 2008. године, по устаљеној традицији, Општински одбор СУБНОР-а Лесковац у сарадњи са Општинским одбором СУБНОР-а Власотинца, 67-му годишњицу формирања Одреда обележио је богатијим програмом. У Народном музеју у Лесковцу , 18. септембра 2008. године, организована је промоција врло интересантне књиге дугогодишњег југословенског амбасадора и учесника НОР-а, борца, организатора устанка и партијског функционера, носиоца „Партизанске споменице 1941. године“ Славољуба Ђере Петровића под насловом „Сећања и записи једног борца и дипломате“, Београд 2007. године. У организацији прославе

учествовао је лист „Млади борац“ под уредништвом Миодрага Андрејевића. Са великом пажњом је, најпре, саслушано излагање Хранислава Ракића, који је говорио о формирању Бабичког партизанског одреда и његовом борбеном путу. Затим су о књизи говорили Зоран Марјановић. новинар листа „Сведок“, проф. др Живан Стојковић и Столе Стаменковић, председник Општинског одбора СУБНОР-а Власотинце. Славољуб Петровић је борац са југа Србије и у 88. години живота врло виталан, са задивљујућом меморијом и врло интересантним запажањима. Иако доста неуобичајено, после излагања развила се дискусија о бројним питањима из периода НОР-а.

На сам дан формирања Одреда делегација СУНОР-а Лесковац посетила је место његовог настанка у Големој њиви и положила цвеће на Спомен обележје.

Поред других нити које повезују Лесковац и градску општину Чукарица у Београду, била је и сарадња и узајамне посете чланова СУБНОР-а. Уз исказивање велике захвалности за срдачан пријем педесетак чланова СУБНОР-а Чукарице, при обележавању годишњице формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда, уследио је позив за узвратну посету и то управо на дан када се са великим пијететом одаје почаст свима који су својим животима учврстили темеље новостворене државе. Уз велико разумевање Скупштине града Лесковца, која је обезбедила аутобус за бесплатан превоз чланова СУБНОР-а и Удружења војних пензионера, најпре је уследио срдачан пријем у просторијама Општинског одбора СУБНОР-а Чукарица у Месној заједници на Чукарици, где су, поред пригодних речи Хранислава Ракића, председника Градског одбора СУБНОР-а Лесковац и Стојана Димитријевића, председника Општинског одбора СУБНОР-а Чукарица, уследили међусобни поклони у књигама. Затим је Стојан Димитријевић предао Храниславу Ракићу Повељу поводом 60 година СУБНОР-а за допринос остваривању циљева и задатака Савеза бораца на неговању традиција и очувању тековина НОР-а. После овог срдачног дочека положено је цвеће на Споменик на Бањици. Када се на

путу за Авалу и Шумадију стигне до села Јајинци, недалеко од Београда, не може се ни наслутити да је управо то питомо место са шумовитом околином и пропланцима, пуно зеленила, било сведок стравичних фашистичких злочина у Другом светском рату. Данас је то величанствени Спомен парк и Споменик, откривен 20. октобра 1964. године, посвећен жртвама фашистичког терора. Са суровом намером да спроведу геноцид над српским народом Немци су, већ јуна 1941. године, основали сабиралиште и мучилиште на Бањици, одакле су све до 1944. године одводили цивилно становништво без обзира на узраст, на стрељање. Под надзором Немаца логором је руководио квислиншки полицијски апарат Недићеве Србије, који, нажалост, и данас слови за спасиоца српског народа. Стрељање и спаљивање невиних цивила вршено је скоро свакодневно. На том данас прелепом простору живот је изгубило 128. 000 људи цивила и заробљених партизанских бораца. Логор је распуштен 3. октобра 1944. године.

Нове такозване демократске власти, у настојању да на сваки могући начин избегну помињање НОР-а и ослобођење Лесковца у Другом светском рату, 11. октобра 1944. године, од стране партизана као антифашистичких бораца, одлучиле су, без консултовања шире јавности, да тај дана прогласе само за Празник града. Једино што су прихватили је одржавање свечаног скупа у Народном позоришту у Лесковцу са говором градоначелника, поделом Октобарских награда и, наравно, културно-уметничким програмом. Међутим, ниједном речи није наглашено да се ради о дану ослобођења од фашистичког окупатора, већ је и говор и програм досезао само до Косовског боја и нешто мало до Првог светског рата. И поред тога, делегација СУБНОР-а, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић, присуствовала је свечаности, али је, затим, у име СУБНОР-а самоиницијативно положила цвеће на Споменик народном хероју Кости Стаменковићу у центру града. А рођендан овог истакнутог борца лесковачког краја, обележен је 15. октобра 2008. године посетом његове родне куће у Лесковцу. У договору

са Народним музејом, коме је поклоњена ова кућа као историјски споменик, обезбеђен је водич и кућа је отворена за посету. Делегацију СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић, а полагању цвећа присуствовао је и представник СКОЈ-а, који је такође положио цвеће на бисту Косте Стаменковића, а био је присутан и представник Српске заједнице у Скопља из Пробиштипа.

Општински одбор СУБНОР-а је са пуно одговорности пратио остваривање програма рада, па је зато повремено вршио анализу како је то организовано. Тако је на седници 28. октобра, прва тачка дневног реда била Информација о обележавању значајних догађаја од јануара до октобра 2008. године. Констатовано да се све одвијало по плану, да је одзив чланова да присуствују свечаностима био задовољавајући, као и да је сарадња са Скупштином града била добра, јер је обезбедила аутобусе за бесплатан превоз учесника до Београда и Кукавице. У дискусији је наглашено да је потребно више пажње посветити обележавању Дана ослобођења Лесковца у Другом светском рату, 11. октобра, јер је то један од најзначајнијих празника у новијој историји Лесковца. Истовремено је прихваћен предлог да се за поједине важне свечаности позивају и породице погинулих бораца. Изнет је и предлог да се испитају могућности повезивања са организацијама бораца на Косову и Метохији.

Савез бораца је подржавао сваку иницијативу у вези са историографском обрадом појединих догађаја из период НОР-а, као и биографија истакнутих личности тога периода. Зато је са пуно пажње размотрио молбу књижевника Томислава Н. Цветковића да му се новчано помогне у штампању књиге о истакнутој породици Стаменковић.

Већ традиционално, 5. новембар се у селу Тулову обележава као сећање на прве жртве фашистичког терора 1941. године. То је 2008. године обављено у истуреном одељењу Основне школе из Велике Грабовнице у Тулову. Делегацију, коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Слободан Маринковић, срдачно су дочекали ученици са својим учитељима. Најпре је о овом догађају ученицима говорио

Хранислав Ракић, затим су им подељене слике са прошлогодишњег обележавања овог догађаја. Након тога ученици су положили цвеће код спомен плоче на школи, а онда и делегација СУБНОР-а.

Поводом обележавања годишњице Пусторечке битке и Лесковачког противудара у новембру 1915. године, као и 90-те годишњице пробоја Солунског фронта и ослобађања Краљевине Србије 1918. године у Бојнику је, 12. новембра 2008. године, организована свечаност под покровитељством Скупштине општине. Тим поводом је откривена Спомен плоча на Дому културе у Бојнику. Након тога је организована свечана академија у сали Дома културе. После поздравне речи председника Скупштине општине прим. др Миломира Љубића о овим догађајима говорио је председник Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године пуковник Љубомир Марковић. На свечаности је потписана и Повеља о братимљењу Окружног одбора Савеза потомака ратника Мачваског, Борског и Јабланичког округа, поводом њиховог оснивања, 31. марта 1999. године одлуком Републичког одбора. Подељена су и признања Републичког одбора Савеза потомака. Културно-уметнички програм је извело Културно уметничко друштво Удружења пензионера Лесковац. У име Општинског и Окружног одбора СУБНОР-а делегација, коју су чинили Војислав Грујић, Хранислав Ракић и Стојан Марковић, положила је цвеће на спомен плочу и присуствовала свечаној академији.

Како се ради о једном од најважнијих празника у новијој историји Југославије, односно Србије, када је 29. новембра 1945. године новостворена држава Федеративна Народна Република Југославије постала република, као и Србија и данас за самосталну Србију као републику то би требало да буде државни празник, али, нажалост, то није прихваћено из неразумљивих разлога. Управо због тога, а и због карактера ратних циљева Србије да се успостави нови друштвени систем са републиком као обликом државног уређења, СУБНОР је 2008. године, посветио значајну пажњу његовом обележавању. Како је ове године 29. новембар била субота, одлучено је да се свечана

седница проширеног састава Председништва Градског и Окружног одбора одржи 28. новембра 2008. године. Седници су присуствовали представници Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина и Удружења младих бораца од 1990. године. Тим поводом о овом празнику говорио је Никола Илић, учесник НОР-а, дипломирани правник и професор, који је врло концизно и са видном дозом достојанства и носталгије говорио о овом важном датуму југословенске и српске историје. Након тога настављено је дружење у истој просторији.

Као и сваке године, тако је и 3. децембра 2008, делегација СУБНОР-а, коју су чинили Хранислав Ракић, Никола Илић и Ћеранић, рођак погинулог партизана Ћеранића, положила цвеће на спомен плочу у центру града поводом погибије двојице партизана у неравноправној борби са Немцима у берберници „Елита“, која је била опкољена.

У свакој прилици, а посебно на свечаностима поводом значајних догађаја из периода НОР-а вођено је рачуна да се уваже и позову познате личности из тога периода, које су се увек радо одазивале.

Поред праћења њиховог здравственог стања и одговарајућих посета није изостајало ни присуство представника Окружног и Општинског одбора СУБНОР-а у случају њихове смрти. Једна од таквих значајних личности био је и Миодраг Мија Николић, син истакнутог борца НОР-а и радничког трибуна Благоја Николића.

Његовој сахрани на Шпитаљском гробљу у Лесковцу, почетком децембра 2008. године, присуствовала је делегација коју су чинили Хранислав Ракић, Никола Илић и Миодраг Андрејевић.

Како већ неколико година уназад Месна заједница Барје није била заинтересована за обележавање 10. децембра, дана погибије Марка Црног, то је у складу са својим програмом рада учинио Општински одбор СУБНОР-а Лесковац. У присуству ученика истуреног одељења Основне школе Мирошевце, делегација, који су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан

Стојковић и пуковник Златомир Пешић положила је цвеће на спомен обележје испред школе, а о том догађају говорио је Хранислав Ракић.

Прво велико масовно стрељање цивилног становништва у Лесковцу и околини фашистички окупатор је спровео 11. децембра 1941. године у Гавриној долини, коју неки називају Араповом долином на Хисару. Највећи број стрељаних били су Роми, а затим Јевреји и Срби, као одмазда окупатора који је за сваког убијеног Немца стрељао по сто цивила, пошто су код берберинице „Елита“ у борби са двојицом партизана погинула два Немца. После пето октобарских промена нове власти нису сматрале за потребним да се овај догађај са пуно пијетета и достојанства обележи на нивоу града, то су учинили представници Рома и Општински одбор СУБНОР-а, уз делимично ангажовање протокола Скупштине града, која је обезбедила цвеће за делегације и присуство средстава јавног информисања. Делегацију СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Стојан Марковић, која је положила цвеће на Спомен обележје и одала почаст стрељанима.

Цвеће су положиле и делегације Социјалистичке партије Србије, Удружења Рома и Културно-уметничког друштва „Шефкет Ибраимовић“. О овом великом злочину окупатора говорио је Хранислав Ракић.

Просторије Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац, као и ранијих година, користио је и Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа, што је омогућило бољу координацију свих активности у Лесковцу и округу. Свакодневни сусрети и договори о активностима доприносили су успешном остваривању програма рада. Тако је, 15. децембра 2008. године, у просторији Општинског одбора одржана седница Окружног одбора јабланичког округа, на којој се расправљало о извештају о обележавању значајних догађај из историје ослободилачких ратова Србији и о одржавању споменика посвећених тим догађајима. Председавао је Војислав Грујић, а у дискусији су учествовали Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Милан Ђорђевић, Стојан Стаменковић и Миливоје Вучковић.

Констатовано је да су предвиђени програми успешно реализовани и да је сарадња општинских одбора на завидном нивоу. Како је наредна 2009. година била изборна закључено је да се на време почне са припремама за њихово спровођење по упутствима Републичког одбора СУБНОР-а Србије. Пошто је Миодраг Андрејевић започео пројекат обраде биографија истакнутих бораца лесковачког краја, обратио се Окружном одбору са молбом да буде суиздавач монографије о истакнутом борцу и послератном руководиоцу у Лесковцу Добривоју Аранђеловићу, без икаквих финансијских обавеза. Окружни одбор је једногласно прихватио овај предлог. У вези са тим упућено му је писмо, 15. децембра 2008. године:

На састанку Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, 15. децембра 2008. године, разматрано је Ваше писмо од 9. децембра 2008. године, у коме предлажете да будемо суиздавачи књиге „Срећно време“, која говори о Добривоју Аранђеловићу, истакнутом учеснику НОР-а и једном од оснивача СУБНОР-а у нашем крају. Уважавајући изузетну улогу Добривоја Аранђеловића у току НОР-а, као и у послератном развоју Нове Југославије, када је обављао одговорне партијско-политичке функције, Окружни одбор са задовољством прихвата да буде суиздавач такве књиге монографског карактера, утолико пре што се пише уз његову сагласност.

Уважавајући поверење које Вам је указао Добривоје Аранђеловић, Окружни одбор је закључио да би било потребно да претходно добије рукопис ради информативног увиђаја, као и рецензије које би га препоручиле за штампу.

Републички одбор СУБНОР-а Србије, 16. децембра 2008. године, доставио је Одлуку о организацији и спровођењу избора у организацијама Савеза бораца. Предвиђено је да се избори организују до октобра 2009. године. Наведено је такође да ће Републички одбор до марта 2009. године припремити Платформу о задацима Савеза бораца за следећи мандатни период. Наглашено је да, с обзиром на материјалне и друге услове за рад, где год је то неопходно треба бирати мањи број чланова појединих органа. У неким општинама, што се не

односи на Лесковац, препоручено је да се изаберу само одбори без председништва. Окружни одбор Јабланичког округа је могао да бира пет делегата за скупштину Републичког одбора. У Републички одбор Србије сваки Окружни одбор треба да бира по једног члана. Достављен је и Акциони програм рада Републичког одбора за 2009. годину у коме је на првом месту неговање традиција и обележавање значајних историјских догађаја, затим борачко-инвалидска и здравствена заштита, међународна сарадња, информисање и статутарна и имовинско-правна и организациона питања. У изборној платформи на првом месту су дугорочна полазишта Савеза бораца, затим општи услови у којима делују организације, правци активности, организација и чланство, информативна делатност, Статут и друга акта Организације.

Није изостало и обележавање Дана Југословенске народне армије, 22. децембра, који је такође један од скрајнутих датума. Уз пуно уважавање славне традиције југословенске војске Општински одбор СУБНОР-а Лесковац је овај датум обележио свечаном седницом Председништва СУБНОР-а, Удружења војних пензионера и Савеза резервних војних старешина, док су као гости присуствовали представници Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. О савременим кретањима и трансформацији Војске Србије говорио је пуковник Златомир Пешић, председник Удружења војних пензионера и члан Председништва Општинског одбора СУБНОР-а.

Поштујући законске прописе, Општински одбор СУБНОР-а је 22. децембра 2008. године формирао комисију за попис, коју су чинили: Стеван Петровић, Димитрије Димитријевић и Јован Митић.

Сарадња са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године била је на завидној висини. Као и претходних година и ове године, 23. децембар 1877. године, када је лесковачки крај ослобођен од Турака, обележен је у порти цркве св. Николе у Чукљенику. Након претходног договора са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, усвојен је програм прославе.

Учесници свечаности (СУБНОР, Савез резервних војних старешина и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године) дошли су Чукљеник аутобусом који је за бесплатан превоз обезбедила Скупштина града. Најпре је уследило опело поред споменика Влајку Раденковићу, које је обавио намесник протојереј ставрофор Славко Миловановић са месним парохом Србом Даниловићем. Након тога је говорио градоначелник Лесковца др Горан Цветановић, а о ослобођењу лесковачког краја од Турака професор Добросав Туровић. Песму о Србији, аутора Винке Петрушић прочитао је Станимир Живковић. У програму су са рецитацијама учествовали и ученици Основне школе у Чукљенику. Програм је водио глумац Народног позоришта у Лесковцу Благоје Ивановић, који је прочитао део песме о Николи Скобаљићу, аутора Томислава Н. Цветковића. У конаку цркве организован је заједнички ручак.

ПРОМЕНА НАЗИВА ОРГАНИЗАЦИЈЕ

Прва акција у 2009. години у складу са усвојеним програмом рада обављена је 4. фебруара код спомен обележја у селу Биљаница, на десној обали реке Јужне Мораве. Иако се ради о сукобу Бабичког партизанског одреда са бугарским фашистима и четницима, када је погинуло 26 бораца овог Одреда и помоћних партизанских десетина, нажалост, Месна заједница је престала да буде организатор ове комеморације.

Зато је Општински одбор СУБНОР-а, заједно са представницима Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, организовао одлазак делегација, које су положиле цвеће на Спомен обележја, а краћи говор о том догађају одржао је Хранислав Ракић.

Делегацију СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Никола Илић, а делегацију Савеза потомака ратника Србије Верољуб Трајковић, председник Окружног и Живојин Тасић, председник Општинског одбора.

Једна од важних одлика у раду Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац је стално настојање да се успоставе контакти са суседним градовима и да се учествује у акцијама обележавања важних догађаја из прошлости српског народа.

Тако је, поводом формирања Треће српске бригаде, организована свечаност у Нишу, на коју је позвана и делегација Лесковца, коју су чинили Најдан Станишић и Хранислав Ракић.

У разговору који је затим уследио у просторијама Градског одбора СУБНОР-а Ниша закључено је да се настави са оваквом сарадњом.

Врло присна сарадња, у првом реду заслугом пуковника Златомира Пешића, одвијала се са Војском Србије, која је редовно упућивала позиве Градском одбору СУБНОР-а да његови представници присуствују свечаностима разним поводима. Један од таквих догађаје је обележавање дана Војске Србије, 15. фебруара, који је у 2009. години организован два дана раније, 13. фебруара. Делегацију Градског одбора чинили

су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић.

Савез бораца Лесковца је стално доказивао спремност за сарадњу са Скупштином града и одазивао се свим позивима за обележавање значајних датума из историје града и Републике Србије. Тако је са уважавањем прихваћен позив да његова делегација присуствује обележавању Дана државности Републике Србије, 15. фебруара, крај Споменика ослободиоцима Лесковца у центру града. Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златормир Пешић, положила је цвеће на Споменик.

Како је Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа био, између осталога, задужен и за успостављање сарадње између организација СУБНОР-а тог округа и свакодневно контактирао са Општинским одбором СУБНОР-а у Лесковцу, чије просторије је користио, логично је било очекивати да ће успешно организовати и сарадњу организација СУБНОР-а јабланичког округа. Једна од таквих је општина Бојник са којом Савез бораца Лесковца негује дугогодишњу сарадњу. Ова општина на врло достојанствен начин, пун поштовања и пијетета према стрељаним цивилима 17. фебруара 1942. године, организује велику комеморацију крај споменика уз учешће бројних гостију, грађана и омладине и почасног вода Војске Србије. У програму редовно учествују ученици школе из Бојника. Ове године делегацију Лесковца чинили су Војислав Грујић, Никола Илић, аутор књиге „Крвави фебруар“ у више издања и мр Мирослав Здравковић, која је положила цвеће на спомен обележје, а дружење је настављено у ресторану школе у Бојнику.

Истог месеца, 18. фебруара, када су фашисти спровели 1942. године масовно стрељање у селу Белановцу, у организацији Месне заједнице села, Скупштине града Лесковца и Општинског одбора СУБНОР-а организована је комеморација, на којој је говорио председник Скупштине града Живојин Стефановић, а затим су ученици Основне школе села извели краћи рецитал. У програму је учествовао и Ансамбл градске

музике Лесковца. Делегацију Савеза бораца, која је положила цвеће на спомен обележје, чинили су: Хранислав Ракић, Војислав Грујић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић, Никола Илић и Слободан Маринковић.

Значајну пажњу Савез бораца Лесковца је поклонио што тешњој сарадњи са другим организацијама на нивоу града и увек је настојао да се заједнички организују поједине акције и обезбеди присуство чланова тих организација. На његову иницијативу, 16. марта 2009. године, у просторији Општинског одбора састали су се Хранислав Ракић, председник Савеза бораца, Стојан Петковић, председник Савеза резервних војних старешина, Златомир Пешић, председник Удружења војних пензионера и Вукашин Стаменковић, секретар Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. Договорено је да се програм обележавања значајних догађаја и личности Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац размотри на њиховим састанцима и даду одређене сугестије за усаглашавање са њиховим програмима рада, ради заједничког наступања у разним акцијама. Предлоге је требало да доставе до 18. марта, након чега би се сачинио заједнички програм обележавања појединих догађаја из историје српског народа. Истог дана одржана је и седница Општинског одбора СУБНОР-а на којој је усвојен завршни рачун за 2008. годину, разговарало се о припрема за изборе у Организацији Савеза бораца и усвојен извештај о раду у 2008. години.

Састанку је присуствовао и мр Мирослав Здравковић, који је нагласио да је Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа послао свим општинским одборима упутства за организацију избора, са посебним нагласком да се води рачуна о подмлађивању Организације и поново истакао потребу обједињавања свих борачких организација на територији општина, како би се постизали бољи резултати.

Поводом обележавања десетогодишњице НАТО бомбардовања Савезне Републике Југославије, заједно са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружењем војних пензионера и Савезом резервних војних старешина, 24. марта 2009. године, организован је скуп у Дому

пензионера. Најпре су учесници скупа у цркви Оџаклији присуствовали помену жртвама агресије, а затим у 12,44 часова започео је скуп, што је симболично учињено по Резолуцији Уједињених нација 1244 о Косову и Метохији. На скупу је прочитан ПРОТЕСТ упућен међународној заједници следеће садржине:

Борци и потомци ослободилачких ратова српског народа, војни пензионери и резервне војне старешине протестују:

- ***Против** злочиначког удруживања 19 држава за рушење суверенитета и независности Савезне Републике Југославије,*
- ***Против** непоштовања Организације уједињених нација, чији је оснивач и наша земља,*
- ***Против** оживљавања фашизоидне доминације силе и гажења међународног права,*
- ***Против** распарчавања територије суверене и самосталне Србије,*
- ***Против** заштите терориста, сецесциониста и злочинаца,*
- ***Против** међународних снага које не испуњавају своје основне задатке заштите цивилног становништва на Косову и Метохији,*
- ***Против** дивљачког бомбардовања територије суверене државе,*
- ***Против** некажњеног убијања цивила и рушења изграђеног богатства наше земље,*
- ***Против** убијања Срба у међународним казаматима,*
- ***Против** уцењивачке политике према нашој земљи.*

Након тога о агресији на Савезну Републику Југославију говорио је пуковник Златомир Пешић на тему „НАТО агресија као вид насиља над СРЈ“. „Пркосну песму“ Добрице Ерића рецитовао је глумац Народног позоришта у Лесковцу Благоје Ивановић и најзад је прочитан захтев локалној самоуправи за подизање споменика жртвама НАТО агресије. Скуп је организован под називом „НА САВЕСТИ НАТО АЛИЈЕНСЕ.

На сам дан почетка агресије Општински одбор је упутио писмо градоначелнику Лесковца:

Господине градоначелниче,

Учесници скупа „НА САВЕСТИ НАТО АГРЕСИЈЕ“, организованог поводом десетогодишњице једне од најбруталнијих агресија на суверену и самосталну Савезну Републику Југославију, 24. марта 2009. године, и уме свих оних који су у ратовима 1990-1999. године положили своје животе бранећи част и достојанство српског народа

З А Х Т Е В А Ј У

да им се у Лесковцу подигне спомен обележје као израз поштовања и порука садашњим и будућим генерацијама да је одбрана отаџбине не само велика обавеза, већ и највећа част.

Лесковац не може допустити да буде један од ретких градова који нема овакво обележје и да тако прекине светлу традицију подизања спомен обележја из ранијих ослободилачких ратова. Савремена генерација бораца једнако је достојна великог поштовања и мора бити и она узор будућој младости српског народа.

Подсећамо Вас да је пројекат за изградњу оваквог обележја већ усвојен и локација одређена, али се након тога застало без икаквог оправдања.

Учесници скупа

У складу са препорукама Републичког одбора СУБНОР-а за организовање избора Општински одбор Лесковац је, 31. марта 2009. године, усвојио одлуку о њиховом одржавању у месним удружењима на територији општине Лесковац у којој се наводи да месне организације које броје 10 чланова бирају председника и секретара, од 10-15, председника, секретара и благајника, од 16 до 30 председника, секретара, благајника и још два члана, од 31 до 60, председника, секретара и благајника и још четири члана, а више од 60 председника, секретара и благајника и још шест чланова. Број делегата које бирају за скупштину је 35, а за Општински одбор 29 чланова. Разматран је и усвојен извештај о раду од 23. априла 2008. до 30. априла 2009. године, реферат о

наредним задацима, извештај о материјално-финансијском пословању, усвојен финансијски и план рада за 2009. годину.

Донета је и одлука о расписивању избора у Општинској организацији СУБНОР-а Лесковац за 26. мај 2009. године.

Истовремено су затражени подаци од Скупштине града Лесковца, Градске управе за друштвене делатности и Службе за инвалидско-борачку заштиту о стању борачко-инвалидске заштите.

У настојању да се обезбеди даље финансирање Организације, Општнски одбор је, на захтев Управе за финансије, априла 2009. године, доставио основне податке о програму рада и организационом устројству Савеза бораца. Делатност се одвијала преко Општинског одбора, који има 29 чланова, Председништва са девет чланова, Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије са седам чланова, Комисије за борачка и инвалидска питања са пет чланова и Комисије за организациона и статутарна питања са три члана.

Наглашено је да је Савез бораца, друштвена, нестраначка и патриотска организација, отворена за сарадању са другим сличним организацијама. Њој су колективно пришли сви чланови Удружења војних пензионера, као и један број мирнодопских инвалида, а постојало је интересовање и Удружења бораца 1990-1999. године.

Општинска организација СУБНОР-а Лесковац уписана је у регистар друштвених организација 4. октобра 1990. године, као организациони део СУБНОР-а Србије, која има својство правог лица. За обележавање десетогодишњице НАТО агресије на Савезну Републику Југославију и бомбардовање путничког воза у Грделичкој клисури, подигнуто је ново спомен обележје, које је откривено 12. априла 2009. године. На том месту је организована и велика комеморација са почетком у 12,05 часова, када су уништена два вагона путничког воза на железничком мосту изнад реке Јужне Мораве. Скупу су присуствовали представници Железнице Србије, гости из Београда, почасни вод Војске Србије, а говорио је градоначелник Лесковца.

Делегацију су чинили Хранислав Ракић, Стојан Марковић из Савеза бораца и Стојан Петковић, председник Удружења резервних војних старешина.

Као и ранијих година иницијативу за обележавање Дана победе над фашизмом, 9. маја и 2009. године, покренуо је Општински одбор СУБНОР-а, што је и прихватила Скупштина града Лесковца и организовала окупљање у Спомен парку у 10 часова. Свечаности је присуствовао и почасни вод Војске Србије, а о значају овог датуму говорио је Живојин Стефановић, председник Скупштине града. Цвеће на спомен обележје положиле су делегације Скупштине града, Војске Србије и Савеза бораца, Удружења војних пензионера и Савеза резервних војних старешина, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Стојан Петковић. Након тога делегација, коју су чинили Војислав Грујић, Стојан Марковић и Никола Илић положила је цвеће и на споменик Кости Стаменковићу у центру града. Како је организацији избора у Општинској организацији СУБНОР-а поклањана значајна пажња, на седници Председништва, 19. маја 2009. године, разматран је предлог кандидата за органе и комисије Организације, на основу мишљења из месних удружења. За Председништво и за представнике у Окружном одбору предложени су: Хранислав Ракић, Стојан Марковић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, Боривоје Ђокић, Грујица Ђорђевић, Градимир Ђокић и Златомир Пешић. Закључено је да је и само Председништво могло да предлаже поједине личности за које сматра да могу да се успешно укључе у рад Организације, као што су Живојин Трајковић, Вукашин Стаменковић, Братисалав Здравковић, Ранчић из Грделице. Они су могли бити и чланови Општинског одбора и Скупштине.

Следили су предлози за Надзорни одбор, Комисију за борачка питања, Комисију за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, за делегате за Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа и најзад за делегата за Републички одбор СУБНОР-а Србије. Месним одборима је достављена одлука о броју делегата које бирају. Тако месна

организација „Центар“ бира два делегата са Скупштину и једног за Градски одбор, „Стојан Љубић“ два и једног, „Дубочица“ два и једног, „Вељко Влаховић“ и „Моша Пијаде“ по једног, „Хисар“ два и једног, „Ветерница“, „Коста Стаменковић“, „Јужноморавских бригада“, „Црни Марко“, „Морава“ и „Милентије Поповић“ по једног. Одређени су и пунктови за групу села у којима ће се гласати. То су: Брестовац, Богојевце, Братмиловце, Вучје, Велика Грабовница, Винарце, Горња Јајна, Манојловце, Мирошевце, Грделица, Орашац, Печењевце, Разгојна, Тураковац, Предејане, Белановце и Бунушки Чифлук.

После дужег периода одлучено је да се на посебан начин обележи Дан младости и рођендан Јосипа Броза Тита, 25. мај.

Идеја је потекла од Божидара Вучковића и безрезервно је прихваћена у Општинском одбору СУБНОР-а Лесковац. Одлучено је да се тога дана организује изложба локалних штафета, које су ношене са овог подручја са порукама Титу и сливале се у јединствену, која му је предавана на великом митингу, 25. маја у Београду. Народни музеј у Лесковцу одобрио је салу за приређивање изложбе, као и један број штафета, које је он поседовао. Највећи број штафета обезбедио је Божидар Вучковић, који је уједно био и аутор изложбе уз сарадњу са Хранимславом Ракићем и проф. др Живаном Стојковићем. Поред штафета, на паноима су биле изложене и фотографије слетова, који су одржавани у Лесковцу на Дан младости. У препуној сали Народног музеја у Лесковцу, 25. маја 2009. године, изложбу је отворио Божидар Вучковић врло инспиративним говором, уз присуство средстава јавног информисања. За изложбу су штампане и позивнице, које су на време достављене и члановима оних организација које сарађују са Савезом бораца. Једна од важних одлука била је и да се све изложене штафете поклоне Народном музеју као изузетно благо из новије историје лесковачког краја.

Изборна скупштина СУБНОР-а Лесковца одржана је 26. маја 2009. године. Руководило је радно председништво које су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и Златомир Пешић, а председавао је мр Мирослав Здравковић. Извештај о

четворогодишњем раду поднео је Хранислав Ракић. Скупштини су присуствовали и представници Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и Удружења војних пензионера Лесковац. Чланови изборне скупштине, поред Председништва, били су: Голуб Нешић, Међа, Драгиша Антић, Липовица, Зоран Здравковић, Богојевце, Благоје Ђорђевић, Губеревац, Младен Савић, Мрштане, Борисав Тасић, Доње Стопање, Радосав Стаменковић, Брза, Светислав Ђорђевић, Шишинце, Загорка Јовић, Грделица, Ђорђе Ђокић, Грделица, Петар Илић, Манојловце, Ђорђе Стојановић, Мирошевце, Ђорђе Тасић, Горња Купиновица, Томислав Цветковић, Печењевце, Ненад Крстић, Разгојна, Боривоје Иванивић, Белановце, Младен Ђорђевић, Тодоровце, Златомир Пешић, Стојан Петковић, Младен Ђелић, Реља Миљковић, Живојин Лазаревић, Михајло Поповић, Мића Ђорић, Драгомир Стошић, Срђан Јовановић, Ђорђе Гроздановић, Бранко Ристић, Лесковац, Стеван Петровић и Драгутин Бошковић, Стројковце. После усвајања пословника о раду скупштине, поднет је извештај о раду Општинсек организације Савеза бораца за период 2005-2009. године, реферат о наредним задацима, после чега је уследила врло плодна дискусија, након које су ови документи усвојени.

У нови Општински одбор изабрани су: Грујица Ђорђевић, Шарлинце, Зоран Здравковић, Богојевце, Благоје Ђорђевић, Губеревац, Борисав Тасић, Доње Стопање, Станиша Стојановић, Вучје, Светислав Ђорђевић, Шишинце, Ђорђе Ђокић, Грделица, Петар Илић, Манојловце, Ђорђе Стојановић, Мирошевце, Димитрије Тасић, Горња Купиновица, Томислав Цветковић, Печењевце, Јован Митић, Доња Локошница, Слободан Максимовић, Белановце, Младен Ђорђевић, Тодоровце, Пешић Златомир, Стојан Марковић, Димитрије Цакић, Ђорђе Ђорђевић, Мића Ђорић, Слободан Маринковић, Хранислав Ракић, Драгомир Ђокић, Станимир Живковић, проф. др Живан Стојковић, Живојин Трајковић, Вукашин Стаменковић, Братислав Здравковић, Боривоје Ђокић и Љубиша Антић Лесковац.

Истог дана одржана је и прва седница Општинског одбора на којој су поново изабрани за председника Хранислав Ракић и секретара Стојан Марковић. У Председништво су изабрани: Хранислав Ракић, Стојан Марковић, Ђорђе Ђокић, Грујица Ђорђевић, проф. др Живан Стојковић, Драгомир Ђокић, Станимир Живковић, Златомир Пешић и Боривоје Ђокић. У Комисију за статутарна питања изабрани су: Ђорђе Јовић, мр Мирослав Здравковић и Никола Илић, Комисију за неговање традиција ослободилачких ратова Србије: проф. др Живан Стојковић, Радомир Банковић, Љубиша Антић, Златомир Пешић, Стојан Петковић, Вукашин Стаменковић и Ђорђе Васић, Комисију за борачко-инвалидска питања Стојан Марковић, Боривоје Ђокић и Јован Митић.

Надзорни одбор су чинили Божидар Вучковић, Винка Петрушић и Будимир Станковић, За Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа изабрани су Хранислав Ракић, Јовица Грујић, Ђорђе Јовић, Младен Ђелић, мр Мирослав Здравковић и Ђорђе Ђокић.

На састанку Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, 18. јуна 2009. године, најпре је усвојен програм рада до краја те године, који је усаглашен и са програмима рада организација са којима Савез бораца сарађује.

Програм је допуњен обележавањем 25. маја, 29. новембра (носилац СУБНОР) и 22. децембра (носилац Удружење војних пензионера). Усвојен је и коначан предлог за обележавање јулских празника и одлучено је да се тим поводом упути писмо Скупштини града Лесковца за уобичајену помоћ у организацији.

После одговарајућих припремних договора у просторији Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац одржана је, 22. јуна 2009. године скупштина Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа. Извештај о раду Окружног одбора, од јуна 2005 до јуна 2009. године, и програм рада за наредни четворогодишњи мандатни период поднео је секретар мр Мирослав Здравковић. У дискусији је исказано задовољство успешним остваривањима програма рада у свим општинским одборима, а пошто су предстојали јулски празници затражено је

од присутних председника Одбора да томе посвете посебну пажњу и усвојени су извештај и програм рада. Предложени су и чланови Савеза бораца за одговарајуће функције. По завршетку изборне скупштине састао се Окружни одбор, који је за председника изабрао Војислава Грујића, за секретара мр Мирослава Здравковића.

Изабрани су и делегати за Републичку одбор СУБНОР-а Србије Војислав Грујић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић из Лесковца, Стојан Стаменковић из Власотинца и Чедомир Цветковић из Лебана. Члановима Одбора је наложено да се одмах ангажују око обележавања јулских празника 2009. године.

Поводом организовања прославе Дана борца и Дана устанка у Србији, Општински одбор Савеза бораца је упутио писмо градоначелнику и председнику Градске скупштине Лесковца следеће садржине.

У програму рада СУБНОР-а Лесковца, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године традиционално се обележава Дан борца, 4. јули и Дан устанка у Србији, 7. јули, као значајни датуми из новије историје Србије. Лесковац је, као познати центар радничког покрета, увек на достојанствен начин обележавао ове датуме уз свесрдну помоћ општине.

Уверени смо да ће и град Лесковац наставити успешну сарадњу са поменутим организацијама.

За обележавање Дана борца, 4. јула 2009. године, планирали смо окупљање поред споменика Кости Стаменковићу у центру града. Молимо Вас да обезбедите присуство Ансамбла градске музике, говорника и цвеће за делегације поменутих организација.

Поводом обележавања Дана устанка У Србији, 7. јула 2009. године, обавља се традиционално окупљање на планини Радан. Носилац прославе је Скупштина општине Бојник, а из Лесковца присуствују чланови ових организација. Зато Вас молимо да, као и ранијих година, обезбедите један аутобус за

бесплатан превоз учесника , ланч пакет за 50 чланова и цвеће за полагање на спомен обележје.

Дан борца, 4. јули 2009. године обележен је на традиционалан начин поред споменика Кости Стаменковићу у центру града. У суботу, 4. јула 2009. године у 10 часова, уз присуство око стотину чланова поменутих организација и представника Скупштине града, положено је цвеће на споменик Кости Стаменковићу, а затим се присутнима обратио помоћник градоначелника Љубиша Стевановић. Делегацију која је положила цвеће чинили су Војислав Грујић, Хранислав Ракић и Златомир Пешић.

Већ традиционално носилац обележавања Дана устанка у Србији, 7. јула, била је општина Бојник. Скупштина града Лесковца је за ту прилику 2009. године обезбедила аутобус за бесплатан превоз учесника прославе на Радану. Око педесет учесника из Лесковца стигло је на Радан. Тачно у подне, 7. јула 2009. године, свечаност је отворио представник општине Бојник, а о значају овог датума говорио је Томислав Томић, потпредседник Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. Делегацију Лесковца, која је положила цвеће на спомен обележје чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и Златомир Пешић. У културно-уметничком програму учествовала је фолклорна група Основне школе из села Придворица.

Председништво Градског одбора СУБНОР-а је усвојило програм рада за 2009. годину и прву половину 2010. године, 14. јула 2009. године, и размотрило извештај о обележавању јулских празника.

Закључено је да су и ове године ти празници обележени на достојанствен начин уз знатно присуство чланова и грађана.

Иако је ранијих година Месна заједница села Прибоја поклањала већу пажњу обележавању погибије Милутина Смиљковића, 26. јула, и трудила се да спомен обележје у центру села буде уредно одржавано у новије време је све мање интересовање мештана за овај догађај.

Међутим, Општински одбор СУБНОР-а, у складу са својим програмом рада, није одустајао од његовог редовног обележавања. Чланови Месне заједнице су ове године очистили простор око и на спомен обележју и 26. јула 2009. године, заједно са представницима Савеза бораца положили цвеће. Представници Савеза бораца били су Војислав Грујић и Стојан Марковић.

Скупштина Организације Савеза бораца Лесковца је, 5. августа 2009. године усвојила Статутарну одлуку СУБНОР-а града Лесковца у којој су, после општих одредби, наведени програмски циљеви и задаци, статусна питања чланства, организација и органи Градског одбора, месна удружења, органи Градске организације СУБНОР-а Лесковац, Градски одбор, Председништво, председник, секретар, Надзорни одбор, комисије, облици деловања, одлучивање и јавност у раду и избори, информативна и издавачка делатност, финансирање и средства СУБНОР-а, стручна служба, подручје деловања Организације и седиште, одредбе о печату, наградама и евиденцији чланства и прелазне и завршне одредбе. На крају је наведено да у случају престанка рада Организације СУБНОР-а имовина којом располаже припашће оној организацији бораца која наставља традиције ослободилачких ратова Србије (балкански ратови, Први светски рат, Народно-ослободилачки рат 1941-1945. године и грађански рат 1990-1999. године).

На истој скупштини, 5. августа 2009. године промењен је назив Општинске организације СУБНОР-а Лесковац у Савез удружења Народно-ослободилачког рата града Лесковца.

За разлику од ранијих 2009. године дан формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда, 10. август, је уместо на Јасичком равништу обележен у Вучју и Лесковцу. У договору са Скупштином града и Месном организацијом Савеза бораца у Вучју, свечаност је организована испред споменика у центру места у присуству грађана и бројних медија. Отворио проф. др Живан Стојковић, а затим је минутом ћутања одата пошта погинулим и умрлим борцима овог Одреда. Цвеће на Споменик положиле су делегације Скупштине града, Градског

одбора СУБНОР-а, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Месна заједница Вучја и грађани појединачно.

Делегацију Савеза бораца чинили су Стојан Марковић, Слободан Маринковић и Боривоје Ђокић. Након тога је борбеном путу Одреда говорио помоћник градоначелника Љубиша Стевановић, који је између осталога рекао:

На овој територији пре шездесет осам година окупила се група руковођена Комунистичком партијом Југославије, којима је слобода земље била вечити завет да се супротставе највећем злу у историји-фашизму и онима који не желе или не могу да запамте да је српски народ исписивао славне странице слободарства за срећан и слободан живот будућих генерација. Били су то млади људи, патриоте и настављачи слободарских традиција српског народа. На овај догађај Поречје може бити поносно, јер је настављена традиција бораца славног Николе Скобаљића, док остаци његовог града још увек доминирају изнад Вучја, преко борбе Цветка Врановачког у Првом српском устанку, до Косте Стаменковића, народног хероја и учесника Првог у Другог светског рата. Зато није случајно што је изабрана планина Кукавица да се баш на њеним падинама отпочне борба против окупатора и његових сарадника. После одговарајућих припрема, диверзија и оружаних напада на Лесковац, одлучено је да се на планини Кукавици формира партизански одред, један од седам НОП одреда на југу Србије.

Нажалост, у Србији се појављују неке минорне партије које се залажу за рехабилитацију сарадника окупатора, који су чинили велика зверства над српским народом за рачун окупатора у Другом светском рату. Носиоци нове власти доносе Закон о изједначавању четника и партизана, рехабилитују ратне злочинце, а антифашистички покрет, који је дао запажен допринос у борби против фашизма, минимизирају и фалсификују. На тај начин се даје подршка оживљавању неонацизма и неофашизма иако је фашизам био највеће зло човечанства у двадесетом веку.

Истог дана свечаност је настављена у Лесковцу. У сали Скупштине града у 18 часова одржана је промоција књиге

аутора Миодрага Андрејевића „Срећно време“ у којој је главни јунак Добривоје Аранђеловић, првоборац и бивши председник лесковачке општине. Програм је водила Иванка Стојановић, новинар и књижевник, која је најпре прочитала уводну реч Михајла Марковића, после чега је о Одреду говорио Хранислав Ракић, који је нагласио да је Лесковачки НОП одред био кадровски, јер је управо он омогућио да се формирају нови одреди и многи његови припадници били су истакнути војни и партијски руководиоци у војним јединицама и позадинским органима нове власти. О књизи је, најпре, говорио проф. др Живан Стојковић, затим песникиња Љиљана Јанаћковић и најзад Светомир Станковић. На крају су се присутнима обратили Добривоје Аранђеловић и аутор.

Иванка Стојановић је Добривоју Аранђеловићу поклонила своју књигу поводом његовог рођендана и прочитала песму коју му је, тим поводом, посветила. Честитајући му 86 рођендан у име свих присутних Хранислав Ракић му је предао Повељу Градског одбора СУБНОР-а Лесковац за изузетан допринос у развоју ове Организације.

На заједничкој седници Председништва и Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, 4. септембра 2009. године, на коме се детаљно разговарало о припремама за обележавање значајних догађаја у септембру о октобру у складу са усвојеним програмом констатовано је да су припреме у току и да је у вези са тим упућено писмо и градоначелнику за адекватну помоћ Скупштине града. На истој седници у настојању да се настави са врло плодном издавачком делатношћу прихваћена је понуда Николе Илића да припреми рукопис „Злочини четника током НОР-а у јабланичком округу“, који би требало да буде готов до краја године. Председништво је овластило Хранислава Ракића да са њим закључи уговор о изради рукописа.

Један од најтрагичнијих догађаја у новијој историји Лесковца је савезничко бомбардовање Југославије и Лесковца у оквиру ратне операције „Ратвек“ за онемогућавање повлачења непријатеља из земље.

Овај значајан догађај обележавају заједнички Савез бораца, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године и Савез резервних војних старешина уз сарадњу са Спштином града Лесковца. У припреми програма Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић обавили су разговор са председником Скупштине града Живојином Стефановићем и градоначелником Слободаном Коцићем. Градоначелник је дао пуну подршку и прихватио да ове организације припреме програм. На заједничкој седници Председништва Градског одбора СУБОР-а и Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, усвојен је програм комеморације, која је одржана 6. септембра 2009. године. Почела је у 9 часова код Спомен чесме у центру града у присуству Ансамбла градске музике, бројних грађана и средстава јавног информисања. После минута ћутања за невине жртве цивила положено је цвеће на Спомен чесму, а затим је представник Српске православне цркве служио молебан за погинуле. Након тога присутнима се обратио помоћник градоначелника Љубиша Стевановић.

На крају су глумци Народног позоришта у Лесковцу говорили песме „Писмо Хелги“ и „Пркосну песму“ Добрице Ерића.

Само дан после обележавања Савезничког бомбардовања Лесковца у Другом светском рату, 7. септембра, Градски одбор је упутио писмо градоначелнику Лесковца:

Господине градоначелниче,

Уз срдачну захвалност што сте пружили несебични помоћ при овогодишњем обележавању 6. септембра-дана савезничког бомбардовања Лесковца у Другом светском рату 1944. године, предлажемо да обележавање овог значајног датума буде уврштено у календар обележавања значајних догађаја Скупштине града.

Закључили смо да један од најтрагичнијих догађаја из новије историје Лесковца не би требало само да обележавају друштвене нестраначке организације. Ако то буде прихваћено било би могуће организовати много богатији програм, који би млађим генерацијама показао са колико је живота плаћена

слобода њиховог града. Спремни смо да се сваке године укључујемо у припреми програма и његовој реализацији.

На седници Председништва Градског одбора Савеза бораца, 15. септембра 2009. године, већ се разговарало о плану рада за наредну годину са посебним нагласком да је потребно радити пројекте за поједине важне акције, јер се по новим прописима тако додељују средства. Закључено је, такође, да је потребно извршити попис бораца НОР-а, као и чланова Организације Савеза бораца, што би се урадило преко месних удружења. То би помогло бољем увиду у стање и положај бораца, њихове потребе и захтеве и пружило могућност за евентуално пружање помоћи. Указано је и на појаву да неке општине Јабланичког округа мењају дане општине, бришући тако датуме ослобађања у НОР-у. Зато је потребно да Окружни одбор дође до тих података и да се реагује уколико је то могуће.

Обележавање дана пробоја Солунског фронта, 15. септембра 2009. године, поклопило се обележавањем 90 година од формирања Савеза резервних војних старешина. Тим поводом је најпре обављен разговор са помоћником градоначелника Љубишом Стевановићем, где се говорило о перспективи даљег развоја и рада ове Организације.

Након тога, код Споменика палим за слободу Лесковца у Првом светском рату у центру града у 12 часова, о том догађају је говорио Љубиша Стевановић. Заједничка делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Живојин Тасић положила је цвеће на Споменик. Организатор свечаности био је Савез резервних војних старешина Лесковца.

После разговора на Председништву Савеза бораца и Комисији за неговање традиција ослободилачких ратова Србије усвојен је начин обележавања формирања Бабичког партизанског одреда, 20. септембра 2009. године. Тим поводом, делегација, коју су чинили Стојан Марковић и Драгомир Ђокић, заједно са делегацијом Општиснког одбора СУБНОР-а Власотинце, покушала је да положи цвеће на Спомен обележје у манастиру Св. Богородица, где је било седиште овог Одреда. Међутим, старешина манастира мати Лидија на врло груб и

непримерен начин, уз увреде и погрдне речи, није дозволила делегацијама да то ураде. Чак је ангажовала и телохранитеља, који је насрнуо физички на делегацију. Тако цвеће није могло да буде положено. Није помогла ни жалба делегација испостави полиције у селу Јашуња. Зато је одлучено да се упути протестно писмо епископу Нишком Иринеју. Како је носилац обележавања овог догађаја 2009. године био Општински одбор Савеза бораца Власотинце, пригодна свечаност је одржана 21. септембра у Власотинцу. Делегација Лесковца, коју су чинили Хранислав Ракић, Слободан Маринковић и Златомир Пешић је у том месту положила цвеће на спомен обележје.

Већ 24. септембра 2009. године упућено је писмо епископу нишком господину Иринеју:

На Бабичкој гори, 20. септембра 1941. године, формиран је Бабички народноослободилачки партизански одред, чије седиште је једно време било у помоћним просторијама манастира Св. Богородица. Као успомена на погинуле борце за слободу седамдесетих година изграђена је спомен чесма на простору ван манастирских зидина.

Сваке године на дан формирања Бабичког партизанског одреда, 20. септембра, патриотска и ваннартијска удружења (СУБНОР, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружење резервних војних старешина и Удружење војних пензионера) полажу цвеће поред Спомен чесме. Међутим, ове године делегације Лесковца и Власотинца биле су изненађене поступком мати Лидије, која им није дозволила да то ураде. И поред покушаја да се са њом споразумеју, секретар Општинског одбора СУБНОР-а Лесковац дошао је испред зграде да је одобровољи, али му је она рекла да неће да разговара, а назвала је чланове делегација безбожницима и упутила им и друге непримерене речи. Чак је послала и телохранитеља, који је вероватно био наоружан и покушао да се физички обрачуна са делегацијама и том приликом је одгурнуо председника Општинске организације СУБНОР-а Власотинца.

Схватајући неразуман поступак мати Лидије, као и да не би дошло до већих неспоразума, делегације су се вратиле необављеног посла. Овакав непримерен поступак према погинулим борцима за слободу против највећег зла фашизма је незамислив. И поред тога што је мати Лидија антикомунистички расположена, она је морала, а и требала да зна да Бабички одред нису чинили само комунисти, већ и патриоте припадници хришћанства, који су се борили и дали животе за слободу своје земље.

Након тога делегације су се обратиле полицији у селу Јашуња, али су добиле одговор да они без решења меродавних не могу да интервенишу Старешина манастира Св. Богородица оваквим поступком, али не само овим, компромитује не само себе већ и религију којој наводно припада. Надамо се да ћете Ви предузети одговарајуће мере, како се овакви поступци не би понављали у будућности.

Одговор није уследио.

Припреме за обележавање рођендана народног хероја Косте Стаменковића у 2009. години почеле су на време. На састанку Комисије договорено је да се обележавање овог дана организује заједно са Основном школом „Коста Стаменковић“ из Лесковца. Како је она традиционално сарађивала са истоименом Основном школом из Српског Милетића, која им поводом овог дана долази у посету, договорено је да се, уместо 15. октобра, обележавање одржи 17. октобра. Тога дана представници Савеза бораца и ученици и наставници основних школа из Лесковца и Српског Милетића окупили су се у 11 часова код родне куће Косте Стаменковића, а затим су разгледали поставку у кући, уз објашњење кустоса Музеја. Делегацију која је положила цвеће на спомен бисту Косте Стаменковића у дворишту чинили су Хранислав Ракић, Стојан Марковић и Стеван Петровић. Ученици су били послужени соковима.

Настављено је и традиционално обележавање 5. новембра, као подсећање на догађај из 1941. године у селу Тулову. Како је, међутим, ове 2009. године распуст за ученике основних и средњих школа почињао 5. новембра, са Управом

школе је договорено да се обележавање обави 4. новембра, док су ученици на настави. У сарадњи са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године обезбеђен је скроман поклон за ученике. Учитељицама и сваком ученику, заједничка делегација, коју су чинили Слободан Маринковић и Вукашин Стаменковић, поделила је књигу о Максиму Ђуровићу, аутора Добросава Туровића и по једну хемијску оловку. Затим је положено цвеће поред спомен плоче на улазу у школу и приређена скромна закуска. Након неколико припремних договора, 12. новембра 2009. године, у просторији Градског одбора Лесковац одржана је седница Окружног одбора СУБНОР-а Лесковац, којом је председавао Војислав Грујић. Разговарало се о активностима борачких организација после спроведених избора и остваривању програма рада, а посебно о појачаним напорима да се фалсификује историја НОР-а, као и о бруталности намере да се издајници прикажу као ослободиоци. У вези са тим формирана је радна група, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Никола Илић, за припремање одговора на написе и појаве, које би упућивала средствима јавног информисања и државним органима и институцијама. Расправљало се и о захтеву Републичког одбора СУБНОР-а Србије за сачињавање спискова живих бораца НОР-а, што је и прихваћено, али је исказано негодовање да се наводи и матични број. По евиденцији Окружног одбора било је 160 живих бораца, док је јуна исте године било 195. Плодна дискусија вођена је и о здравственом и материјалном стању бораца, што је у надлежности одређених државних органа, али је закључено да је у општинама потребно сачинити списак бораца који су болесни, а немају никога ко би се о њима бринуо и да им се у границама могућности помогне.

После договора на Председништву Савеза бораца о начину обележавања једног од највећих празника Дана Републике Југославије, 29. новембра, одлучено је да се, заједно са Политичким саветом Социјалистичке партије Србије у Лесковцу, организује састанак на коме би се говорило о Другом заседању АВНОЈ-а и о Дану Републике.

Састанак је одржан 26. новембра 2009. године у просторијама Социјалистичке партије, а председавао је мр Мирослав Здравковић, председник тог Савета. О значају овог дана говорили су секретар Савета Слободан Стефановић, Никола Илић, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић.

Сумирајући расправу мр Мирослав Здравковић је нагласио да је недопустиво да се укида дан када су Југославија и Србија први пут у историји постале републике, што се никако не може повезати са идеолошким тумачењима, утолико пре што је о томе одлучивао народ на изборима. Зато је било потребно упутити писмо надлежним органима са иницијативом да се у државне празнике уврсти и овај Дан републике, који је неправедно укинут. Истовремено је договорено да се Дан Републике обележи заједничким дружењем чланова Савеза бораца, Савеза резервних војних старешина, Удружења војних пензионера и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. Уз лично учешће ручак је организован у ресторану „Оаза“ у Лесковцу, 30. новембра 2009. године.

Дан погибије двојице партизана Добривоја Ћеранића и Крсто Вукићевића, 3. децембар 1941. године, и ове године, је обележен полагањем цвећа на спомен обележје у центру града.

Делегацију су чинили Стојан Марковић, Војислав Грујић и Стојан Петковић.

Традиционално је обележен и дан погибије Марка Црног у селу Барју, 10. децембра. Делегацију Савеза бораца Лесковца чинили су мр Мирослав Здравковић, Никола Илић и проф. др Живан Стојковић. Присуствовала је и делегација Месног одбора Савеза бораца Вучја.

Ученицима и присутним грађанима су о овом догађају говорили Станиша Стојановић из Вучја и Никола Илић.

Положено је и цвеће на Споменик, а након тога приређен ручак у Клубу СУБНОР-а у Вучју.

Пре обележавања 11. децембра, дана када је 1941. године у Гавриној (Араповој) долини код Лесковца стрељано преко 300 грађана Лесковца, у највећем броју Рома, делегације су положиле цвеће на спомен обележје. Делегацију Савеза бораца

чинили су Стојан Марковић, Никола Илић и Драгослав Стевановић. Затим су у сали Дома културе Рома у Лесковцу о овом догађају говорили Хранислав Ракић, Никола Илић и проф. др Живан Стојковић.

Није изостало и обележавање Дана Југословенске народне армије, 22. децембар у просторији Градског одбора СУБНОР-а заједничким дружењем представника Савеза бораца и Удружења војних пензионера. О овом догађају говорили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Никола Илић.

Дан ослобођења Лесковца од Турака 23. децембар 1877. године, обележен је већ традиционалним окупљањем у Чукљенику у цркви Св. Николе, заједно са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, који је био и организатор.

Поред споменика Влајку Раденковићу програм је водио председник Општинског одбора Савеза потомака Живојин Тасић. После помена жртвама ових ратова, уз учешће намесника Славка Миловановића и месног свештеника Србе Даниловића, положено је цвеће на Споменик. О ослобођењу од Турака говорио је Верољуб Трајковић, председник Окружног одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године јабланичког округа, а затим је унуку Влајка Раденковића, који носи његово име, потпредседник Председништва Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године Србије Томислав Томић свечано уручио чланску карту Савеза потомака, а он је цркви поклонио крст и Основној школи слику. У програму је учествовао и Драган Радовић са пригодном рецитацијом. Након тога организован је и ручак у конаку цркве.

ЕУФОРИЈА У НАЛЕТУ

Рад Градског одбора СУБНО-а у 2010. години одвијао се на основу усвојеног програма рада, који се у општим одредницама није разликовао од дотадашњих програма. Наиме, основна активност је била неговање слободарских традиција српског народа, са посебним нагласком на период 1941-1945. године. Истовремено значајна пажња је била поклоњена сарадњи са Републичким одбором СУБНОР- Србије у првом реду слањем редовних извештаја о стању чланства Савеза бораца у граду Лесковцу, затим у реаговању на екстремне иступе за рехабилитацију сарадника окупатора и издајника земље.

Задовољавајућа сарадња одвијала се и са Скупштином града Лесковца у реализацији појединих акција, али је изостао директан контакт са водећим личностима града. Такође је било незамисливо да се за целу годину пренесе из буџета града само 50.000 динара, иако је у Савезу бораца постојао један радник у сталном радном односу. Било је и неизвесно да ли ће уопште Градска организација Савеза борац бити финансијски сагледана у 2011. години. Без обзира на такву ситуацију Председништво Савеза бораца је наставило да се брине о својим члановима посетама и ношењем скромних поклона. И у овој години одвијала се врло успешна сарадња са Удружењем војних пензионера, Савезом резервних војних старешина и Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, организовањем заједничких акција за обележавање празника ослободилачких ратова Србије.

Крајем 2009. и почетком 2010. године Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа значајну пажњу је посветио припремама за организовање избора у Општинској организацији СУБНОР-а Бојник и обезбеђивању чланова руководећих тела, као и испуњењу обавезе према Републичком одбору за евидентирање чланова СУБНОР-а по општинским одборима. Уз разумевање председника Скупштине града Лесковца Живојина Стефановића, који је обезбедио кола, чланови Републичког

одбора СУБНОР-а јабланичког округа Војислав Грујић, мр Мирослав Здравковић и Стојан Стаменковић, 21. јануара 2010. године, присуствовали су изборној скупштини у Београду.

У складу са усвојеним програмом и за ову годину, дан борбе на Биљаници, 4. фебруар 1942. године, обележен је на уобичајени начин. Делегације Савеза бораца (Хранислав Ракић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић) и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године (Верољуб Трајковић, Живојин Тасић и Вукашин Стаменковић) положиле су цвеће на спомен обележје, а овом догађају говорио је Хранислав Ракић.

Поред сарадње са удружењима и организацијама у Лесковцу Савез бораца је одржавао контакте и са Општинским одбором Савеза бораца Чукарице, који је пред крај 2009. године покренуо издавање „Билтена“, па се тим поводом обратио писмом Лесковцу у коме између осталога стоји:

Полазећи од чињенице да са вама, односно са Градским одбором СУБНОР-а Лесковац, имамо дугогодишњу сарадњу, сматрали смо целисходним да вам доставимо пар примерака „Билтена“, како би сте га могли дати једном броју ваших сарадника. Истовремено би вама и вашим пријатељима били захвални ако бисте нам ваше примедбе, сугестије и предлоге за будуће бројеве нашег „Билтена“ послали како би ово информативно гласило било боље и квалитетније и како би кроз њега још боље приказали сарадњу СУБНОР-а Чукарице и Лесковца.

Одржавани су и контакти са Савезом бораца у Нишу, па је делегација коју су чинили Најдан Станишић, Слободан Маринковић и Раде Стојановић, била присутна обележавању дана формирања Треће српске бригаде, 10. фебруара 2010. године. Настављена је и традиционална сарадња са Војском Србије па је делегација Савеза бораца (Златомир Пешић, Слободан Маринковић и Драгослав Стевановић), 12. фебруара 2010. године, присуствовала прослави тога дана у Нишу.

Један од највећих злочина на југу Србије било је и стрељање недужних грађана, 17. фебруара 1942. године, који се

традиционално обележава у општини Бојник. Сваке године на ову комеморативну свечаност позивани су и представници Савеза бораца Лесковца. Ове, 2010. године, делегацију су чинили Војислав Грујић, Никола Илић и Најдан Станишић. Скуп је одржан поред споменика стрељанима.

Нажалост, и ове године организација комеморативне свечаности у селу Белановцу препуштена је само Месној заједници тог места, без обзира што је реч о великом злочину бугарског окупатора, 18. фебруара 1942. године, када је стрељано 45 мештана. Савез бораца је упозоравао да би убудуће то требало подићи на ниво града. Овог пута, то је поново организовано доста скромно и то у првом реду захваљујући Станку Станковићу. За сваку похвали било је и ангажовање ученика Основне школе овог места, који су наступили са рециталом. У име Скупштине града говорио је Живојин Стојковић. Овом приликом изостало је учешће Ансабла градска музика, а цвеће на спомен обележје су положиле делегације Савеза бораца (Хранислав Ракић, Никола Илић и Слободан Маринковић) и делегације Скупштине града и Социјалистичке партије Лесковац.

На седници Председништва Градског одбора СУБНОР-а Лесковца, 25. фебруара 2010. године, усвојен је завршни рачун за 2009. годину и донета одлука о ангажовању Агенције за вођење књиговодства, после немогућности да се и даље ангажује лице за вођење ових послова, јер Скупштина града није наставила да обезбеђује средства за рад Организације.

Дискутовало се и активности сваког члана Председништва у остваривању програма рада, иако је тај рад обављан волонтерски.

Без обзира што је Градски одбор СУБНОР-а Лесковац имао одређене примедбе на захтев Републичког одбора СУБНОР-а за израду спискова бораца и чланова Организације, ипак је урадио свој део посла и, 5. марта 2010. године, доставио тражене спискове, које су са пуно залагања и савесно припремили чланови Савеза бораца.

И ове године није изостала делегација Савеза бораца и Удружења војних пензионера на полагању заклетве младих војника у касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Синковцу, 20. марта 2010. године, а чинили су је Стојан Марковић и Златомир Пешић. Истог месеца, поводом обележавање дана погибије народног хероја Косте Стаменковића, делегација Окружног и Градског одбора, 26. марта 2010. године, положила је цвеће на Споменик у селу Шилову, а затим и на споменик палом младом војнику из Шилова, на Косову у агресији НАТО 1999. године на Савезну Републику Југославију. Делегацију су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Војислав Грујић.

Цвеће на ове споменике положила је и делегација Општинског одбора СУБНОР-а Лебана.

Организатор комеморативне свечаности поводом бомбардовања моста на Јужној Морави и путничког воза, једне од највећих трагедија бесомучне агресије на Савезну Републику Југославију од стране НАТО-а 1999. године, била је Скупштина града. За учеснике је обезбеђен аутобус за бесплатан превоз до Грделичке клисуре. Пред бројним окупљеним грађанима, међу којима је било и чланова Савеза бораца, најпре је погинулима одата почаст поред споменика на аутопуту. Био је присутан и почасни вод Војске Србије. Комеморације је настављена на месту где је погођен путнички воз. Бројне делегације положиле су цвеће на спомен обележје, а међу њима и делегација Савеза бораца, Савеза потомака и Удружења војних пензионера, коју су чинили Стојан Марковић, Никола Илић и Верољуб Трајковић.

У складу са традиционалном сарадњом са Савезом потомака и Удружењем војних пензионера, Хранислав Ракић и Златомир Пешић, присуствовали су најпре свечаности полагања цвећа на Споменик браниоцима Лесковца 1915. године на Хисару, а затим Ђурђевданској слави, 6. маја 2010. године. Након тога у сали Синдиката настављено је дружење.

Следећа свечаност обављена је у Спомен парку, поводом обележавања Дана победе над фашистима у Другом светском рату, 9. маја 1945. године. О овом догађају говорио је помоћник градоначелника Лесковца Љубиша Стевановић и положено је

цвеће на Споменик победе. Делегацију Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, а приликом полагања цвећа придружио се и Верољуб Трајковић, председник Окружног одбора Савеза потомака ратника Србије1912-1920. године.

Дан младости и рођендан Јосипа Броза Тита, свечано је обележен 25. маја 2010. године у просторији Градског одбора Савеза бораца. Присутни су били чланови Савеза бораца Лесковца, руководиоци Окружног одбора и председници Општинских одбора СУБНОР-а јабланичког округа. Пригодним говорима евоциране су успомене на дане прославе овог значајног датума, који је симболично прерастао у Дан младости, када је омладина на слетовима и другим манифестацијама показивала своје резултате у раду. Током овог месеца Окружни одбор је успео да обезбеди спискове евиденције чланова СУБНОР-а по општинама и послао их Републичком одбору.

Републички одбор СУБНОР-а Србије, 7. јуна 2010. године, писмом је обавестио Окружни , Општинске и Градски одбор Савеза бораца јабланичког округа да је потребно посветити пажњу обележавању 65. годишњице ослобођења земље од фашистичког окупатора у Другом светском рату, а посебно масовнијем присуству чланова и грађана при обележавању 4. и 7. јула.

Обележен је и 22. јуни у селу Братмиловцу, а цвеће на биству Томе Костића су положили и уме Савеза бораца Стојан Марковић и Слободан Маринковић. Том приликом је установљено да је било покушаја да се биста Томе Костића скине са постоља, при чему је дошло до мањег оштећења. То није био први случај таквог поћашања према спомеиницима који су посвећени НОР-у, о чему је редовно обавештавана Скупштина града.

Трећа седница Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа одржана је 24. јуна 2010. године у просторији Градског одбора Савеза бораца Лесковца. Била је посвећене начину обележавања јулских празника, али се говорило и о активностима општинских и месних удружења Савеза бораца,

затим о социјално-здравственој заштити бораца и о бризи о остарелим и болесним члановима.

Велики српски празник Видовдан, 28. јуна, обележен је на свечани начин поред споменика посвећеног палим борцима у балканским и Првом светском рату у селу Бабичко. Носилац организације био је Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године, уз активну сарадњу са Савезом бораца. Свечаност је отворио председник Градског одбора Савеза потомака Живојин Тасић, а после полагања цвећа, представници лесковачке цркве на челу са намесником Славом Миловановићем, одржали су молебан за жртве ових ослободилачких ратова. Присутнима се, затим, у име Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године обратио Томислав Томић, потпредседник, који је говорио о славној традицији ратовања српског народа за ослобођење. Како су свечаности присуствовали и ученици Основне школе из села Разгојна, Верољуб Трајковић им је поделио књигу „ Споменици и спомен обележја у лесковачком крају“, аутора др Живана Стојковића, Хранислава Ракића и Верољуба Трајковића. Након тога приређена је скромна закуска у конаку цркве.

Као и сваке године и 2010. поводом обележавања јулских празника упућено је писмо градоначелнику Лесковца.

Господине градоначелниче,

У Лесковцу се традиционално обележава 4. јули, Дан борца, када се окупљају чланови СУБНОР-а и Савеза потомака ратника Србије 1012-1920. године и Удружења војних пензионера, код споменика Кости Стаменковићу у центру града. Ове године се, такође, планира свечаност, у недељу, 4. јула 2010. године у 10 часова. После полагања цвећа на Споменик, уобичајено је да се присутнима обрати представник Скупштине града или један од представника поменутих организација. Молимо Вас да нас обавестите да ли ће говорити представник Скупштине града. Очекујемо да ваш протокол обавести средства јавног информисања.

Поводом обележавања Дана устанка у Србији, 7. јула традиционално окупљање је на Радану. До сада је Скупштина

града Лесковца, сваке године обезбеђивала аутобус за бесплатан превоз учесника, који би кренуо испред зграде Народног музеја у 10 часова. Било би добро и да се представник Лесковца обрати присутнима на овом скупу. Молимо Вас да нас о овоме обавестите на време, како би могли да организујемо одлазак наших чланова.

Дан борца, 4. јули 2010. године обележен је крај споменика Кости Стаменковићу. У сарадњи са Скупштином града обезбеђено је цвеће и присуство представника јавног информисања. Програм је водила Катарина Ђорђевић из протокола. После одавања поште погинулима минутом ћутања, положено је цвеће на Споменик, а затим се присутнима обратио Љубиша Стевановић, помоћник градоначелника Лесковца.

У обележавању 7. јула 2010. године укључено је и Удружење пензионера, које је успешно наступило са својим програмом. Тим поводом упућено му је писмо:

Господине председниче,

Поводом обележавања 7. јула, Дана устанка у Србији и прославе Ивандана, када се одржава велики народни сабор на Радану, Окружни и Градски одбор савеза бораца СУБНОР-а, Удружење војник пензионера, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године и Савез резервних војних старешина, организују одлазак својих чланова на ову велику народну свечаност. Како смо до сада имали врло успешну сарадњу са Удружењем пензионера Лесковца, молимо Вас да тога дана организујете одлазак и ваших чланова аутобусом и презентујете већ познати квалитетан програм са секцијама које имате. Други аутобус иде са нашим члановима и биће нам драго да се и ове године настави дружење. Ми смо се определили да сваки наш учесник сам обезбеди ланч пакет за ручак. Уобичајено је да се свечаност на Радану одржава у 12 часова. Молимо Вас да нас обавестите о нашем предлогу.

За прославу на Радану Скупштина града је обезбедила аутобус за бесплатан превоз учесника, 7. јула 2010. године. По

већ устаљеној традицији свечаност је одржана у подне. Отворио је мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и после одавања поште погинулима и умрлим минутом ћутања положено је цвеће на спомен обележје. Делегацију СУБНОР-а и Удружења војних пензионера чинили су Никола Илић, Златомир Пешић и Крста Стојановић. Врло инспиративни говором присутнима се обратио Добросав Туровић, професор историје, након чега је Удружење пензионера извело културно-уметнички програм.

Говор Добросава Туровића:

Драги борци НОР-а, драга омладино, драги Пусторечани, Јабланичани Лесковчани, Поречанци,

Данас се навршава 59 година од оружаног устанка српског народа против фашистичког окупатора Немаца и Бугара. Окупили смо се на овој устаничкој планини Радан да освежимо историјско памћење на буне и устанке српског и народа нашег краја против ропства и окупације, против завојевача и освајача туђих земаља. Легенда горде планине Радан казује да је српски јунак и војвода, чије име она носи, 1806. године дигао сељачку буну против турског османлијског освајача за време Карађорђевог устанка. Устанак је угушен у крви, а пусторечка и јабланичка села спаљена. Посебно се поносимо што је у нашем крају регрутован чувени „Гвоздени пук Књаз Милош“ Моравске дивизије, који је био елитна српска војска од 1912. до 1918. године. Такође, у подножју Радан планине, у селу Обилићу, 21. фебруара 1917. године, српски народ је дигао устанак против окупатора, познат као Топлички устанак. И он је угушен у крви. Бугари су убили преко 20.000 људи, спалили 56 села у Пустој Реци, Косаници, Јабланици и Топлици. У Другом светском рату устанак је најпре почео у Србији, 7. јула 1941. године против фашистичког окупатора и домаћих издајника. У Лесковцу су, 28. јула 1941. године, одјекнуле устаничке пушке Милоша Манојловића, Вујадина Блечића и Боривоја Дамњановића. Убијен је окупаторски водник Ђуро Пиштало, а затим су борбу наставили партизански одреди. Лесковац и лесковачки крај дали су видан допринос и

ослободилачкој борби у Другом светском рату. На страни антифашиста, против сила осовине учествовало је око 20.000 бораца, од којих је 2.758 погинуло на бојиштима. У логорима смрти страдало је преко 2000 грађана. Југоисточна Србија дала је 32 партизанске бригаде, осам дивизија, два корпуса, а лесковачко подручје и осам партизанских одреда.

За разлику од претходне године у 2010. је испољено повећано интересовање за обележавање 26. јула, дана погибије Милутина Смиљковића, секретара Градског бироа КПЈ. Простор око спомен обележја је био очишћен, а тога дана полагању цвећа присуствовали су и представници Месне заједнице села Прибоја, као и делегација Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. Делегацију Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић. Након полагања цвећа обављен је краћи разговор са мештанима села у канцеларији Месне заједнице.

На састанку Председништва Градског одбора Савеза бораца, 3. августа 2010. године, разматрано је писмо Републичког одбора Савеза бораца Србије од 20. јуна 2010. године у вези захтева за анкетирање учесника НОР-а, које треба обавити до 31. октобра 2010. године.

Закључено је да није потпуно јасан прави циљ спровођења тако обимне и стручне анкете, кад се зна какав је законски статус учесника НОР-а, који се у тадашњим условима кризе тешко може поправити, затим да се спровођење такве анкете може обавити само ако се обезбеде знатна новчана средства за њено стручно обављање, што би спровела лица са одговарајућим квалификацијама, да би могла да се релевантно користи. Скупштина града Лесковца до новембра 2009. године није уплатила ни један динар за редовну делатност Савеза бораца, па је незамисливо тражити додатна средства за спровођење анкете. Уколико, пак, Републички одбор обезбеди одговарајућа средства за спровођење анкете, исказана је спремност у ангажовању за њено остварење.

На седници Председништва Градског одбора Савеза бораца, 3. августа 2010. године, одлучено је да се обележавање

10. августа, дана формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда 1941. године, одржи у Вучју, јер је било доста тешко обезбедити аутобус за бесплатан превоз учесника до Јасичког равништа. Седници Председништва је присуствовао и Станиша Стојановић, председник Месног одбора СУБНОР-а Вучје, који се сложио са одлуком Председништва и преузео обавезу за организацију. Скупштина града је обавестила средства јавног информисања и њихови представници су били присутни свечаности, која је почела у 11 часова, поред Споменика у центру Вучја. Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, Верољуб Трајковић и Крста Стојановић, положила је цвеће а затим се присутнима краћим говором обратио проф. др Живан Стојковић. Поред представника Удружења војних пензионера били су присутни и представници Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године Верољуб Трајковић и Живојин Тасић. Након тога организовано је дружење у просторији Месног одбора СУБНОР-а у Вучју.

Градски одбор СУБНОР-а Лесковца је и ове године успешно сарађивао са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, па је безрезервно подржао одржавање школе „Стеван Јаковљевић“ у Лесковцу, уз учешће омладине из целе Србије. Тим поводом, 11. августа 2010. године, представници Градског одбора присуствовали су свечаности код Споменика ослободиоцима Лесковца где су се присутнима обратили др Иван Бецић и Љубомир Марковић, председник Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године.

Делегацију Градског одбора Савеза бораца, која је положила цвеће на Споменик чинили су Хранислав Ракић и Златомир Пешић.

Ове године обележавање дана ослобођења села Мирошевца организовано је уз ангажовање представника Месне заједнице. На време су упућени позиви, а свечаност је обављена 13. августа, уочи дана ослобођења, поред Споменика у селу.

Делегацију Савеза бораца, која је положила цвеће на Споменик, чинили су Хранислав Ракић, Стојан Марковић и Димитрије Димитријевић. Положено је и цвеће на спомен плочу

трагично погинулом омладинцу из тог села која је постављена на том простору. Након свечаности приређена је вечера у ресторану на периферији села.

И ове године иницијативу за обележавање дана бомбардовања Лесковца, 6. септембра 1944. године, дао је Градски одбор СУБНОР-а, а прихватила је Скупштина града.

Свечаност је, 6. септембра 2010. године одржана код Спомен чесме у центру града. Учествовала су и четири свештеника на чијем челу је био намесник протојереј Славко Миловановић, који су обавили молебан. Делегацију, која је положила цвеће на Споменик, чинили су Хранислав Ракић, Верољуб Трајковић и Златомир Пешић. Краћим говором присутнима се обратио помоћник градоначелника Љубиша Стевановић .

На захтев представника села Ображде Радмиле Михајловић да се организује обележавање дана формирања Прве јужноморавске бригаде, мр Мирослав Здравковић је, 6. септембра 2010. године, обавио разговор са председником Општинског одбора Савеза бораца Бојника Зораном Николићем, да се у договору са локалном самоуправом уреди простор око споменика како би делегације могле да га посете и положе цвеће. О акцији обележавања овог догађаја обавештени су и представници Савеза бораца Лесковца.

Представници Окружног одбора Савеза бораца упознали су Градски одбор Лесковца са захтевом Републичког одбора Савеза бораца Србије да се реагује протестом против одлуке Вишег суда у Београду поводом поступка за рехабилитацију Драгољуба Драже Михаиловића.

Градски одбор је, 13. септембра 2010. године упутио ПРОТЕСТ Вишем суду у Београду следеће садржине:

Поводом сазнања да је на Вишем суду у Београду у току решавање захтева за рехабилитацију Драгољуба Драже Михаиловића исказујемо енергичан протест против незамисливог и јединственог у свету захтева да се рехабилитује онај који је, без икаквих скрупула и патриотског поноса, отворено сарађивао са фашистичким окупаторима наше земље,

не либећи се да убија српску младеж, која је своје животе у партизанским јединицама жртвовала за заштиту земље од највећег зла у историји света. То је истовремено и онај високи официр који је издао свога Краља, јер није извршио наређење и то у два наврата: да се преда Немцима и да се прикључи партизанским јединицама, док је војска којом је он командовао то учинила. То је командант чије су црне тројке убијале недужне људе Србе у окупираној земљи само због сумње да су помагали борцима за њено ослобођење. То је официр коме је легално и јавно суђено, па ако неко и помишља на рехабилитацију треба најпре обновити суђење, па тек онда да се доноси одлука о његовој евентуалној рехабилитацији. У историји света није се догодило да се изједначе борци за ослобођење земље и сарадници окупатора, што је оставило велики печат срамоте и не праштања будућих генерација.

У прилогу достављамо списак само цивилних жртава четника на подручју Јабланичког округа.

Носилац обележавања дана пробоја Солунског фронта, 15. септембра и ове године је био Савез резервних војних старешина Лесковца, заједно са Скупштином града. Свечаност је уобичајено одржана у 12 часова код Споменика ослободиоцима Лесковца. После интонирања државне химне и полагања цвећа говорио је Љубиша Стевановић, а присуствовао је и почасни вод Војске Србије. Делегацију Савеза бораца, Савеза резервних војних старешина и Савеза потомака чинили су Хранислав Ракић, Стојан Петковић и Вукашин Стаменковић. Стихове су говорили глумци Народног позоришта у Лесковцу.

Поводом обележавања овог празника организован је дочек бициклисте Бранислава Митића из Пирота, коме је пут до Кајмакчалана организовао Општински одбор СУБНОР-а овог града. Најпре га је, 20. септембра 2010. године, код Робне куће „Београд“ дочекао Димитрије Димитријевић, што је пратила телевизија Лесковац, затим је уследио пријем у просторији Градског одбора Савеза бораца, где су га поздравили Хранислав Ракић и Стојан Марковић. Преноћиште му је обезбедио

Димитрије Димитријевић, а храна у ресторану. Сутрадан је гостовао на телевизији Лесковац и продужио пут ка Врању.

Дан формирања Бабичког партизанског одреда, 20. септембар обележен је заједно са Општинским одбором Савеза бораца Власотинца. Делегације су положиле цвеће на Спомен обележје у порти манастира Св. Богородица. Лесковац су представљали Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Димитрије Димитријевић. Овом приликом није било противљења од стране мати Лидије, али је, нажалост, стање споменика било запрепашћујуће, јер је поред њега ложена ватра, ограда је сломљена и ту је бачена нека стара центрифуга. Закључено је да је потребно да се Градски одбор обрати патријарху за дозволу да се спомен обележје среди.

Обележавање овог догађаја настављено је у Власотинцу, 21. септембра 2010. године. Најпре је у просторијама Општинског одбора СУБНОР-а Власотинца одржана промоција листа „Млади борац“, чији је издавач и уредних Миодраг Андрејевић. О листу је најпре говорио проф. др Живан Стојковић, затим Хранислав Ракић, Миодраг Андрејевић, Стојан Стаменковић и Велимир Стаменковић Лиме. Након тога положено је цвеће на споменик посвећен ослободиоцима Власотинца

Са великом пажњом и посвећеношћу обележаван је и дан рођења народног хероја Косте Стаменковића, 15. октобар, чији се споменик налази у центру града, а бисте у некадашњем предузећу „Коста Стаменковић“ и у његовој родној кући. Нажалост, они који желе да пониште значај Народно-ослободилачке борбе украли су бисту из његове родне куће. И ове, 2010. године требало је да се традиционално тај дан обележи заједно са ученицима и наставницима школе која носи његово име и у присуству ученика истоимене школе из Српког Милетића. Међутим, како ове две школе размењују посете лесковачка школа је ове године гостовала у Српском Милетићу. Зато је одлучено да се свечаност организује 23. октобра 2010. године, по њиховом повратку из Српско Милетића, којој су присуствовали и чланови Савеза бораца. А на дан рођења Косте

Стаменковића делегација Савеза бораца; Савеза потомака ратника Србије и Удружења војних пензионера је положила цвеће на Споменик у центру града. Чинили су је мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и Вукашин Стаменковић.

Чланови Савеза бораца, историчари нису могли да не реагују поводом још једне провокације, која се уклапа у стално настојање да се на други начин прикаже период 1941-1945. године. Зато су упутили јавни ПРОТЕСТ поводом изложбе у Народном музеју у Лесковцу:

У лесковачком Народном музеју, 28. октобра 2010. године, отворена је изложба Војног музеја Србије „Пешадијско и аутоматско оружје Другог светског рата". Замисао је добра, али смо изненађени концепцијом и садржајем изложбе, јер је, углавном, изложено наоружање четника, односно Југословенске војске у отаџбини. Изложено је пет четничких фотографија и ниједна фотографија антифашистичког партизанског борца из Србије, сем две од којих је једна из Дрвара и друга из Херцеговине. Такође је изложена и једна фотографија припадника Недићеве Српске државне страже. Не знамо ко је аутор изложбе, али енергично протестујемо против провидне и препознатљиве намере да се по сваку цену четнички покрет прикаже као антифашистички, вероватно у складу са незамисливом и јединственом одлуком да се изједначе сарадници окупатора и антифашистички партизански покрет. Тако, кад нема других аргумената, валидних за озбиљне историчаре, покушава се на све могуће начине да се докаже оно што историјска наука никада не може да прихвати. Није нам јасно докле ћемо морати да доказујемо да је једини признати антифашистички покрет од Савезника партизански, који је остварио историјску победу над фашистичким оружаним снагама. Ако је тема изложбе пешадијско наоружање у Другом светском рату, где је бугарско и друго наоружање. Да ли је потребно доказивати да су четници то изложено наоружање употребљавали у борби против сопственог народа и партизана само зато што су се они борили против окупатора и његових сарадника. Истовремено је несхватљиво да нема ни једне

фотографије српског партизана иако је само на југу Србије било партизанских одреда, бригада, дивизија и корпуса, који су однели коначну победу над окупатором и његовим сарадницима. Није нам познато коме ова изложба служи и како ће она утицати на младе генерације. Да ли ће се млади питати колико је Срба побијено из овог изложеног наоружања, а истовремено се зна да су четници за ликвидацију Срба користили и каме, које нису изложене Само на територији Јабланичког округа четници су убили и заклали око 200 цивила, не рачунајући борце НОВЈ. Разочарани смо чињеницом да се и Војни музеј уклопио у политичке манипулације и фалсификовање историје.

Проф. др Живан Стојковић, Хранислав Ракић, Добросав Туровић, Никола Илић.

Писмо је објављено у Јужним вестима на интернету, под уредништвом Данила Коцића.

Обележавање првог стрељања цивила и заробљених бораца Кукавичког НОП одреда, 5. новембра 1941. године у селу Тулову обављено је 2010. године на уобичајени начин. Делегација Савеза бораца, коју су чинили проф. др Живан Стојковић и Хранислав Ракић, положила је цвеће на спомен обележје на згради истуреног одељења Основне школе из Велике Грабовнице. Нажалост, ученици су били тада на мини школском распусту, па су зато цвеће положили неколико дана раније.

У просторији Градског одбора Савеза бораца, 18. новембра 2010. године, одржана је седница Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, за коју су учесницима, на самој седници, уручене тезе, као полазна основа за разговор о активностима општинских организација у остваривању програма рада у овој години. Уводно излагање је поднео мр Мирослав Здравковић, секретар. Једна од централних тема у плодној дискусији била је све присутнија намера рехабилитације четништва, што у многоме уноси забуну и скоро легализује фалсификовање недавне историјске прошлости. Разговарало се и о материјално-финансијским условима рада општинских организација, који су различити у општинама, од тога да

појединим Општинским одбори немају ни своју просторију, до недостатака финансијских средстава за остваривање програма. У свим Општинским одборима и Градском одбору Лесковца радило се волонтерски

Изричит је био став Савеза бораца да је незаконито и неправедно укинуто обележавање 29. новембра као дана Републике и да се то и даље мора обелажавати због велике важности тог празника. Зато је одлучено да се овај празник обележи у просторији Градског одбора СУБНОР-а, а домаћин прославе био је Крста Стојановић, успешан послован човек и некадашњи челник Савеза комуниста општине Лесковац. Организован је ручак за двадесетак активиста, а о значају овог датума говорио је Хранислав Ракић, после чега је свечано предао чланску књижицу Савеза бораца Крсти Стојановићу. Наравно, како је то било уобичајено у оваквим приликама отпевана је химна Савеза бораца „Партизан сам тим се дичим“ и друге партизанске песме. Захваљујући се на пријему у чланство Организације, Крста Стојановић је истакао да је ово у ствари само формалан чин, јер се он сматрао чланом ове Организације много раније.

Значајан догађај у Лесковцу, који је био окупиран у Другом светском рату, била је погибија двојице партизана 3. децембра 1941. године у берберници „Елита“ у центру града, где је постављена спомен плоча. Сваке године делегација Савеза бораца и Удружења војних пензионера полагала је цвеће на спомен обележје. Ове године делегацију су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић, Димитрије Димитријевић и Златомир Пешић.

У припреми обележавања 10. децембра у селу Барју обављено је неколико разговора са представницима Месног одбора Вучја и договорено да се полагање цвећа обави тога дана 2010. године поред споменика Марку Црном у Барју, уз учешће представника Вучја, Мирошевца и Лесковца. Били су присутни и ученици истуреног одељења Основне школе из Мирошевца и том приликом су им предате слике са прошлогодишњег обележавања. Делегацију из Вучја чинили су Крста Стојановић и

Станиша Стојановић, а из Лесковац Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић. После полагања цвећа и краћег говора Станише Стојановића о овом догађају настављено је дружење у Вучју.

Као и сваке године и 2010. иницијатор за обележавање првог масовног стрељања, 11. децембра 1941. године у Лесковцу био је Савез бораца. У припреми за обележавање обављен је разговор са представницима Грделице, од којих је један био директан потомак чији је отац био стрељан тога дана. Зато је договорено да дође и делегација из Грделице, а уобичајено и представници Рома из Лесковца. У организацију се укључила и Скупштина града, а била су присутна и средства јавног информисања. Комеморативна свечаност је обављена у подне у Гавриној (Араповој) долини код Лесковца. Цвеће је положио и син стрељаног Рома из Грделице Џемад Асановић са супругом, а делегацију Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Представници Рома из Лесковца такође су положили цвеће. О значају овог догађаја говорио је Хранислав Ракић. Након тога присуствовао је и конференцији за штампу, коју су организовали Роми у просторији Скупштине града. Том приликом предложио је да се напише монографија о лесковачким Ромима са посебним освртом на овај догађај.

Средином децембра 2010. године Градски одбор СУБНОР-а Лесковца обратио се писмом српском патријарху:

Његовом преосвештенству Господину, Господину патријарху Иринеју, Београд,

Ваша светости,

Пошто Вам се први пут обраћамо дозволите да искажемо наше велико задовољство Вашим избором за поглавара Српске православне цркве. Наша сарадња, још док сте били владика у Нишу, одвијала се успешно и на обострано задовољство. Преме нашим предлозима и сугестијама имали сте респектабилно разумевање и помагали сте нам да остварујемо заједничке циљеве у интересу српског народа. Наш однос према Јашуњским манастирима био је увек позитиван,

што потврђује и интервенција да добију електричну струју, први радио апарат и да се интервенише на конаку, јер се ради о верским објектима од великог културног значаја. Нажалост, доласком мати Лидије за старешину манастира Св. Богородица односи су се драстично погоршали. Њен незамислив игнорантски однос према Градском одбору СУБНОР-а Лесковац не би смео ни да се замисли у Српској православној цркви. Желимо да Вас подсетимо да је управо она са својим обезбеђењем, 20. септембра 2009. године, забранила делегацијама СУБНОР-а из Лесковца и Власотинца да положе цвеће на спомен обележје посвећено погинулим борцима Бабичког партизанског одреда, који се налази у порти манастира. Тим поводом ми смо Вам се обратили писмом, док сте били владика, али одговор нисмо добили. Ове године, на срећу, у манастиру није било обезбеђења, мати Лидија је била на летовању у Грчкој, па је делегација неометано положила цвеће на спомен обележје. Међутим, обавештавамо Вас да је то спомен обележје у јадном стању, срушено и оскрнављено и служи за депоновање старих ствари и ђубрета, које се ту спаљује.

Господине патријарху, међу погинулим борцима Бабичког партизанског одреда, поред комуниста, ваљда је било и хришћана и верника, којима треба одати дужну пошту, јер су положили животе за слободу српског народа, без обзира дали су били у заблуди или не.

Претерана идеологизација и повлађивање новом еуфоричном иступању само може да штети цркви. Наша молба је да нам дозволите да доведемо у првобитно стање спомен обележје код манастира Св. Богородица у име оних који су погинули и у име њихових породица, које не могу бити противници Српске православне цркве.

Истовремено, било би крајње време да мати Лидија даље не ствара непријатеље Српске православне цркве својим арогантним понашањем, које не приличи светом лицу.

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац, као и Општински одбор СУБНОР-а Власотинце спремни су да сарађују са

Српском православном црквом уз обострано уважавање, које би нам очувало ауторитете код грађана.

На седници Председништва Градског одбора СУБНОР-а, 26. децембра 2010. године, поред усвајања извештаја о раду, усвојен је предлог Статута Градске организације Савеза бораца, који је упућен на усвајање скупштини.

Како је то било уобичајено пред крај сваке године одржавана је седница скупштине Организације Савеза бораца у Лесковцу. Седница је одржана 28. децембра 2010. године. Председавао је мр Мирослав Здравковић. Усвојен је извештај о раду за претходну годину, програм рада за наредну годину и постигнут договор о потреби усаглашавања Статута Организације са изменама које су усвојене у Републичком одбору и на основу Закона о удружењима грађана.

Усаглашавање Статута је било неопходно да би се СУБНОР могао регистровати код Агенције за регистрацију друштвених организација, а рок је био до 24. априла 2011. године. Како је Лесковац добио статус града, дотадашњи назив Општински одбор СУБНОР-а мења се у Градски одбор СУБНОР-а Лесковца. СУБНОР Лесковца је формиран као друштвено-политичка организација 14. децембра 1947. године.

Са увођењем вишепартијског система она је постала друштвена ванстраначка Организација, тако да се са новим Законом о удружењима грађана изједначила са другим удружењима и треба да остварује друштвену улогу на неговању традиција ослободилачких ратова Србије и Народно-ослободилачког рата 1941-1945. године. Новим Статутом су предвиђени и симболи: химна „Партизан сам тим се дичим“, застава и амблем. Прецизније се регулише организациону структуру Савеза бораца, а посебно у месним удружењима.

Скупштина је усвојила предложени текст Статута, а за правног заступника Организације одређен је Хранислав Ракић, председник.

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗНАЧАЈНЕ ГОДИШЊИЦЕ

Рад Градског одбора СУБНОР-а Лесковац у 2011. години одвијао се у складу са усвојеним програмом и у сарадњи са Удружењем војних пензионера, Савезом резервних војних старешина и Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године Лесковац. Нажалост, оно што се могло наслутити догодило се управо у овој години. Наиме, Градски одбор СУБНОР-а није предвиђен да буде бар делимично финансиран из градског буџета и избрисан је без икаквог образложења. Није се водило рачуна да је у сталном радном односу возач и курир, за кога није обезбеђена плата. Сви остали послови обављани су волонтерски и залагањем оних чланова који не желе да дозволе да активност овако значајне Организације ослаби, која се у првом реду ангажује у неговању традиција ослободилачких ратова Србије. Ипак, може се истаћи да је за поједине значајне акције добијана и финансијска подршка Скупштина града, као, на пример, у време боравка делегације Савеза бораца из Зрењанина приликом обележавања 70 година од почетка устанка у Србији. Испуњаване су и све обавезе према Окружном и Републичком одбору СУБНОР-а, као што су организовање заједничких акција са другим општинским одборима и спровођење пописа бораца који је врло успешно обављен захваљујући у првом реду ангажовању секретара Стојана Марковића. Реаговало се и на сваки допис Републичког одбора у вези са актуелном политичком ситуацијом или настављању процеса рехабилитације појединих припадника четничког покрета за које је доказано да су чинили злочине.

Схватајући озбиљност проблема у вези са понашањем мати Лидије у мнастиру Света Богородица, патријарх Иринеј је, 3. јануара 2011. године, упутио одговор:

Примио сам Ваше писмо у коме се жалите на монахињу Лидију и неке поступке у вези полагања венаца на споменике НОР-а у манастиру Свете Богородице.

Понашање монахиње Лидије нема Нашу подршку. Она се слично понаша и према многим представницима Цркве. Она има неки свој типик који мало ко разуме. Њој је скретана пажња на многа њена понашања, но она тера по своме.

Са Наше стране имате одобрење да чините оно што сте и раније чинили, наравно, уз пуно поштовање светиње и природе места, у шта не сумњамо.

Срдачан поздрав.

Да проблем није једноставан показала је и дневна штампа појавом чланка у „Блицу" овим поводом. Међутим, Градски одбор ни том приликом није остао пасиван, већ је упутио одговор следеће садржине:

У „Блицу", 29. јануара 2011. године објављен је чланак под насловом „Лесковац: Рат бораца и монахиње око споменика", чији је аутор Милица Ивановић. Поздрављамо њено интересовање за овако важно и деликатно питање, али морала је да нађе времена да дође и у канцеларију СУБНОР-а како би добила потребне информације, а не да то обави само телефоном. Насупрот томе, имала је времена да лично оде до манастира Св. Богородица (који она крсти у Св. Тројицу) и разговара са мати Лидијом. На тај начин је највећи део чланка посветила мати Лидији омогућавајући јој да у њеном, већ познатом стилу, искаже оцене које не приличе ни најобичнијем вернику, а не старешини манастира, којој ни сам патријарх не може да стане на пут. На дрзак и вулгаран начин, ова такозвана монахиња, имала је храброст да споменик, који је посвећен борцима Бабичког партизанског одреда, назове безумним и богохулним, а венце, као израз поштовања жртвама бораца против фашизма, сатанизмом. Ако је од старешине манастира, надалеко чувене мати Лидије, много је.

Запрепашћени смо чињеницом да ни Црква, која је и за време Народноослободилачког рата 1941-1945. године била уточиште онима који су били спремни да положе животе за спас земље, није у моћи да је уклони из ове највеће светиње на југу Србије. Она чак има смелости да пресуђује, ако би се

питала, никад не би дозволила да се управо ту нађе споменик палим борцима за слободу земље. Наравно, да са таквим накарадним схватањима, њу нико не би ни питао, јер анатемише српску младост, која је настављала традицију бораца из ослободилачких ратова, којима је управо Црква давала благослов пре одласка на бојно поље.

Што се, пак, тиче самог манастира, он јесте светиња, али истовремено и изузетан историјски споменик, који обогаћује српску културну баштину. По тој основи, до оснивања Завода за заштиту споменика културе, о манастиру је бринуо Народни музеј Лесковца, чији је директор био, управо, Хранислав Ракић. Зар је потребно подсећати ко се залагао да манастир добије струју, радио апарат, да одржава конак, да доводи посетиоце и делегације.

Испод сваке части је да коментаришемо лаж да су партизани извели монахињу да је стрељају, а остале малтретирали. То може да искаже само болестан ум. Јер, треба ваљда нешто и да чита.

Што се тиче споменика, он је у јадном стању, а наше делегације су наилазиле и на физичко обезбеђење и биле онемогућаване да положе цвеће. Не даје деспот, монахиња, ако се тако може назвати, мати Лидија, којој назив мати уопште не одговара.

Са пуно пијетета и поштовања делегације Савеза бораца присуствовале су сахранама истакнутих бораца и својих чланова и опраштали се од њих пригодним говорима. На сахрани Витомира Шундрића, 11. јануара 2011. године, говорио је Хранислав Ракић:

Поштовани друже Шундрићу,

Живео си часно и уздигнуте главе, живео за идеале којима си посветио сву своју енергију, родио се у гарду Лесковцу који је центар јужне Србије, обогатио си га и својим присуством. А онда, када је слободарски дух радника требало да стане на браник отаџбине, био си међу првима, постао си борац Кукавичког НОП одреда, који је први наговестио борбу за ослобођење земље од фашистичке окупације.

Корачао си и стазама интернираца ка Норвешкој, далеким белим путевима, боравио у логорима ужаса, тортуре и гажења људског достојанства. Али твоји идеали слободе били су јачи од сваког насиља, остао си стамен и издржао до краја. Вратио си се у своју земљу, у Лесковац и снагом свог опредељења наставио да се бориш, сада за изградњу нове социјалистичке домовине. Као носилац Партизанске споменице 1941. године знао си да је то истовремено и признање и обавеза да се гради ново друштво. Зато си се одмах укључио у рад друштвено-политичких организација обављајући значајне функције. И наравно, за борце таквог формата најзначајнији је био Савез бораца Народно-ослободилачког рата, где си обављао функцију председника. У врху општинског руководства био си управо у време када је и највише запретила опасност нашој земљи да ретроградне снаге остваре своје циљеве у њеном подривању. Своју безкомрпомисност и принципијелност исказивао си на сваком месту и у свакој прилици. Смирен и стамен у први план си увек истицао праведност и био енергичан против неправде.

Управо је та особина борца и функционера да се супротстави свима који настоје да омаловаже и фалсификују светле идеале твоје и наше генерације.“

Градски одбор је редовно пратио и одговарајуће акције у граду, ангажовао и истакнуте интелектуалце Лесковца, како би подржали неку акцију или предложили начин решавања појединих питања. Такав један допис упућен је градоначелнику Лесковца и председнику Градске скупштине, 24. јануара 1911. године, који је потписало шест интелектуалаца, чланова Организације Савеза бораца, поводом оснивање Фондације Николај Тимченко.

Господине градоначелниче,

Лесковац је један од оних српских градова који може бити поносан на плејаду интелектуалаца који су га својом делатношћу обогаћивали у разним сферама јавног, културног, просветног и привредног живота. Њихова имена су саставни део историје града, а данашњим генерацијама је обавеза да им

се, у складу са њиховим делима, поклони одговарајућа пажња. У вези са тим, поздрављамо иницијативе о оснивању фондација са именима истакнутих Лесковчана и заинтересованост града да помогне њихов рад са одређеним средствима. Међутим, управо ту се јавља проблем. Никако то не може бити само приватна и иницијатива појединаца или одређене групе и да се такве одлуке некритички прихватају од стране локалне самоуправе. Да би се и у овој важној области друштвеног живота увео ред предлажемо да Скупштина града формира стручну комисију која би предложила критеријуме за рангирање одређених личности за које се може оформити фондација и за чији рад би и локална самоуправа обезбеђивала део средстава за рад.

У потпису проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, професор Хранислав Ракић, дипломирани правник Никола Илић, професор Добросав Туровић и пуковник Златомир Пешић.

Настављено је и традиционално обележавање значајних догађаја из ближе историјске прошлости српског народа. Као и претходне године, обележавање 4. фебруара 2011. године, дана када је 1942. године један број бораца Бабичког партизанског одреда положио животе у бици код Биљанице, обавио је Градски одбор СУБНОР-а уз учешће Клуба ветерана маратонаца. Цвећа је положила делегација у саставу Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Димитрије Димитријевић. Поводом прославе Дана државности Републике Србије делегација Градског одбора СУБНОР-а, коју су чинили Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић, присуствовала је пријему у Скупштини града који је приредио председник Градске скупштине Живојин Стефановић.

Сутрадан, 15. фебруара, на сам дан државности Републике Србије, свечаности код Споменика ослободиоцима Лесковца у центру града и полагању цвећа присуствовала је и већа група чланова Савеза бораца.

Поводом дана Војске Србије, дан раније, 14. фебруара 2011. године, свечаном постројавању војника и обраћању команданта присуствовали су Стојан Марковић и Златомир Пешић. А традиционалном обележавању 17. фебруара у Бојнику

присуствовали су Стојан Марковић, Златомир Пешић и Данијела Стошић.

Агенцији за привредне регистре удружења, средином фебруара 2011. године, достављена је пријава и два примерка Статута Савеза бораца, као и одлука о избору његовог заступника за упис у регистар.

Као и претходних година значајна сарадња поводом обележавања 18. фебруара, када је 1942. године у селу Белановцу извршено стрељање мештана овог села, остварена је са Скупштином града Лесковца. Говорника је обезбедио Градски одбор СУБНОР-а. То је била омладинка Данијела Стошић, која је рекла:

Поштовани грађани и драги ученици,

Припала ми је изузетна част, као члану СУБНОР-а, да у име данашње младости, у име пркоса и достојанства оних који су животе положили да би нам путеве слободе трасирали, још једном изговорим текст на овом споменику за памћење: „Рођени да не буду робови, створени да не остану патници, били су јаки, смели, усправни. И далеко и велико видели. Били су партизани, комунисти, патриоте и умрли за слободу и социјализам и живе у срцу земље, у срцу народа“ То је и порука и завет, и опомена за историјско памћење које мора бити гаранција будућег развоја. То је порука за правду и истину и захтев да се поклонимо сенима оних који су били жртве фашистичке немани у вихору Другог светског рата. Јер, овде, на овом месту, на данашњи дан, већ далеке 1942. године, закрвављене очи бугарских фашиста нису препознавале ни цивиле, ни старе ни младе, извели су их на пољану да искале свој бес на туђој земљи, као окупатори. Да их стрељају овог хладног фебруарског дана, да њихова крв обележи снег и остави вечити траг не само на земљи, него и у срцима невиних сељака, жена и деце, који су преживели. А тим злочинцима руке нису задрхтале пред невиним сељацима који су их гледали у очи, нису могли да осете гризу савести што је преко четрдесетак тела прекрило пољану која је била животни дамар села. Стрељали су их само дан касније од стравичног злочина у Бојнику, убијали су их у

налету бестијалности. Убијали су на туђој земљи и оставили вечити траг у историји да су фашисти и злочинци. Зато вам се данас обраћам у име свих младих који историју свог народа морају да уче поред оваквих спомен обележја и споменика, да се подсете на жртве својих предака, да им искажу пошту, да се одупру неправди, да се супротставе погибији и да граде срећну земљу.

Свечаност је обављена у 11 часова у присуству чланова СУБНОР-а, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, као и ученика Основне школе из Белановца. После полагања цвећа и пригодног говора, краћи програм су извели ученици ове школе. Свечаности је присуствовао и Живојин Стефановић, председник Скупштине града.

Истовремено је вођена и брига о стању појединих споменика и спомен-обележја. Међутим, како је то било у надлежности Скупштине града, кад се ради о обезбеђивању финансијских средстава за решавање овог питања, градоначелнику и председнику Скупштине града обратили су се Градски одбор СУБНОР-а, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године и Удружења војних пензионера писмом 15. марта 2011. године:

Поштовани градоначелниче и председниче Скупштине,

У најновијој историји Републике Србије, па и града Лесковца, најистакнутији и, нажалост, најтрагичнији догађај, свакако је НАТО агресија, марта 1999. године.

Приближава се дан када се у Србији, комеморацијама крај спомен-обележја подигнутим на местима где су удари Алијансе били најбруталнији, невиним жртвама агресије одаје заслужена пошта. У Лесковцу се то чини 12. априла, и то крај споменика на мосту испред Грделичке клисуре и на железничком мосту преко реке Јужне Мораве, где је ракетама погођен путнички воз. Тога дана представници локалне самоуправе, са породицама невиних жртава злочиначког напада и патриотским организацијама какве су наше, полажу цвеће на споменике

подигнуте за сећање на жртве, поуку и опомену будућим генерацијама.

Данас 15. марта, посетили смо СПОМЕНИК на аутопуту, за који смо имали информације да је оштећен, и уверили се да је безумна рука вандала оскрнавила и упропастила обележје, дирнувши тако у историјско памћење нашег народа, али и у најдубља осећања породица оних којима је споменик намењен. Месингана слова са именима и поруком незаборава скинута су и тај споменик сада ни на шта не личи, па би га требало довести у стање у коме се пре оштећења налазио. Иако смо одмах по сазнању о овом вандалском чину обавестили кабинет градоначелника и СУП у Лесковцу и понадали се да ће се починилац пронаћи и примерно казнити, о томе шта је учињено до сада немамо повратну информацију.

Апелујемо на Вас да предузмете све што је у Вашој моћи да се, ако не за 24. март, а оно бар за 12. април 2011. године, споменик доведе у стање у коме се налазио пре његовог скрнављења, како би породице и делегације могли да тога дана достојанствено искажу своју љубав и поштовање према невиним жртвама агресора на нашу земљу. Тиме би се, колико-толико, показало да смо народ који памти и поштује своју историју и зна како без смисла за историјско памћење нема ни сигурног пута у будућност. Убеђени смо да ће град Лесковац, односно Скупштина града, предузети потребне мере и омогућити родитељима и делегацијама да неометано изврше полагање цвећа на обележја, како то и доликује.

Прилог: фотографије споменика на аутопуту.

Сарадња са Техничком школом у Лесковцу настављена је и ове године. Најпре је успостављен контакт са директором Школе, када је договорено да делегација СУБНОР-а, Удружења војних пензионера и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године положи цвеће на споменик Радету Металцу испред Школе. Делегација коју су чинили: Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и представник Школе, положила је цвеће на споменик 18. марта 2011. године у 11,30. Присуствовали су и Верољуб Трајковић и Живојин Тасић у име Савеза потомака

ратника Србије. Након тога је одржана приредба ученика у просторијама Школе.

Традиционално обележавање дана погибије Косте Стаменковића, 26. марта 2011. године обављено је у Лесковцу крај његовог споменика у центру града. Цвеће су положили Хранислав Ракић, Војислав Грујић и Данијела Стошић.

И ове 2011. године носилац организације обележавања Дана победе над фашизмом у Европи, била је Скупштина града Лесковца, уз сарадњу са организацијама и удружењима која негују традиције ослободилачких ратова Србије. Међутим, настављена је пракса да се овај дан обележава само као Дан Европе, а не и као Дан победе. Ипак, поклоњена је значајна пажња овом датуму. Свечаност је одржана у Спомен парку, 9. маја 2011. године у 12 часова. У име Скупштине града говорио је Живојин Стојковић, члан Градског већа, који је, за разлику од претходних година, овај дан искључиво означио као Дан победе. Делегација СУБНОР-а, Удружење војних пензионера, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и Савеза резервних војних старешина, на челу са Храниславом Ракићем, положила је цвеће на споменик. Присуствовао је и почасни вод Војске Србије.

Како је настао период када о споменицима ослободилачких ратова Србије нико више не води рачуна за њихово одржавање и евентуалне поправке ради довођења у првобитно стање, Градски одбор СУБНОР-а је, у сарадњи са Савезом потомака ратника Србије, уз ангажовање председника Живојина Тасића, организовао чишћење терена око споменика у селу Братмиловцу. Тога дана делегација коју су чинили Златомир Пешић, председник Удружења војних пензионера и Боривоје Ђокић, члан Председништва Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, положила је цвеће на Споменик, поводом 22. јуна, дана одржавања саветовања Окружног комитета КПЈ.

Истог дана одржана је и заједничка седница Окружног одбора јабланичког округа, Председништва Градског одбора СУБНОР-а и Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије у присуству председника Општинског одбора

Савеза потомака и председника Скупштине Крсте Стојановића и Извршног одбора Станише Стојановића Удружења пензионера, инвалида и бораца свих категорија у Вучју. На дневном реду је било усвајање програма обележавања јулских празника, као и програма Округлог стола на тему „Устанак, борба, победа".

Програми су усвојени у целости.

Обележавање дана борца, 4. јула 2011. године, обављено је на традиционалан начин у сарадњи са Скупштином града Лесковца. Тога дана представници Градског одбора СУБНОР-а, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и Скупштине града, окупили су се у 11 часова код споменика Косте Стаменковића у центру града. После полагања цвећа о дану борца је говорио Љубиша Стевановић, помоћник градоначелника Лесковца. Делегацију СУБНОР и поменутих организација чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Стојан Петковић.

Иако су јулски празници, по традицији, редовно обележавани пригодним свечаностима у Јабланичком округу, ове 2011. године, посебна пажња посвећена је 70-то годишњици од почетка устанка у Србији 1941. године. Са пуно пажње и припремљеним материјалима одржана је, најпре, заједничка седница Окружног одбора јабланичког округа, Председништва и Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, 22. јуна 2011. године.

Програм је образложио проф. др Живан Стојковић, председник Комисије. Предвиђено је да се у свим општинама Јабланичког округа и у граду Лесковцу организује обележавање 4. и 7. јула заједно за Удружењем војних пензионера, Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године и Савезом резервних војних старешина, полагањем цвећа на спомен обележја и пригодним програмима.

У складу са усвојеним програмом у свим општинама Јабланичког округа делегације СУБНОР-а су положиле цвеће на спомен обележја, а у неким и са пригодним програмима. У Лесковцу је 4. јули 2011. године обележен у централном

градском парку код споменика Кости Стаменковићу. После полагања цвећа делегација, пригодним говором окупљенима се обратио помоћник градоначелника града Лесковца Љубиша Стевановић.

Скупштина града Лесковца је, почетком јула 2011. године, доставила упитник о финансирању општинских, градских и окружних удружења СУБНОР-а у коме је наведено да је Градски одбор Савеза бораца из буџета у 2009. години добио 370. 000 динара, у 2010. години 50.000 динара, али за 2011. годину није прихваћен захтев за даље финансирање Градског одбора СУБНОР-а из градског буџета, без обзира што је у сталном радном односу био возач Драгослав Стевановић и то без икаквог образложења иако је достављен програм рада.

Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа, Градски одбор Лесковца и Општински одбор Бојника, посебну пажњу поклонили су обележавању 7. јула на планини Радан. Скупштина града Лесковца, је обезбедила два аутобуса за бесплатни превоз учесника прославе, а Скупштина општине Бојник финансијску помоћ. Културно-уметнички програм је припремило Удружење пензионера Лесковца, чији учесници су превезени посебним аутобусом.

Обраћајући се окупљеним борцима НОР-а и грађанима Пусте Реке и Јабланичког округа секретар Окружног одбора СУБНОР-а Јабланичког округа мр Мирослав Здравковић је, поред осталога, нагласио да је са Радана, легендарне партизанске планине, Главни штаб НОВ и ПОЈ успешно руководио организовањем борбених дејстава партизанских јединица против фашистичког окупатора и домаћих издајника на територији читаве Србије. Упозоравајући да је, не само антифашистичкој коалицији, него и читавом свету, позната историјска истина о периоду 1941-1945. године на простору целе Југославије, посебно на простору Србије, истински борци против фашиста и окупатора били су једино партизани, Здравковић је позвао присутне да прихвате иницијативу Републичког одбора СУБНОР-а Србије да се ставе ван снаге Закон о изједначавању

четника и партизана и Закон о рехабилитацији, а да се 7. јули законом установи као државни празник Републике Србије.

Затим се окупљеним грађанима обратио потпредседник Владе Републике Србије Јован Кркобабић. Он је истакао да му је познато да је народ југа Србије дао велики допринос борби против фашистичког окупатора, а да у послератној изградњи земље овом крају није поклоњена одговарајућа пажња. Након тога је изведен културно-уметнички програм.

Цвеће на спомен обележје су положили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Данијела Стошић.

После више телефонских контаката, договорено је да делегација Савеза бораца из Зрењанина борави од 15. до 17. јула 2011. године у Лесковцу. Четворочлана делегација је, 15. јула 2011. године, дочекана у просторији Градског одбора, а после ручка смештена је у Дому ученика средњих школа у Лесковцу.

Наредног дана, 16. јула, Градски одбор Савеза бораца је, заједно са организацијама са којима сарађује, организовао ОКРУГЛИ СТО посвећен седамдесетогодишњици од почетка устанка у Србији на тему „УСТАНАК, БОРБА, ПОБЕДА", који је одржан 16. јула 2011. године у Народном музеју у Лесковцу у присуству делегације СУБНОР-а из Зрењанина.

У уводној речи водитељ Слађана Младеновић је рекла:

Седам деценија је од устанка 1941. године, седам деценија од славних дана у историји српског народа, када је започела борба против фашистичког окупатора и његових сарадника 7. јула у Србији. Тај датум је уписан златним словима у велику књигу Србије и Европе, кад је и започео антифашистички покрет у Србији. А на овом подручју дан раније, 6. јула, окупила се прва група партизана на планини Кукавици, која је била језгро Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда. Својим доприносом победи антифашистичких снага у Европи овај крај може бити поносан.

Суочени са бескрупулозним настојањима нових такозваних демократских снага да фалсификатима наметну своје тумачење догађаја из периода Другог светског рата, сматрали смо да је неопходно да се, поводом ове значајне

годишњице, проговори са аспекта аналитичког приступа са темама које могу допринети учвршћивању уверења да права истина не може бити промењена, без обзира на болесне жеље оних који крију своју праву улогу.

Говорили су: проф. др Живан Стојковић „Ко пише историју, поражени или победник", Добросав Туровић „Устанци и буне у традицији српског народа", Хранислав Ракић „Слепило новокомпонованих историчара у тумачењу фашизма и комунизма", Никола П. Илић, „Може ли колаборациониста да буде херој?", др Иван Бецић „Милан Недић, колаборациониста" и мр Мирослав Здравковић „Правни аспекти изједначавања четника и партизана". Планирано је да ова излагања буду објављена у посебној књизи, која би била достављена општинским одборима Јабланичког округа и Републичком одбору Савеза бораца Србије.

Хранислав Ракић је, између осталога, у свом излагању рекао:

...Многи политичари, идеолози и историчари глобализације не праве разлику између социјализма и комунизма, у покушају да компромитују комунистичке идеје и оне режиме који су изграђивали социјалистички облик владавине...Кад данас упоредимо фашизам и глобализам, који покушава да уведе светску диктатуру, уочавамо значајне сличности, али и разлике. Фашизам је био изразито конзервативан, док су господари новог светског поретка либерали по уверењу, који прокламују слободу, али за ограничен број људи. Они полазе од људске природе која оправдава насиље и рат. По њима човек је по својој природи грамзив, егоистичан, ратоборан. Зато је потребна државна сила да би га дисциплиновала. Амерички глобализам се од нацистичких освајача разликује по вишем нивоу лицемерја и лажи. Међутим, већа је безобзирност у употреби силе, испољавању садизма и спремности за уживање у патњама других људи. Глобализам је у ствари насилно увођење тираније и диктатуре у светским размерама. То је успостављање новог светског поретка, онамо где га је Хитлеров фашизам зауставио поразом у Другом светском рату.

Сутрадан, 17. јула 2011. године, делегација из Зрењанина је посетила Спомен парк, Народни музеј у Лесковцу и родну кућу народног хероја Косте Стаменковића.

На седници Председништва Градског одбора СУБНОР-а, 28. јула 2011. године, усвојена је информација о обележавању јулских празника и предлог програма обележавања дана формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда, 10. августа. Седници је присуствовао и мр Мирослав Здравковић, који је предложио да се обележавању овог празника поклони већа пажња и да се организационо изједначи са припремама прославе на Радану, у првом реду по масовнијем присуству грађана и евоцирањем успомена преживелих бораца овог Одреда. Усвојен је и захтев Удружења грађана „Лесковачки круг“ о раскиду уговора о закупу просторија, јер је одлуком Савета од почетка тога месеца престало да користи његове просторије због немогућности да даље обезбеђује средства за плаћање закупа. После краће дискусије закључено је да се цена закупа просторија Савеза бораца утврђује сагласно ценовнику који утврђује Јавно комунално предузеће „Дом“ у Лесковцу, који одобрава Скупштина града.

Обележавање седамдесетогодишњице од почетка устанка 1941. године настављено је 10. августа када је 1941. године у општини Лесковац формиран први партизански одред, Кукавички (Лесковачки) НОП одред.

Тим поводом у Вучју је најпре положено цвеће на Споменик слободе, када се окупљенима обратио председник Градског одбора СУБНОР-а Хранислав Ракић. Затим је одржана ТРИБИНА на тему „Значај формирања народноослободилачког партизанског одреда у лесковачком крају". Говорили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић. Свечаности су присуствовали су представници локалне самоуправе Лесковац и општинских одбора Власотинца, Бојника и Медвеђе.

Говор Хранислава Ракића код Споменика слободе у Вучју:

Имам посебну част да вас поздравим у име Градског одбора СУБНОР-а и своје лично име, честитам седадесетогодишњицу формирања Кукавичког (Лесковачког) народноослободилачког партизанског одреда на велчанственој планини Кукавици и укажем на његово значење на ширење оружаног устанка на подручју Југоисточне Србије Народ Србије, одлуку Политбироа ЦК КПЈ о подизању оружаног устанка у Југославији и одлуку КПЈ о подизању оружаног устанка у Србији спремно је прихватио и први започео борбу против окупатора и његових сарадника у поробљеној Европи, када је фашистичка армада мунјевито продирала ка Москви. На територији Србије у поробљеној Европи стварале су се прве слободне територије где је организовано деловао друштвено-економски политички живот.

Овом приликом желео бих да истакнем да је народ југа Србије дао велики допринос у борбама против окупатора и његових сарадника. На овој територији 1941. године формирано је осам партизанских одреда, а у лесковачком крају четири (Кукавички, Бабички, Јабланички и Врањски) који су створили слободну територију на којој су деловали нови органи власти за потребе оружаних јединица.

Већ наредне године, после великих борби за очување слободне територије у којима су херојски дали своје животе Коста Стаменковић, Влада Ђорђевић, Тома Костић, Станимир Вељковић Зеле и плејада истакнутих чланова КПЈ и СКОЈ-а, непријатељ је успео да поврати слободну територију и поново успостави окупацијски систем. Међутим, после стекнутог борбеног искуства са окупатором народ не мирује већ у 1942. години реорганизује партизанске снаге, обнавља Кукавички НОП одред под новим именом Лесковачки НОП одред и већ, почетком 1943. године, формира још два партизанска НОП одреда који делују на левој, Први јужноморавски и на десној обали Јужне Мораве, Други јужноморавски НОП одред за шире подручје југа Србије. Крајем исте године формирају се прве регуларне јединице НОВЈ, Прва и Друга народноослободилачка ударна бригада. Сви покушаји окупатора са сарадницима да

уништите партизанске снаге и освоје слободну територију пропадали су, јер су ослободилачке снаге имале снажну подршку у народу овог дела Србије.

Захваљујући снажном отпору регуларних партизанских јединица, свестраној и несебичној подршци народа 1944. године, на овој територији формирано је осам дивизија Народноослободилачке војске, које су у лето исте године омогућиле долазак Главног штаба НОВ и ПОЈ Србије, ПК КПЈ Србије, ПК и ЦК СКОЈ-а, одакле је руковођено операцијама за ослобођење Србије под командом Коче Поповића. Већ у августу, септембру и октобру 1944. године ослобођени су градови око Лесковца и сам Лесковац, па се партизанске јединице Југа Србије укључују у ослобађање Југославије, дајући значајан допринос коначном ослобођењу земље.

После Другог светског рата слободољубиви народи који су дали највеће жртве, сматрали су да је фашизам као највеће зло уништен и да ће свет да се развија на демократским идејама, равноправности и међусобног разумевања. Међутим, то се није догодило. Велике силе, одмах после окончања Другог светског рата, нису биле задовољне поделом света, а сметао им је и социјалистички систем у појединим земљама. Да би се супротставили извојеваним слободама западне силе су одмах почеле да спашавају фашисте и њихове сараднике, међу којима је било и Срба да би их касније искористиле као оруђе за изазивање нестабилности у њиховим земљама, које су се борile за самосталност и очување суверенитета и интегритета.

Интервенција Сједињених америчких држава са њеним сателитима на разбијању суверених држава широм света је наставак прекинутих жеља фашиста за доминацију светом и остваривање глобализма. А ради се о истој безбзирности у употреби силе, истој способности за уђуткивање Европе, истом садизму, истој спремности на уживање у патњама несразмерно слабијих.

Нови светски поредак уместо слободе нуди нам ропство, уместо демократије диктатуру, неравноправност и доминацију. Уместо људских права, која немају ни грађани у

њиховим земљама логоре, а уместо слободног тржишта, слободу пљачке и експлоатацију економски неразвијених држава, уместо слободе штампе доминацију лажи.

На крају, живимо у времену када се губе идеали и вредности за које су се борили наши преци у ослободилачким ратовима и давали своје животе за прогрес, слободу и стабилност земље. Данас смо оптерећени појавама које деградирају све успехе претходних генерација, све више владају ретроградне идеје чији су носиоци сарадници окупатора и њихови потомци. Они желе да заборавимо нашу прошлост и избришемо из сећања све што је било позитивно и вредно живљења.

Данас најважнији задатак историчара такозване друге Србије је да издајнике и сараднике окупатора прикажу као борце. Декларација о изједначавању четника са партизанима и Закон о рехабилитацији сарадника окупатора је начин да се изгуби свака смисао за слободу и интегритет земље.

Забринути што нема резултата у одржавању споменика и спомен обележја у лесковачком крају Градски одбор Савеза бораца обратио се писмом Градском већу Лесковца:

Градском већу Лесковца,

Историја српског народа обилује богатством догађаја који су обликовали његову физиономију у свим областима друштвеног, политичког, економског и културног развоја. У исто време, то је народ који је кроз цео период свога постојања на Балкану морао да води оружану борбу за очување слободе и достојанства, не мирећи се ни са окупацијом ма колико она дуго трајала. Развијен патриотски дух био је окосница његових успеха у борбама за слободу и очување независности. Рађали су се владари и војсковође, војници и хероји, жртвовали животе за спас отаџбине, ређале битке и победе и постајале легенде. Таква се историјска прошлост не може и не сме заборавити, утолико пре што је она и основа напретка у будућности. Они који су своје животе положили за слободу морају бити саставни део историјског памћења. Њихова имена и дела морају бити записана не само у књигама већ и на споменицима и

спомен обележјима као вечитим белезима културно-историјске баштине. Сваки од таквих белега носи својеврсну поруку будућим поколењима.

Народ Лесковца подигао је многе споменике и спомен обележја као успомену на погинуле борце, који су себе жртвовали за слободу и просперитет своје напаћене земље. На територији градске општине Лесковца подигнуто је 42 споменика, 15 спомен чесми, 45 спомен бисти и 125 спомен плоча. На тим спомен обележјима поменута су имена погинулих у ратовима за ослобођење (Српско-турски рат 1876-1878, Балкански ратови 1912-1913, Први светски рат 1914-1918, Други светски рат 1939-1945, Грађански рат 1990-1995, као и жртве НАТО агресије 1999. године). Сва ова обележја заслужују темељно цивилизацијско понашање, а то је и доказ самопоштовања и културног нивоа људи одређеног времена.

Места споменика и спомен обележја морају бити светиња која се никада не сме оскрнавити. Нажалост, у време кризних ситуација догађало се да ти белези културно-историјске баштине буду рушени, па чак и уклањани, што је резултат еуфоричног примитивизма и заслепљујуће острашћености.

На тај начин се уништавао део прошлости, откидао од јединственог организма виталан део и остављала неизлечива рана у историјском памћењу.

На састанку Председништва Градског одбора Савеза бораца разговарало се о стању сакралних споменика и споменика ослободилачких ратова Србије и констатовано је да стање споменика и спомен обележја на територији Скупштине града веома забрињавајуће. Наведено је да је једина школа манастирског метода у атару цркве Св. Тројице у Бабичком, поред срушеног конака склона паду, па уколико се не предузму одговарајуће мере срушиће се и она, чиме би се изгубио траг о учењу и васпитању по манастирском методу на лесковачкој територији. Реагује се када се руше споменици ван територије лесковачког краја, а то исто се дозвољава на том подручју, а зна

се да су ниво културе једног града споменици и спомен обележја.

Стање споменика и спомен обележја ослободилачких ратова није било задовољавајуће. Многа спомен обележја, услед атмосферских прилика и небригом, су склона паду па је неопходна брза интервенција. Јасно се видело како изгледају споменици и спомен обележја у граду. На њима су лепљени разни пропагандни материјали, исписиване несхватљиве речи са бојама које нико не покушава да уклони. Многе спомен бисте су скидане и бацане тако да и до данас неке нису пронађене, као, на пример, биста Пана Ђукића у Великом Трњану, Славка Ђорђевића у Бобишту и друге. Градски одбор је обавештавао полицију, али повратна обавештења нису добијана. Хулигани или неонацисти се изживљавају над спомеиницима и спомен обележјима о чему је Савез бораца писао и упозоравао.

После Другог светског рата, да би се одужили и изразили захвалност за дате животе у ослободилачким ратовима Србије, подигнуто је више споменика и спомен обележја на којима су исписана имена погинулих бораца и цивила из свих ослободилачких ратова. За боље упознавање са спомеиницима и спомен обележјима постоји књига „Спомен-обележја у општини Лесковац", аутора др Живана Стојковића, Хранислава Ракића и Верољуба Трајковића. Пошто је годинама пратио стање споменика и спомен обележја Градски одбор Савеза бораца је био у могућности да говори о њиховом стању и о неопходним интервенцијама.

Да би се поново обишли споменици и спомен обележја и извршио увид у њихово стање Градски одбор СУБНОР-а је предлажио да његова Комисија за неговање традиција ослободилачких ратова Србије изврши тај увид, направи стручни извештај и предложи мере за њихову заштиту. Комисија је стручна, јер се у њој налазе људи са потребним квалификацијама (историчари, уметници, правници и други) и са сигурношћу би могли да обаве тај задатак. Није познато да ли се уопште неко бави овим послом у Скупштини града, па је због тога изнет овај проблем. Да би се овај посао обавио била су неопходна

финансијска средства у минималном износу од 75.000 динара. Уколико постоји разумевање и схвата потреба Градски одбор СУБНОР-а би извршио овај веома значајан задатак, јер без презентираних споменика и спомен обележја нема ни туристичких дестинација које су неопходне граду.

Међутим, ова иницијатива није наишла на разумевање.

На састанку Председништва Градског одбора Савеза бораца, 22. августа 2011. године, разматран је захтев Месног удружења пензионера, инвалида рада и бораца у Вучју за спровођење договора о заједничком финансирању програма обележавања седамдесетогодишњице од формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда. Тим поводом Градски одбор се обратио Градском већу за одобрење 30. 000 динара за ову намену. Како та средства нису одобрена, Градски одбор је одлучио да из својих прихода уплати 15.000 динара овом Удружењу.

Почетком септембра 2011. године Градска управа за друштвене делатности Лесковца- Комисија за одобравање пројеката у области културе расписала је конкурс за доделу средстава установама, организацијама и удружењима. Градски одбор је конкурисао и детаљно образложио захтев за доделу 120.000 динара за интервенцију код споменика и спомен обележја која су имали највећа оштећења, иако је то у делатности Скупштине града и њена обавеза. Пројекат су препоручили проф, др Живан Стојковић и дипломирани правник Никола Илић.

Нажалост, средства нису одобрена, тако да је то само довело до даљег погоршања стања на споменицима и спомен обележјима.

Већ традиционално и у име оних који су били невине жртве жестоког бомбардовања Лесковца, 6. септембра 1944. године, од стране Савезника у Лесковцу се поред Спомен-чесме, посвећене овом трагичном догађају, одржава комеморативна свечаност. Носилац обележавања је Скупштина града Лесковца, а присуствовали су и чланови Градског одбора СУБНОР-а Лесковац. У делегацији Скупштине града, поред помоћник

градоначелника Љубише Стевановића, био је и проф. др Живан Стојковић. Делегацију СУБНОР-а чинили су Стојан Марковић, Вукашин Стаменковић, у име Савеза потомака ратника Србије 1912-1920 године и представник Удружења војних пензионера Стојан Цветановић. О овом догађају је говорио Љубиша Стевановић.

У сталном настојању да се одупре погрешном и тенденциозном приказивању периода Народно-ослободилачке борбе, Градски одбор није могао да остане по страни и кад је почела да се приказује играна телевизијска серија „Село гори, а баба се чешља“ редитеља Радоша Бајића. Зато је дневном листу „Политика“ упућено писмо под насловом „Злоупотреба серије село гори, а баба се чешља“:

Таман смо помислили да се на нашој уметничкој сцени појавио сценариста и редитељ без премца, који серијом „Село гори, а баба се чешља“ подиже својеврстан споменик српском селу осликавајући јединствени менталитет оних људи, који су били и остали прави стубови српске постојаности, догодило се оно што смо могли најмање да очекујемо. Радош Бајић је, нажалост, подлегао еуфоричном и не аргументованом настојању да се по сваку цену рехабилитују они који су, по свим мерилима историјских и цивилизацијских оцена, као и међународних критеријума, означени као сарадници окупатора, компромитујући на тај начин слободарске традиције српског народа. И тиме је фактички упропастио серију. Нисмо сигурни да ће Радош Бајић уопште разумети наш револт због намере да се супротстави историјској истини да кмет села, који је служио окупаторској власти и тобоже помагао партизанима и четницима, може да буде рехабилитован захваљујући адвокатском наступу емиграната сумњиве прошлости и уз сузе необавештених сељака. Тек тако једноставно и за серију највеће гледаности „примерено“. Зна ли господин Бајић, да би ратни злочинац Кесеровић стрељао тога кмета, ако би му само поменуо да не треба да напада партизане. Па, ако је од Бајића, много је. Вероватно ће и директор Тијанић реаговати на овај

испад, уколико сме да се огласи, после новог мандата, који је тако страсно „није“ желео.

На седници Председништва Градског одбора Савеза бораца, 13. септембра 2011. године, поново се расправљало о току пописа бораца, на основу захтева Републичког одбора, као и о предстојећим активностима у остваривању усвојеног програма рада. Закључено је, такође, да је потребно наставити са слањем дописа средствима јавног информисања у вези са актуелним питањима у првом реду у третирању НОР-а. Још једном је исказана потреба да се излагања са Округлог стола поводом седамдесетогодишњице од почетка устанка у Србији публикују.

Представници СУБНОР-а Лесковац присуствовали су и обележавању 15. септембра, дана пробоја Солунског фронта. Носилац организације је била Скупштина града Лесковца.

Делегацију СУБНОР-а, Удружења војних пензионера и Савеза потомака ратника Србије чинили су: Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Зорица Стојановић. Краћи говор о овом догађају одржао је Љубиша Стевановић.

Носилац организације обележавања дана формирања Бабичког партизанског одреда, 20. септембра 2011. године био је Општински одбор СУБНОР-а Власотинце. Председништво Градског одбора СУБНОР-а Лесковац прихватило је понуђени програм на седници 13. септембра 2011. године. Делегацију СУБНОР-а Лесковац, која је положила цвеће на спомен обележје у манастиру Св. Богородица, чинили су Стојан Марковић, Станимир Живковић и Љубиша Антић. Истовремено је цвеће положила и делегација Власотинца. Ове године није било проблема приликом полагања цвећа. Након тога одржан је у Власотинцу ОКРУГЛИ СТО посвећен Бабичком партизанском одреду и покушајима новог тумачења историје. Говорили су Велимир Стаменковић о борбеном путу Бабичког НОП одреда, проф. др Живан Стојковић о односу четника и партизана, мр Мирослав Здравковић о изједначавању четника и партизана и карактеру глобализације као ретроградног процеса и Хранислав Ракић о фалсификовању историјских чињеница. Општински

одбор СУБНОР-а Власотинце је организовао и ручак за учеснике обележавања ове годишњице. Поводом рођендана народног хероја Косте Стаменковића традиционално и ове 2011. године представници Градског одбора СУБНОР-а Лесковац и Удружења војних пензионера, уочи 15. октобра мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и пуковник Митев Борис, положила је цвеће на споменик Кости у центру града. Цвеће је положила и делегација Удружење бораца и пензионера из Вучја Крста Стојановић и Станиша Стојановић. Пошто је 5. новембра 2011. године био у току мали школски распуст ученика, обележавање овог датума, када је дошло до првог стрељања родољуба у селу Тулову 1941. године од стране бугарских фашиста, обављено је 7. новембра, у договору са учитељима истуреног одељења Основне школе из Велике Грабовнице. Тога дана делегација Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, коју су чинили Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић посетила је школу. Хранислав Ракић је говорио ученицима о стрељању у Тулову, а затим је положено цвеће на спомен плочу на школи.

Општински одбор Савеза бораца Лесковац стално је исказивао спремност за сарадњу са другим борачким организацијама, у првом реду на неговању слободарских традиција српског народа. Тако је, 20. новембра 2011. године, у просторији Одбора одржан састанак са представницима Удружења бораца 1990-1999. године на тему међусобне сарадње, коме су присуствовали и представници Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа.

Прихваћена је њихова жеља да буду колективни чланови СУБНОР-а Лесковца и покренуто је питање евентуалног уједињења свих организација младих бораца или стварања јединствене организације бораца свих ослободилачких ратова Србије. Погибија два партизана у берберници „Елита" у Лесковцу, 3. децембра 1941. године, обележена је 2011. године у организацији Градског одбора СУБНОР-а и Удружења војних пензионера. У присуству чланова ових организација у 11 часова, делегација коју су чинили Никола Илић, Данијела Стошић и

Ћеранић положила је цвеће на спомен обележје у центру града. Након тога присутнима се обратио Хранислав Ракић, председник Градског одбора СУБНОР-а са кратким освртом на тај догађај. Била је присутна и телевизија Лесковац.

Као и ранијих година обележавање 10. децембра, дана погибије Марка Црног 1943. године у селу Баријy организовано је заједно са Удружењем пензионера, инвалида и бораца у Вучју.

Тога дана делегација Градског одбора СУБНОР-а, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Димитрије Димитријевић и проф. др Живан Стојковић, присуствовала је комеморацији поред спомен обележја у Барју.

Као гост присуствовао је и књижевник Саша Хаџи-Танчић. На челу делегације из Вучја био је Крста Стојановић заједно са Станишом Стојановић.

После полагања цвећа о овом догађају кратко је говорио Хранислав Ракић, а дружење је настављено у Вучју. Сутрадан, 11. децембра комеморативна свечаност одржана је у Гавриној (Араповој) долини у Лесковцу где је стрељано преко 300 грађана Лесковца, међу којима 293 Рома.

Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Димитрије Димитријевић, положила је цвеће на спомен обележје, а затим и делегација Рома. О догађају је говорио Хранислав Ракић, а била су присутна и средства јавног информисања. На телевизији Лесковац о томе је емитована кратка вест.

Свечана седница Републичког одбора СУБНОР-а Србије одржана је у амфитеатру Сава центра у Београду, 14. децембра 2011. године, а затим скупштина Републичког одбора. Реферат о седамдесето годишњици устанка у Србији поднео је проф. др Миодраг Зечевић.

Присуствовали су и делегати Јабланичког округа, а из Лесковца мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и уместо Војислава Грујића, проф. др Живан Стојковић. Као и ранијих година и већ традиционално обележен је и 22. децембар, Дан ЈНА у просторији Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, заједно са Удружењем војних пензионера. О Дану ЈНА краће уводно

излагање је имао Хранислав Ракић, а затим је пуковник Златомир Пешић дао изузетну анализу и упоредне податке о ЈНА и Војсци Србије. Након тога је био приређен ручак, а домаћини су били Војислав Стаменковић и Божидар Вучковић.

Нажалост, обележавање 23. децембра, Дана ослобођења од Турака није организовано заједно са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, иако је претходних година то чињено са Градским одбором СУБНОР-а, Удружењем војних пензионера и Савезом резервних војних старешина. Ипак, делегације ових организација присуствовале су комеморативној свечаности у лесковачкој цркви Оџаклији, 22. децембра 2011. године.

Сутрадан су делегације присуствовале комеморативној свечаности у цркви у Чукљенику, где су наступили са програмом и ученици Основне школе. Делегацију Градског одбора СУБНОР-а чинили су: Димитрије Димитријевић, Боривоје Ђокић и Антић Љубиша и она је положила цвеће на споменик Влајку Раденковићу. Делегацију Удружења војних пензионера чинили су Златомир Пешић, Радован Стојичић и Раде Радовић.

Цвеће је положила и делегација Удружења бораца инвалида и пензионера из Вучја.

Као и ранијих година Градски одбор је у 2011. години уважавао сваки захтев Републичког одбора СУБНОР-а. На једном од састанака прочитано је и писмо „Удружења грађана за демократију“ и грађанско образовање за сарадњу, али је закључено да је потребно да се Градски одбор упозна са програмом овог Удружења, како би могао да се одреди према понуђеној сарадњи. Одобрено је и реаговање Републичког одбора у вези са недопустивим појавама у појединим крајевима Србије, које гласи:

Интензивну активност наше борачке организације прате и неке појаве на терену које, иако појединачне и усамљене, дају лош пример и изазивају подозрење и чуђење, а и осуду јавности. Оне и нас борце НОР-а изненађују и збуњују, па и саплићу, изазивајући бојазан да, као лоши примери, могу бити увод у ширу деструктивну праксу, што би неким десничарским и неофашистичким снагама сигурно одговарало. Овде мислимо, на

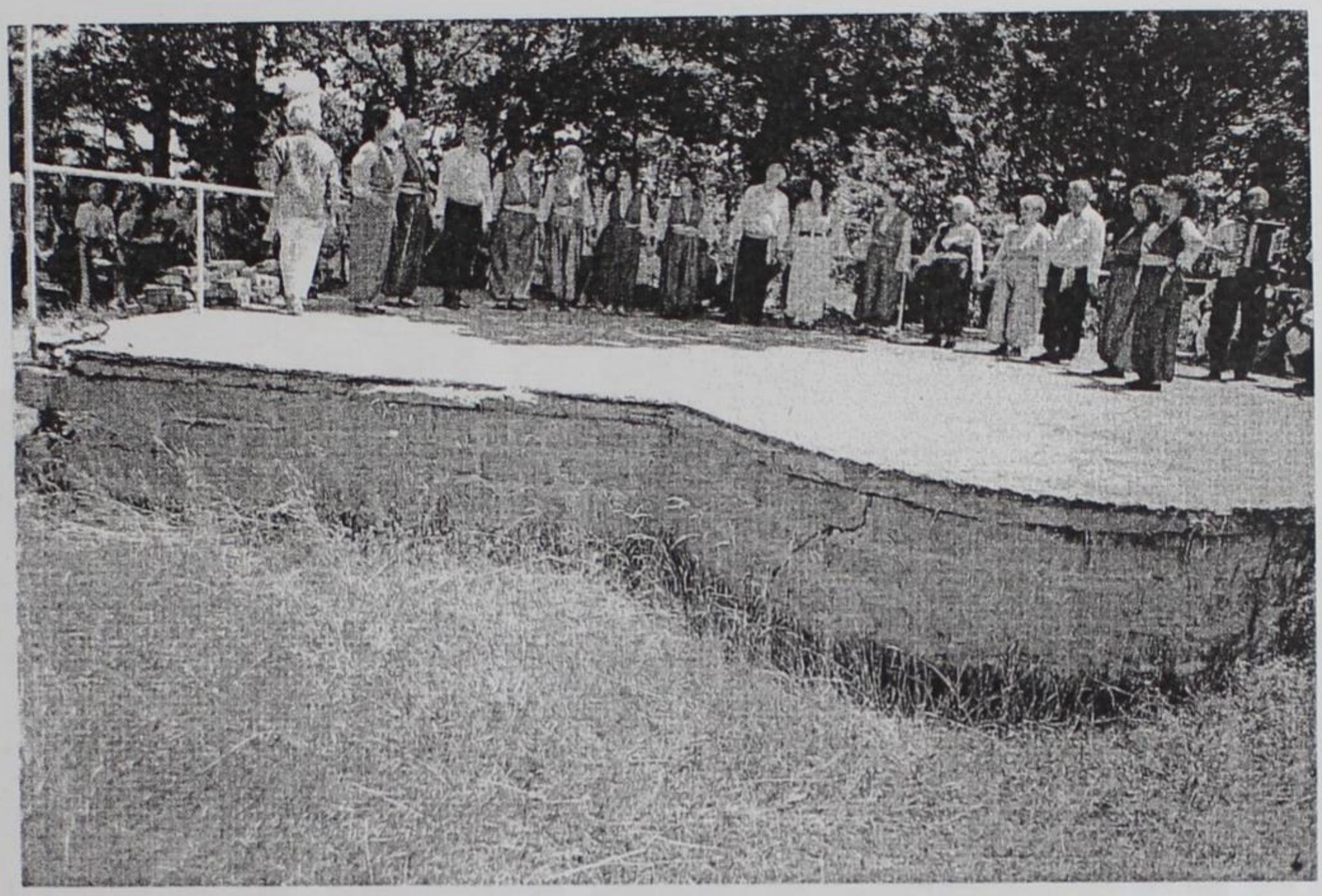
пример, на догађај описан у чланку објављеном у листу „Политика“ од 20. августа ове године, под насловом „Споменик четницима и партизанима“, који су, како се наводи, у властитој организацији и са солидно прикупљеним средствима, подигли житељи месне заједнице Влакче и оближњег села Котраже, на прилазима Крагујевцу. На њему је , једно поред другог, урезано у мермеру 158 имена изгинулих мештана, припадника партизанских, четничких, љотићевских, недићевских, жандармеријских и полицијских формација, уписаних са намером и надом да ће се на тај начин помирити те две војске „које су ратовале против окупатора, али и међусобно.

Захтевано је и да се реагује и на трошење средстава из буџета Републике за тражење гроба Драгољуба Драже Михаиловића.

У настојању да се што више помогне болесним и изнемоглим борцима и члановима Савеза бораца, Републички одбор је организовао њихов боравак у Соко бањи. Са територије Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа на опоравак су послати: Милисав Цекић из Грданице, Владимир Стојановић из Вучја, Илија Јовановић из Власотинца, Божидар Пешић из Лугара, Јован Мишић из Драговца, Божидар Васић из Лесковца и Драгомир Ђокић, ратни војни инвалид из Лесковца.

Дугогодишњи секретар Градског одбора СУБНОР-а Лесковац Стојан Марковић, који је савесно и педантно волонтерски обављао ту дужност са пуно посвећености и оданости идеји за коју се борио у НОР-у, 26. децембра 2011. године, поднео је захтев за разрешење дужности секретара од 31. децембра 2011. године из здравствених разлога. Овај захтев је разматран на седници Председништва Савеза бораца, 28. децембра 2011. године, па и поред предлога да Марковић настави да обавља ову дужност уз свесрдну помоћ осталих чланова Председништва, то он није могао да прихвати. Зато је и донета одлука да му дужност секретара престаје 31. децембра 2011. године, а да се на првој наредној седници изабере вршилац дужности секретара.

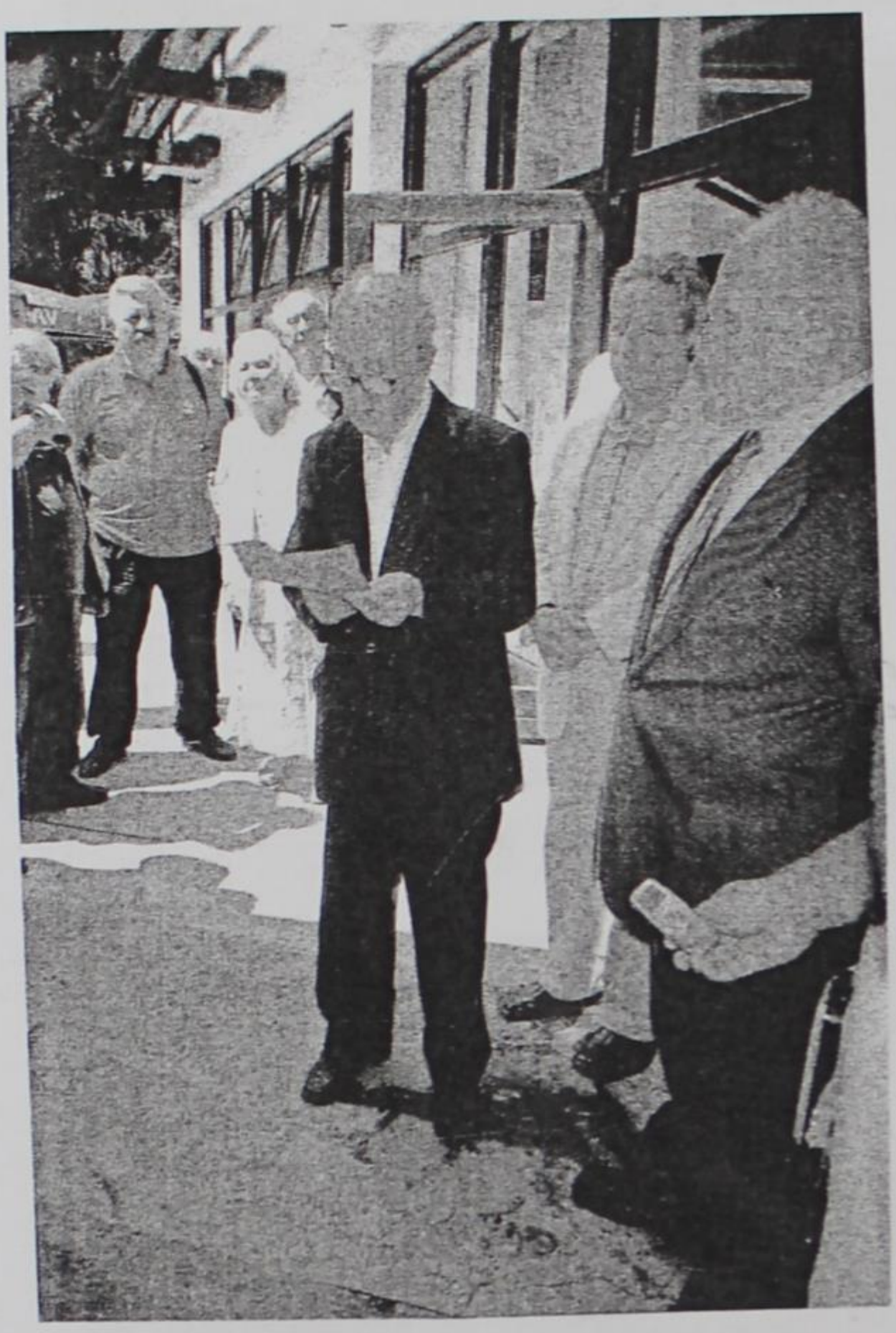
На овој седници усвојена је и информација о успешно завршеном попису бораца и ратних војних инвалида, која је достављена Републичком одбору са списком пописаних. Усвојен је и програм обележавања значајних догађаја из историје српског народа за наредну годину.

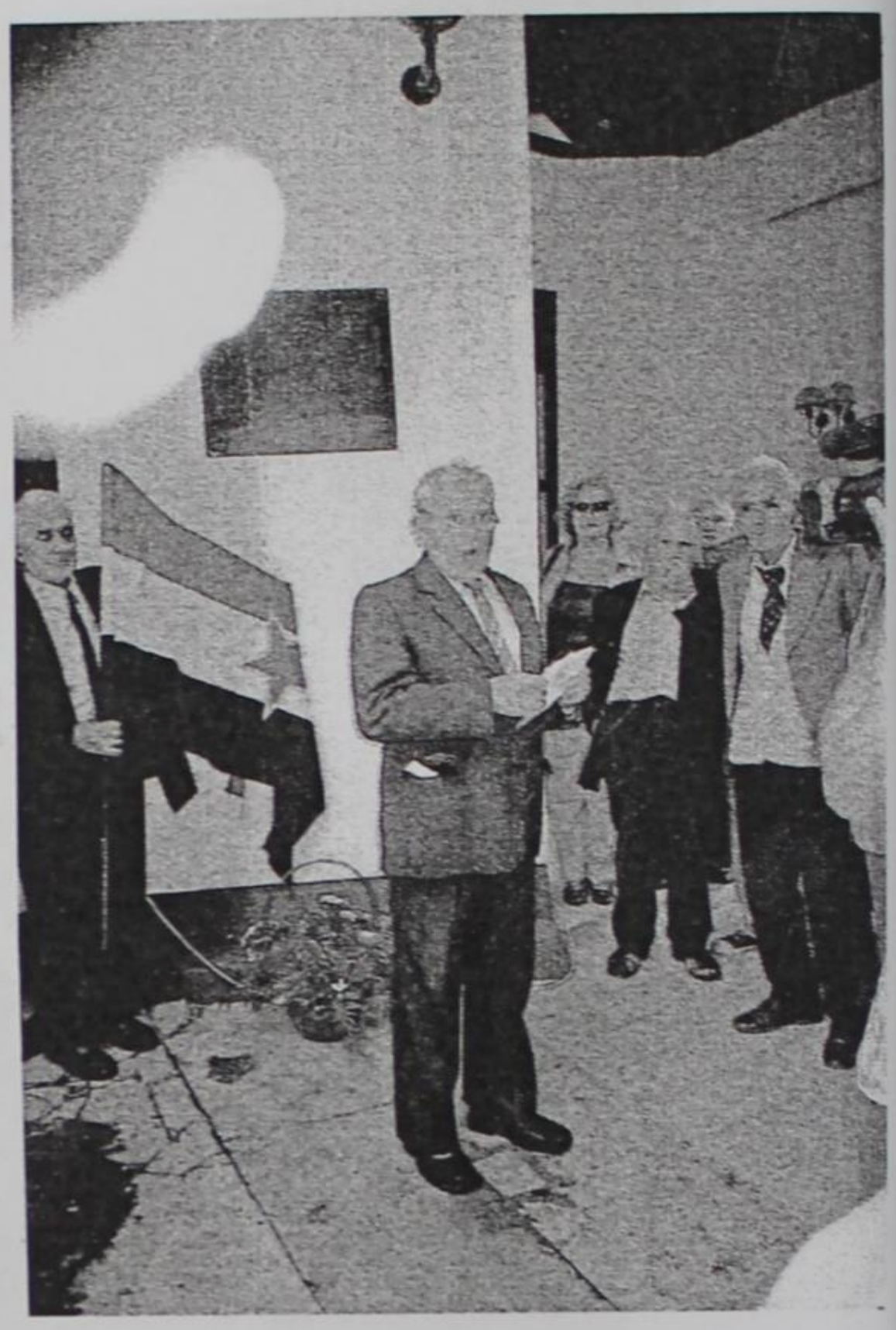

Радан, 7. Јули 2008.
Фолклор Удружења пензионера Лесковац

Јасичко Равниште, Вучје, 10. август 2008.

Јасичко Равниште, Вучје, 10. август 2008

Говоре Стојан Димитријевић са Чукарице, Београд (лево)
и Хранислав Ракић (десно)

Белановце, 18. фебруар 2009.

Белановце, 18. фебруар 2009.

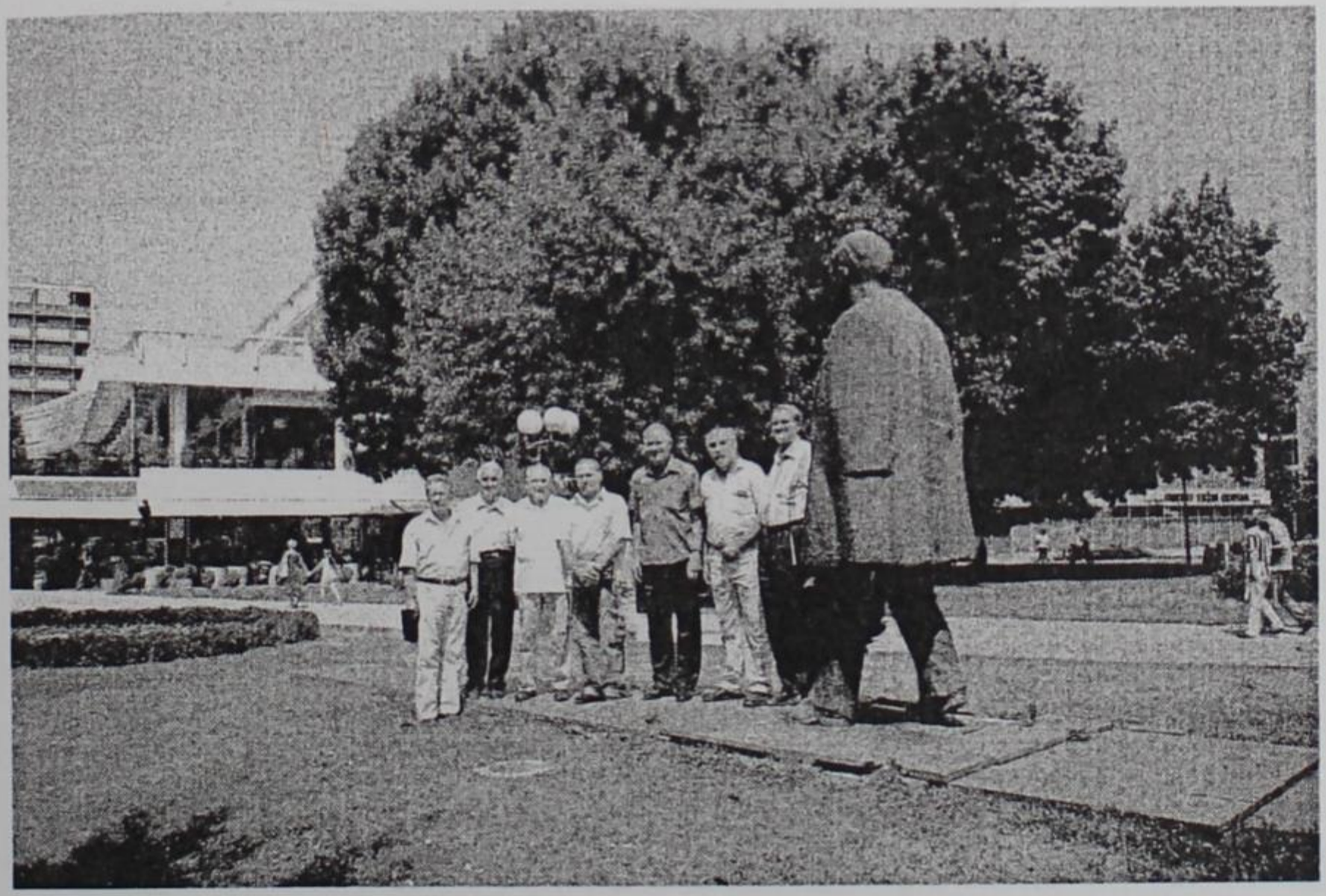
Радан, 7. јули 2009.
Фолклор Основне школе из Придворице

Вучје, 10. август 2009.

Барје, 10. децембар 2009, говори Никола Илић

Лесковац, 18. јули 2011. Са гостима из Зрењанина

Лесковац, 18. јула 2011. Са гостима из Зрењанина

Вучје, 10. август 2012.

Вучје, 10. август 2012. Хор „Невен“

Вучје, 10. август 2012.
Говоре проф. др Миодраг Зечевић и др Мирољуб Васић

НАСТАВАК БОРБЕ ПРОТИВ РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ ЗЛОЧИНАЦА И ЕУФОРИЈЕ

Почетак 2012. године још једном је потврдио добру сарадњу сродних организација у Лесковцу. Тако је већ 11. јануара 2012. године, одржан заједнички састанак Председништава Савеза бораца, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и Удружења војних пензионера у просторији Градског одбора Савеза бораца, за усаглашавање програма рада ових организација у 2012. години.

Оцењено је да се и претходних година одвијала добра сарадња у остваривању програма.

Међутим, у извођењу неколико задњих акција није било потпуне усаглашености, у првом реду због заузетости појединих чланова руководстава или због не усаглашавања термина за њихово спровођење.

Закључено је да се настави са сарадњом у остваривању програма, с тим да за сваки од предвиђених догађаја за обележавање буде одређен носилац организације.

Истовремено је потребно да се размене програми рада ради њиховог успешнијег остваривања.

Кад се ради о обележавању јануарских, фебруарских и мартовских догађаја у 2012. години, Живојин Тасић је указао на потребу обележавања 20. јануара када је 1878. године вођена битка код села Копашнице, а проф. др Живан Стојковић је детаљније говорио о начину обележавања већ традиционално обележаваних датума у фебруару и марту 2012. године, поготову што се ради о њиховој седамдесетогодишњици.

Предложио је да се тим поводом, 18. фебруара 2012. године,

организује ТРИБИНА на тему „ Фебруарска страдања у лесковачком крају“. Зато је требало да се од Градског већа затраже средства за њено организовање, утолико пре што је планирано да на њој говори проф. др Миодраг Зечевић, председник Републичког одбора СУБНОР-а Србије. Поводом, пак, обележавања 70 година од погибије Косте Стаменковића такође је планирана ТРИБИНА ; на којој би говорио мр Мирослав Здравковић. Још једном је закључено да се од Школске управе у Лескову затражи одобрење за присуство ученика при обележавању ових догађаја. Усвојен је и интересантан предлог да се организује посета Зебрњаку код Куманова, Српском војничком гробљу у Битољу, Удову код Валандова, Ћустендилу у Републици Бугарској и Бања Луци у Републици Српској.

Републички одбор СУБНОР-а Србије је, 3. фебруара 2012. године, упутио писмо Окружним, Општинским и Градским одборима Савеза бораца у коме се, између осталога каже:

У дужем временском периоду, од како је изгубио статус друштвено-политичке организације и законским решењима доведен у статус савеза удружења грађана, СУБНОР је изложен агресивном наступу појединих актуелних центара моћи, који су организовани у невладиним организацијама или у неким од странака које су чланице владајуће коалиције. Данас, под њиховим притиском, у Србији се спроводи анти цивилизацијско насиље над историјском истином, како о њеној Народноослободилачкој борби тако и о вековним слободарским и родољубивим тековинама на којима се заснивају и програмске вредности деловања СУБНОР-а... У том смислу је и Комисија за правне и организационе активности као правце свога деловања у 2012. години одредила: утврђивање и исказивање стварног и потенцијалног политичког значаја СУБНОР-а, стварање организационих услова за обнову и подмлађивања чланства и изналажења начина и извора за финансирање у коме ће буџет, односно буџетска средства, представљати један од облика финансирања... Циљ овог пројекта је стварање основе за оспособљавање органа Савеза за управљање овлашћењима која

произилазе из Статута СУБНОР-а, као и за унапређење организације у целини.

У вези са тим достављен је у пројекат „Чињеницама до истине“ и упитник за утврђивање и исказивање стварног и потенцијалног политичког значаја СУБНОР-а.

Обележавање значајних догађаја у лесковачком крају из 1942. године у 2012. години има посебан значај, јер се навршило 70 година од тих догађаја. Како се ради о борби Бабичког НОП одреда на Биљаници, 4. фебруара и страдању заробљених бораца, масовном стрељању цивилног становништва у Бојнику, 17. фебруара, стрељању цивилног становништва у Белановцу, 18. фебруара и погибији народног хероја Косте Стаменковића, 26. марта, Градски одбор и Комисија за неговање традиција ослободилачких ратова Србије, одлучили су да се, тим поводом, поред уобичајеног окупљања на одређеним местима и полагања цвећа, организује ТРИБИНА на тему „Страдање цивилног становништва и заробљеника, фебруара и марта 1942. године у лесковачком крају“. За припрему одређених тема били су задужени Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, Никола Илић и Златомир Пешић. За помоћ у организацији трибине Градски одбор се обратио писмом Градском већу Лесковца за помоћ у износу од 30.000 динара.

Међутим, до одржавања трибине није стигла никаква информација од Градског већа о том захтеву. Након припремљених излагања организован је састанак на коме је свако појединачно прочитао своје излагање. Том приликом су даване појединачне сугестије. Тако је најзад сачињен прецизан програм трибине и штампана је позивница за Лесковац.

Договорено је, такође, да се најпре трибина одржи у Лебану, 26. марта 2012. године, а наредног дана у Лесковцу. Иако се Градски одбор обратио председнику Скупштине града да обезбеди једно возило за реферанте то није добио. Од трибине у Лебану ипак се није одустало, већ је превоз организован колима Златомира Пешића и Драгослава Стевановића. Трибина је организована заједно са Удружењем војних пензионера. У Лебану је, због заузетости скупштинске сале окупљање

организовано у малој сали, па је зато одлучено да се то одвија у форми Округлог стола. Излагање „Контроверзе о погибији Косте Стаменковића“ мр Мирослава Здравковића праћено је са великом пажњом, после чега је уследила и краћа дискусија.

Делегација Лесковца, заједно са представницима Општинским одбором Савеза бораца Лебане, положила је цвеће на спомен обележје Кости Стаменковићу у селу Шилову и погинулом војнику у НАТО агресији на Савезну Републику Југославију 1999. године.

Трибина у Лесковцу одржана је 27. марта 2012. године у сали Народног музеја. Отворио је Хранислав Ракић. а затим је проф. др Живан Стојковић говорио на тему „Феноменологија страдања у НОР- у 1941-1945. године“, Хранислав Ракић „Страдање заробљеника у Биљаничкој борби 1942. године“, Никола Илић, „Стрељање цивилног становништва у Бојнику и Белановцу 1942. године“, мр Мирослав Здравковић„ Контроверзе поводом погибије Косте Стаменковића, 26. марта 1942. године“ и Златомир Пешић „Ратни злочини и међународно ратно право“.

Већ осведочена добра сарадња између Савеза бораца и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године потврђена је и 29. фебруара 2012. године, када је на захтев породице Цекић-Лешњак из Лесковца и Савеза потомака ратника Србије тражена подршка за постављање спомен плоче на кућу породице Ђорђу Цекићу Лешњаку, страдалом од стране бугарског окупатора у Топличком устанку 1917. године. Између осталога у писму стоји:

Ђорђе Цекић Лешњак један је од најзнаменитијих Лесковчана, који је у време борбе против бугарског терора у Првом светском рату, показао велику храброст тиме што није одао друге помагаче Топличког устанка из Лесковца, него је зарад њихове сигурности и успеха устанка храбро положио живота на олтар отаџбине.

Изузетна сарадња Окружног и градског одбора Савеза бораца Лесковца настављена је и у овој години, како и у сталним контактима и договорима, тако и у присуствовању седницама

Окружног одбора. Седница Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког одбора одржана је у просторији Градског одбора, 19. априла 2012. године. Разматрана је, најпре, активност организација и органа СУБНОР-а на подручју Јабланичког округа и закључци Републичког одбора СУБНОР-а Србије, затим, задаци Савеза бораца у вези са предстојећим парламентарним, председничким и локалним изборима, као и програми обележавања значајних догађаја из историје НОР-а и социјалистичког развоја. Уводне напомене је дао секретар мр Мирослав Здравковић, а највеће интересовање је изазвала тема о рехабилитацији сарадника окупатора, а на лесковачком терену Милета Андрејевића, чији су злочини били очигледни и доказани. Закључено је да се посебна пажња поклони обележавању седамдесетогодишњице важних догађаја из 1942. године.

У новије време се 9. мај обележава као дан победе над фашизмом и као дан Европе, који је истовремено датум доношења одлуке о формирању Европске уније. У складу са настојањањима да се овом датуму као дану победе над фашизмом поклања већа пажња, Савез борац је у томе био доследан и није дозволио да он буде у другом плану. Тако је 9. мај 2012. године свечано обележен у Спомен парку Лесковца. Без обзира што је све било у знаку општих избора, који су одржани 6. маја 2012. године, на иницијативу и залагање Градског одбора Скупштина града је опет прихватила да буде носилац организације ове свечаности.

Окупљање је обављено тога дана у Спомен парку поред Споменика победе у 11 часова. Присуствовао је и почасни вод Војске Србије, као и представници Скупштине града и чланови Савеза бораца, Удружења војних пензионера и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године.

После интонирања државне химне и минута ћутања за пале и умрле борце, о овом значајном догађају говорио је Живојин Стојковић, члан Градског већа Лесковца. Делегацију, која је положила цвеће на Споменик, чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић, Живојин Тасић и Данијела Стошић.

Супротстављајући се општем еуфоричном настојању да се рехабилитују они који су били на страни фашистичког окупатора у Другом светском рату и вршили злочине према сопственом народу Председништво Републичког одбора СУБНОР-а Србије, 26. маја 2012. године, донело је одлуку да се и жртве квислинга у Другом светском рату морају рехабилитовати. У одлуци се, између осталога наводи:

Иницијатива да се покрене поступак пред надлежним судовима за правну рехабилитацију жртва злочина учињених од стране Војске Краљевине Југославије у отаџбини (четника , Љотићевих и Недићевих јединица, усташа, балиста и сличних формација, као и захтев за накнаду за учињену материјалну и нематеријалну штету грађанима Србије у току рата 1941-1945. године и неколико година после завршетка рата, потекао је од више општинских, градских и окружних организација СУБНОР-а и антифашистички опредељених појединаца. О тој иницијативи расправљала је и Комисија за правна и организациона питања и поднела предлог закључака који су усвојени на седници Председништва Републичког одбора са представницима окружних, градских и покрајинских одбора СУБНОР-а.

-Месне, општинске, градске и окружне организације СУБНОР-а у сарадњи са породицама и потомцима лица над којима су извршени злочини од Војске Краљевине Југославије (четника), Недићевих и Љотићевих јединица, усташа, балиста и сличних формација за време Другог светског рата, закључно са педесетим годинама прошлог века, да покрену пред надлежним судом, на основу Закона о рехабилитацији, поступак за правну рехабилитацију и накнаду материјалне и нематеријалне штете у складу са одредбама важећих закона у Србији.

— *Да анимирају и пруже помоћ породицама и потомцима тих лица у покретању поступка,*

— *Да пруже помоћ породицама и потомцима за лица која су хапшена, тучена, чије су куће спаљене, имовина опљачкана, многи од њих прогнани Подаци о злочинима, пљачки имовине и прогона људи налазе се у регионалним архивима, Архиву*

Србији и Архиву Југославије, статистичким заводима и архивама општинских, градских и окружних одбора СУБНОР-а.

— *Организације СУБНОР-а на свим нивоима треба да се организују за обављање овог значајног посла за демократски развој Србије и очување њеног антифашистичког идентитета.*

У прилогу је достављен Закон о рехабилитацији и Напомене поводом примене Закона о рехабилитацији.

Пре обележавања дана саветовања у селу Братмиловцу, 22. јуна, активисти Савеза бораца очистили су простор око споменика, па је делегација, коју су чинили Драгослав Стевановић и Љубиша Антић, положила цвеће на спомен обележје.

Припреме за обележавање Дана борца, 4. јула ишле су уобичајеним током. Упућено је писмо Градском већу Лесковца са предлогом програма, који је прихваћен. Свечаност је, 4. јула 2012. године, почела у 11 часова код споменика Кости Стаменковићу, у присуству чланова организација које сарађују, затим представника Скупштине града, медија и грађана. Свечаност је отворила Катарина Ђорђевић, шеф протокола Скупштине грда, уследила је државна химна преко озвучења, положено цвеће на Споменик, а о значају овог дана говорио је др Миодраг Костић, члан Градског већа Лесковца. Делегацију Савеза бораца, која је положила цвеће, чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Димитрије Димитријевић.

За припрему обележавања дана устанка, 7. јула, најпре је одржан састанак Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа, на коме је закључено да сви општински и Градски одбор Лесковца треба посебно да се ангажују за што успешнију раелизацију овог задатка. Наравно, највећа пажња је поклоњена организовању прославе на Радану. Упућено је и писмо потпредседнику Владе Србије Јовану Кркобабићу са предлогом да говори на свечаности, што је он начелно и прихватио. Обављен је и разговор са председеником Партије уједињених пензионера Лесковца Слободаном Вељковићем и постигнут договор да у

програму учествује и Удружење пензионера Лесковца и превезе своје чланове једним аутобусом, а да Скупштина града обезбеди још два аутобуса за бесплатан превоз чланова Савеза бораца. Удружења војних пензионера, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и грађана. Одржан је и састанак са представницима Савеза бораца Бојника и постигнут договор о програму и главном говорнику. На Радану је , 7. јула 2012. године, најпре у 11 часова изведен програм чланова Удружења пензионера Лесковца, а у 12 часова свечаност је отворио мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора јабланичког округа, честитајући празник и поздрављајући присутне госте, делегације, грађане и медије. Минутом ћутања одата је пошта погинулим и умрлим борцима, после чега је положено цвеће код споменика испред Дома. Делегацију Савеза бораца и Удружења војних пензионера чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Данијела Стошић. Како се Влада Србије извинила што Јован Кркобабић неће моћи да присуствује, говорили су председник општине Бојника Иван Стојановић, а о значају овог догађаја Томислав Томић, потпреддедник Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и најзад се присутниам обратио Слободан Величковић, пуковник у пензији.

Значајан допринос успешно обављеној свечаности дале су Скупштина града Лесковца, која је обезбедила три аутобуса за бесплатан превоз учесника и кола за делегацију, као и Скупштина општине Бојник, која је приредила и ручак за делегације.

Поводом чланка „Генерал Михаиловић и српско питање" објављеног у „Печату", листу слободне Србије, 220/2012. године огласио се Градски одбор Савеза бораца реаговањем под насловом:

ШТА ЈЕ ЖЕЛЕО ДА ОБЈАСНИ НИКИТОВИЋ?

Историјски догађаји и историјске личности, позитивне или негативне, сасвим разумљиво утичу на касније политичке прилике и промишљања, па је већ на почетку доста чудно питање господина Александра Никитовића зашто је случај

генерала Михаиловића и данас актуелан и на који начин задире у садашње политичке прилике у Србији, као и српско питање уопште. Прво изненађење је да је Никитовић искористио књигу Слободана Јовановића „О историјској личности генерала Михаиловића" да се упусти у упоредна историјска закључивања која му очигледно не леже и да презентује потпуно конфузан и неразумљив текст. Но, то се вероватно уклапа у данашње еуфорично тумачење српске историје и од оних који томе нису дорасли. Важно је што је бар одмах признао да је књига историографски добра, али читајући је другим очима он закључује да постоје битни разлози што је питање Драже Михаиловића и данас актуелно и да оно задире „на одређен начин" у садашње историјске прилике у Србији, као и српско питање уопште. На тако важно питање тешко би се у једном новинском тексту усудили да одговоре и значајни ауторитети у историјској науци, па и у политици. По нашем скромном мишљењу оно је данас актуелно зато што се путем такозване транзиције враћа капиталистички поредак у Србији, па је потребно доказати да је Дража Михаиловић, ратујући за Краља и отаџбину допринео да се стари систем подигне из мртвих. На страну то што се није изборио ни за Краља ни за отаџбину, односно да је био на страну поражених, који данас покушавају да докажу да су победници.

Можда треба подсетити господина Никитовића да је Дража Михаиловић први пут издао свог Краља, као врховног команданта 1941. године, када није послушао његово наређење, а други пут када није прихватио краљево наређење да се 1944. године прикључи Народноослободилачкој војсци Југославије, због чега је био смењен са свих дужности и одметнуо се у шуму да води свој рат, вероватно опет за Краља и отаџбину. Замислите када би данас амерички југ доказивао да је у грађанском рату он у ствари био победник и да рехабилитује своје војсковође који су ратовали против севера са намером да задрже ропство.

За Никитовића комунисти су криви што су победили и што су почели да граде ново друштво по својим идеолошким

убеђењима, које је испунило један важан период у историји српског народа. Криви су што су Дражу као злочинца осудили на смрт, а он је био борац за слободу свога народа као колаборациониста. Али још чудније је то што је он љут и на данашњу Србију, која жели да искомпромитује Михаиловића тражећи му гроб са настојањем да га рехабилитује. Јер, само још то недостаје па да четници буду потпуно изједначени са партизанима као антифашисти. Он је и бесан што је Државна комисија за тражење гроба Михаиловића неспособна да то уради па за животињске кости тврди да су Дражине. А председник те Комисије је несрећан што се то догодило иако је ревностан бранилац поражене стране. А онда је крив и Центар за социјални рад који треба да постави стараоца мртвом Дражи. Па шта да раде људи који се само придржавају јединственог закона у Европи који изједначава сараднике окупатора са борцима за слободу своје земље. Но, задржимо се на јадан покушај Никитовића да објасни шта је Дража хтео да каже, а што ни Черчил није разумео. Наиме, ради се о односима Србије и Енглеске у којима је она, као велика сила, била немилосрдна према српском народу и дозволила да Срби гину у борби против фашиста борећи се за слободу Југославије, а за безначајну количину оружја. Дакле, да је Дража успео да обезбеди већу количину оружја он би се борио против Немаца. У противном неће да дозволи да се безначајно пролива српска крв. Шта би рекли онда за кнеза Лазара, који је повео српски народ у неравноправан бој са Турцима када је проливено много српске крви. Или, што је Краљ Петар пристао да се пролива српска крв 1914. године уместо да се приклони Аустро-угарској. Или, што је Коста Војиновић повео Србе у Топлички устанак 1917. године против окупатора. Према томе Никитовић сматра да је Енглеска крива што се Дража није борио против Немаца, а вероватно и што се борио против партизана у сарадњи са окупатором. Вероватно је Енглеска крива и зато што је Дража сарађивао са Немцима и што је у име Краља издавао наређења за борбу против српског народа који се бори за слободу своје земље. Следећа небулозно тумачење Дражиних речи је његова

изјава да је добијање оружја од Енглеза најобичнија трговина коју он не одобрава, што не значи да је неће прихватити и Србија, што ће рећи онај други покрет отпора-партизански. Запањујућа је и тврдња Никитовића да Енглеска није хтела да призна право српском народу на властите националне интересе, већ је била заокупљена својим геополитичким интересима. Што значи, да су национални интереси српског народа да се не бори против окупатора да не би гинуо и да не доживи „општенародно страдање и погибију". Па, ко онда господине Никитовићу да се бори за слободу. По њему Дража није желео да Срби сопственом крвљу „служе остваривању енглеских интереса", па су зато морали да гуше онај други прави антифашистички покрет иако је чисто српски. А највећа небулоза је управо закључак Никитовића да је тај енглески притисак прави узрок за смакнуће Михаиловића. Дакле, Енглези су криви са смрт Драже, а не комунисти. По њему Дража је желео да служи српским интересима, а не интересима великих сила, па је зато сарађивао са Немцима, како би сачувао српске националне интересе. Вероватно господин Никитовић не зна довољно колико су Енглези помагали у почетним годинама рата управо четницима, а одустали су од те помоћи кад су њихове мисије у четничким штабовима виделе на чијој су страни четници. Како је то Дража мислио да се бори само за српске интересе, без борбе или борећи се против сопственог народа-партизана и без подршке великих сила које су се борile против фашизма за демократски свет. Да ли има снаге да погледа у стравичне призоре иживљавања четника над српским народом са њиховом „прослављеном" камом.

За господина Никитовића драма српског народа почела је укидањем српске државе и стварањем Југославије, па вероватно зна да је то била и жеља династије Карађорђевића у чије су се име четници тобоже борили у Другом светском рату.

Па, нормално је господине Никитовићу, да без утицаја великих сила нема ни међународног мира и поретка, а ствар је сваке државе понаособ колико ће у тим условима успети да оствари своје праве националне интересе. Треба ли подсећати

да је новостворена држава ФНРЈ имала међународно признање и велики углед у свату.

Аутор несрећног чланка јако жали што још увек није дошло до рехабилитације Драже Михаиловића, рачунајући да ће и том евентуалном одлуком суда он бити и историјски рехабилитован. Историјске чињенице су немилосрдне и не може их никаква политичка ситуација или судска одлука променити. Нажалост, Србије је једина земља у Европи која је изједначила сараднике окупатора са борцима за слободу. Наш савет је да се господин Никитовић, без обзира колико је одан Дражи и четницима, мане оваквих тема којима није дорастао.

Седамдесет првој годишњици формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда посвећена је изузетна пажња 2012. године, утолико пре што је појачана активност на рехабилитацији четника и Равногорског покрета. Један од разлога је снимање серије о том покрету коју припрема Радио телевизија Србије и Радош Бајић. Вучје је иначе било место које је у новије време запостављено, посебно од укидања општине, иако је оно било центар Поречја, индустријски и пољопривредни. Зато је Градски одбор Савеза бораца Лесковца, заједно са Удружењем бораца и пензионера у Вучју, на челу са Крстом Стојановићем, одлучило да се припреми богат програм, којим би се скренула пажња на југ Србије и Вучје, које је неправедно изгубило статус општине. У припреми програма одржано је неколико састанака, а затим заједнички састанак представника Градског одбора Савеза бораца Лесковца, Председништва Удружења војних пензионера и Председништва Савеза потомака ратника Србије 1912-1020. године и бораца из Вучја. Договорено је да се упути писмо Градском већу Лесковца за одобрење 50.000 динара за организацију свечаности у Вучју, као и да се обезбеди аутобус за бесплатан превоз учесника. Од Удружења пензионера Лесковца је затражено да учествује са хором на свечаности. Након тога је сачињен програм, који је предвиђао да се свечаност одржи у центру Вучја, а да се затим одржи ТРИБИНА на тему покушаји рехабилитације Драже Михаиловића и злоупотреба просвете и културе у покушају

рехабилитације Равногорског покрета. Одлучено је и да се упути позив председнику Републичког одбора СУБНОР-а Србије проф. др Миодрагу Зечевићу и члану Председништва др Мирољубу Васићу да говоре на трибини у Вучју. Њихов долазак био би значајан за даљу афирмацију Организације Савеза бораца и за подршку напорима да се заустави еуфорија око рехабилитације злочинаца из периода Другог светског рата. Уважавајући значајан ауторитет и успех Савеза бораца Лесковца позив је одмах прихваћен. После тога припремљена је позивница која је достављена свим медијима, функционерима и члановима поменутих организација, као и свим општинским организација Савеза бораца Јабланичког округа. Комплетну организацију у Вучју преузео је Крста Стојановић. Градско веће Лесковца одобрило је 50.000 динара и уплатило на рачун Градског одбора СУБНОР-а. Од тих средстава плаћен је аутобус за превоз учесника свечаности и женског хора Удружења пензионера Лесковца, као и ручак за делегације у летњиковцу Хидроцентрале у Вучју за око 50 учесника и госте.

Свечаност је почела у 11,30 часова. Отворио је и водио програм Хранислав Ракић. Најпре је женски хор Удружења пензионера из Лесковца отпевао химну Савеза бораца „Партизан сам тим се дичим“, затим су делегације положиле цвеће на Споменик слободе. Делегацију Лесковца, која је положила цвеће чинили су проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић и Данијела Стошић. После минута ћутања за погинуле и умрле борце говорио је проф. др Миодраг Зечевић, председник Републичког одбора СУБНОР-а Србије, а о покушају рехабилитације Драже Михаиловића и о НОР-у др Мирољуб Васић. Ручак је организован у летњиковцу Хидроцентрале у Вучју, где је поново говорио проф. др Миодраг Зечевић. У име домаћина говорили су проф. др Живан Стојковић и Никола Илић. У делегацији СУБНОР- а Србије био је и Душан Чукић.

Поводом ослобођења Мирошевца, 14. августа 1944. године, али и због верског празника сваке године се окупљају мештани и становници околних села. Окупљање се обавља код споменика, који је посвећен погинулим борцима Првог и Другог светског

рата. Савез бораца, у договору са Месном заједницом и Месним удружењем Савеза бораца из Вучја, овај догађај обележава дан уочи тог празника, 13. августа. За ову прилику сваке, па и ове године, простор око Споменика је био очишћен и припремљена је и ломача за логорску ватру. Пред окупљеним грађанима и делегацијама свечаност је отворио председник Месне заједнице, положено је цвеће и запаљена логорска ватра. Делегацију Савеза бораца Лесковца чинили су проф. др Живан Стојковић, Димитрије Димитријевић и Слободан Јанаћковић. Делегацију Вучја су чинили Крста Стојановић и Станиша Стојановић из Удружења пензионера, инвалида и бораца.

Републички одбор СУБНОР-а Србије упутио је, 3. септембра 2012. године писмо Окружним и Градским одборима Савеза бораца у коме инсистира да се достави списак споменика и спомен обележја код којих је потребна интервенција ради довођења у првобитно стање. То је требало урадити заједно са Заводом за заштиту споменка културе у Нишу, како би се зауставило њихово даље пропадање. Окружни одбор Савеза бораца је о овоме обавестио све општинске одборе Јабланичког округа и Градски одбор Лесковца. У достављеном одговору предложена је интервенција на следећим спомеиницима у лесковачком крају: Споменик победе у Спомен парку у Лесковцу са 500.000 динара, Споменик у Биљаници са 200.000 динара, Споменик у порти цркве Св. Богородице у Големој Њиви са 50.000 динара, Споменик у Белановцу са 500.000 динара, Споменик у Лопушњи (Власотинце) са 100.000 динара, Спомен дом на Радану (Бојник) са 300.000 динара и Споменик на Змијином камену (Лебане) са 100.000. динара. Нажалост, и поред очигледне чињенице да су ови спомеиици били најугроженији овај захтев није наишао на одговарајући пријем код локалних самоуправа и ништа се у вези са тим није предузело.

Почетком септембра Градски одбор савеза бораца добио је од Републичког одбора СУБНОР-а Србије „Апел међународној јавности“, који је послат и свим страним амбасадама у Београду и односисе на реаговање једног броја невладиних организација и

удружења у Србији, против рехабилитације Драже Михаиловића, вође четничког покрета у Другом светском рату.

Иницијатор текста је био Савез антифашиста Србије, који је у заједници са Хелсиншким одбором за људска права и реализовао такво реаговање. У њему се између осталога наводи:

Већ више од двадесет година у Србији се спроводи званична морална и политичка рехабилиитација квислиншког четничког покрета, а завршни чин тог процеса треба ускоро да се догоди судском рехабилитацијом вође тог покрета Драже Михаиловића, који је због сарадње са окупатором током Другог светског рата осуђен са смрт и стрељан јула 1946. године.

Поводом 94-те годишњице пробоја Солунског фронта и 93-е годишњице постојања и деловања Организације Савеза резервних војних старешина, заједнички су организованли свечаност Савез бораца, Савез резервних војних старешина, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године и Удружење војин пензионера. У организацију ове свечаности традиционално се укључила и Скупштина града Лесковца. Учесници прославе окупили су се код Споменика палим за слободу Лесковца, 15. септембра 2012. године у 12 часова.

Цвеће на Споменик положиле су делегације Војске Србије, у име Скупштине града др Миодраг Костић, члан Градског већа и делегација Организације ветерана рата 1991-1999. године. Делегацију организација које сарађују чинили су Хранислав Ракић, Вукашин Стаменковић и Томислав Симоновић, начелник Школске управе Лесковца. После одавања поште минутом ћутања за погинуле и умрле борце и интонирања државне химне о овом догађају говорили су др Миодраг Костић и др Иван Бецић, научни сарадник Института за културна истраживања у Лепосавићу. На крају је рецитовао глумац Народног позоришта из Лесковца Драган Божа Марјановић.

Уз ангажовање Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, обележавање годишњице пробоја Солунског фронта, организовано је и у селу Шуману код Лебана, 17. септембра 2912. године. Делагацију Лесковца чинили су Хранислав Ракћ, др Миодраг Костић и мр Мирослав Здравковић.

И ове године значајна пажња је поклоњена 7. октобру, дану ослобођењу Лесковца у Првом светском рату. Уз договор са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године овај дан из 1918. године, уврштен је у програм обележавања ослобођења Лесковца у Другом светском рату, 11. октобра 1944. године или како га је нова демократска власт означила као Дан града. Тим поводом, заједно са Скупштином града, уприличена је свечаност, 7. октобра 2012. године, код Споменика палим за слободу Лесковца. После интонирања државне химне, минута ћутања и полагања цвећа, присутнима се обратио Братислав Здравковић, председник Удружења пензионера Лесковца, затим Божидар Стаменковић, професор историје у лесковачкој Гимназији, који је врло инспиративно говорио о дану ослобођења Лесковца у Првом светском рату. Делегацију Савеза бораца и Савеза потомака чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Вукашин Стаменковић.

Дан ослобођења Лесковца у Другом светском рату, 11. октобра, обележен је богатим програмом, који је сачинила Скупштина града.

Свечаној седници Скупштине града присуствовали су мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић. Пре почетка свечаности делегација, коју су чинили др Миодраг Костић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Боривоје Ђокић, положила је цвеће на Споменик победе у Спомен парку. Након тога у просторији Градског одбора Савеза бораца организован је свечани ручак.

У склопу обележавања октобарских празника, 15. октобра 2012. године, окупили су се чланови Савеза бораца, Удружења војних пензионера, Савеза резервних војних старешина и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, а делегација, коју су чинили мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и Добросав Туровић, положила је цвеће на Споменик Кости Стаменковићу у центру града.

И ове 2012. године настављена је сарадња са општинским одборима Савеза бораца Јабланичког округа, поготову кад се ради о обележавању значајних догађаја из периода НОР-а и

социјалистичког развоја земље. У вези са тим ове године посвећена је пажња заједничком обележавању дана формирања Јабланичког НОП одреда.

Прослава је организована у сарадњи са Окружним одбором Савеза бораца јабланичког округа, који је посебну пажњу поклањао сарадњи општинских и Градског одбора овог округа. У организацији Општинског одбора Савеза бораца Медвеђе уприличен је богати програм обележавања овог дана.

Делегацију Лесковца чинили су мр Мирослав Здравковић, Никола Илић, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић. Присуствовале су и делегације Власотинца и Лебана. Најпре је, 21. октобра 2012. године, за делегације организован пријем код председника општине Медвеђа Слободана Драшковића, где је вођен разговор о актуелним политичким догађајима у Србији.

Након тога посећено је место формирања Јабланичког партизанског одреда у селу Спонцу, где је положено цвеће на споменик, а о борбеном путу тог одреда говорио је Милисав Милетић, председник Општинског одбора Савеза бораца Медвеђа. Обележавање овог догађаја настављено је у Сијаринској бањи, где је у хотелу „Гејзир“ организована ТРИБИНА на којој су говорили Никола Илић, аутор књиге о овом Одреду, о борбама партизана против фашистичког окупатора, Хранислав Ракић и раду Народноослободилачких одбора, проф. др Живан Стојковић о чувању ослободилачких традиција и неговању патриотизма и мр Мирослав Здравковић о актуелним догађајима у свету и код нас. На крају је организован пригодан ручак.

Настављено је и са реаговањима у вези са покушајима погрешног приказивања периода српске историје 1941-1945. године, па је тако поводом снимање серије „Равна гора“ редитеља и сценаристе Радоша Бајића, упућен јавни

А П Е Л

Поштовани господине Бајићу,

Група историчара и интелектуалаца, чланова Савеза бораца НОР-а са југа Србије, путем средстава информисања

прати Ваш рад на новој телевизијској серији „Равна гора“, коју снимате у копродукцији са Радио телевизијом Србије. Свесни да ће та серија, заснована на историјским догађајима у једном веома турбулентном времену, имати озбиљне и далекосежне консеквенце на јавно мњење, као и да је у самом старту опредељена да понуди другачију слику о Другом светском рату на подручју Србије, ова неформална група жели да Вас подсети на важност једног броја непобитних чињеница у вези са Равногорским покретом и његовим вођом Драгољубом Дражом Михаиловићем.

1. *По наређењу Драже Михаиловића, 1. новембра 1941. године, започела је борба против партизана у Западној Србији и она је вођена све време окупације. Партизани нису били ни странци, ни окупатори већ представници истог народа, са исте територије, само спремни да се боре против окупатора.*

2. *Дражa Михаиловић је, 11. новембра 1941. године, у Дивцима код Ваљева водио преговоре са Немцима тражећи од њих оружје и муницију за борбу против партизанских одреда. Дакле, у питању је очигледан и веома јасан вид сарадње са фашистима и одрицање од ослободилачке, антифашистичке борбе.*

3. *По наређењу Драже Михаиловића, од новембра 1941. до краја 1942. године четнички одреди су легализовани од стране окупаторске власти као Недићеви, односно Пећанчеви одреди, који су већ били инкорпорирани у окупациони систем. Тиме су се четници и системски ставили у службу окупатора, о чему сведоче документа из којих се види да је легализација извршена по одобрењу немачке Команде за југоисток. Од тог датума четници су, попут плаћеника, окупацијских власти примали плате, оружје, муницију и сву потребну опрему за борбу против партизанских одреда.*

4. *Од 1942. године готово сви четнички команданти корпуса и других већих јединица сарађивали су са Немцима, Италијанима, Бугарима и квислинзима из других окупационих структура. Од октобра 1943. године сарадња четника и Немаца постала је јавна, заједно су на терену изводили борбена*

дејства против партизанских јединица. Јула 1944. године четничка Четврта група јуришних корпуса, са око 10.000 четника из Западне Србије и Шумадије, директно се ставља под команду немачког генерала Паула Бадера и на простору од Западне до Јужне Мораве и на планини Кукавици учествује у борбама против 21, 22, 23, 24. и 25. српске дивизије НОВЈ у оквиру такозване Јабланичко-топличке операције.

5. *По одобрењу Драже Михаиловића, 14. јула 1944. године, у Крушевцу и 11. августа 1944. године у Тополи Немцима је у преговорима нуђено да Југословенска војска у отаџбини постане немачка помоћна војска о чему би коначну одлуку донео Адолф Хитлер.*

6. *За сузбијање НОР-а у Србији је 1944/45. године убачено више стотина четничких командоса из Босне и Херцеговине.*

7. *Четници су свуда по Србији вршили стравичне злочине над цивилима и то на крајње бруталан начин-клањем. Само у Јабланичком округу убијено је 269 цивила, а у борбама против партизана још 447 младића партизана.*

Од Вас тражимо да приликом рада на серији Равна гора имате у виду ове непобитне чињенице, као и многе друге, које у овом кратком апелу нису наведене, а познате су и научно верификоване у многим историографским делима о периоду Другог светског рата у Србији.

Мишљења смо да само истином серија на којој радите може да постигне прави циљ.

У потпису: проф. др Живан Стојковић, Хранислав Ракић, историчар, Никола Илић, историчар, Добросав Туровић, историчар, мр правних наука Мирослав Здравковић и Златомир Пешић, пуковник.

У овој години Градски одбор је одлучио да посебну пажњу посвети контактима са ученицима средњих школа у Лесковцу.

Истовремено је наишао и на интересовање професора историје лесковачке Гимназије, па је у вези са тим, 26. октобра 2012. године, у свечаној сали школе, организован разговор са

представницима ученика четвртог разреда. Тема је била „Балкански ратови и њихов значај у историји српског народа“.

О одјеку Првог балканског рата у лесковачком крају говорио је професор историје Добросав Туровић, о Првом балканском рату Хранислав Ракић, а о карактеру балканских ратова проф. др Живан Стојковић. Разговор је обављен у свечаној сали Гимназије у присуству професора историје Миодрага Костића.

Сарадња са Саветом потомака ратника Србије 1912-1920. године настављена је и 27. октобра 2012. године. Тога дана организована је свечаност код Споменика ослободиоцима Лесковца у центру града за учеснике похода из Београда на Зебрњак код Куманова, поводом сто година од почетка Првог балканског рата, у организацији Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, под руководством председника пуковника Љубомира Марковића. Присутне је најпре поздравио председник Општинског одбора Савеза потомака ратника Србије Лесковца Живојин Тасић и говорио о Споменику ослободиоцима Лесковца, затим их је поздравио и Верољуб Трајковић, председник Окружног одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године јабланичког округа.

Врло инспиративан говор о Првом балканском рату одржао је пуковник Љубомир Марковић. На пригодном пријему и послужењу у Дому пензионера говорили су проф. др Живан Стојковић о спомен обележјима у Републици Македонији и свом ангажовању, као првом саветнику Амбасаде Савезне Републике Југославије, на уређењу спомен обележја на Зебрњаку, спомен гробља у Битољу и капеле у Удову. Учеснике похода поздравио је и Хранислав Ракић, председник Градског одбора Савеза бораца Лесковац.

Окружни одбор Савеза бораца јабланичког округа и Градски одбор Лесковца, 30. новембра упутили су писмо градоначелнику Лесковца др Горану Цветановићу:

Господине градоначелниче,

Уз наше искрене честитке поводом Вашег избора за градоначелника Лесковца најсрдачније захваљујемо на

изузетном разумевању у вези обезбеђивања кола за одлазак наших чланова на седницу Председништва Републичког одбора СУБНОР-а Србије у Београду, 26. новембра 2012. године.

Убеђени смо да ће сарадња Окружног и Градског одбора СУБНОР-а са локалном самоуправом у Лесковцу бити резултат високог степена разумевања и спремности да се поштује историјска прошлост нашег града, којом се можемо поносити.

Поштујући Ваше опредељење да се стање у Лесковцу мења молимо Вас да примите делегацију Окружног и Градског одбора СУБНОР-а, која би Вас упознала са нашим активностима и замолила за подршку.

Одговор није уследио.

Обележавање 3. децембра 2012. године протекло је на уобичајени начин. Делегација коју су чинили Хранислав Ракић, Димитрије Димитријевић и Златомир Пешић, положила је цвеће на спомен обележје у центру града.

Са Удружењем пензионера и бораца из Вучја, обележен је 10. децембар, дан погибије Марка Црног у селу Барју, полагањем цвећа на Спомен обележје испред школе. Делегацију Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић и проф. др Живан Стојковић. Цвеће је положила и делегација из Вучја на челу са Станишом Стојановићем.

После тога одржан је састанак у Вучју на коме је он говорено о овом догађају.

Припреме за обележавање стрељања Рома, Срба и Јевреја, 11. децембра 1941. године у Гавриној (Араповој) долини код Лесковца обављене су заједно са шефом протокола Скупштине града Катарином Ђорђевић и представницима Рома. Тога дана у 11 часова у Гавриној (Араповој) долини окупили су се представници Савеза бораца, савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружења војних пензионера, Рома, представника Скупштине града и средстава јавног информисања. После полагања цвећа о страдању цивила Лесковца од стране фашистичког окупатора говорио је Божидар Вучковић, члан Градског већа. Делегацију Савеза бораца и

Савеза потомака чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Живојин Тасић.

У Лесковцу је, уз ангажовање Удружења Рома, 16. децембра 2012. године, на дан међународног дана Рома, у Дому културе Рома организована ТРИБИНА на тему страдање Рома у Другом светском рату, на којој су говорили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Никола Илић.

У суботу, 22. децембра 2012. године у просторији Градског одбора Савеза бораца организована је свечаност поводом Дана Југословенске народне армије. Присуствовали су чланови руководстава Савеза бораца округа и града Лесковца и један број активиста, који редовно присуствују обележавању значајних догађаја из историје српског народа. Централна тема је била Дан ЈНА, а настављено је и дружење уз ручак у приватној режији.

На проширеној седници Председништва Градског одбора Савеза бораца, 26. децембра 2012. године, образложење годињшег извештаја о раду дао је Хранислав Ракић, истичући да је посебна пажња била поклоњена сарадњи са Републичким одбором СУБНОР-а Србије, а новина су били и разговори са ученицима средњих школа Лесковца о важним историјским догађајима, посебно о Првом балканском рату. У дискусији је наглашено да је потребно развијати и даље такву идеологију која подразумева одбацивање туђе доминације, а посебну пажњу треба посветити жртвама против неправде. У дискусији су учествовали мр Мирослав Здравковић, Стеван Петровић, Никола Илић, Станиша Стојановић и Крста Стојановић, који је истакао да је извештај о раду права слика активности Организације. Међутим, за боље резултате је потребно захтевати од локалне самоуправе финансијска средства и по могућству једна половна путничка кола, па је зато неопходно обавити разговор са градоначелником. Обележавање појединих догађаја мора да буде адекватно праћено од средстава јавног информисања, а дан ослобођења града у Другом светском рату, 11. октобар, не сме бити заборављен.

Приликом усвајања програма обележавања важних догађаја у 2013. години, указано је на потребу већег ангажовања при обележавању округлих годишњица из историје НОР-а, а испитати и могућност обележавања саветовања у селу Калуђерцу 1943. године, коме је присуствовао Светозар Вукмановић Темпо, као и формирања већих партизанских јединица. После образожења програмских задатака у 2013. години, што је учинио Хранислав Ракић, у дискусији је мр Мирослав Здравковић нагласио:

да после 2000. године Савез бораца ради у неодговарајућим условима, који су омогућили његово деградирање. Социјалистичка Југославија је била призната од целог света, па нас и то обавезује да се тековине НОР-а и социјалистичке револуције не смеју да дирају. Свет је Југославији признао да је дала велики допринос у борби против фашизма, па је и задатак Савеза бораца да брани тековине такве борбе. Неки локални политичари су присуствовали откривању споменика Драгиши Цветковићу у селу Дадинцу, иако се зна да је он служио окупатору. Савез бораца не може да прихвати нови однос према Дражи Михаиловићу и његовим присталицама. Сада се пере историја, али је народ увек на страни правде.

Проф. др Живан Стојковић је указао на чињеницу да је ангажовање младих, симпатизера НОР-а и потомака врло значајан задатак, њихово придобијање је везано за опредељеност према вредностима НОР-а и соијлистичког развоја. Међутим, приустна је појава да су неки борци негативно расположени према млађим кадровима, што се никако не сме дозволити. Истовремено се догађа да чак и неки од бораца бојкотују акције Савеза бораца. Златомир Пешић је истакао да је потребно да се људи мотивишу за подржавање акција Савеза бораца. Никола Илић је још једном подсетио на актуелну тему односа патизана и четника, па је у вез са тим потребно обезбедити средства за штампање рукописа о коме је раније донета одлука, који би приказао цивилне жртве четника у лесковачком крају током Другог светског рата. На крају је дата информација о седници

Републичког одбора Савеза бораца, којој су присуствовали Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић, о припремама за изборе.

Уважавајући већ устаљену праксу да се пред сваку нову годину одржи проширена седница Градског одбора Савеза бораца са учесницима НОР-а и активистима, то је учињено 26. децембра 2012. године. Радни део се односио на усвајање извештаја о раду за претходну годину и програма рада за 2013. годину, са посебним освртом на предстојеће изборе у Савезу бораца. Било је и критичких тонова о условима у којима делује Савез бораца, који је изједначен са осталим удружењима грађана и истакнута потреба још боље сарадње са локалном самоуправом. Сутрадан су мр Мирослав Здравковић и Хранислав Ракић присуствовали пријему код градоначелника поводом новогодишњих празника.

ИЗБОРНА ГОДИНА

Статус Савеза бораца Народноослободилачког рата 1941-1945. године и у 2013. години остао је исти. Наиме, ова значајна Организација изједначена је са свим осталим организацијама и удружењима и одузет јој је било какав политички утицај.

Настављено је и са праксом да се брише из градског буџета, без обзира што има и стално запосленог радника и што остварује програм, који је од интереса за очување слободарских традиција српског народа и лесковачког краја. Без обзира на то Градски одбор је са пуно одговорности према новијој историјској прошлости српског народа био одлучан у реализовању богатог програма рада. Све активности су успешно спровођене захваљујући волонтерском ангажовању чланова Организације. Настављена је успешна сарадња са осталим организацијама које такође негују традиције ослободилачких ратова Србије, Савезом потомака ратника Србије 1912-1920, Удружењем војних пензионера, Савезом резервних војних старешина и Удружењима бораца 1990-1999. године. Истовремено се настојало да се важније акције остварују у сарадњи са Градским већем Лесковца, које је повремено додељивало финансијска средства за организовање појединих акција од посебне важности. Нажалост, не може се рећи да је сарадња са политичким партијама на нивоу града била задовољавајућа, а њихови представници су врло ретко присуствовали свечаностима којима се обележава период НОР-а.

Опредељење Организације Савеза бораца је било јасно.

Подржаван је рад сваке партије која зна да цени тековине антифашистичке борбе српског народа и која се залаже за очување његовог достојанства. Врло успешна сарадња одвијала се са Окружним одбором СУБНОР-а јабланичког округа, као и са општинским одборима тог округа. Успостављена је и сарадња са Градским одбором СУБНОР-а Врања, чија делегација је посетила Лесковац и договорене су заједничке акције у обележавању важних догађаја из историје српског народа.

Заинтересованост за сарадњу са Савезом бораца Лесковца у овој години била је значајна. Тако је Организација бораца ветерана рата 1991-1999. године Републике Србије са седиштем у Лесковцу, донела одлуку о колективном приступању Градском одбору СУБНОР-а Лесковац. Важна активност Градског одбора огледала се и у реаговању на сваки непримерен напис и покушај фалсификовања историје НОР-а, затим, у организовању трибина са темама из овог периода српске историје, ангажовање ученика и вођење разговора.

Година 2013. била је изборна. Градски одбор је на време сачинио план њиховог одржавања за свако месно удружење и за град. Пријему нових чланова Савеза бораца поклањана је посебна пажња, а поготову кад се ради о изборној години и о значајним округлим годишњицама или јубилејима. Тако су већ 4. јануара 2013. године, на првом сусрету у Новој години у просторији Градског одбора, уручене чланске књижице новим члановима СУБНОР-а.

Месна заједница села Вина, обратила се Градском одбору Савеза бораца, 8. јануара 2013. године, за давање сагласности за подизање спомен обележја у том селу погинулим и умрлим борцима Првог и Другог светског рата са тог подручја.

Сагласност је дата уз напомену да је за подизање таквог споменика потребно обезбедити све потребне сагласности по важећим законским прописима.

После обављених припрема крајем претходне године, у просторији Градског одбора Савеза бораца Лесковца, 16. јануара 2013. године, одржана је трећа седница скупштине СУБНОР-а јабланичког округа. О задацима у вези избора у Савезу бораца у овој години говорио је секретар мр Мирослав Здравковић. Пренео је информацију да је на проширеној седници Републичког одбора СУБНОР-а Србије, 26. новембра 2012. године, закључено да се избори у СУБНОР- у изврше у првој половини 2013. године. У општинама изборе треба завршити у марту и априлу, а конституисање градских и окружних одбора спровести у мају, да би се конституисање покрајинских и Републичког одбора обавило у јуну. Основни критеријум за

избор нових руководстава је, у првом реду, успешност у раду са тенденцијом подмлађивања. Посебну пажњу је требало посветити обавештавању учесника НОР-а о току изборних активности и њиховом укључивању при одлучивању о новим руководствима Савеза бораца. Они би истовремено таквим активностима обезбедили и репрезентативни карактер Организације Савеза бораца на свим нивоима. При том је требало водити рачуна о објективности и не дозволити да се у руководствима бирају чланови само на основу тога што су учесници НОР-а, ако нису спремни да се даље активније укључе у остваривању програма рада. Наглашено је да је СУБНОР нестраначка организација, али да то неће значити да ће давати подршку и појединцима који не поштују тековине НОР-а и социјалистичког развоја Југославије.

Нестраначки карактер СУБНОР- а подразумевао је и то да се у руководства не бирају функционери политичких партија.

Промене председника окружних и већих градских организација Савеза бораца могу се вршити само уз сагласност Републичког одбора Србије, а општинских и градских уз сагласност Окружног одбора. На скупштини је усвојен и извештај о раду Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа за период 2009-2013. године и програм рада за период 2013-2017. године. На основу извештаја секретара види се да је скупштина СУБНОР-а јабланичког округа имала 18 чланова, од којих из Лесковца 8 и по два члана из осталих општина округа, Окружни одбор 11 чланова, од којих из Лесковца 6, а из осталих општина по један. Надзорни одбор није биран, јер Окружни одбор није имао никаква финансијска средства. Наглашено је да се тај број може мењати, на основу Статута. После краће дискусије одлучено је да се при избору ових органа задржи исти број чланова, као и да нема потребе бирати Надзорни одбор. На изборним скупштинама Градског одбора Лесковца и општинских одбора јабланичког округа било је потребно предложити кандидате за органе Окружног одбора.

Као и ранијих година сви значајни догађаји из историје НОР-а у лесковачком крају у 1942. години обележени су на

основу утврђеног програма. Најпре је, 4. фебруара 2013. године делегација Градског одбора, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић, положила цвеће на спомен обележје у селу Биљаници.

Нажалост, и ове године није било разумевања да се организује масовније присуство, како мештана, тако и ученика.

Закључено је да главни организатор обележавања овог догађаја, који је донео 26 жртава у борби са Бугарима, четницима и Љотићевцима, требало би убудуће да буде Скупштина града Лесковца. Изостао је и долазак ветерана маратонаца.

После седнице Републичког одбора СУБНОР-а Србије, којој су присуствовали Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић, 7. фебруара 2013. године, одржана је седница Председништва Градског одбора Савеза бораца, на којој је председник Хранислав Ракић поднео информацију о припремама за изборе у Савезу бораца у којој се наводи да избори треба да се обаве до краја априла 2013. године. Критички осврт на став Председништва Републичког одбора СУБНОР-а Србије дао је у дискусији мр Мирослав Здравковић истичући да је било доста несналажења у трансформацији Организације још од 2009. године. Иако су чланови Републичког одбора из Лесковца предлагали да се при промени имена Организације додају речи и потомака, то није прихваћено. Такође је интересантно да се по Статуту СУБНОР-а обележавање значајних датума завршава са 1945. годином и нигде се не помиње социјалистички развој, самоуправљање, несврстаност и друге тековине социјалистичке револуције, које би требало користити за привлачење младих људи. Доста недоречености је било и у погледу будућег односа Републичког одбора СУБНОР-а са општинским и градским одборима. На крају је донета одлука да се до краја фебруара одржи седница Градског одбора и донесе одлука о датуму одржавања избора.

Још једном је изнет проблем изостављања Савеза бораца из буџета Скупштине града, тако да се активности одвијају из

минималних прихода који се добијају издавањем просторија са којима се исплаћује и лични доходак сталног упошљеника.

Месни одбор Грделице обратио се Председништву са захтевом за доделу средстава за измештање спомен плоче са куће која је склона паду. Одговорено је да Градски одбор нема средства за те намене и да је то надлежности Скупштине града Лесковца. Закључено је такође да је убудуће за поједине акције потребно припремити пројекте, јер то је нови начин финансирања. Усвојен је и текст реаговања поводом серија „Друг Црни Грујa у НОБ-у“ , коју емитује Прва српска телевизија.

Главном уреднику Прве српске телевизије *поводом серије „Друг Црни Грујa у НОБ-у*

Господине уредниче,

Таман смо помислили да је Прва српска телевизија изборила завидно место квалитетом неких својих програма догодило се нешто што вас је бацило у блато културног мрака, на ђубриште историјских лажи, у небулозно лудило са јасном намером да српском народу прилепите још једну незаслужену мрљу, наручену и наравно, плаћену. Такав приступ новијој историјској прошлости српског народа могу да смисле само БОЛЕСНИ умови којима је место у одговарајућој установи, а не на вашој телевизији. Јер, ако се кукасти крст претвара пуцњима у петокраку у сред окупираног Београда и ако се врховни командант Јосип Броз Тито означује као хомосексуалац, онда је јасно да је аутор ове серије мизерија, беда, хулиган. Ако је демократија овакво карикирање славне Народноослободилачке борбе, којој су се, по наређењу Краља, прикључили и четници и затим градили социјалистички систем у Србији, намере су потпуно јасне. Треба уништити све што је српско и славно.

Поштујући један од највећих злочина у 1942. години у лесковачком крају, стрељање цивила у Бојнику, 17. фебруара 1942. године, Окружни и Градски одбор СУБНОР-а формирали су делегацију, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и проф. др Драган

Радовановић, која је учествовала на комеморативној свечаности и положила цвеће на спомен обележје. Организатор ове свечаности је општина Бојник у сарадњи са Општинским одбором СУБНОР-а Бојник. Обезбеђено је и присуство бројних делегација и великог броја грађана и ученика. Ученици Основне школе извели су рецитал.

Иницијативу за обележавање 18. фебруара, дана стрељања мештана у селу Белановцу дао је поново Градски одбор СУБНОР-а. Предложио је да се ове године ангажују и ученици Основне школе овог места. У вези са тим обављен је разговор са начелником Школске управе Јабланичког округа, који је обећао да ће то обезбедити. Од Скупштине града је затражен аутобус за бесплатан превоз учесника комеморативне свечаности. Нажалост, нити је обезбеђен аутобус, нити су ученици узели учешће у обележавању овог трагичног догађаја.

Све се свело на присуство малог броја грађана и неких делегација. Делегацију Градског одбора СУБНОР Лесковац чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић и Димитрије Димитријевић која је положила цвеће на спомен обележје.

Присутнима се обратио пуковник Милун Динић, потпредседник Скупштине гада Лесковца.

Представници Градског одбора СУБНОР-а, (Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић) присуствовали су пријему у Скупштини града поводом дана државности Србије, 15. фебруара 2013. године.

Поводом 19 година формирања Удружења војних пензионера Лесковац свечаности у Дому пензионера присуствовали су Хранислав Ракић, Стојан Марковић и проф. др Живан Стојковић.

Овог месеца уследило је и реаговање на најаву емитовања серије "Равна гора", након чега је вест објављена и у "Вечерњим новостима" 11. фебруара 2013. године.

Главном и одговорном уреднику „Вечерњих новости“ Београд упућено је реаговање на чланак „Срби воле монархију“ В. Таловића, односно на интервју др Момчила Павловића, 31. јануара 2013. године:

Господине уредниче,

Иако заузима угледно и одговорно место директора Института за савремену историју Србије, др Павловић не престаје да нас изненађује својим иступима и тврдњама које нас доводе у ситуацију да морамо да се огласимо у име истине и правде. Није нам јасно на основу чега он тврди да Срби воле монархију. Сем ако је његов Институт вршио анкету или на основу "масовног" дочека моштију Краља Петра II и митинга подршке монархији. Ако су наши званичници у име државе, која је република, достојанствено и цивилизовано дочекали мошти Краља, како су манифестовали да су за монархију. Једино ако се одрекну власти. Чланак заслужује дубљу анализу, али због простора указаћемо само на неке недопустиве тврдње. Др Павловић почиње свој интервју измишљеном тврдњом да је у такозваним комунистичким "чисткама", после 12. септембра 1944. године, страдало око 42.000 људи, без или на основу импровизованог суђења. Ако је ова небулоза тачна какву улогу су имали четници који су по налогу свога Краља пришли партизанима.

Интересантно је да аутор интервјуа објасни где су се налазили логори за сакупљање цивила за стрељање, као председник Комисије за тајне гробнице. А ако су гробнице тајне како уопште може да их нађе. Треба ли подсетити др Павловића да је рат против окупатора и домаћих издајника још није био завршен. А онда истиче да је 30% умрло у логорима, а не наводи да их је стварно пронашао. Једино ако је изједначио затворе са логорима. Кад установи коначну цифру побијених људи без суђења било би добро да наведе и број оних који су умрли од разних болести, уколико и њих не жели да припише партизанима (односно заједно са четницима који су им пришли). Др Павловић је одушевљен и чињеницом да се повратак мошти Краља Петра II поклапа са годишњицом АВНОЈ-а, што би, по њему, била значајна симболика која потврђује да АВНОЈ није остао у сећању људи, већ само одбегли Краљ и носталгија за монархијом. Зато нам препоручује да боље упознам,о условно

речено Петра III, алиас Александра да би оберучке прихватили монархију.

Можда је тачно да Срби недовољно познају своју историју, али у првом реду због оних који данас желе да је фалсификују и да што више обезвреде улогу српског народа, који је био на правој страни, дакле против фашистичког окупатора, али и домаћих издајника.

Запрепашћује чињеница да др Павловић уноси раздор међу балканским државама тврдњом да им је комунистичка пракса омогућила да имају своје националне државе негирајући тако процес националног сазревања народа, па сматра да Србија још увек има тамо своје доминантне интересе.

Претпостављамо да новинар није правилно пренео његову мисао.

А кад су уџбеници историје у питању највећу забуну је управо унео он, као коаутор или аутор текстова о два антифашистичка покрета, које чак не желимо ни да коментаришемо.

Колики углед ужива Градски одбор Савеза бораца Лесковца показује и одлука Технолошког факултета, 8. марта 2013. године, у Лесковцу да му поклони један компјутер за ефикасније остваривање програма рада, пошто Градски одбор није располагао сопственим средствима, јер је престало финансирање његовог рада из буџета града.

Без намере да улази у сукобе са појединим иступима на јавним скуповима Савез бораца није могао да се не огласи и поводом иступа свештеника Српске православне цркве у Лесковцу. Тим поводом упућено је писмо „Православном богомољачком центру Свети Симеон Мироточиви“ у Лесковцу:

Поштована господо,

Уз велико уважавање што сте се определили да комеморацијом обележите годину смрти великана српске историје Стефана Немање и уз жаљење што нисмо били обавештени да присуствујемо, желимо, са најбољом намером, да вам укажемо на неке недопустиве изјаве једног од учесника ове свечаности.

Најпре, сваки нови свештеник би морао бар минимално да се упозна са историјом лесковачког краја о чему постоји обимна литература. То би му помогло да не изговара јавно тврдње које могу само негативно да делују, како на вернике, тако и на све остале. Јер, наш заједнички задатак је да се боримо за јединство људи, а не да их делимо на основу сумњивих критеријума. Тако, изјава вашег свештеника, једног од говорника, да не зна ко је то Трајко Стаменковић и да му Бог опрости ако греши, више него срамна, утолико пре што једна од угледних школа носи његово име. Шта ће рећи ученици кад од свештеног лица чују такву небулозу.

Истовремено он се дрзнуо да предложи да управо та школа носи име Стефана Немање, мада он заслужује да његово име носи значајнија институција у Лесковцу. Исти свештеник је изразио љутњу што је подигнут споменик Кости Стаменковићу, народном хероју, а не Стефану Немањи. Да је поштовао правило да се мора најпре упознати са догађајима у граду, где обавља важну дужност свештеника, вероватно би знао да је још пре деценију и по у Лесковцу покренута иницијатива да се подигне споменик родоначелнику српске државе Стефану Немањи, урађен пројекат, одређена локација, али, нажалост, то није реализовано.

Истовремено, ваш свештеник је изгледа несрећан што у овом крају, који је крварио у току Другог светског рата борећи се за слободу, има доста споменика онима који су положили своје животе за будућност српског народа.

Крајње је време да свештеници престану са таквим иступањима на јавним скуповима.

Поводом обележавања дана рођења Радета Металца, 18. марта, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић су посетили Техничку школу, обавили разговор са директором и делегацијом из Бугарског града Перника. Затим су заједно са замеником директора Школе положили цвеће на спомен бисту Радета Металца испред Школе.

Отвореност Савеза бораца за сарадњу са свим организацијама, које негују традиције ослободилачких ратова

Србије, резултирала је одлуком Скупштине Организације бораца ветерана рата 1991-1999. године у Лесковцу, 18. марта 2013. године, о колективном приступању у чланство Савеза бораца. Један од разлога је и заједничко залагање за унапређење друштвеног и материјалног положаја и здравствене заштите бораца, иступање на обележавању историјски важних датума и активно деловање у доношењу Закона о борачко-инвалидској заштити у Републици Србији.

Два дана касније, 20. марта 2013. године, Градски одбор је прихватио овај захтев. На овој седници усвојен је и извештај о раду у 2012. години. У дискусији су учествовали Ђорђе Младеновић, Стеван Петровић, Златомир Пешић, Ђорђе Ђорђевић, Томислав Цветковић и мр Мирослав Здравковић.

Поред позитивне оцене извештаја о раду доминирало је питање одржавања споменика и спомен обележја. Предложено је да се по месним заједницама сачини списак споменика и спомен обележја на којима је неопходна интервенција, па да се затим припреми јединствени пројекат њиховог довођења у првобитно стање, који би био упућен Скупштини града. Значајну забуну међу члановима Савеза бораца уносили су неодговорни и не аргументовани коментари о односу четника и партизана. Мр Мирослав Здравковић је истакао да постоје критичке примедбе на стање у СУБНОР-у, али да су томе допринеле и владајуће структуре које су отворено настојале да му умање значај. Било је добро све дотле док је цењена антифашистичка борба, али неки упорно желе да јој умање значај. Други проблем је што у Републици Србији постоји преко шездесет борачких организација, што онемогућава јединствено наступање.

Било би добро да се бар на нивоу града створи јединствена борачка организација, као што је већ учињено у неким општинама Јабланичког округа. По Статуту Савеза бораца могуће је учланити све оне који поштују традиције ослободилачке борбе у Другом светском рату. Међутим, један од важних задатака је да се поштује тешко извојевана слобода од фашистичког окупатора, али и велика тековина те борбе изградња новог социјалистичког друштвеног поретка. После

усвајања извештаја о раду Надзорног одбора, донета је одлука да се изборна скупштина у Савезу бораца Лесковца одржи 14. маја 2013. године. Пошто се дугогодишњи секретар Градског одбора СУБНОР-а Лесковца Стојан Марковић, на лични захтев повукао са дужности због болести, за вршиоца дужности секретара именован је Драгослав Стевановић.

Настављена је и традиционална сарадња са Трећим школским центром у касарни "Војвода Петар Бојовић".

Делегација коју су чинили Златомир Пешић, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић, присуствовала је свечаном полагању заклетве генерације за добровољно служење војног рока. На свечаности је говорио генерал пуковник Љубиша Диковић и градоначелник Лесковца др Горан Цветановић.

Делегација Окружног и Градског одбора Савеза бораца, коју су чинили мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и Чедомир Цветковић, присуствовала је, 21. марта 2013. године, обележавању 96. годишњице Топличког устанка на Светоилијском гробљу у организацији Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године.

Секретар Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа мр Мирослав Здравковић, обавестио је, 22. марта 2013. године, руководство Градског одбора да је Републички одбор СУБНОР-а Србије организовао за чланове Савеза бораца, углавном младе, семинар у Соко Бањи, 26. и 27. марта 2013. године уз котизацију од по три хиљаде динара по учеснику.

Зато је упућен допис Градском већи Лесковца да обезбеди котизацију за три учесника из Лесковца. И поред више интервенција да се на време може уплатити котизацију, из кабинета градоначелника су тек 25. марта јавили да ће то прихватити, али је било већ касно за уплату и обезбеђивање места.

У организацији Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и на позив Општинског одбора СУБНОР-а Лебана делегација, коју су чинили мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић, в.д. секретара Драгослав Стевановић и проф. др Живан Стојковић, положила је цвеће на спомен обележје Кости

Стаменковићу, поводом његове погибије 26. марта 1942. године, у присуству делегација Лебана и Медвеђе. О улози Косте Стаменковића у борби за слободу земље говорио је мр Мирослав Здравковић. Након тога иста делегација је положила цвеће на Споменик палом борцу 1999. године у селу Шилову. После тога делегацију је примио заменик председника општине Лебане, који је изјавио да ће општина и даље пружати подршку активностима СУБНОР-а.

Припреми избора у Организацији посвећена је значајна пажња. Градски одбор је сачинио упутствима о начину њихових спровођења, датуму одржавања за свако месно удружење и за Градски одбор, као и за предлагање чланова Републичког одбора СУБНОР-а Србије. Једна од најактивнијих Месних организација Савеза бораца у граду „Стојан Љубић“ одржала је изборе 9. априла 2013. године, којима је присуствовао мр Мирослав Здравковић.

На писмо чланова Савеза бораца Лесковца Радошу Бајићу од 23. октобра 2012. године поводом серије „Село гори, а баба се чешља“ он је одговорио 3. априла 2013. године:

Уважена господо Стојковићу, Ракићу, Илићу, Туровићу, Здравковићу, Пешићу,

Ваше писмо које сам добио крајем октобра прошле године сам чувао са намером да вам одговорим јер сам у истом препознао добре намере. Уз чињеницу и претпоставку да верујем да ћете бити изненађени мојим закаснелим одговором треба додати две ствари. Прва је, да вам захваљујем и указујем поштовање на конкретним, професионално и стручно утемељеним сугестијама које сте ми дали, а друга, да сама за себе говори на који начин, са којом моралном професионалном и националном одговорношћу је моја маленкост у својству аутора приступила тешком и одговорном послу, да 70 година после- на „ослобођен“ и унапред не наметнут начин проговорим о судбоносним и трагичним догађајима 1941. године у Србији.

Наиме, ваше писмо је једно од ретких које ми унапред не оспорава право да се уопште бавим овом темом. Довољно је погледати сајтове на интернету на којима предњачи СУБНОР,

Е новине, Телеграф (о сајтовима из Сарајева, Загреба и да не говорим)- па да се сагледају размере једноумља, идеолошке острашћености, мржње, увреда које ми се упућују и ускраћивања права и могућности да се о теми, коју су комунисти једном за свагда дефинисали као коначну за вјек и веков- уопште говори. Што је, морате признати срамно, погубно, бедно и одређује наш друштвени, социјални, културни, национални статус- и при том га изједначава са најгорим, неслободним и недемократским и назадним друштвеним срединама и државама (типа Северне Кореје).

Да не говорим о претњама које добијам, о перфидним упозорењима „много си Бајићу загризао- пази немој да се удавиш“- које најчешће по начину како ми се пласирају одају место, окружење и идеолошки амбијент из којег долазе. Свакако, ништа ме, па чак ни то, неће спречити у намери: да поштено, честито, надахнуто-кроз форму игране серије (не документарно-историјске) и филма, испричам своју ауторску причу о трагичним догађајима 1941. године у Србији, у чијем средишту ће бити обичан српски народ, који је изгубио државу, слободу, који је гурнут у страхоту братоубилачког рата, што је сложићете се ИСТОРИЈСКА ИСТИНА. Дакле, што се историјског контекста тиче моја ауторска прича чији су ГЛАВНИ протагонисти „измишљени јунаци“- биће ослоњена само на овој неспорној историјској истини- а она је: ДА СУ СРБИ УБИЈАЛИ ЈЕДНИ ДРУГЕ, ДА СУ СЕ МЕЂУСОБНО ЗАТИРАЛИ И УНИШТАВАЛИ. Убијали су се у грађанском рату и други народи, али је братоубилачки рат Срба ипак имао катаклизмичне резултате.

Дакле, теза да ће Радош Бајић у свом пројекту који ће видети цела Србија и свет да ОТКРИВА нове историјске истине, да ће славити ЧЕТНИКЕ, а оцрнити ПАРТИЗАНЕ не стоји. Они који су видели сценарио серије и филма РАВНА ГОРА знају да то није тако. У једном делу јавности, а поготову код настављача традиције НОБ-а, код оних који су ипак 70 година уживали тековине једне исфабриковане, лажне и снажне идеолошке детерминисане историјске истине-присутан јој

страх да ће бити разоткривени, да ће серија РАВНА ГОРА да им угрози статус у друштву, као и место у историји српског народа на којем су се са ореолом анђела и праведника-прилично комфорно башкарили више од пола века?

У тој чињеници леже разлози за њихов паничан страх и ужасне нападе на Радоша Бајића. Са друге стране, мислите ли да ми је лако да трпим и перманентне „ПОХВАЛЕ“ друге, такође фанатизоване стране- која опет верује, да ће серија РАВНА ГОРА бити баш по њиховој мери. Да ћу као аутор уместо њих снажно и са гнушањем да пљунем на њихове идеолошке непријатеље комунисте? Морате се сложити да ми уопште није лако. Поготову што се све то догађа у земљи Србији, која је земља чуда, коју сви неописиво волимо, али која је сатрвена од неслоге, ината, историјских заблуда, курчења, гурања носа у сваку рупу, мирођије у свакој чорби, као и ода недостатка такта, толеранције, увиђајности и способности да прашта.

Још једном вам захваљујем на вашем писму, уз извињење што вам тек сада одговарам. Свакако, немате никакве обавезе према мени, нити да ме хвалите, нити подржавате. Етички и национални контекста мог пројекта који сам вам изнео- ја сва истичем у сваком мом јавном наступу.

Био бих веома срећан ако би успео да дам свој мали допринос могућности, да после емитовања серије РАВНА ГОРА Срби буду мало бољи и лепши људи. Да препознају благост у очима СВЕТАЦА које можемо видети на иконама, у очима Светог Саве, пресветлог Кнеза Лазара, часног Деспота Стефана...

Са жељама за све најбоље Вама и Вашим породицама, срдачно Вас поздрављам.

Десетак дана касније, 15. априла 2013. године, упућен је одговор Радошу Бајућу:

Поштовани господине Бајићу,

Учинили сте нам веома велику част да сте, макар и са закашњењем, одговорили на наше писмо добре воље. Писмо су потписала четири историчара, један магистар правних наука и

један пуковник, сви чланови Савеза бораца Лесковац, група лесковачких интелектуалаца, која са великом пажњом прати Ваше уметничке узлете и дубоко цени племениту намеру да дате, макар и мали, допринос успостављању уздрманог јединства српског народа. Поделе, као усуд српског народа, нажалост, прате нас и данас без обзира на горко искуство из претходног историјског периода. Зато Ваша намера још више добија на тежини уколико се заснива на искреној жељи да се објективно, историјски утемељено и научно оправдано карактеришу неки догађаји и појаве из новије историје Србије.

Међутим, прети опасност да се не може препознати граница између научног и уметничког приступа у тумачењу тако осетљиве теме као што је турбулентна 1941. година. Ово утолико пре што се данас упорно настоји да се у тумачењу тих догађаја унесе што веће конфузија, почевши од два антифашистичка покрета и циљева борбе, па све до изједначавања четника и партизана, као јединствене одлуке у Европи. Уважавамо Ваше огорчење што су Срби у току Другог светског рата убијали једни друге, али кривица за то не може да буде нејасна. Неспорно је да су четници убијали партизане и њихове сараднике као политичке противнике. Но, није спорно да Ви уз уметничку слободу прикажете то на свој начин.

Надамо се да ћемо се сложити да као што наслови, радни или коначни НЕРЕТВА, СУТЈЕСКА, УЖИЧКА РЕПУБЛИКА, у историји и памћењу српског народа симболизују ослободилачку партизанску и антифашистичку борбу, исто тако РАВНА ГОРА симболизује четништво, сарадњу са окупатором и издају домовине. Стога ми сматрамо да сте се Ви самим насловом унапред определили једностранo и некритички.

Наш добронамерни савет Вам је да се не упуштате у карактерисање догађаја из тог периода, као што је, грађански рат, братоубилачки рат, који је имао „катаклизмичне размере". Шта је са осталим грађанским ратовима (Грађански рат у Француској, Грађански рат у САД и други). Такође, да ли је то грађански рат или не препустите историчарима. Ви сте

се, како сами кажете, определили за приказивање људских судбина, драма обичних људи, па ће о квалитету Вашег уметничког рејтинга судити адекватна критика.

Таман смо помислили да Вам поверујемо да ћете бити неутрални кад се ради о четницима и партизанима, а Ви јасно сврставате себе на четничку страну наводећи да ће у једном делу наше јавности, поготову код настављача традиције НОБ-е, како Ви кажете, „који су седамдесет година уживали тековине једне исфабриковане, лажне и снажно идеолошки детерминисане историјске истине изазвати страх да ће серија Равна гора угрозити њихов статус у друштву и њихово прилично КОМФОРНО БАШКАРЕЊЕ ВИШЕ ОД ПОЛА ВЕКА"

Није нам јасно зашто при крају писма губите стрпљење наводећи да се све то догађа у земљи Србији, земљи чуда која је сатрвена од неслоге, шната и историјских заблуда. Нисмо сигурни да сте бирали речи кад сте говорили о својој Србији и Србима, јер сматрамо да ћете и Ви и серијом највише томе допринети.

Ако би Вам од помоћи било, уместо наслова Равна Гора могли сте да узмете од барда српске књижевности Добрице Ћосића, наслов Деобе српског народа или Поделе српског народа.

Истовремено, немојте нас увлачити у нове полемике око оцене социјалистичког друштвеног поретка у Југославији. Ваше је право да га доживљавате по својим мерилима, али при том се, такође, мора имати мера. Јер, острашћене оцене тог периода не доприносе помирењу, како сами кажете, српског народа. И те оцене препустите историчарима.

Ради бољег разумевања периода коме је посвећена Ваша серија указујемо на потребу да прочитате 29 наставака фељтона „Мој живот у изгнанству", аутора Краља Петра Другог Карађорђевића у „Вечерњим новостима" од 4. априла 2013. године.

Историја српског народа у априлу месецу обележена је једним од највећих и најважнијих догађаја у Народноослободилачком рату, када су вођене завршне борбе

НОВЈ на Сремском фронту 1945 године. Управо због тога, али и због традиционалног обичаја обележен је 12. април 1945. године, као дан пробоја овог фронта. Републички одбор СУБНОР-а Србије на време је упутио позив са детаљним програмом за обележавање овог датума 2013. године, свим окружним, општинским и градским одборима СУБНОР-а Србије.

Истовремено је тај програм подржала и Влада Републике Србије. Градски одбор СУБНОР-а Лесковац упутио је писмо Градском већу и градоначелнику Лесковца и доставио му програм са молбом да Скупштина града обезбеди кола за превоз делегација до Шида, с тим да делегацију чине два представника Градског одбора СУБНОР-а и један представник Скупштине града.

О том захтеву говорио је и мр Мирослав Здравковић на састанку градоначелника са бившим председницима општине и Скупштине града, када му је градоначелник одобрио кола.

Делегацију су чинили мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и помоћник градоначелника Јован Јовановић.

Свечаност у Шиду одржана је на спомен обележју пробоја Сремског фронта, а делегација је положила цвеће.

Истог дана 12. априла 2013. године обележен је и дан бомбардовања путничког воза у Грделичкој клисури, који традиционално организује Скупштина града. За ову прилику обезбеђен је бесплатан превоз учесника аутобусом. Делегацију Градског одбора СУБНОР-а Лесковац чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Никола Илић.

Градски одбор Савеза бораца, Градски одбор Савеза ветерана, Удружење војних пензионера и Градски одбор Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, 16. априла 2013. године, упутили су писмо градоначелнику Лесковца:

Господине градоначелниче,

Градски одбор Савеза бораца, Градски одбор ратних ветерана 1990-1999. године, Удружење војних пензионера и Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године су веома забринути што се до данас не остварује програм изградње спомен обележја, које би било посвећено погинулим борцима у

грађанском рату и НАТО агресији на Савезну Републику Југославију. Са територије града Лесковца је велики број бораца који су учествовали у одбрани домовине. Колико је нама познато пројекат Спомен обележја је урађен пре више година, одређена је локација, али се са изградњом није почело.

У међувремену, на локацији на којој је требало да се изгради Спомен обележје постављен је споменик Томи Здравковићу. Познато је да су многи градови, па чак и села, одмах по завршетку грађанског рата и НАТО агресије, подигли Спомен обележја, а Лесковац у томе није успео. Наше организације испољавају велику активност у неговању традиција ослободилачких ратова Србије, али то без овог Спомен обележја осиромашује програм и води у заборав. Не треба посебно наглашавати да су родитељи и рођаци погинулих бораца огорчени оваквим односом према онима који су дали своје животе у одбрани домовине.

Маја 2013. године уследило је и реаговање на текст "Где Броз стаде, ту Нојкић продужи", аутора Миодрага Жарковића главном и одговорном уреднику „Печата“ Београд:

Господине Вучелићу,

Испод части нам је да се обратимо Миодрагу Жарковићу, очигледно врло заблуделом изданку транзиционе конфузије, острашћеном присталици демократског узлета Србије са ореолом петооктобарске победе, модерном медијском инквизитору, умишљеном паметњаковићу који исказује бестијалност према свему што није у његовој визури ограничених могућности, продорног погледа иза тамних наочара, вероватно будућем хероју империјалистичке глобалистике, трулом стручњаку болоњистике, корифеју послушности и улизиваштва, већ Вама који је доказао своју вредност управо преко конкретног деловања и преко "Печата".

Зато смо запрепашћени чињеницом да сте могли да пустите овако гадљив текст, да сте допустили овом типу најбруталније иживљавања према недавној историјској прошлости нашег народа. Од њега не би могли ни да тражимо

да воли или цени Јосипа Броза Тита, јер није достојан такве части, али да председника Социјалистичке Југославије, истакнутог државника, грађанина света, оснивача покрета несврстаних, назива крволочним диктатором, који је сахрањен у крволочној гробници, а оне који му са пуним правом свога опредељења, указују поштовање назива балавим ходочасницима је више од примитивизма, дрскости, незнања, мржње и убиствене психологије. Ако сте се срели уживо са Жарковићем, вероватно сте могли да дођете до закључка да му је потребна лекарска помоћ. До сада смо са поштовањем и са великом пажњом читали "Печат" али, после овога највероватније ћемо престати да га пратимо. Хоћемо да верујемо да Вам је оваква гадост промакла, па очекујемо да се извините читаоцима, који имају право да поштују своју недавну историјску прошлост.

Избори у Савезу бораца НОР-а јабланичког округа за мандатни период 2013-2017. године до средине маја одржани су у предвиђеном року у Лесковцу, Власотинцу, Лебану и Медвеђи.

Нису одржани у Бојнику и Црној Трави због болести председника у Црној Трави и болести у породици председника у Бојнику, али је то нешто касније обављено.

Градски одбор Савеза бораца се, 8. маја 2013. године, обратио председнику Вишег суда у Лесковцу.

Господине председниче,

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац припрема публикацију о ратним жртвама и страдањима цивилног становништва на лесковачком подручју од 1941-1945. године.

Сматрамо да је, како за историју, тако и за јавност изузетно важно да се упознају са чињеницама у вези са овим питањем, без острашћености и непотребне идеологизације.

Како сте били у ситуацији да, примењујући важећи Закон доносите одлуке о рехабилитацији молимо Вас да нам, уколико сте у могућности, доставите списак имена људи који су рехабилитовани са нашег подручја. Пошто се њихова имена морају помињати у овој публикацији врло је важно да се наведе да су рехабилитовани.

Добијен је одговор де је 2006. године рехабилитовано девет лица, 2007. године четири, 2008. године једно, 2010. године деветнаест, 2011. године пет, 2012. године шест и 2013. године једно.

Уз сарадњу са Скупштином града Лесковца и организацијама са којима СУБНОР заједнички организује акције уприличена је свечаност, 9. маја поводом Дана победе у Спомен парку. Поред осталих присуствовао је и почасни вод Војске Србије. Говорио је члан Градског већа Божидар Вучковић.

Изборна скупштина Организације Савеза бораца Лесковца одржана је 14. маја 2013. године са уобичајеним дневним редом: избор радних тела, усвајање пословника о раду, извештај о раду Организације од 2009-2013. године, програм рада за период од 2013- 2017. године, дискусија о извештају и програму рада, верификација мандата чланова изборне скупштине, предлог кандидата за избор Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, предлог кандидата за Надзорни одбор, избор чланова Градског и Надзорног одбора, избор чланова скупштине Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа.

Извештај о раду, програм рада, пословник о раду достављени су делегатима, а кратка образложења о њима дао је председавајући проф. др Живан Стојковић и после дискусије усвојени су једногласно. Усвојен је и Програм рада за период 2013-2017. године:

I

Неговање традиција ослободилачких ратова Србије

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац, у сарадњи са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружењем војних пензионера, Савезом резервних војних старешина, сваке године доноси прецизан план за обележавање значајних догађаја и датума из историје српског народа, посвећујући сваком од њих подједнаку пажњу. За доношење дефинитивног плана обележавања заједничких празника из историје српског народа редовно се одржавају састанци уз присуство представника свих поменутих организација.

Истовремено се одвија и сарадња са службом протокола Скупштине града Лесковца и са локалном самоуправом, када је потребно обезбедити одговарајућа средства, аутобус за бесплатан превоз учесника свечаности или путничких кола.

Поред тога за округле годишњице или због актуелности појединих питања организују се трибине са темама које су прилагођене тим догађајима или појавама.

Енергично ће се наставити са супротстављањем сваком даљем покушају омаловажавања и фалсификовања Народноослободилачког рата 1941-1945. године, а поготову упорном настојању да се рехабилитују ратни злочинци из тог периода. Истовремено ће се реаговати на сваки нихилистички однос према изузетно важном периоду у развоју српског народа, социјалистичком друштвеном поретку, у време чијег постојања је наша земља била цењена у целом свету.

II

Одржавање споменика и спомен обележја из ослободилачких ратова Србије

Један од важних задатака Градског одбора СУБНОР-а је брига о стању споменика и спомен обележја из ослободилачких ратова Србије. Не треба посебно наглашавати да је стање споменика и спомен обележја основно мерило цивилизацијског сазревања једног народа. Њихово запостављање, руинирање и девастација је недопустиво и са аспекта културног наслеђа.

Међу њима постоје и споменици који су под заштитом Завода за заштиту споменика културе у Нишу, па се и то може користити за обезбеђивање средстава за њихово одржавање. По важећим законским прописима локална самоуправа је надлежна за одржавање споменика и спомен обележја и дужна је да издвоји одређена средства за то. Међутим, до сада није интервенисано ни код једног споменика или спомен обележја.

Градски одбор ће и даље предлагати да му се пренесу одређена средства за уређење појединих споменика и спомен обележја.

Други проблем је стање у музејској поставци Лесковца.

До сада је то била једна од најбољих поставки, која је добила све могуће похвале у Србији и од гостију из иностранства. Међутим, први атак на њу је учињен када је затворен простор где су били експонати који говоре о социјалистичком развоју, да би се ту направиле нове канцеларије. Други атак је рушење целе поставке која је континуирано приказивала историју лесковачког краја да би се изложили експонати из периода римске и византијске владавине овим крајевима. Тиме је цела поставка обезличена, а историја српског народа поништена. Задатак је Градског одбора да се оштро супротставља таквим тенденцијама и да тражи да се и период НОР-а и дугих ослободилачких ратова Србије адекватно третира. Истовремено треба захтевати да се поједине спомен плоче, које се налазе на објектима пред рушење, пренесу у Музеј.

III

Градски одбор Савеза бораца Лесковца ће и даље настојати да што више омасови Организацију придобијањем нових и млађих кадрова. Такође, ће прихватати и даље захтеве за колективно чланство и других организација потомака и бораца, који прихватају програмска начела СУБНОР-а. Настојаће се да се успостави што чвршћа веза при организовању разних акција у складу са усвојеним програмима. Као и до сада редовно ће се водити евиденција чланства у месним организацијама, а посебно живих бораца НОР-а. У границама својих могућности Градски одбор ће пружати и одговарајућу помоћ болесним борцима и њиховим породицама и редовно ће обилазити таква домаћинства. Потребно је доћи до података са којом имовином располаже Градски одбор СУБНОР-а од станова, преко других објеката, па све до спомен обележја, као што је Споменик победе.

Након увајања овог програма у Градски одбор јавним гласањем изабрани су: Хранислав Ракић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић, Грујица Ђорђевић, др Миодраг Костић, Станиша Стојановић, Станимир Живковић, Боривоје Ђокић, Радисав Рајковић, Јован Митић, Димитрије Димитријевић,

Ђорђе Младеновић, Ђорђе Ђорђевић, Димитрије Цакић, Драгомир Стошић, Младен Делић, Владимир Петровић, Ђорђе Гроздановић, Божидар Вучковић, проф. др Драгомир Радовановић. Укупно 21.

У Председништво су изабрани Хранислав Ракић, Златомир Пешић, проф, др Живан Стојковић, Грујица Ђорђевић, др Миодраг Костић, Станиша Стојановић, Станимир Живковић, Боривоје Ђокић, Радисав Рајковић и Ђорђе Ђорђевић.

У Надзорни одбор изабрани су: Божидар Вучковић, Звонимир Станковић и Винка Петрушић. За делегате у скупштини Окружног одбора јабланичког округа изабрани су: Хранислав Ракић, Стојан Марковић, Војислав Грујић, Крста Стојановић, Ђорђе Јовић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић и Стојан Стаменковић. У Комисију за статутарна питања изабрани су: Драгослав Тошић, мр Мирослав Здравковић и Никола Илић. У Комисију за неговање традиција ослободилачких ратова Србије: проф. др Живан Стојковић, проф. др Драгомир Радовановић. Добросав Туровић, Радомир Банковић, Загорка Јовић, Вукашин Стаменковић и Димитрије Димитријевић.

На првој седници ново изабраног Градског одбора истог дана за председника је поново изабран Хранислав Ракић, за секретара Златомир Пешић.

Изборна скупштина СУБНОР-а јабланичког округа одржана је у просторији Градског одбора Савеза бораца у Лесковцу, 20. маја 2013. године. Радно председништво чинили су мр Мирослав Здравковић, Никола Илић, Хранислав Ракић, Стојан Стаменковић и Војислав Грујић. Верификовани су мандати за чланове скупштине из Лесковца, Лебана, Власотинца и Медвеђе, а избори још нису били обављени у Медвеђи и Црној Трави. Извештај о четворогодишњем раду поднео је секретар мр Мирослав Здравковић. У дискусији су учествовали: Војислав Грујић, Томислав Митић из Властонца, Бошко Миљковић из Лебана, Радојло Стаменковић из Медвеђе, проф. др Живан Стојковић, Милисав Милетић из Медвеђе и Хранислав Ракић.

После усвајања извештаја о раду и програма рада за наредни четворогодишњи период у Окружни одбор јавним гласањем изабрани су: Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић, Хранислав Ракић, Војислав Грујић, Стојан Марковић, Златомир Пешић, Ђорђе Ђокић, Томислав Митић, Чедомир Цветковић и Милисав Милетић. За чланове скупштине Републичког одбора СЗБНОР-а Србије изабрани су: Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић из Лесковца, Стојан Стаменковић из Власотинца и Чедомир Цветковић из Лебана. За чланове Републичког одбора СЗБНОР-а Србије предложени су Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић. После седнице скупштине обављено је конституисање Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа. За председника је изабран Никола Илић, за потпредседника проф. др Живан Стојковић и за секретара мр Мирослав Здравковић. Никола Илић се захвалио на избору и истовремено одао признање дотадашњем председнику Војиславу Грујићу на успешном руковођењу Организацијом у претходном периоду.

Делегација Градског и Окружног одбора Савеза бораца, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковићи проф. др Живан Стојковић, 3. јуна 2013. године посетила је споменик НОР-а у селу Ступница, махала Запађе, и о томе обавестила Општински одбор Савеза бораца Власотинце, који се стара о њему да је потребна интервенција, што је и прихваћено и реализовано.

Градски одбор Савеза борац је и 7. јуна упутио писмо главном и одговорном уреднику „Печата“ Вучелићу:

Господине Вучелићу,

Било би добро да коначно зауставите болесно острашћеног Миодрага Зарковића, који наставља да безумним, застрашујућим, небулозним коментарима уништава стекнути углед „Печата“ и гура га у блато. Судећи по слици, бради и огољеном челу, тај несрећник је рођен у време када је овим просторима владао „крволок и диктатор“, који му је улио толики страх да и данас бунца отворени очију. Тај „Титов омладинац“ вероватно није могао ни да сања да буде учесник

величанствених слетова, јер то је требало заслужити, бити добар ученик, поштен и најбољи омладинац, волети своју земљу, бити поносан на њену младост и поштовати оне који су своје младе животе дали за слободу. А они који су градили ново друштво били су толико „заблудели“ да нису ни осећали камџију „крволока и диктатора“на радним акцијама, школама, на факултетима. За њега је Тито „безумни култ криминалне личности“, која је освојила симпатије целога света, а да тај напредни свет није био ни свестан да га је он завео. И ево, данас тај коментатор намеће страх од „повампиреног титоизма“ проглашавајући тако и данашње политичаре вампирима.

Господине Вучелићу, ми бар верујемо у Вас.

Ове године свих пет представника Јабланичког округа присуствовали су седници Скупштине СУБНОР-а Републике Србије, на којој се говорило о протеклој изборној активности, а у дискусији су учествовали Никола Илић, мр Мирослав Здравковић и Хранислав Ракић.

У складу са усвојеним програмом рада Организације СУБНОР-а јабланичког округа и Градског одбора СУБНОР-а Лесковац припреме за обележавање значајних догађаја из НОР-а и социјалистичког развоја земље започеле су већ почетком јуна месеца. Успостављен је контакт са представницима месних удружења СУБНОР-а и постигнут договор да се на пригодан начин обележе јулских празници 4. и 7. јули. У вези са тим у појединим месним удружењима одржани су и састанци месних одбора на којима је усвојен конкретан план обележавања. Истовремено је, већ почетком јуна 2013. године, како је то и ранијих година чињено, са протоколом Скупштине града Лесковац постигнут договор о начину обележавања ових празника. Тим поводом, 20. јуна 2013. године, одржана је и заједничка седница Окружног одбора СУБНОР-а Лесковац и Комисије за неговање традиција ослободилачких ратова Србије Градског одбора СУБНОР-а Лесковац. Поред већ усвојеног календара обележавања значајних догађаја из историје НОР-а лесковачког краја и Србије, договорено је да се почне и са обележавањем важних догађаја из периода социјалистичког

развоја Југославије и Србије. То се односило на Дан самоуправљача, 27. јуни 1950. године. Тим поводом на трибини би се говорило о овом значајном догађају у историји српског и других југословенских народа. Донета је и одлука да се упути писмо Скупштини града Лесковца поводом обележавања јулских празника. За Дан борца је одлучено да се организује свечаност поред споменика Косте Стаменковића у центру Лесковца, а за обележавање Дана устанка да се затражи аутобус од Скупштине града за бесплатан превоз учесника на Радан.

Најпре је, 22. јуна 2013. године, делегација Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, коју су чинили Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић, положили цвеће на спомен биста Томе Костића у селу Братмиловцу. Међутим, закључено је да се овај догађај мора да обележава на други начин, одржавањем трибине, окупљањем у селу и неким другим манифестацијама.

Међутим, како је већ раније закључено недопустиво је да у активностима Савеза бораца доминирају само значајни датуми из периода 1941-1945. године, уз сво уважавање њихове важности, а да се запостави обележавање важних догађаја из периода социјалистичког развоја земље. И поред противљења Савеза бораца скори сви ти датуми су нестали из календара државних празника у Републици Србији, па чак и дан када је она, први пут у историји, добила назив Република. То је незамислива неправда и према борцима и према млађим генерацијама, које су са пуно ентузијазма градиле тај систем са јасни опредељењем да се што више постигне и обезбеди право место радничкој класи, која је данас вештачки нестала са сцене.

Зато је Градски одбор СУБНОР-а Лесковац и ове године организовао Трибину, 28. јуна, на којој су обележена три значајна догађаја: Видовдан, рођендан народног хероја Станимира Вељковића Зелета и Дан самоуправљача (27. јун). О Видовдану и Дану самоуправљача говорио је мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа.

Видовдан, истакао је он, даје посебну димензију историјског сећања у српском народу као дан победе, али и

пораза, дан погибије за одбрану слободе земље, али и као опомена да издаја никада не може бити заборављена, што је симболично исказано на Кнежевој вечери, где је она и предвиђена. Тај усуд издаје, нажалост, пратио је српски народ и у другим приликама, а посебно у Другом светском рату. А Срби су дозволили да се управо на тај дан отера председник држана у Хаг, што је јединствен пример у Европи и да у том казамату умре.

О Дану самоуправљача, 27. јуну, мр Мирослав Здравковић је говорио на тему „Самоуправљање у теорији и пракси“ :

Више пута смо се у последњих десет и више година, нарочито од 2000. године, у Савезу бораца Јабланичког округа критички осврtали на однос органа локалне нсамоуправе и државних институција према тековинама и вредностимаа НОР-а и социјалистичког развоја земље. Недвосмислено смо увек констатовали да је однос поменутих органа и институција према овим тековинама крајње игнорантски, омалажавајући и потцењивачки. У добронамерној и аргументованој критици нисмо штедели ни себе саме, ни СУБНОР од општине до Републике. Јер, чак и најважнији акт, Статут СУБНОР-а Србије, тековине и вредности НОР-а своди, углавном, на период Народоослободилачке борбе 1941-1945. године и њених учесника, односно бораца. Зашто су запостављене остале тековине и вредности, идеје и идеали остварени у току НОР-а и у послератној изградњи земље. и развоју социјализма, који је трајао више од педесет година ? Одговор на то питање не могу да дају будуће генерације. Историјска је обавеза и одговорност генерација које су у том периоду градиле и стварале да дају одговор на ова питања. Ако бисмо били искрени, добронамерни и објективни, одговор је врло једноставан. Идеје и идеали човечанства од постанка света па све до почетка овог трећег миленијума, као што су слобода, мир, правда, једнакост, равноправност, солидарност, економско и духовно богатство, људско достојанство, слога и братство, јединство међу народима света, без обзира на расну, верску и националну

припадност, најпуније, најсадржаније и најуспешније су остваривани у нашој земљи. Остварујући у пракси те идеје и идеале братства и јединства, пароле фабике радницима, земља сељацима, радничког и друштвеног самоуправљања, мирољубиве коегзистенције, бесплатног школовања, здравства, наша земља је, управо, у том периоду са балканске периферије ушла у центар светских збивања. Недобронаерни би желели да то сведу на фатаморгану и илузиуонизам. У томе не успавју, нити ће успети., јер се читав свет, на примеру наше земље из тог периода, уверио како се могу идеје и идеали хуманог и универзалног карактера успешно да претворе у стварност.

Једном речју било је то, јесте и биће период који је у сећању огромне већине наших грађана, савременика остао као период благостања у односу на све оно што је после тога доживљавано.

Стравична чињеница да је сплетом историјских околности све то срушено у крви и пламену не даје алиби неспособним и неуспешним да не верују у тековине и вредности остварене у НОР-у и социјалистичком развоју земље.

Из свих поменутих разлога одлучили смо да у програм наших активности у СУБНОР-у уврстимо и значајне догађаје из периода социјалистичког развоја земље. Један од таквих догађаја је и радничко и друштвено самоуправљање. На ради оних појединаца и група који не верују у братство и јединство и који СФРЈ сматрају утопијом, па према томе и све што је у њој створено, већ ради будућих генерација треба рећи да је још у току НОБ-а радничка класа успоставила народну власт и створила основне темеље за будуће радничко и друштвено самоуправљање. Одмах после ослобођења земље од фашистичког окупатора предузете су значајне економске и политичке мере: експропријација буржозије (експропријација експропријатора), национализација крупних предузећа у индустрији и транспорту, национализаја банака и трговине и спроведена је радикална аграрна реформа. Оснива се социјалистички привредни систем, уводи систем социјалистичког планирања и успоставља социјалистички

демокртаски уставни поредак. Тај почетни период централистичког административног управљања привредом траје врло кратко, непуних пет година и већ 1950. године Законом о управљањеу привредним предузећима укида се државно управљање, а права управљања преносе се на радне колективе. Постепено, али сигурно изграђује се нови систем управљања привредом, чију основу чини радничко самоуправљање.

По томе постајемо препознатљиви и интерсантни у свету.Први пут се у историји човечанства остварује велики идеал, вековни сан бројних генерација и појединаца да човек као индивидуа и радничка класа управљају историјским токовима живота. Остварује се и она праисконска народна мудрост, изрека: „Сваки човек је ковач своје среће“.

Стварају се услови да нико није овлашћен да у име и уместо радног човека одлучује. Он је сам у положају да одлучује о својој судбини, удружен са осталим радним људима у процесу рада., у процесу производње са средствима у друштвеној својини. Противници социјализма, противници самоуправљања, а ватрени заговорници политике глобализације и економске транзиције, ма колико говорили да је самоуправљање само фикција, нису у то веровали.Зато су, чим су се нашли у повољном положају, прво уништили материјалну основу радничког и друштвеног самоуправљања, продајући у бесцење фабике и читаво друштвено богатство. Тиме су аутоматски укинута остварена радничка права, фомиране олигархије баснословно богатих појединаца, који чине мање или око један одсто становништва, али захваљујући небулозној и неспутаној корупцији успевају да одржавањем сталне економске и политичке кризе окупирају и до невероватних размера грубо и најгрубље експлоатишу огромну већину чак и деведесет девет одсто становништва. Која права данас има запослени радни човек у приватним компанијама које су настале, углавном, распродајом или пљачком друштвене својине, друштвеног богатства, каја тек права ли очекује армија незапослених?

То су питања на која се мора одговорити на свим нивоима и у свим друштвеним субјектима (државним институцијама, политичким партијама и удруженьима грађана). Ми од данас преузимамо обавезу да својим програмским садржајима и деловањем понудимо излаз из овакве, на први поглед, безизлазне ситуације. Ко не би желео да буде слободан стваралац бољег живота за себе и друштво у процесу рада, да активно одлучује о свим битним животним питањима, да се бесплатно школује и бесплатно лечи? Све су ове тековине до јуче биле у рукама рданог човека.

Ако други не нуде ништа ново и боље од онога што смо у социјализму имали, зашто ми у СУБНОР-у . који чувамо и следимо тековине и вредности НОР-а и социјалистичког развоја не реафирмишемо, управо, те вредности и тековине. То што смо стварали и створили у НОР-у и социјалистичком развоју земље пердставља нешто најузвишеније и најсветије, нешто што је од епохалног значаја у историји државе и народа Србије.

Тиме не мислим да правдам и одређене слабости, промашаје, грешке, недоследности уопште, па и у сфери радничког и друштвеног самоуправљања. Не бих желео да елаборирам слабости у домену самоуправљања, али бих само напоменуо да је било случајева у пракси да су представници радничких савета идентификовали себе са функцијом радничког савета, као колегијалног органа самоуправљања, па су покушавали да се понашају као директори над директорима предузећа.

На другој страни, у органима самоуправљања у у друштвеним делатностима, под видом непосредних произвођача, приликом избора органа самоупраљања, предност је давана радницима на помоћним пословима., уместо носиоцима главних квалификованих послова. Тако се понегде дешавало да курири, портири и чистачи имају предност у односу на главне носиоце послова-професоре у школама или лекаре у здравственим организацијама. Ове и друге слабости нису таквог карактера да засене значај и улогу радничког и

друштвеног самоуправљања у нашој југословенској стварности и пракси.

Ми немамо разлога да не истичемо да смо у току НОР-а, а нрочито у социјалистичком развоју земље постигли значајне разултате завальујући, пре свега, једном општм полету широких народних маса, али и револуционарним мерама. А револуција, како су говорили творци марсизма Маркс и Енгелс и њихови следбеници, који су револуцију остварили у пракси Лењин, Тито, Мао Це Тунг-није обичан миран живот, ни свечана вечера, ни слика, ни вез и не може се остварири меко, постепено, једноставно и скромно. Револуција је насилни чин којим једна класа свргава другу. Ако ми то признајемо, зашто ови који су 2000. године са улице освојили власт не признају да су конрареволуција, кроз коју сада управо пролазимо,

Поред ураганског налета да се све што је социјалистичко наслеђе брише са друштвене и политичке сцене, самоуправљање је било на посебној мети. Требало је доказати да је то најобичнија заблуда и неостварива замисао, да радници нису способни да сами управљају друштвеним процесима и да треба на сцену вратити капитализам и то онај најригорознији, либерални, пљачкашки. Радничке синдикате треба обезличити, учинити их послушним, јер епитет радник није више популаран, већ запослени, коме права даје послодавац. Истовремено се заборавља да је и у данашњем капиталистичком систему присутна партиципација радника у управљању предузећима, односно компанијама.

На трибини је обележен и рођендан народног хероја Станимира Вељковића Зелета, 28. јун 1919. године. О његовом животном путу говорио је Хранислав Ракић, председник Градског одбора.

Рођен у Сувом Пољу код Бојника, где је завршио Основну школу, а затим наставио школовање у лесковачкој Гимназији и био један од најбољих ученика, коме је указана част да матурској свечаности 1938. године говори у будућности и изградњи праведног друштвеног система. Био је члан СКОЈ-а, активан у многим организацијама, секрета Окружног

комитета СКОЈ-а и члан Окружног комитета КПЈ. Након напада на Совјетски савез, 22. јуна 1941. године, прелази у Ниш и активно се укључује у организовање партизанских одреда за отпор окупатору и његовим домаћим сарадницима. На жалост, и овде се показао вечити усуд српског народа-издаја. Док је боравио са Милошем Мамићем и још два друга у прокупачком крају у селу Луговцу издао их је домаћин Бугарима, били су опкољени и погинули 13, априла 1942. године. За народног хероја проглашен је 1949. године. Лесковачка Гимназија је носила његово име до доласка на власт оних који негирају све што је постигнуто у НОР-у и социјалистичком периоду и његово име је избрисано из назива ове угледне школе, чији је ђак био.

У дискусији је истакнуто да су тиме покренута важна питања за детаљније објашњавање социјалистичког развоја Југославије. Пошто је излагање било изузетног квалитета одлучено је да се достави лесковачком часопису "Помак", како би било објављено.

Како је већ традиционално била пракса да се Дан борца обележава заједно са Скупштином града Лесковца, и ове године је то обављено са пуно уважавања и уз одговарајућу сарадњу.

Скупштина града је одредила говорника, обезбедила озвучење и присуство средстава јавног информисања. Тога дана, 4. јула 2013. године, код споменика Косте Стаменковића у центру града, окупили су се чланови СУБНОР-а, Удружења војних пензионера, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и Удружења пензионера Лесковца. Свечаност је отворена интонирањем државне химне и полагањем цвећа на споменик, а присутнима се обратио говором Зоран Јанковић, помоћник градоначелника Лесковца.

Сходно инструкцијама Градског одбора и сви Месни одбори, где постоје спомен обележја организовано су обележили овај датум. То су, пре свега, Месна удружење "Милентије Поповић", "Стојан Љубић" и "Морава". У Месном удружењу "Милентије Поповић" том приликом присутнима се обратио професор Станимир Живковић, говором о значају обележавања овог датума.

Припреми обележавања Дана устанка у Србији, 7. јула, поклоњена је велика пажња. Како се ова свечаност већ традиционално одржава на Радану, заједнички су је припремили Окружни и Градски одбор СУБНОР-а Лесковац и Општинског одбора СУБНОР-а Бојника. Секретар Окружног одбора СУБНОР-а мр Мирослав Здравковић био је у сталном контакту са Општинским одбором Бојника и наишао на велико разумевање у смислу помоћи Скупштине општине Бојник.

Нажалост, настојања да се и ове године у обележавању укључи и Удружење пензионера Лесковац, није уродило плодом.

Разговор је обављен са председником овог Удружења, али он је изјавио да није у могућности да обезбеди аутобус, фолклорну групу и певаче.

Највећи број учесника прославе кренуо је аутобусом у 9 часова, а неки сопственим превозом. Свечаност је почела у 11 часова, а програм је водио проф. др Живан Стојковић. Поред учесника НОР-а и грађана јабланичког округа, у име локалне самоуправе Скупштине општине Бојник, присутне је поздравио Аца Јовановић, заменик председника општине. Свечаности су присуствовали, у име локалне самоуправе Лесковца, Зоран Јанковић са делегацијом Скупштине града, чланови Републичког одбора СУБНОР-а мр Мирослав Здравковић и Хранислав Ракић, потпредседник Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године Томислав Томић, председник Окружног одбора СУБНОР-а Никола Илић, председник Удружења бораца 1990-1999. године Душан Николић, секретар Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920 Вукашин Стаменковић и делегације Општинских одбора СУБНОР-а Лебана, Власотинца, Медвеђа и Месне организације Вучје.

После отварања свечаности и минута ћутања, Станимир Живковић је отпевао химну СУБНОР-а Србије, а онда је говорио председник Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, учесник НОР-а Никола Илић, врло импресивно и упечатљиво о овом значајном датуму српске историје.

Другарице и другови, драги Пусторечани, Јабланичани, Поречанци, Црнотравци и остали!

На данашњи дан, 7. јула 1941. године, партизани Србије, под руководством Комунистичке партије Југославије, отпочели су устанак у Србији против највећег зла човечанства - фашизма, за ослобођење земље од окупатора и стварање боље будућности. Устанак се проширио на све крајеве Југославије. И народ југа Србије прихватио је позив комуниста. Ступио је у ослободилачки рат. Створио је 1941. године, осам партизанских одреда, од којих су 1943. и 1944. године формиране народноослободилачке бригаде, међу којима, на овом месту, и Прва јужноморавска бригада, затим осам дивизија. Партизани су борбом повратили народу душу и морал, који је био изгубљен после капитулације југословенске краљевске војске и окупације земље. Ми смо овде, данас, на легендарној планини Радан, где су синови Србије партизани, патриоте и родољуби, ходали, одавде изводили борбена дејства против окупатора Немаца и Бугара, и њихових слугу четника, недићеваца и љотићеваца.

Народ Србије и савезници у антифашистичкој коалицији знају ко се борио против сила Осовине. То су били партизани и Народноослободилачка војска Србије. Њихова дела су вреднована. То није само храброст, јунаштво, хуманост, праведност, већ и послератно стваралаштво (добровољне радне акције, изградње нових пруга, фабрика обнављање привреде, просвете, здравства). Поред партизана, велики допринос су дали њихови потомци и следбеници. Жртве у рату, партизана и цивила, биле су велике, али нису узалудне, створена је боља будућност за човека, сељака, радника, интелектуалаца и остале. Овде, на овој лепој планини Радан, налазио се и Главни штаб НОВ и партизанских одреда Србије, одакле је руководио завршним операцијама за ослобођење Србије.

Овде су биле и савезничке војне мисије Велике Британије, Америке и Русије. Овде су се стварали будући друштвени односи у Србији.

Другарице и другови,

Народ Србије, од увођења вишепартијског система, рушења социјалистичких друштвених односа и враћања капитализма, нема политичко јединство, многе вредности су поништене, а нове нису створене. Развио се и систем пљачки - за ноћ појединци пљачком посташе велики богаташи, уништише српско основно богатство привреду, осташе људи без посла, доведени су у бедно стање, без будућности. Одузета су многа демократска права и слободе, разбијен морал, патриотизам.

Подлегло се окупацији глобалне силе Америке. Ово тешко стање у Србији користе бивши сарадници окупатора, њихови потомци и присталице и фалсификатима узалуд покушавају да изједначе патриоте и издајнике. А у нашем и вашем сећању јасно је, да су четници били сарадници окупатора. Овде, на Радану су Немци и Дража Михаиловић довели из Западне Србије и Шумадије око 10.000 четника, јула 1944. године. Четници су се заједно са Немцима, Бугарима, Љотићевцима и Недићевцима борили против партизана и вршили злочине над цивилима. Доказ је само један пример, да су за два дана у селу Магашу убили дванаесторо људи, међу њима заклали две жене из породице Николић, пред њиховом децом, а девојчицу Светлану Ђорђевић силовали и живу бацили у запаљену кућу, а од ње су на згаришту нађене само перле. Задњих година, судови рехабилитују и ратне злочинце, међу којима и четничког команданта бригаде, капетана Милета Андрејевића из Лесковца, за кога је, на јавном суђењу доказано да је извршио преко 20 тешких злочина.

Са Радан планине ми данас поручујемо свима који газе и уништавају створене вредности у рату и миру, и хоће да изједначе патриоте и издајнике, да то историја Србије неће прихватити. Ми бивши партизани, потомци и следбеници слободарских традиција и патриотизма, са ове прославе захтевамо да Републичка скупштина Србије, укине Закон о изједначавању четника и партизана, и тако скине велику срамоту са српског народа.

Народе, пробуди се! Живела Србија „!

Настављено је и са реаговањем на написе у штампи и у вези са потребом подизања споменика погинулим борцима у грађанском рату у Савезној Републици Југославији. Тим поводом одржан је састанак у Градском одбору СУБНОР-а Лесковац са представницима Удружења бораца из ратова 1991-1999. године. Договорено је да се упути отворено писмо градоначелнику и Градском већу Лесковца како би дошло коначно до реализације овог важног подухвата. За координирање активности у вези са подизањем споменика градоначелник је задужио Божидара Вучковића, члана Градског већа.

ОТВОРЕНО ПИСМО ГРАДОНАЧЕЛНИКУ И ГРАДСКОМ ВЕЋУ ЛЕСКОВЦА

Градски одбор СУБНОР-а, Градски одбор ратних ветерана 1990 -1999. године и Удружење војних пензионера Лесковац су веома забринути што се до данас не остварује програм изградње Спомен обележја, које би било посвећено погинулим борцима у Грађанском рату и НАТО агресији на Савезну Републику Југославију. Са територије града Лесковца је велики број бораца који су учествовали у одбрани домовине. Колико је нама познато пројекат Спомен обележја је урађен пре више година, одређена је и локација, али се са изградњом није почело. У међувремену, на локацији на којој је требало да се изгради Спомен обележје остављен је споменик Томи Здравковићу. Познато је да су многи градови, па чак и села, одмах по завршетку Грађанског рата и НАТО агресије подигли Спомен обележја, а град Лесковац није у томе успео.

СУБНОР, Ратни ветерани, војни пензионери и Савез потомака највећу активност испољавају на неговању традиција ослободилачких ратова Србије, а то без овог Спомен обележја осиромашује програм и води у заборав.

Не треба посебно наглашавати да су родитељи и рођаци погинулих бораца огорчени оваквим односом према онима који су дали своје животе у одбрани домовине.

Дневни лист „Политика“ објавила је, 29. јула 2013. године, допис Николе Илића под насловом „Докле ревизија историје“:

У општој еуфорији за ревизију историјских чињеница из новије историје српског народа суочени смо са губљењем сваке мере. Тако се може упасти у замку политиканства и на тај начин искомпромитовати часна улога историчара као тумача прошлости. На нашу велики жалост, у томе предњаче директор Института за савремену историју проф. др Момчило Павловић, др Бојан Димитиерјевић и др Срђан Цветковић. У чланку „Србији треба нови датум устанка“Милана Галовића, навдено је да поф. др Момчило Павловић предлаже да се установи нови дан устанка у Србији, уместо 7. јула. На зепрепашћење историчара Србије, он предлаже 27. март 1941. године као дан устанка народа Србије против фашизма. Не споримо изузетан значај овог датума, који је показао антифашистичко расположење српског народа, али ваљда проф. др Павловић зна да се устанак диже у окупираној земљи, а Краљевина Југославија није тада била окупирана, већ тек априла 1941. године.

Вероватно професор Павловић разуме разлику између побуне против актуелног режима и устанка против окупатора земље. Крајње је већ профанисано да се понавља да је дан устанка, 7. јули непримерен зато што су убијена два српска жандарма. Па ваљда они знају да су та два жандарма били у служби окупатора, а не свог народа. Крајње је време да се освесте.

После успешно организованих прослава јулских празника председници Окружног одбора јабланичког округа и Градског одбора Савеза бораца Лесковца послали су детаљан извештај Републичком одбору СУБНОР-а Србије са напоменом да очекују да се бар његова скраћена верзија објаву у републичком гласилу „Борац“, што нажалост није учињено.

У остваривању програма рада Градског одбора СУБНОР-а Лесковац посебну активност је исказивала Месна заједница села Прибоја, која сваке године, поводом обележавања 26. јула, дана погибије Милутина Смиљковића очисти простор око спомен обележја у центру села. Истовремено обезбеђује и делегацију за полагање цвећа. За тај дан 2013. године делегацију

Градског одбора СУБНОР-а и Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић, која је такође положила цвеће на спомен обележје. Након тога обављен је разговор у Месној заједници о даљим активностима.

За обележавање дана формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда у Вучју, 10. августа, на време је успостављен контакт са Скупштином града, којој је Градски одбор СУБНОР-а упутио писмо са предлогом да одреди говорника и обезбеди цвеће за полагање на спомен обележје у центру Вучја. Свечаност је обављена 10. августа 2013. године поред спомен обележја и после полагања цвећа и венаца присутнима се краћим говором обратио Милун Динић, потпредседник Скупштине града.

Даме и господо, другарице и другови, поштовани борци и пријатељи,

Већ је устаљена традиција да се на овај дан, 10. августа окупљамо у Вучју, месту у чијој је непосредној близини, на Јасичком равништу 1941. године формиран Кукавички, односно Лесковачки партизански одред, као први у лесковачком крају. На зборном месту окупили су се они који су по патриотизму и по идејном опредељењу били спремни да се боре против окупатора земље и свих његових помагача. Окупила се младеж лесковачког краја спремна да положи и живот у име правде и слободе, у име борбе против ропства страном завојевачу. И били су поносни на своје опредељење, а њихова имена морају бити писана златним словима у историјску књигу памћења. Јер, то су били они који су знали ко је Никола Скобаљић, Влајко Стојановић, Коле Рашић, чија борба против страних завојевача остаје у трајном сећању свих наредних генерација. Међутим, била би неправда не споменути, по ко зна који пут и јасну чињеницу која мора бити вреднована како у историјској науци, тако и у традицији нашег народа и која је била често игнорисана и заборављана. Одлука о почетку борбе против фашистичког окупатора донета је 4. јула 1941. године, а већ два дана касније на планини Кукавици, која тако мора бити легендарна, окупила се шесторица

партизана , који су се тиме одмах определили за наговештену борбу и били језгро будућег партизанског одреда. Без намере да правимо било какву ревизију, ипак се мора прихватити чињеница да су се борци на овој територији окупили пре званичног почетка устанка 7. јула. Истовремено, уз велико уважавање значаја Радана, као подручја које је током целог периода НОР-а имало слободну територију, неоправдано је запостављена планина Кикавица, која је изнедрила прве партизане, као и да је Кукавички, односно Лесковачки НОП одред би кадровска база за формирање других партизанских одреда на овој територији. Ми данас, а и све наредне генерације никада не смемо заборавити овакве догађаје, али ни имена оних који су постали славни. Младе генерације морамо васпитавати на светлим херојским подвизима наших бораца из свих ратова за слободу и част отаџбине, јер ко не поштује прошлост тај нема ни будућност. Нека је вечна слава и хвала свима који су своје животе дали за част и слободу Србије.

Делегацију Градског одбора СУБНОР-а и Удружења војних пензионера чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић и проф др Живан Стојковић. Након тога посећена је изложба слика у Дому културе, на којој је о ликовној колонији Вучје говорио познати уметник Братислав Анђелковић.

Традиционално је обележен и дан ослобођења Поречја од фашистичког окупатора, тако што је уочи 14. августа одржана свечаност крај Спомен обележја у селу Мирошевцу. На Спомен обележје је положено цвеће, а делегацију СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић.

По програму за 2013. годину обележен и дан бомбардовања Лесковца 6. септембар 1944. године од стране савезника. Савез бораца је предложио да се тај дан обележава са много богатијим програмом него до тада, укључивањем ученика основних и средњих школа, утолико пре што је Лесковац доживео велика разарања. То је био саставни део шире операције „Ратвек“, која је требала да спречи повлачење немачке армије из Грчке и са Балкана. Зато је требало наглашавати да није тачна

теза да је само Лесковац бомбардован, како би му била разорена индустрија, као и да је то тражио Коча Поповић, а наредио Тито.

Програм би подразумевао и наступе ђачких секција, рецитал и друге активности. Као и за друге акције и за ову је уследила сарадња са Скупштином града и службом протокола.

Свечаност је почела у 10 часова испред Спомен чесме у центру града у присуству представника Савеза бораца, Удружења војних пензионера, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и грађана. Делегацију ових организација чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и Живојин Тасић. Присутнима се краћим говором обратио Божидар Вучковић члан Градског већа Лесковца.

У овом месецу Савез бораца је изгубио истакнутог члана Крсту Стојановића, који је умро 7. августа августа 2013. године.

На сахрани је говорио мр Мирослав Здравковић.

Неумитни и неумољиви закони природе отргли су из топлог породичног окружења и наших редова једног од најбољих међу нама, нашег драгог друга, пријатеља и сарадника. Његовом смрћу настаје огромна празнина у породици и редовима СУБНОР-а и ненадокнадив губитак за његову супругу Дулку, сина Бацка, снаху Зорицу и његове две танковите јеле унуке Благицу и Ђурђицу. Ако уопште може да се тражи и нађе утеха у оваквим тренуцима бола онда је свима нама који смо волели, ценили и поштовали нашег друга Крсту, једина утеха у оном што је он био као супруг, отац, деда, свекар, као неизмерни друг и пријатељ, а изнад свега као човек.

Крстино животно, партијско, политичко и друштвено опредељење од раног детињства, преко одговорних друштвених функција које је обављао почев од секретара фабричке конференције Савеза комуниста у Вучју, до председника Општинског комитета СК Лесковац и учесника Конгреса Савеза комуниста Србије и Југославије, од одборника у његовом родном и неизмерно вољеном Белом Потоку до потпредседника Скупштине општине Лесковац, служиће будућим генерацијама као светли пример како се живи и ради за свој народ и своју домовину, како се свом народу и својој домовини даје и више од

онога што се од једног човека тражи и очекује. А наш Крста је управо био такав увек. Давао је више од онога што се од њега тражило и очекивало. Био је увек на првој линији фронта, у првим борбеним редовима у социјалистичкој изградњи земље и развоју социјалистичких друштвено-економских самоуправних односа.

Човек је увек оно што иза њега остаје. А иза нашег Крсте остала су грандиозна дела: десетине и стотине километара асфалтираних улица и путева, водоводне и електро мреже, више привредних школских и здравствених објеката и мостова. Уз све то иза Крсте је остала једна здрава, радна, стваралачка и поштена угледна породица. Остају мостови пријатељства и другарства које је наш неимар Крста тако несебично градио за живота.

Обележавање пробоја Солунског фронта 15. септембра 2013. године организовао је Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године уз сарадњу са Скупштином града Лесковца и СУБНОР-ом . Окупљање је обављено тога дана у 12 часова код Споменика ослободиоцима Лесковца са пригодним програмом и у присуству представника поменутих организација и Скупштине града. Свечаности су присуствовали и ученици средњих школа. Присутнима су се обратили професор Божидар Стаменковић и члан Градског већа Зоран Јанковић. Делегација СУБНОР-а положила је цвеће на Споменик ослободиоцима Лесковца. Како се радило о 95-ој годишњици од пробоја Солунског фронта начелник Градске управе за послове Скупштине града и Градског већа Миодраг Стаменковић, о овом догађају писмом је обавестио директоре основних и средњих школа града Лесковца у коме препоручује да наставници, професори историје и ученици, посебно чланови историјских секција присуствују овом важном догађају.

Истог дана, 15. септембра 2013. године, делегација Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, коју су чинили Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Никола Илић и проф. др Живан Стојковић, присуствовала је помену поводом

четрдесет дана од смрти Крсте Стојановића у селу Белом Потоку.

На позив Општинског одбора СУБНОР-а Лебана обележавање пробоја Солунског фронта организовано је 16. септембра (понедељак) 2013. године. Поштујући дугогодишњу традиционалну сарадњу овој свечаности је присуствовала делегација Лесковца коју су чинили Никола Илић, председник, мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора јабланичког округа и Драгослав Стевановић, која је положила цвеће на спомен обележје.

Истог дана Удружење војних пензионера Лесковца организовало је врло успешно обележавање двадесетогодишњице формирања ове Организације. Свечаност је била одржана у сали Дома пензионера у Лесковцу у 12 часова уз учешће хора Удружења пензионера Лесковца.

Уводно излагање тим поводом поднео је председник Удружења пуковник Златомир Пешић и поделио повеље, плакете и захвалнице заслужним члановима, књиге и новчане награде.

При обележавању дана формирања Бабичког партизанског одреда сваке године је успостављана сарадња са Општинским одбором СУБНОР-а Власотинце. Носилац обележавања овог датума 20. септембра, када је 1941. године формиран овај Одред био је Градски одбор СУБНОР-а Лесковац.

Делегације Лесковца и Власотинца положиле су цвеће на спомен обележје у селу Голема Њива код манастира Св. Богородица.

Делегацију Лесковца чинили су Златомир Пешић, Живојин Тасић и Димитрије Димитријевић. Након тога организован је ручак за госте из Власотинца у просторијама Градског одбора Лесковца.

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац је и ове године са задовољством прихватио сарадњу са Војском Србије, па је његова делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Живојин Тасић присуствовала свечаном полагању

заклетве војника и питомаца седме класе у присуству бројних грађана, родитеља и званичника Војске и Скупштине града.

Истог дана Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић су у просторији Градског одбора СУБНОР-а говорили о бомбардовању Лесковца 6. септембра 1944. године за екипу из Ниша, која припрема документарни филм о овом догађају за 2014. годину, поводом обележавања седамдесет година од тог тешког рушења града.

Настављено је и са реаговањима поводом појединих написа у дневној штампи. Окружни одбор, са потписом Николе Илића, председника, огласио се у „Политици“ чланком о обележавању дана устанка у Србији, септембра 2013. Објављен је и чланак "Пример за углед" Хранислава Ракића о обнови споменика у селу Ступница, коју су извели чланови Општинског одбора СУБНОР-а Власотинце уз помоћ Скупштине општине.

Сарадња са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године настављена је и поводом обележавања 7. октобра дана ослобођења Лесковца у Првом светском рату. Врло успешна свечаност организована је тога дана крај Споменика палим за слободу Лесковца у центру града у присуству чланова Савеза потомака ратника Србије, Градског одбора СУБНОР-а, Удружења војних пензионера и грађана, као и ученика средњих школа. После помена од стране свештеника лесковачке цркве и обраћања намесника, поздравну реч у име Скупштине града имао је члан Градског већа Божидар Вучковић, а затим је о овом догађају врло надахнуто говорио професор историје Гимназије Божидар Стаменковић. На крају је глумац Народног позоришта из Лесковца прочитао врло успешну песму Љубише Динчића, посвећену овом дану. Делегацију СУБНОР-а и Савеза потомака чинили су Хранислав Ракић и Верољуб Трајковић.

Дан ослобођења Лесковца, 11. октобар и ове године је обележаван као дан града, у складу са европским настојањима да се што је могуће више бришу националне историје. Свечаној седници Скупштине града, којој је присуствовао и први потпредседник Владе Александар Вучић, када је проглашен за почасног грађанина Лесковца, присуствовао је Хранислав Ракић.

Након тога дан ослобођења Лесковца обележили су чланови Градског одбора СУБНОР-а Лесковца у просторији Организације, када је организован и свечани ручак.

Поводом обележавања 120. година од рођења Косте Стаменковића, дан касније, 16. октобра у Лесковачком културном центру у организацији Миодрага Андрејевића и Градског одбора СУБНОР-а одржана је промоција листа "Млади борац". Говорили су о Кости Стаменковићу Хранислав Ракић, а о листу Никола Илић. Одломке је читао глумац Благоје Ивановић, а говорио је и уредник и издавач листа Миодраг Андрејевић. Са скупа је послато писмо Скупштини града да одобри средства за штампање посебног броја листа "Млади борац" који би био посвећени Кости Стаменковићу.

Још једном је покушано да Организација буде сагледана у буџету града за 2014. годину, па је, тим поводом, упућен захтев Скупштини града.

Председнику Скупштине града,

Од свог оснивања 1947. године до 2010. године Савез удружења бораца НОР-а 1941-1945. године био је на буџету Скупштине града Лесковца. Из нама непознатих разлога, за време градоначелника Слободана Коцића, овој Организацији су укинута средства из буџета. Савез удружења бораца Народноослободилачког рата 1941-1945. године је ванпартијска организација која негује и развија традиције ослободилачких ратова Србије. Данас многе невладине организације добијају средства из иностранства, а неке добијају и из државне касе.

Борачка организација доведена је у положај да не може да купи ни букет цвећа, како би га положила поред споменика погинулих бораца ослободилачких ратова Србије. У борачкој организацији сви послови се обављају волонтерски, а у ситуацији је да не може да плати ни трошкове превоза члановима Градског одбора СУБНОР-а и члановима Председништва са терена. У Градском одбору Савеза бораца НОР-а, ради стални упошљеник који је додељен као возач из Скупштине града. И поред тога што он има најмањи лични

доходак СУБНОР није у могућности да му обезбеди ни доприносе, а лични доходак није примио за више месеци.

Градски одбор савеза бораца НОР-а поседује ауто који је дотрајао, неисправан и нерегистрован. Многи градови у Србији, Врање, Краљево, Крагујевац, Пирот и други финансирају СУБНОР из буџета. Са задовољством истичемо да у остваривању програма учествује и Скупштина града Лесковца, у првом реду у неговању и развијању традиција ослободилачких ратова. Надамо се да ће Скупштина града и поред тешке финансијске ситуације моћи да нам обезбеди минимална средства за лични доходак сталног упошљеника.

У организацији Окружног одбора Савеза бораца и Културног центра Лесковца, 18. новембра 2013. године, организована је промоција књиге „Инфорбиро и инфорбировци“, аутора Николе Илића. Пред пуном салом Културног центра о књизи су говорили др Иван Бецић, мр Мирослав Здравковић и аутор.

Као резултат интензивне и плодне сарадње са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године делегација Окружног и Градског одбора Савеза бораца присуствовала је изборној скупштини ове Организације, 19. новембра 2013. године. Чинили су је Никола Илић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић. У дискусији је Стојковић предложио да се донесе одлука о штампању другог издања књиге „Лесковачки крај у Првом светском рату“, аутора др Живана Стојковића и Храниславa Ракића, која би била штампана поводом стогодишњице од почетка овог рата наредне године. Предлог је прихваћен и донета је одлука да се тим поводом обадве организације обрате писмом Градском већу Лесковца за обезбеђење средстава за штампање.

Истог дана одржана је трећа седница Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа, на којој су поднети извештаји о обележавању значајних догађаја у јабланичком округу из историје НОР-а и социјалистичког развоја. Значајна пажња је посвећена договору о програму трибине поводом 70 година од одржавања Другог заседања АВНОЈ-а. У сарадњи са Окружним

одбором СУБНОР-а јабланичког округа организована је ТРИБИНА, поводом 70 година од тог заседања. За ову прилику одлучено је да се за излагања ангажују млађи историчари из Лесковца, који би саопштили одређене теме. Међу њима је и један који је на мастер студијама у Нишу. На заједничкој седници Председништва Градског и Окружног одбора усвојене су теме о којима би се говорило.

Трибина је одржана у камерној сали Лесковачког културног центра, 27. новембра 2013. године. У пуној сали било је и ученика лесковачке Гимназије. О "Развоју НОР-а у 1943. години", говорио је професор историје на мастер студијама Милан Трајковић, о "Другом заседању АВНОЈ-а" професор историје лесковачке Гимназије Божидар Стаменковић и о "Борби за међународно признање одлука АВНОЈ-а" др Иван Бецић.

У настојању, пак, да се на што адекватнији начин обележи један век од почетка Првог светског рата 2014. године, Градски одбор Савеза бораца се, заједно са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, 28. новембра 2013. године обратио писмом Градском већу Лесковца:

На изборној скупштини Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, одржаној 19. новембра 2013. године, којој су присуствовали и представници Градског одбора Савеза бораца, Удружења војних пензионера Савеза резервних војних старешина донета је ОДЛУКА о формирању заједничког одбора за припрему програма обележавања једног века од почетка Првог светског рата, који би обухватио разне активности и био богат. За његово остварење биће потребна како финансијска, тако и политичка подршка Скупштине града Лесковца. Како се ради о изузетном јубилеју у историји српског народа усвојен је и предлог да се, тим поводом, штампа друго допуњено издање књиге „Лесковачки крај у Првом светском рату“ аутора др Живана Стојковића и Хранислава Ракића, објављене 1996. године у оквиру реализације пројекта „Јужна и источни делови Србије под окупацијом у Првом светском рату (1914-1918) при Центру за научна истраживања Српске

академије наука и уметности на Универзитету у Нишу. Како је за припрему допуњеног издања ове књиге потребно одређено време, да би била готова и промовисана јула 1914. године, молимо вас да обезбедите почетна средства за њену припрему, а касније и штампање. Напомињемо да су у књизи наведена и имена свих погинулих и умрлих у рату и интернацији. Зато је и потребно да се у буџету Скупштине града предвиде средства за реализацију програма обележавања овог јубилеја, јер поменуте организације нису на буџету града. У 2014. години биће обележена још једна значајна годишњица из новије историје Лесковца и Србије, 70 година ослобођења града од фашистичког окупатора. За реализацију програма и штампање другог издања књиге биће потребна почетна средства од 200.000(двеста хиљада) динара.

Нажалост, и овај предлог није наишао на одговарајуће разумевање.

И поред тога што је у серији „Село гори , а баба се чешља“ редитеља Радоша Бајића било детаља на које је морао да реагује Савез бораца, снимање нове серије „Равна гора“ и коментари у вези са њом поново су наметнули потребу да се огласи Градски одбор Савеза бораца Лесковца. Тим поводом је „Политици“, 28. новембра 2013. године упућен допис за рубрику „Међу нама“, под насловом :

„РОГ ЗА СВЕЋУ“ - НАЛИЧЈЕ СЕРИЈЕ „РАВНА ГОРА"

Реаговање на интервју Небојше Глоговца „Политици"

„Поштована Редакцијо, интервју са глумцем Небојшом Глоговцем, који сте објавили 20. новембра 2013. године, због искривљавања историјске истине, авео нас је да реагујемо, јер не можемо да се сложимо с не аргументованим покушајима да се сазнања из историје мењају без нових, релевантних и документованих чињеница. Глумци Бајић и Глоговац за историјску науку нису квалификовани. По називу серије „Равна гора" могло се претпоставити да ће њен садржај бити - покушај рехабилитације четничког покрета и зато су доле потписани интелектуалци два пута добронамерно писали режисеру Бајићу: да не обнавља српске деобе, јер их

је превише било, а нанеле су велико зло нашем народу. Одговорио је тек на прво писмо у коме је покушао да нас разувери да ће садржај серије бити
такав.

Међутим, већ после емитовања првих епизода очигледне су намере Бајића, и појединих његових сарадника, као и то да је у основи сценарија серије покушај прања прљаве прошлости предака. Наивна је и неумесна тврдња Глоговца, који у серији игра лик Драже Михаиловића, да је историјска истина „брижљиво скривана", па је сада Бајић „сазнао од потомака Дражиног покрета" у Канади и Аустралији праву истину о четницима у Другом светском рату. Зар је то аргумент и објашњење контроверзе, ако она постоји, за мењање свести и историје? Сигурно није!

Глоговац је био дужан да наведе: ко је скривао истину, како и зашто, а он у интервјуу то не каже. Да ли је то поента истине, коју нам сервирају потомци бивших четника?! Или, када каже „да су се четници први борили против фашизма прве две године" и да се „пређуткује, да су они држали одступницу партизанима на Кадињачи", ако је имао намеру да му поверујемо, требало је да наведе назив четничке јединице која је држала одступницу партизанима, на ком положају је била, колико је борба трајала и колико је погинуло четника и Немаца.

Очигледно, празна прича, наивна и не аргументована, и не служи на част редитељу Бајићу нити глумцу Глоговцу.

Изговорена неистина не може служити на част никоме, па ни његовом деди који је због четништва осуђен на 10 година затвора.

Глоговац и у наставку намерно сервира неистине: иако је на суђењу у Београду на питање ко је први започео оружану борбу против окупатора, сам Драја одговорио: „Борбу против окупатора почели су први партизани, и то, поред герије, и нападима на градове." („Издајник и ратни злочинац Драја Михаиловић пред судом" /стенографске белешке/, Београд, 1946. стр. 116).

Пошто Глоговац „зна" да су четници водили борбе против окупатора за ослобођење Србије после октобра 1941. године, ред је да нам то докаже конкретним документима. Можда су у његовој свести антифашистичка ослободилачка борба били директни преговори Драже Михаиловића с Немцима у Дивцима код Ваљева, 11. новембра 1941. године, када је нудио сарадњу четника и тражио од Немаца муницију за заједничку борбу против партизана? Или, када је 30. новембра одобрио командантима да се легализују као Недићеви или Пећанчеви одреди, уз сагласност Немаца, од којих су примали наоружање и плате, живели у градовима и борили се против партизана.

Већина до краја наредне године. А 1943. године одобрио је споразуме с Немцима командантима Војиславу Лукачевићу, Јеврему Симићу, Николи Калабићу, Предрагу Раковићу...

Глоговац прећуткује масовне злочине које су, углавном клањем, извршили четници над муслиманским становништвом у преко 33 села у Лесковцу, Нишу, Параћину, Ћуприји, Зајечару, Књажевцу, Јагодини, Аранђеловцу, Крагујевцу, Младеновцу, Београду, Пожаревцу и у селима широм Србије. Можда он мисли да се не зна да је Дража 10.000 четника 4. групе јуришних корпуса из западне и централне Србије ставио под команду немачког генерала Бадера, и придодао остале четничке корпусе, па су заједно с Немцима, бугарским 1. корпусом, Недићевим СДС-ом, Љотићевим СДК-ом и белогардејцима Руског заштитног корпуса - учествовали у заједничкој борби против партизана 21, 22, 23, 24. и 25. дивизије НОВ Србије у Топличко-јабланичкој операцији на југу Србије, где су многе злочине починили. За све то постоји архивска грађа: немачка, четничка, бугарска и друга.

Како може један школовани глумац да нема границе у сервирању неистина као што је она да је послератна власт дискриминисала „села из којих су четници" били, да су она „и данас (...) скрајнута, а њихови путеви растурени, ван токова новца и саобраћаја". Чему служи оволико лажи?!

Зашто нас поново деле, вређају и прећуткивањем злочина четника и њихових жртава наново свађају. А деоба и свађа било

је и превише у Срба и оне су оставиле дубок траг у духовном и националном бићу нашег народа. Лажи немају домет чак ни када су покривене плаштом „уметничке истине", а из интервјуа Небојше Глоговца „Политици" очигледна је намера аутора и протагониста серије „Равна гора" да српском народу продају „рог за свећу"!

Обележен је и 10. децембар, дан погибије Благоја Костића-Марка Црног у Барју. Делегација коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић, положила је цвеће на Споменик испред школе у овом месту.

У Гавриној (Араповој) долини обележен је 11. децембар, дан масовног стрељања цивила 1941. године, на уобичајени начин, окупљањем мањег броја грађана и представника организација, које негују традиције ослободилачких ратова Србије. Обележавање је протекло скромно, полагањем цвећа на Споменик и краћим говором Хранислава Ракића.

Делегацију Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић.

На време су почеле и припреме за обележавање 120-те годишњице рођења народног хероја Косте Стаменковића, једног од најистакнутијих радничких трибуна на југу Србије, борца и члана Централног комитета Комунистичке партије Југославије.

Најпре је одржан заједнички састанак Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и Фондације Коста Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, на коме је усвојен план обележавања ове значајне годишњице. Упућено је и писмо Градском већу Лесковца са захтевом да одобри 50.000 динара за одржавање ове свечаности. Одлучено је да се тим поводом организује свечаност са одговарајућим програмом. Успостављен је и контакт са руководством Основне школе "Коста Стаменковић" и договорено учешће ученика са одговарајућим рециталом. Поводом штампања посебног броја листа „Млади борац“, који би био посвећен Кости Стаменковићу, почетком децембра 2013. године, одржан је састанак представника

Окружног и Градског одбора, коме су присуствовали и члан Градског већа Божидар Вучковић и Миодраг Андрејевић.

Требало је предвидети промоцију листа, затим учешће ученика школе „Коста Стаменковић“, расписивање конкурса на тему „Коста у мом сећању“. Кад је Градско веће одобрило средства приступило се реализацији усвојеног програма.

Свечаност је 24. децембра 2013. године одржана у сали Скупштине града Лесковца. Програм је водио проф. др Живан Стојковић, који је, после поздрава присутним гостима, учесницима и средствима јавног информисања рекао:

На овом месту донета је одлука да се у центру града, испред Дома синдиката подигне споменик народном хероју и једном од најистакнутијих бораца за људска права и слободу земље, народном хероју Кости Стаменковићу, који је свечано откривен 11. октобра 1988. године. Знао је тада Лесковац да се тиме одужује свима онима који су били спремни да своје животе положе у борби против окупатора, за слободу и достојанство југословенских народа и да настави традицију споменичког сећања, како на оне који су гинули у Првом, тако и на оне који су то чинили и у Другом светском рату. Јер, Коста са поносом гледа и у споменик ослободиоцима Лесковца у Првом светском рату, као саборац и тим јунацима којима је био раван.

Тако је Лесковац јединствен по том оригиналном решењу да у самом срцу града, али и у срцима свих грађана буду спојени ослободилачки подвизи наших предака. И само онај народ који зна да једнако поштује слободарске традиције у сваком периоду своје историје може да очува достојанство и самосталност.

Зато је ова данашња свечаност више од сећања, она је још један камичак за понос што смо у нашем граду имали такве великане као што је Коста Стаменковић. Свечаност су организовали, у складу са својим програмом рада, Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа, Градски одбор СУБНОР-а Лесковац и Фондација Коста уз свесрдну, како новчану, тако и организациону подршку Градског већа и Скупштине града Лесковца.

У име Градског већа Лесковца у препуној сали Скупштине града присутне је поздравио Божидар Вучковић, дипломирани политиколог, а затим је о Костином животном путу говорио мр Мирослав Здравковић, председник Скупштине Фондације Коста и секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа.

Поводом ове годишњице штампан је и посебан број листа "Млади борац", под уредништвом Миодрага Андрејевића.

Остварујући пројекат „Великани са Титовком“, уз сарадњу са Градским одбором СУБНОР-а и Фондацијом Коста цео број овог листа посвећен је Кости Стаменковићу. Лист је представио Хранислав Ракић, председник Градског одбора СУБНОР-а Лесковац.

Слађана Младеновић, дипломирани социолог из Лесковачког културног центра прочитала је део говора Косте Стаменковића из 1938. године, а затим су ученици Основне школе "Коста Стаменковић" у Лесковцу извели рецитал посвећен Кости. Њих је водитељ најавио следећим речима:

Поред спомен куће у којој се родио и живео Коста и о којој брине Народни музеј Лесковац и одржава сталну поставку, име нашег хероја носи и Основна школа под Хисаром на месту некадашњег стрелишта, које је истовремено било и састајалиште младих Лесковчана. Данас је то угледна просветна установа са којом негујемо врло успешну сарадњу.

Зато ће нам бити и посебна част и задовољство да ученици управо те школе изведу рецитал о Кости, како смо и најавили у позивници.

У оквиру остваривања програма за обележавање ове годишњице одлучено је и да се распише наградни конкурс на тему "Коста је у нашем сећању" за ученике осмог разреда основних школа града Лесковца. Преко Школске управе конкурс би био достављен школама и био би отворен од 1. до 28. фебруара 2014. године. Жири ће оцењивати радове, а награде су: прва 5.000, друга 3.000 и трећа 2.000 динара.

Поводом смрти носиоца Споменице 1941. године и члана СУБНОР-а Лесковца Најдана Станишића, делегација у саставу

Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и Стојан Марковић, присуствовала је 25. децембра 2013. године његовој сахрани.

Опроштајни говор је одржао Стојан Марковић.

Поводом новогодишњих празника, на позив градоначелника Лесковца пријему у Скупштини града, 25. децембра 2013. године присуствовали су Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић. Наредног дана, 26. децембра, у посети, ради размене искустава у раду, били су представници Савеза бораца Врања, Бранко Николић, председник Окружног одбора СУБНОР-а, Стојан Младеновић, председник Комисије за информисање Миодраг Веселиновић, секретар Градског и Окружног одбора Пчињског округа. У разговору су учествовали Никла Илић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић и Златомир Пешић. Договорено је и да делегација Лесковца наредне године посети Врање.

Пред Нову годину традиционално је, 27. децембра 2013. године, одржана седница Председништва Градског одбора на којој је председник Хранислав Ракић поднео информацију о обележавању значајних догађаја у овој години, као и извештај о коришћењу наменских средстава која су добијена за обележавање 120. годишњице рођења Косте Стаменковића. Дат је и кратак извештај о посети делегације из Врања и план одржавања седница почетком наредне године.

ВЕЛИКИ ЈУБИЛЕЈ И ОКРУГЛА ГОДИШЊИЦА

Година 2014. била је посебно значајна јер се навршило 70 година од ослобођења Лесковца, чему је посвећена посебна пажња.

Већ на почету ове године, 17. јануара 2014, одржана је скупштина Градске Организације Савеза бораца, на којој је Хранислав Ракић говорио о Уставу Србије од 17. јануара 1947. године, који је за њу, први пут у историји, одредио републиканско државно уређење. Тај Устав је донет после усвајања Устава од 31. јанауара 1946. године новостворене државе Федеративне Народне Републике Југославије.

Нажалост, нагласио је Ракић, Република Србија је на грбу и застави задржала обележја из периода монархије.

Истовремено, мало се обраћа пажња на обележавању овог тако значајног датума из историје српског народа.

Извештај о раду у претходној години образложио је проф. др Живан Стојковић, а детаљан извештај је штампан и достављен члановима скупштине. Као и ранијих година програм рада је у потпуностио био остварен, а посебна пажња поклоњена је и обележавању празника из периода социјалситичког развоја Србије. Истовремено је редовно праћена ситуација у вези са еуфоричним настојањем да се настави са даљом рехибилитацијом злочинаца, посебно Драгољуба Драже Михаиловића.

Поводом округлих годишњица одржаване су трибине са врло запаженим излагањима. Реаговано је и на објављивање чланака у медијима и не емитовање серије „Равна Гора“.

Истакнута је и тешка ситуација у вези са материјално-финансијским пословањем и безуспешних покушаја да се Савез бораца врати на буџет града. У дискусији су учествовали Грујица Ђорђевић, Јован Митић, мр Мирослав Здравковић и

Благоје Ђорђевић. Извештај о раду у 2013. години усвојен је једногласно.

Извештај о материјално-финансијском пословању поднео је секретар Златомир Пешић, који је истакао да је изузетно тешка ситуације, јер Организација ради само са скромним средствима, која добија од закупа просторија. Јер, било је потребно исплатити заостале плате возачу Драгославу Стевановићу, као и остале текуће трошкове. Сви покушаји да се Организација врати на буџет нису успели. Једино су повремено добијана скромна средства за извођење неких акција, која су строго наменска.

Извештај је, такође, једногласно усвојен. На састанку је прочитано и Отворено писмо председнику Републике Србије Томиславу Никилићу, које му је упутио Републички одбора СУБНОР-а Србије, поводом наставка суђења Драži Михаиловићу и улози саветника Оливера Антића.

Закључено је да се писмо пошаље и свим општинским одборима јабланичког округа.

У остваривању програма рада за 2014. годину СУБНОР града Лесковца задржао је оријентацију обележавања најважнијих догађаја из периода НОР-а, али и социјалистичке изградње. У јануару је усвојен и извештај о раду за 2013. и програм рада за 2014. годину, који су послати Републичком одбору СУБНОР-а Србије. Извештај оцењен са највишом оценом и наглашено је да је један од ретких који су достављени овом Одбору. Руководство Окружног и Градског одбора СУБНОР-а упознато је са садржином дописа из Републичког одбора СУБНОР-а Србије који се односи на реаговање поводом рехабилитације Драже Михаиловића и других четника.

Средином овог месеца Фондација „Коста“ и Градски одбор Савеза бораца Лесковца објавили су:

КОНКУРС

за писмени састав на тему „КОСТА У МОМ СЕЋАЊУ“ за ученике осмог разреда основних школа града Лесковца. Писмени ссатави су могли бити прозни или лирски у обиму од

две странице у формату А-4 са новинарским проредом и поптисује се пуним именом и презменом и називом школе.

Конкурс је отворен од 1. до 28. фебруара 2014. године, а писмени састави се достављају на адресу: Градски одбор СУБНОР-а Лесковац, Војводе Мишића 2 у затвореној коверти. Жири који ће чинити Хранислав Ракић, професор, проф. др Живан Стојковић и мр права Мирослав Здравковић доделиће три награде. Прва награда износи 5.000 динара, друга 3.000 динара и трећа 2.000 динара. Награђени радови биће објављени у листу „Млади борац“.

Средином јануара 2014. године Граски одбор Савеза бораца добио је позивницу од Градског одбора СУБНОР-а Врања, да његова делегација присуствује обележавању годишњице ослобођења овог града од Турака.

Како, нажалост, није било могућности да представници Лесковца присуствују упућен је телеграм којим се најсрдачније честита тај празник и исказује уверење да ће сарадња бити настављена уз обострано разумевање.

Већ на почетку године, 1. фебруара 2014. године Градски одбор Савеза бораца је упутио писмо градоначелнику Лесковца:

Господине градоначелниче,

Уз захвалност што сте и до сада показивали разумевање за организовање појединих манифестација и акција у спровођењу програма рада Градског одбора Савеза бораца, обавештавамо Вас да у овој години планирамо да обележимо 70 година од ослобођења Лесковца од фашистичког окупатора.

Ова округла годишњица је утолико значајнија управо због оживљавања тенденција да се умањи значај Народноослободилачке борбе српског народа 1941-1945. године.

Молимо Вас да примите нашу делегацију, која би Вас обавестила о детаљима планираног обележавања уз очекивање да нам Скупштина града и новчано помогне за остваривање програма.

У фебруару је уследила прва акција обележавањем годишњице борбе на Биљаници 4. фебруара 1942. године. Тога

дана 2014. године делегација Градског одбора СУБНОР-а, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић, положила је цвеће на спомен обележје код Биљанице.

Настављена је и сарадња са Скупштином града, како у међусобним контактима тако и у заједничкој организацији појединих акција. Поводом дана државности Србије, 15. фебруара, делегација Градског одбора, коју су чинили Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић, присуствовала је пријему у Скупштини града. Истовремено је настављена и успешна сарадња са Општинским одбором СУБНОР-а Бојника. И ове године овај Одбор је, заједно са Скупштином општине, организовао обележавање 17. фебруара, дана стрељања око 500 мештана овог места. Комеморацији у име Лесковца су присуствовали Хранислав Ракић, Златомир Пешић, мр Мирослав Здравковић и Никола Илић. Наредног дана, 18. фебруара, заједно са Скупштином града Лесковца обележен је дан стрељања 45 мештана од стране бугарских фашиста у селу Белановцу. У програму код споменика учествовали су и ученици Основне школе овог места, а после полагања цвећа на спомен обележје, присутнима се обратио Божидар Вучковић, члан Градског већа.

Делегацију СУБНОР-а и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, која је положила цвеће, чинили су мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Живојин Тасић. Истог дана одржан је састанак представника Окружног и Градског одбора Савеза бораца, а тема је била садржина и метод рада руководства, одговорност и понашање функционера у складу са Статутом СУБНОР-а, као и програмски задаци Организације. Скренута је пажња на понашање неких чланова руководства, који својим изјавама уносе неслогу и компромитују Организацију. Закључено је да, уколико тако наставе, морају бити искључени из Организације. Такође је скренута пажња да се у просторији Градског одборе не дозволи расправљање о политичким темамама, јер је Савез бораца нестраначка организација и није допустиво политизирање у службеним просторијама. То важи и за скупове када се обележавају важни догађаји по усвојеном програму рада. Посебно је наглашено да је

потребно подстаћи месна удружења Савеза бораца на већу активност.

Републичком одбору СУБНОР-а Србије, 27. фебруара 2014. године, достављен је предлог Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа за доделу руског одликовања Николи Илићу, председнику Окружног одбора, дипломираном правнику и публицисти, аутору и коаутору 27 бјављених књига и око 600 чланака и учеснику НОР-а и дугогодишњем секратару Градског одбора Стојану Марковићу.

Иако Техничка школа у Лесковцу носи име Благоја Ристића-Радета Металца и има свој дан, 18. март, што је дан његовог рођења, није организовала полагање цвећа на спомен бисту испред школе. Међутим, поводом овог дана уприличена је приредба ученика и дружење чланова колектива. За обележавање овог датума делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић, најпре је посетила директора школе, а затим положила цвеће на спомен обележје испред школе у присуству помоћника директора.

У вези расписаног наградног конкурса на тему "Коста у мом сећању", поводом 120 година његовог рођења, , 25. марта 2014. године, у просторији Градског одбора СУБНОР-а подељене су награде ученицима у новчаном износу и дипломе и књиге. Прву награду у износу од 5.000 динара добила је Тијана Вучковић, ученица осмог разреда Основне школе „Јосиф Костић“ у Лесковцу, другу у износу од 3.000 динара Милица Станковић, ученица осмог разреда Основне школе „Ђура Јакшић“ у Турековцу, а две треће награде у износу по 1.000 динара Марија Стајковић и Исидора Димитријевић, ученице осмог разреда Основне школе „ Јосиф Костић“ у Лесковцу. Награде су предали председник Градског одбора Хранислав Ракић и председник Савеза потомака ратника Србије Живојин Тасић на проширеној свечаној седници Градског одбора, у присуству члана Градског већа Божидара Вучковића и представника средстава јавног информисања, а награђенни су прочитали своје радове.

По традицији обележен је и дан погибије Косте Стаменковића у селу Шилову, 26. марта 2014. године у организацији Општинског одбора СУБНОР-а Лебане.

Делегацију Лесковца и јабланичког округа чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Делегација је положила цвеће на спомен обележје код школе у Шилову где је професор историје Гимназије у Лебану говорио о животном путу Косте Стаменковића.

Седници Републичког одбора СУБНОР-а Србије, 27. марта 2014. године, присуствовали су Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић. Путовали су колима Скупштине града Лесковца.

Настављајући опредељење да се обележавају и значајни догађаји из периода социјалистичког развоја, као поред остварене слободе, важне тековине Народно-ослободилачког рата 1941-1945. године, значајна пажња је посвећена обележавању 1. априла, дана омладинских радних акција. Тим поводом, одржана је ТРИБИНА у просторији Градског одбора.

Позвани су и истакнутији учесници радних акција. Уводно излагање о значају овог дана поднео је председник Хранислав Ракић. Детаљније о свом учешћу на акцијама говорили су Винка Петрушић, Војислав Грујић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић. Предложено је да се настави са прикупљањем материјала о републичким и локалним радним акцијама и да се, уколико је то могуће, приреди и изложба поводом тог дана наредне године, као и да се размисли и о могућностима поновног организовања локалних радних акција.

Организатор обележавања 12. априла, дана када је на злочиначки начин ракетиран путнички воз у Грделичкој клисури, по традицији је била Скупштина града Лесковца. За учеснике овог комеморативног скупа обезбеђен је аутобус.

Поред осталих чланова Организације делегацију Градског одбора СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Најпре је обављена свечаност код

спомен обележја на аутопуту, где су положили цвеће Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Данијела Стошић.

Главна свечаност у присуству великог броја делегација, грађана и родбине погинулих у возу одржана је на месту трагедије. Говорио је градоначелник Лесковца др Горан Цветановић и представници Железнице Србије.

У настојању да се изврше што темељитије припреме за обележавање важних јубилеја у 2014. години Градски одбор Савеза бораца је, 16. априла упутио писмо градоначелниу Лесковца:

Поштовани господине градоначелниче,

Са великим уважавањем Вам најсрдачније захваљујемо на спремности да у границама Ваших могућности, помогнете СУБНОР-у Лесковца у остваривању његовог програма рада.

Лесковац је један од ретких градова у Србији који може бити поносан на богату традицију ослободилачких стремљења и спремности да се супротстави сваком окупатору наше земље и да заузме часно место у златној књизи историјског памћења.

Ваше опредељење за напредак града видљиво се темељи на поштовању таквих историјских традиција. Како се у овој години обележавају две значајне годишњице из ослободилачких ратова Србије, сто година од почетка Првог светског рата и седамдесет година од особођења од фашистичког олкупатора у Другом светском рату, исказујемо своју спремност да се укључимо у реализовању програма за њихово обележавање. Истовремено, по устаљеној традицији Лесковац се увек укључивао у обележавање дана почетка устанка против фашистичког окупатора, 7. јула, на планини Радану. Наш је предлог да Ви говорите на тој свечаности, јер се она одржава у години када се обележава и садам деценција од ослобођења Србије. Такође би Вас замолили да за учешће грађана лесковачког краја обезбедите један аутобус за бесплатан превоз до места свечаности.

Уверени смо да ће се наша сарадња и даље успешно развијати.

УДРУЖЕЊУ ПЕНЗИОНЕРА ЛЕСКОВЦА

Господине председниче,

У досадашем остваривању нашег програма рада успешно смо, захваљујући пре свега Вашем разумевању, сарађивали са Организацијом којом руководите. Увек сте били спремни да лично присуствујете нашим свечаностим, као и да обезбедите учешће ваших чланова са врло успешним програмом. Таквим учешћем ваше Организације добијају на значају и одређени датуми из историје српског народа, који заслужују посебно обележавање. Ове године Србија обележава сто година од почетка Првог светског рата и седамдесет година од ослобођења од фашистичког окупатор у Другом светском рату, што ће захтевати веће ангажовање свих организација.

Истовремено се наставља и остварење годишњих програма рада тих Организација, а за СУБНОР је од великог зачаја и обележавање 7. јула, Дана устанка у Србији 1941. године. Очекујемо да на тој свечаности на Радану говори градоначелник Лесковца. Молимо Вас да обезбедите учешће вашег културног ансамбла, као и аутобус за њихов превоз. Како сте већ упознати Градски одбор СУБНОР-а Лесковца нема могућности да обезбеди аутобус за бесплатан превоз учесника, па се зато обратио градоначелнику да нам помогне. Обраћамо Вам се на време, како би обезбедили ваше учешће.

У припремама за што боље организовање свечаности на Радану укључио се и Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа, сталним ангажовањем у првом реду секретара мр Мирослава Здравковића и председника Николе Илића. Том поводом упућено је писмо председнику општине Бојник, 16. априла 2014. године:

Господине председниче,

Општина Бојник заузима часно место у историји срдког народа, како по слободарским традицијама, тако и по великим жртвама невиних цивила у најездама империјалтистичких и фашистичких освајача. Поносни и стамени људи пусторечког краја никада нису дозволили да

будућим генерацијама оставе негативно искуство, већ само херојство и позитивне поруке. Страдање становништва у Првом светском рату, Јабчланичко-топличком устанку и Другом светском рату, само је учврстило уверење да се непријатељу мора увек суптотстављати у име напретка и слободе. Општина Бојник са пуно достојанства и пијетета знала је сваке године да се одужи онима који су положили своје животе за слободу у самосталној држави. Зато се с правом очекује да се у овој, 2014. години, на што свечанији начин обележе две значајне годишњице, сто година од почетка Првог светског рата и 70 година од ослобођења од фашистичке окупације. Истовремено, баш тим поводом, сматрамо да треба што садржајније обележити 7. јули, свечаношћу на Радану, што је већ устаљена традиција и што је општина Бојник увек знала да том датуму посвети највећу пажњу. Организација СУБНОР-а јабланичког округа и Градски одбор Лексковца спремни су да се укључе у организовање ове прославе. Молимно Вас да, уколико сте у могућности, за тај дан обезбедите један аутобус за бесплатан превоз учесника из Бојника и оклоних места на место славља.“.

Како је ове године установљен нови дан Војске Србије, 23. април, свечаност, тим поводом, одржана је у касарни „Војводе Петра Бојовића“. Делегацију Градског одбора СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић, која је положила цвеће на спомен обележје народном хероју Кости Стаменковићу, чије је име носила ова касарна до политичких промена у Србији. Након тога одржана је уобичајена свечаност у кругу касарне на којој је говорио командант. Приређена је и изложба радова уметника Братислава Анђелковића, које је он поклонио касарни.

После брижљивих и темељних припрема, 25. априла 2014. године, у просторији Градског одбора одржана је седница скупштине СУБНОР-а Јабланичког округа. Извештај о раду поднео је секретар мр Мирослав Здравковић. Председавао је председник Никола Илић, а свака тачка богатог дневног реда је детаљно образложена и дискусија је била плодна и делотворна.

Договорено је да се извештај о раду, који је оцењен високом оценом, достави Републичком одбору СУБНОР-а Србије. Такође је закључено да се на време упуте писма представницима локалне самоуправе ради обезбеђивања средстава за обележавање стогодишњице Првог светског рата и 70 година ослобођења Србије од фашистичке окупације. Хранислав Ракић је поднео информацију о седници Републичког одбора СУБНОР-а Србије од 27. марта 2014. године, којој су присуствовачли он и мр Мирослав Здтавовић. Скупштина је констатовала да је програм обележавања значајних догађаја из историје српског народа остварује уз доста тешкоћа, у првом реду, због недостатка финансијских средстава. Наглашено је да траба посебну пажњу поклонити организовању обележавања Дана устанка у Србији, 7. јула и сто година од почетка Првог светског рата.

Уз сарадњу са председником Покрета социјалиста Лесковца Божидаром Вучковићем, који је истовремено и члан Савеза бораца, први пут је у новије време организован првомајски уранак на Пашиној чесми, 1. маја 2014. године. Учесници су превезени са три аутобуса, а цео дан је био испуњен разним активностима.

Активност у месним удружењима Савеза бораца и програми обележавања појединих догађаја усклађивани су у договору са Градским одбором. Једна од активнијих месних заједница у Лесковцу „Милентије Поповић“ организовала је свечаност поводом годишњице његовог рођења. Свечаности су присуствовали Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић. Међутим, није пропуштена прилика да се раеагује у вези са неким појавама које никако не би могле да се оправдају. Зато се Градски одбор обратио писмом:

Градском већу Лесковца,

Поштујући богате слободарске традиције Лесковца и остварујући свој програм рада Месна заједница „Милентије Поповић“ организовала је пригодну свачаност, 8. маја 2014. године, поводом обележавања годишњице његовог рођења.

Свечаност је организована поред споменика у центру Месне заједнице и протекла је у најбољем реду. Нжалост, током ноћи дошло је до тешког скрнављења споменика, односно до незамисливог профашистичког инцидента, његовим прекривањем црном кесом и исписивањем непримерених текстова, који својом садржином призивају обрачуне и крвопролиће, нападајући оне који су у име слободе и бољег друштва положили своје животе и на тај начин наставили светле традиције ослободилачке прошлости нашег краја. По ономе што је Лесковац у досадашњој историји српског народа имао часно место, по спремности да се супротстави сваком окупатору, па и највећем злу фашизму, најмање се могло очекивати да се управо у том граду појављују они који оживљавају фашистичку жељу да уништите све што је вредно за слободарство и допринос победи над тим злом. Организација СУБНОР-а најоштрије осуђује овакво дивљање нових неофашистичких злочинаца који немају право да прљају име Лесковца. Поздрављамо хитан захтев локалне самоуправе да се пронађу кривци и примерено казне у име свега што је овај град до сада дао својој отаџбини. Истовремено молимо да се огласи и локална самоуправа са осудом оваквог понашања.

На папиру којим је био обмотан споменик исписано је: „Нећемо споменике на лесковачке улице комунистичких убица Срба и православља“ и „ Захтевамо истину о комунистичким злочинима у Србији, Лесковцу и околини. Правда за жртве комунистичког терора. Захтевамо хитно уклањање споменика“.

Свечаност поводом обележавања Дана победе над фашизмом, 9. маја одржана је у Спомен парку у организацији Скупштине града и Савеза бораца. Присуствовао је и почасни вод Војске Србије. Програм је водила Катарина Ђорђевић, а после полагања цвећа на Споменик присутнима се обратио Божидар Вучковић, члан Градског већа Лесковца. Делегацију Савез бораца чинили су Никола Илић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић и Стојан Марковић.

Поводом организовања обележавања јулских празника Републички одбор СУБНОР-а Србије, упутио је писмо покрајинским, окружним и градским одборима Савеза бораца у коме истиче да је потребно да на свим манифестацијама поводом ових празника треба указати на допринос југословенских народа у неравноправној борби 1941-1945. године, у којој је заједно са савезницима извојевана победа над окупатором и његовим сарадницима. Поред осталих, наведена је и манифестација на Радану и препоручено је да се она организује у сарадњи са органима локалне самоуправе, војском, партијама које поштују антифашистичку борбу партизана и другим друштвеним организацијама.

Сарадња организација СУБНОР-а у јабланичком округу одвијала се врло успешно уз координацију Окружног одбора. Тако је заједничка делегација Окружног и Градског одбора Савеза бораца Лесковца, коју су чинили Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић, 20. маја 2014. године, присуствовала свечаности поводом Дана општине Медвеђа.

Два дана касније у Градском одбору одржан је разговор са представницима Окружног одбора о питању подмлађивања састава Савеза бораца. Закључено је да је потребно успоставити контакте са професорима историје лесковачких средњих школа и организовати разговоре са ученицима о вредностима НОР-а и социјалистичке револуције, утолико пре што су у првом реду они постали мета покушаја ревидирања недавне историјске прошлости Србије.

Градски одбор Савеза бораца је у припреми за остваривање свог програма рада упутио писмо Скупштини града и организацијама са којима сарађује следеће саджине:

Ове године навршава се 70 година од ослобођења Лесковца од фашистичког окупатора.У новијој историји града то је треће по реду ослобођење од туђинске власти, а лесковачки крај је дао видан допринос у успешном завршетку тих ослободилачких борби. Градски одбор Лесковца учествује у организовању обележавања ослобођења од Турака и у Првом

светском рату сваке године, заједно са осталим организацијама и Скупштином града. Како се у овој години обележава велики јубилеј, сто година пд почетка Првог светског рата и првих значајних победа над агресором, укључује се у сваку акцију која се поводом тога организује. Међутим, управо је у овој години и значајна годишњица 70 година од ослобођења Лесковца од фашистичког окупатора, предвиђена програмом рада за посебно обележавање. Пошто ће 11. октобра 2014. године, поводом Дана града, бити доста акција и манифестација предлажемо да ову годишњицу обележимо 9. октобра 2014. године, оганизовањем ТРИБИНЕ на тему „Успешан завршетак борбе против фашизма" на којој би говорили проф. др Миодраг Зечевић, председнк Републичког одбора СУБНОР-а Србије, др Мирољуб Васић и др Венцеслав Глишић, истакнути српски историчари. Гости на трибини биле би делегације из Куманова, Чукарице, Зрењанина, Ниша, Врања и општинских одбора Савеза бораца јабланичког округа.

За организовање ове трибине потребна је финансијска помоћ Скупштине града.

Реублички одбор СУБНОР-а Србије упутио је, 19. маја 2014. године писмо свим организацијама Савеза бораца у Србији са препоруком да се у границама могућности укључују у све хуманитарне акције у својој средини, као и да својим тумачењеима и јединством обезбеде приказивање одређених догађаја не само члановима, већ и свим грађанима. Председник Окружног одбора Никола Илић, проследио је ово писмо Градском одбору Лесковца и општинаским одборима.

Поштујући своје опредељење да се обелажавају и значајни датуми из социјакистичког развоја Србије, Градски одбор Савеза бораца је, 25. маја 2014. године, организовао скуп бораца и поштоваласа тековина и вредности НОР-а и социјалистичког развоја. Пре почетка одата је пошта жртвама катастофалнеих поплава у Србији и недавно преминулом првом председнику савезне Републике Југославије Добрици Ћосићу, а затим је о Јосипу Брозу Титу и Добрици Ћосићу врло надахнуто говорио мр Мирослав Здравковић.

Значајну пажњу у остваривању свог програма рада Градски одбор СУБНОР-а Лесковац је у континуитету настављао са Војском Србије. Поводом полагања заклетве нове класе војника у јуну 2014. године у име Градског одбора присуствовали су Хранислав Ракић и Златомир Пешић овој свечаности у касарни „Војвода Петар Бојовић".

Важан догађај из ближе историје Лесковца било је и саветовање Окружног комитета КПЈ, 22. јуна 1941. године у селу Братмиловцу. Поводом овог саветовања сваке године делегација Градског одбора, 22. јуна посети Братмиловце и положи цвеће на спомен бисту Томе Костића. Ове 2014. године делегацију су чинили Златомир Пешић, Никола Илић и Вукашин Стаменковић, секретар Градског одбора Савеза потомака рата Србије 1912-1920. године.

У просторији Градског одбор одржан је састанак поводом 27. јуна, Дана самоуправљача. О самоуправљању је говорио проф. др Живан Стојковић, а значајан допринос у дискусији дао је и мр Мирослав Здравковић. На том састанку проф. др Живан Стојковић је говорио и о Сарајевском атентату и почетку Првог светског рата. Остали учесници су изнели своја искуства и сећања на дане самоуправљања у срединама где су радили.

Као и ранијих година обележавање Дана борца, 4. и дана устанка у Србији, 7. јула, Градски одбор СУБНОР-а Лесковац је то обављао у сарадњи са Скупштином града Лесковца. За обележавање 4. јула на време је обављен разговор са службом протокола Скупштине града, која је преузела да обезбеди озвучење, говорника и цвеће за организације које учествују у овој свечаности. Свечаност је одржана 4. јула 2014. године у центру града поред споменика Кости Стаменковића са почетком у 10 часова. Програм је водила Катарина Ђорђевић из протокола Скупштине града. После отварања свечаности и минута ћутања за погинуле и умрле борце, интонирана је државна химна, а затим су делегације положиле цвеће на споменик Кости. Делегацију Градског одбора чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић и представник Удружења војних пензионера Стојан

Стојановић. Након тога о значају овог празника говорио је члан Градског већа Лесковца Божидар Вучковић.

Обележавање дана устанка у Србији, 7. јула, поклоњена је значајна пажња. Припреме су обављене у сарадњи са Скупштином града Лесковца и Општинском скупштином Бојника, као и са Општинским одбором СУБНОР-а овог града. Тим поводом Окружни одбор СУБНОР-а јабланичког округа и Градски одбор СУБНОР-а Лесковац, упутили су писмо Скупштини гарад Лесковца и градоначелнику да обезбеде један аутобус за бесплатан превоз учесника, што је и одобрено.

Секретар Окружног одбора Јабланичког округа мр Мирослав Здравковић је више пута контактирао са представником Општинског одбора СУБНОР-а Бојника, ради прецизирања детаља у организацији. Усаглашено је да говори Томислав Томић, потпредседник Републичког одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. Делегацију Лесковца, која је положила цвеће, чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић и Вукашин Стаменковић. После говора уприличен је културно-забавни програм чланова Удружења пензионера Лесковац и ученика Основне школе из Придворице.

Због тешкоће да се ове године, из разумљивих разлога, обезбеди аутобус за превоз учесника за обележавање годишњице формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда и болести Станише Стојановића, договорено је да се 10. август обележи на уобичајен начин, окупљањем чланова СУБНОР-а и грађана код споменика у Вучју и присуством делегације Градског одбра СУБНОР-а Лесковца, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Вукашин Стаменковић у име Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године која је положила цвеће на споменик. Интересантно је да овом обележавању није присуствовала делегација града Лесковца, већ је локална самоуправа само послала цвеће. Након тога присутнима се обратио Хранислав Ракић, председник Градског одбора СУБНОР-а.

За обележавање дана ослобођења Мирошевца и Поречја 14. августа 1944. године најпре је обављен разговор са

председником Месне заједнице Мирошевца и договорено је да се то обави на уобичајени начин, као и ранијих година 13. августа у 19 часова крај споменика у селу. Поред осталих делегацију Градског одбора СУБНОР-а чинили су мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић.

После тога уприличено је дружење у оближњем ресторану где су говорили проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић.

Обележавање дана бомбардовања Лесковца, 6. септембра 1944. године од стране америчке авијације у 2014. години имало је посебан значај због округле годишњице, односно седамдесет година од тог трагичног догађаја. Иако се очекивало да то буде обележено много свечаније, утолико пре што је као и сваке године организатор Скупштина града, то се није догодило.

Градски одбор Савеза бораца је на време контактирао са службом протокола указујући на потребу бољих припрема за обележавање овог дана, али је одлучено да се то учини на уобичајени начин, интонирањем химне и полагањем цвећа на спомен обележје у центру града. Међутим, на изненађење малобројних присутних најпре су три свештеника обавила молебан за погинуле, што није било планирано по изјави представника протокола. То би, међутим, могло и да се прихвати, али је свештеник Мирослав Јовановић узео себи за право да се обрати присутнима краћим говором у коме је изрекао незамисливу увреду за све оне који су водили ослободилачку борбу против фашистичког окупатора. Наиме, изјавио је да, нажалост, још увек неке улице у Лесковцу носе имена џелата. На касније упућено питање на кога је мислио, одговорио је на Мошу Пијаде. Тај иступ је велика бламажа, не само за град Лесковац, већ и за Српску православну цркву, утолико пре што се ради о Јеврејину. Представник протокола је на питање ко је планирао наступ свештеника рекла да су сами дошли. Овакав пропуст морао је да буде јавно осуђен од представника Скупштине града. Са горким укусом бруке, комеморација је настављена полагањем цвећа. Делегацију Градског одбора су чинили Хранислав Ракић, проф. др Драгомир

Радовановић и Боривоје Ђокић. У име града је говорио шеф кабинета градоначелника Лесковца. После тога обављен је разговор са председником Заједнице Срба у Републици Македонији Томиславом Жугићем из Битоља, који је говорио о активностима ове Заједнице и о могућностима евентуалне сарадње са Лесковцем. У разговору су честовали Никола Илић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић, који је као први саветник за политичка питања Амбасаде Савезне Републике Југославије у Скопљу руководио уређивањем Српског војничког гробља у Битољу.

Обележен је и дан пробоја Солунског фронта, 15. септенбар.После интонирања химне, уследило је полагање цвећа. У делегацији за полагање цвећа на Споменик палим за слободу Лесковца у име Градског одбора био је Хранислав Ракић. Говорио је Божидар Вучковић, члан Градског већа, који је у врло упечатљиво освежио сећања на овај велики догађај у српској историји. На крају је глумац Народног позоришта из Лесковца прочитао писмо војника из Црне Траве са Солунског фронта. Као и у свим другим приликама, тако је и 19. септембра 2014. године, делегација Градског одбора СУБНОР-а присуствовала полагању заклетве војника на добровољном служењу војног рока и кадета Војне академије. Свечаности је говорио генерал Љубиша Диковић, начелник Генералштаба Војске Србије у касарни „Војвода Петар Бојовић“.

Делегацију Градског одбора СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић и Златомир Пешић. Обележавању дана формирања Бабичког партизанског одреда, 20. септембра сваке године се поклањала посебна пажња, утолико пре што то заједнички организују Градски одбор СУБНОР-а Лесковац и Општински одбор СУБНОР-а Власотинце. Значајну тешкоћу за обележавање овог догађаја код спомен обележја у манастиру Св. Богородица код Големе Њиве представља противљење мати Лидије да се тога дана положи цвеће и ода пошта погинулим борцима. Домаћин овогодишњег обележавања био је Општински одбор СУБНОР-а Власотинце, чију делегацију су чинили

Томислав Митић, председник, Стојан Стаменковић, потпредседник, Часлав Стојановић и Влајко Јовановић, чланови Председништва. Делегацију Градског одбора СУБНОР-а Лесковац чинили су проф. др Живан Стојковић и Радисав Рајковић, члан Председништва Градског одбора Лесковац. Због ранијих проблема, када мати Лидија није дозвољавала да се приђе спомен обележју, Градски одбор је морао да се обрати патријарху Иринеју од кога је добијен писмени одговор да се могу несметано обавити планиране активности без обзира на њено противљење. Међутим, иако се то није очекивало, кад су делегације дошле у порту манастира, мати Лидија се, са још четири калуђерице, успротивила и није дозволила да се приступи споменику. Никакве молбе нису уродиле плодом, а уследиле су њене незамисливе увреде, клетве и погрдне речи.

Делегације су се вратиле необављеног посла. Зато је одлучено да се у вези са овим упути писмо патријарху Иринеју, владики нишком Јовану, председнику Скупштине града Живојину Стефановићу и средствима јавног информисања. Дружење је након тога организовано у просторијама Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, а домаћин је био Општински одбор СУБОР-а Власотинце.

Господину, Господину патријарху Иринеју, Београд,

Уз велико поштовање према Вама, и Вашем неспорном ауторитету и утицају на решавање судбине српског народа, коме је у ово време више него потребна слога и разумевање, на нашу велику жалост морамо Вас обавестити да су делегације Градског одбора СУБНОР-а Лесковац и Општинског одбора СУБНОР-а Власотинце, 20. септембра 2014. године, доживеле још једну велику неугодност, која се граничи са могућим разумевањем елементарне пристојности од мати Лидије у манастиру Св. Богородица код села Голема Њива у лесковачком крају. Кад је видела долазак делегација изашла је са штапом и четири искушенице или калуђерице, стала испред споменика и није дозволила да се положи цвеће на спомен обележје Бабичком партизанском одреду. Ни то што сте нам Ви лично, писмом од 3. новембра 2011. године дозволили да

несметано „чинимо оно што смо и раније чинили", односно да положимо цвеће и одамо пошту онима који су своје животе дали за слободу српског народа. Кад смо је подсетили да имамо Ваше одобрење одговорила је да то њу не интересује и да цвеће однесемо Вама и наставила да вређа православне свештенике које по њеним речима интересују само новац и бесна кола, као да су заборавили на православну веру. Делегацијама је упутила салву погрдних речи називајући њене чланове луциферима, ђаволима, убицама и упућивала такве клетве од којих се кожа језди. На нашу велику жалост то су исто понављале и две младе калуђерице. Када наше молбе нису успеле замолили смо је да нам бар омогући да уђемо у цркву манастира и запалимо свеће, али и то је, уз незамисливе увреде, одбила. Због таквог понашања били смо приморани да позовемо полицију, која је, нажалост, каснила и ми смо одлучили да се вратимо. Припремљено цвеће смо положили на споменик Кости Стаменковићу у центру Лесковца. Господине патријарху, ово није прва жалба на мати Лидију која, како сте у писму рекли „има неки свој типик који мало ко разуме". Тиме она уништава ауторитет Српске православне цркве. У име великог значаја Јашуњског манастира и угледа Цркве, крајње је време да промени место службовања или да оде у пензију. У прилог Вам шаљемо фотографију са овог немилог догађаја.

Градски одбор Лесковца укључивао се у решавању појединих питања у раду месних одбора. Тако је, 6. октобра 2014. године, на захтев Месног одбора Вучја дао сагласност да се спомен плоча, која се налазила на већ напуштеном Дому културе постави на зграду Дома здравља у селу Стројковцу.

Октобар је за историју Лесковца значајан по два важна датума: ослобођење у Првом светском рату, 7. октобра и ослобођење у Другом светском рату, 11. октобра. Овај други датум Лесковац је обележавао као дан града и цео месец је посвећен манифестација и културним збивањима. Градски одбор СУБНОР-а је са својим представницима био присутан на значајним акцијама, које су биле у вези са ослободилачким традицијама српског народа. Настављајући сарадњу са Савезом

потомака ратника Србије 1912-1920. године и Скупштином града делегација Градског одбора и чланови Организације присуствовали су свечаности која је одржана код Споменика палим за слободу Лесковца, 7. октобра 2014. године. У делегацији за полагање цвећа био је Хранислав Ракић, др Иван Бецић и Томислав Симоновић. Скупштина града је одлучила да ове године одржи свечану седницу поводом Дана града, 9. октобра, због заузетости градоначелника. Присуствовали су Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић.

Градски одбор СУБНОР-а је уложио значајан напор да организују ТРИБИНУ, 15. октобра 2014. године, поводом обележавања 70 година ослобођења Лесковца у Другом светском рату. Уз свесрдну помоћ Покрета социјалиста и Божидара Вучковића обезбеђен је плакат, затим позивнице, видео бим и глумци Народног позоришта Лесковац, као и велика сала Скупштине града. За трибину је направљен програм, обављен разговор са Републичким одбором СУБНОР-а Србије да говоре председник др Миодраг Зечевић и др Мирољуб Васић и о томе обавештена јавност. Нажалост, и поред нашег упорног инсистирања они су у задњем тренутку одбили да дођу у Лесковац иако је Скупштина града за њих обезбедила превоз колима. То је изазвало велико огорчење у Градском и Окружном одбору СУБНОР-а и у јавности. Очекивали смо да се бар огласе извињењем телефоном или писмом, али се и то није догодило.

То је оставило мучан утисак и сумњу да се намерно избегава југ Србије, што представља и озбиљнији проблем. Да су се извинили то би се могло саопштити на трибини, а не да се остави недоумица код присутних. Трибину је водио проф. др Живан Стојковић, који је отворио следећим речима:

Припала ми је изузетна част да најавим трибину којом наш град обележава 70 година ослобођења од фашистичког фанатичног освајача, од људи помраченог ума, који су човечанство запањили монструозним индустријским убијањем људи у крематоријумима и осиромашили га за педесет милона оних који су имали право на безбедан живот.

Задовољство ми је да поздравим доајена политичке сцене у Лесковцу председника Скупштине града Живојина Стефановића, председника Николу Илића и секретара мр Мирослава Здравковића Окружног одбора СУБНОР-а јабаланичког округа, представнике општинских одбора СУБНОР-а Лебана, Власотинца, Медвеђе и Бојника, председнике Окружног и Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, предесдника Удружења војних пензионера и других организација, а псебно наше драге ученике Основне школе „Коста Стаменковић“ и Гимназије, као и уважена средства јавног информисања.

Учеснике трибине је најпре поздравио Живојин Стефановића. Пре најаве следећег говорника проф. др Живан Стојковић је рекао:

Срећне су оне генерације људи које могу са поносом и достојанствено, са дивљењем и пштовањем да обележавају и славе јубилеје и округле годишњице ослободилачких узлета својих предака. Оних који су јој у наслеђе оставили највреднији дар СЛОБОДУ и изричит захтев да она мора бити поштована и цењена, чувана и негована, да буде звезда водиља за будућа покољења и опстајање и напредак људског рода. И зато су вредна сећања на речи Ивана Гундулића који поручује: „О лијепа, о драга, о слатка слободо, сва сребра, сва злата, сви људски животи не могу бити плата твојој чистој лепоти“. А српски народ је знао да докаже своју спремност на велике жртве, на борбу и погибију како би се одбранио од оних који би да поробе његову домовину, да је газе стопама насилника, да је избришу из историјсог сећања. А порука Васка Попе је јасна: „Љубиш ли стопама земљу, дођи путниче, газиш ли је врати се“. И ево данас, са овог важног места поручујемо да са видним узбуђењем обележавамо седамдесетиу годишњицу ослообођења нашег града од највећег зла у историји човечанства, од фашизма, односно од оних који су желели да је газе чизмама насилника и поробљивача. Чинимо то на скроман, али достојанствен начин, окупљањем и пригодним речима у згради Скупштине града, кија је и сама била сведок бурних догађаја из

своје даље и ближе прошлости, подсећањем на славне дане победе и пијететом према онима који су нам својим жртвама утрли пут седмодеценијске слободе. А присуство овом чину је и част и привилегија и саосећање и богатство, и порука за незаборав. По борбеним традицијама Лесковац је уписан златним словима у књигу историјске баштине, а овај месец је посебно значајан по томе што је, 7. октобра 1918. године, град био ослобођен од окупатора у Првом светском рату, 11. октобра 1944. године, од фашистичког окупатора у Другом светском рату и што је на данашњи дан рођен велики раднички трибун, борац у оба рата, народни херој Коста Стаменковић. Град је ослобођење од фашистичког окупатора доживео дубоко рањен жестоким бомбардовањем америчке авијације, 6. септембра 1944. године, само месец дана пре коначног ослобођења, током реализације савезничке операције „Ратвек“, којом је требало да се спречи повлачење немачке армије из Грчке према северу. Али то није спречило његове житеље да храбро приону обнови порушеног и да за кратко време, посебно после особођења, обезбеде нормално функционисање под руководством нових власти. Српски народ током целе ове године обележава велики јубилеј сто година од почетка Првог светског рата у коме је својом издржљивошћу и храброшћу обезебедио славно место у Европи, али истовремено и не заборавља округлу годишњицу, седамдесет година од ослобођења у Другом светском рату, што ће потврдити и сутрашња свечаност у Београду. Тако месец октобар остаје препознатљив по многим слављима широм Србије где је закоарачила слобода и кад је започела одсудна битка за коначно ослобађање земље.

Затим је својим саопштењем наступио је Хранислав Ракић:

Комунистичка партија Југославије у лесковачком крају је успела да уочи ратних година оствари велики утицај на раднике и сељаке, а посебно на средњошколску омладину и још тада су ти друштвени слојеви били спремни на велики хероизам и решеност за борбу. КПЈ је успела да васпита читаву плејаду

оданих и храбрих бораца и руководилаца, који су се у одлучујућим данима Народноослободилачког рата нашли у првим борбеним редовима (Коста Стаменковић, члан ОК КПЈ, Сима Погачаревић, секретар МК КПЈ Врање, Благоје Николић, учесник Октобарске револуције, Влада Ђорђевић, члан ОК КПЈ, Тома Костић, секретар МК КПЈ Лесковац, Станимир Вељковић Зеле, секретар ОК СКОЈ-а) и други. Од септембра 1940. године ОК КПЈ Лесковац је покривао територију лесковачког и врањског краја због чега је деловао у сложенијим условима на почетку окупације. Територија његовог деловања је подељена демаркационом линијом између Бугарске и Недићеве Србије.

Комунистичка партија Југославије наставила је са несмањеним интензитетом да омасовљава партијске и скојевске организације за наступајућу борбу против фашистичког окупатора, највећег зла у двадесетом веку. У непосредној близини Лесковца, 22. јуна 1941. године, одржано је окружно партијско саветовање и на њему је анализиран партијски рад у лесковачком ратном округу и одлучено да се прошири активност и усмери на успостављање сарадње са свима онима који су спремни за борбу против окупатора и његових сарадника. По повратку у Лесковац учесници саветовања сазнали су да је Немачка напала Совјетски савез.

Зато је одржан летећи састанак и одлучено да се чланови КПЈ и СКОЈА склоне, јер су оценили да ће доћи до хапшења, што се и обистинило у ноћи 22/23 јуна 1941. Ухапшено је 25 активиста, а међу њима само један је био члан КПЈ. Издвојена су петорица, који су у августу стрељани. После позива Политбироа ЦК КПЈ 4. јула на оружани устанак, два дана касније из Лесковца одлази права група на планину Кукавицу, а затим са територија лесковачке Мораве, Јабланице, Пусте реке, Поречја и других простора. На планини Кукавици, 10. августа 1941. године, формиран је Кукавички народноослободилачки партизански одред, који је убрзо створио пространу слободну територију. То је био кадровски одред , јер су из његовог састава ангажовани људи који су формирали Врањски, Бабички и Јабланички НОП одред. Услови у којима је

вођена Народно-ослободилачка борба на југу Србије били су врло тешки, јер преко овог подручја воде главне комуникације ка југу и истоку Ниш-Пирот-Софија, Ниш-Лексовац-Солун за Блиски исток. Стога је ово подручје у Хитлеровој стратегији имало велики значај, што је, поред осталог, утицало да непријатељ буде посебно обазрив на активност бораца Народноослободилачког покрета. После вишемесечних борби против окупатора Немаца, Бугара и њихових сарадника, љотићеваца, недићеваца, четника Косте Пећанца и других, непријатељ је успео да овлада слободним територијом. Народ југа Србије није се мирио са постојећим стањем. Оружана борба је настављена у лето 1942. године. Реорганизовани су партизански одреди Кукавички (од 1 маја Лесковачки) Јабланачко-пасјачки, Бабички, Врањски. Паљене су општинске архиве, разоружавани квислинзи, забрањиван рад окупаторских општинских управа, онемогућавана предаја намирница окупатору и ствара се просторна слободна територија. Због наглог распламсавања НОР-а на југу Србије окупатор организује Аћимовићеву офанзиву, а потом подухват под називом „Рудолф" са циљем да уништи НОП на југу Србије. Међутим, иако је ангажовао преко 14.000 квислиншких и бугарских војника у томе није успео. Месец дана трајала је офанзива уз детаљно претресање терена. Одреди су се извукли без губитака.

Почетком 1943. године на југ Србије долази Светозар Вукмановић Темпо, члан Врховног штаба НОВЈ и Политбироа ОК КПЈ, који одржава војна и политичка саветовања, реорганизује партизанске снаге и од постојећих одреда формира Први и Други јужноморавски НОП одред. Први јужноморавски одред оперисао је од Кукавице до Јастребца, а други од Козјака до Бабичке горе и стварали су слободну територију. О партизанским одредима на југу Србије у време саветовања Темпо је изјавио: „Стекао сам тада утисак да су то борци равни борцима из пролетерских бригада". У току лета 1943. године формирају се ударни батаљони, а у јесен Прва и Друга јужноморавска бригада као део НОВЈ. Распламсавањем Народноослободилачке борбе у овом делу Србије и

успостављањем широке мреже сеоских и општинских одбора створени су услови за формирање виших органа власти, тако да је, септембра 1943. године, формиран први срески НОО за Пусту реку и Јабланицу, потом Срески НОО Лесковац и Срески одбор Власотинце. Истовремено су створени услови за ширење слободне територије и стабилно функционисање НОО, што је омогућило да се, новембра 1943. године, формира Окружни НОО за Лесковац и Топлицу и Команда подручја са командама места.

На слободној територији на југу Србије организовани су партијски курсеви на којима се говорило о политичкој ситуацији и методама окупљања људи за партизанске одреде и ангажовање у друштвено политичким организацијама и органима власти. Измењена војно-политичка ситуација на фронтовима у 1944. години довела је до великог прилива нових бораца у јединице НОВЈ. У току 1944. године формирано је више бригада, осам дивизија и два корпуса XIII и XIV НОВЈ, у југоисточној Србији. Тиме су створени услови да у лесковачки крај дође, Главни штаб НОВЈ са Кочом Поповићем на челу, ОК СКОЈ-а, ПК КПЈ за Србију и други и да са ове територије руководе завршним операцијама за ослобођење Србије. По процени Команде Српске државне страже 1944. године, лесковачки округ је био најугроженији у Србији од партизана.

Почетком 1944. године извршен је упад у окружну болницу, а почетком јуна 1944. године партизани су напали лесковачки аеродром. Запаљена је већа количина бензина и уништена три авиона, два хангара и магацин са муницијом. Тај напад је коначно уверио Лесковчане да окупацијске власти нису биле у стању да заштите град. То је било потврђено и кад су партизани напали на железничку станицу, зграду електричне централе, Команду српске државне страже и друга надлештва. Оштећене су експлозивом железничка станица, зграда електричне централе и спаљено неколико вагона. За окупаторе Лесковац је имао стратешки значај. Због пута према северу, организовали су унутрашњу и спољну одбрану града.

Унутрашњу су чинили Немци са осамсто војника и неколико тенкова, један пук Српског добровољачког корпуса,

око 400 припадника Градске полиције и 120 Шиптара, припадника СС јединица. У самом граду било је више бункера и утврђених зграда са митраљеским гнездима. За спољну одбрану ископани су ровови у којима су били припадници Српске државне страже, четници Драже Михаиловића и добровољци. Током септембра и почетком октобра 1944. године јединице НОВЈ стално су нападале са циљем да заузму Лесковац. Град су савезници бомбардовали 6. септембра 1944. године када је претрпео велике материјалне и људске губитке. Након бомбардовања ситуација у граду била је тешка. Окупацијске власти су биле немоћне да заведу ред. Велики број становника је напустио град, а више стотина грађана је ступило у НОВЈ.

Користећи несређено стање у граду, борци 24. дивизије НОВЈ покушавали су у ноћи 10/11. септембра да заузму град, али нису успели, јер су Немци добили појачање из Ниша. Борци 11. бригаде успели су да дођу до првих градских кућа, али на појаву десетак немачких тенкова морали су да се повуку. Желећи да задрже Лесковац, Немци су стално појачавали одбрану, рачунајући и на ангажовање Српске државне страже, Српског добровољачког корпуса и четника Драже Михаиловића. Међутим, ситуација се за њих погоршавала сталним прелажењем четника и припадника других квислиншких формација партизанима или напуштањем положаја. Борци НОВЈ нису одустајали од намере да уђу у Лесковац. Тако су две бригаде 24. српске дивизије, 19/20. септембра напале спољну одбрану града на Хисару, затим према Доњој Јајни и на путу према Рудару. Било је десетак тешких и исто толико лаких топова и бацача и неколико тенкова. Непријатељске јединице су биле смештене у Првостепеном суду, Градској економији, Дому народног здравља и неким другим зградама. Извршавајући наредбу Главног штаба НОВЈ Србије и Штаба 13. корпуса о пресецању пута немачкој групи армије „Е" из Грчке, 47. српска дивизија добила је задатак да нападне Лесковац и да не дозволи извлачење Немаца и њихових сарадника према Нишу, што је са успехом остварила. Јединице 22. српске дивизије успеле су да 10. октобра 1944. године ослободе Власотинце, а немачке снаге су

се повукле према Лесковцу. У ноћи 10/11 октобра између немачких снага и припадника НОВЈ дошло је до сукоба из свих оруђа. Јединице НОВЈ су настојале да узнемиравају Немце и њихове сараднике, док су Немци појачаном ватром покушавали да створе могућности да се повуку из Лесковца према Нишу.

У затишју ватре Немци су то искористили и несметано се повукли према Нишу тако да су борци 15. бригаде НОВЈ у јутарњим часовима ушли у град без борбе. Лесковац је ослобођен 11..октобра 1944. године. Изненађење код грађана било је велико. Уместо Немаца и њихових сарадника, на улицама су видели борце 15. српске бригаде па су их одушевљено поздрављали. Сутрадан су борци бригаде прошли улицама Лесковца, бурно поздрављени, да би већ 13. октобра 1944. године кренули према северу, ка Нишу, док је у Лесковцу остала 28. бригада 47. дивизије. После ослобођења Лесковца формиран је Одсек за обнову порушеног града и мобилизацију „Све за фронт-све за победу.

У наставку проф. др Живан Стојковић је рекао:

А док је рат на територији Југославије и у осталом делу света још трајао живот у одслобођеном Лесковцу увелико се нормализовао. Један од најтежих ратова у историји човечанства завршен је почетком септембра 1945. године. И док је трајала битка за међународно признање новостворене Федеративне Југославије, Лесковац се припремао да, 11.октобра 1945. године, прослави прву годишњицу од ослобођења. Све је било у знаку славља. Град је био окићен заставама, а план доласка на место славља био је припремљен на време.У јутарњим часовима тог сунчаног дана, 11. октобра 1945. године, улице су оживеле, колоне пионира, омладинаца, средњошколаца, радника с транспарентима и Титовом и Стаљиновом сликом и букетима цвећа, уз песму и пароле кретале су се према простору испред гостионице „Златан праг“ у центру града. За свечаност је била постављена и трибина украшена ћилимовима, зеленилом и цвећем и великим портретом маршала Јосипа Броза Тита, који је насликао Бранко Дочић. Поред осатлих чула се је из масе света и парола

Република, што је било у вези са предстојећим гласањем о облику уређења будуће државе. Збор је отворио председник Градског народноослободилачког одбора Јован Дискић, а затим су говорили министар унутрашњих послова Србије Мома Марковић, секретар Народне скупштине Србије Риста Антуновић Баја, пуковник Радомир Петровић и најзад судија

Врховног суда Србије и посланички кандидат Светозар Крстић. Након тога уследило је народно весеље, а увече је у Дому културе одржана свечана академија са одговарајућим програмом, а у Окружном Народном позоришту изведена је једночинка „Мајка“. На гласању, 11. новембра 1945. године, народ се одлучио за републику и почела је да живи Федеративна Народна Република Југославија. А Мирослав Антић поручује: „Република то је осмех на лицу, небо у оку, сан у души.“ Својом херојском борбом у Другом светском рату на страни антифашистичких земаља српски народ је још једном доказао да зна прави пут. Зато никакви данашњи покушаји да се умањи значај доприноса оних снага које су водиле Народноослободилачки рат не могу успети. Суд историје је неумитан и никада се, бар код српског народа, издаја и сарадња са непријатељем не могу изједначити са борбом за слободу.

Евидентни покушаји да се обезвреди партизански покрет и да се што мање говори о великим тековинама НОР-а последица су велике историјске турбуленције, јер се први пут догађа да се један друштвени поредак замењује другим, односно да се враћа стари друштвени поредак капитализам, не борбом или револуцијом, већ такозваном транзицијом, која зна и за најгрубље методе уништавања свега онога што је раније стечено. При том се народ није изјаснио за те промене.

Исправност таквог начина промена процениће историја и никаква силом наметнута тумачења не млогу имати праву валоризацију, јер како славни Гете поручује: „Слободни сте само, ако вам је савест чиста.

На крају је говорио др Иван Бецић, а затим су у програму учествовали глумци Народог позоришта у Лесковцу Немања Живковић и Филип Радивојевић. Иако је сваке године

традиционално обележаван 5. новембар у селу Тулову, нажалост, ове године је то изостало без обзира што је програмирано.

Тешкоћа је настала у вези обезбеђивања возила и не успостављања контакта са Основном школом у Великој Грабовници. Међутим, следећи опредељење Градског одбора Савеза бораца да се обележавају и важни датуми из послератног развоја земље, као тековине НОП-а обележен је један од најважнијих Дан Републике 29. новембар, утолико пре што је нова такозвана демократска власт укинула овај датум као државни празник иако је садашња држава република. У просторијама Градског одбора одржан је скуп који је био посвећен овом празнику о чијем значењу је говорио професор Хранислав Ракић. Своја мишљења о најновијим кретањима на политичкој сцени у свету изнело је и неколико учесника скупа.

Поводом чланка ПОБЕДЕ И ПОРАЗИ аутора Радоша Бајића, филмског глумца редитеља и сценаристе упућен је, почетком децембра 2014. године, одговор „Политици“ за рубрику Међу нама:

Поштовани господине Бајићу,

Могло би се рећи да Вас посебно уважавамо када одлучујемо да реагујемо на Ваше повремено појављивање у овој рубрици. Ако Вам то годи нека буде тако. Међутим, наш пријатељски савет Вам је да престанете да се бавите оним што не познајете, утолико пре што од велике острашћености нисте ни свесни колико себи, као врсном глумцу и редитељу, па и својој породици, наносите штету. Драги наш Радоше, одкуд Вам најпре право да са толико небулозног проматрања наше новије историјске прошлости скачете у амбис тешке компромитације и, наравно, губљења достојанства. Овакав чланак не би приушшио ни Ваш десети асистент. Па, престаните већ једном, латите се само свога посла, а ми ћемо да Вам аплаудирамо кад одлично глумите, јер ту сте талентовани. Престаните да држите придике историчарима, а овом приликом сте се дрзнули да прозивате и Српску академију наука, па чак и председника државе и премијера. А кад дођемо до краја чланка онда видимо да сте огорчени што

Вам је нови пројекат одбијен, а истовремено жалите за народним парама које су „улудо“ потрошене при обележавању седамдесет година од ослобођења од фашизма. Најблаже речено, доста је више ако уопште имало цените самога себе. И поред свега тога ипак нам дугујете објашњење које су се то патриоте у земљи Србији, сем партизана, бориле против фашистичког окупатора и фашизма као идеологије.

За децембар 2014. године у потпуности је остварен програм рада. Најпре је 3. децембра 2014. године положено цвеће на спомен обележје погинулим партизанима у центру града. Делегацију су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и мр Мирослав Здравковић. У договору са Месним одбором СУБНОР-а Вучје организовано је обележавање 10. децембра, дана погибије Марка Црног у Барју. Делегације су положиле цвеће на спомен обележје. Делегацију Лесковца чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић.

Након тога одржан је састанак у Вучју у вези са стањем у Месном одбору и својином над просторијама, као и конституисањем новог руководства после смрти Станише Стојановића. И ове године обележен је 11. децембар, дан масовног стрељања грађана Лесковца у Гавриној (Араповој) долини крај споменика. Главни организатор овог скупа нили су Роми, мада је стални истицан предлог Савеза бораца да то буде град због изузетног значаја овог догађаја. Делегацију Градског одбора су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Боривоје Ђокић. На скупу Рома у Скупштини града поводом овог догађаја, 16. децембра поред осталих говорио је и Хранислав Ракић, а у дискусији је учествовао и проф. др Живан Стојковић.

Пред крај 2014. године, 17. децембра на седници Градског одбора Лесковац разматрана је информација о реализацији програма рада за 2014. годину, усвојен програм рада за 2015. годину и формирана Комисија за попис. Обележен је и Дан Југословенске народне армије, 22. децембар у просторији Градског одбора, уз разговор о значају тога дана и уз заједничко дружење. Два дана касније, 24. децембра 2014. године одржана је четврта седница Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког

округа, на којој се расправљало о припремама за одржавање годишње скупштине СУБНОР-а јабланичког округа и о потреби одржавања избора у Општинској организацији Савеза бораца у Црној Трави. У дискусији су учествовали Томислав Митић, Никола Илић, Хранислав Ракић, Чедомир Цветковић, Милисав Милетић, Жика Јовановић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић.

СЕДАМДЕСЕТ ГОДИНА СЛОБОДЕ

У складу са опредељењем Градског одбора СУБНОР-а да се програмом рада предвиди и обележавање значајних датума и догађаја из периода социјалистичког развоја земље, 5. јануара 2015. године организован је разговор у просторији Покрета социјалиста у Лесковцу о обележавању дана радних бригада 1. априла. Носилац организације би био Покрет социјалиста, а тим поводом договорено је да се приреди изложба о омладинским радним акцијама. Састанком је председавао Божидар Вучковић, председник Покрета социјалиста, а присуствовали су Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Средином јануара 2015. године у Окружном и Градском одбору СУБНОР-а разматран је нацрт Закона о спомен обележјима у Србији и у вези са тим послате су одређене сугестије и предлози Републичком одбору СУБНОР-а Србије.

Предложено је да се у глави II назив Савет преформулише у Савет за неговање традиција одбрамбених и ослободилачких ратова Србије, у члану 4 број чланова Савета треба проширити на 11, тако да би сва три репрезентативна борачка удружења могла имати по једног члана (СУБНОР, Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године и борци 1990-1999. године). У вези са формулацијом у чл. 21 предлажено је да се подзаконским актима прецизније одреди који надлежни орган утврђује релевантне историјске и стварне догађаје и њихову валоризацију,затим, које су тековине ослободилачких ратова Србије. У чл. 25, алинеја 2 није било прецизирано на која се спомен обележја то односи, односно да ли ће се то моћи да примени и на већ подигнута спомен обележја, која нису у складу са чланом 21. И најзад, дата је генерална примедба. Имајући у обзир да локалне самоуправе годинама не издвајају средства за одржавање споменика и спомен обележја Закон мора прецизно да обавеже локалну самоуправу који проценат из буџета да издваја за одржавање постојећих спомен обележја и подизање нових. Градски и Окружни одбор СУБНОР-а поводом смрти

проф. др Миодрага Зечевића, председника Републичког одбора СУБНОР-а упутили су телеграм саучешћа, 3. фебруара 2015. године.

Делегација Градског одбора СУБНОР-а (Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић) положила је цвеће на Споменик у Биљаници, 4. фебруара 2015. године.

После дужег периода представници Савеза бораца позвани су на изборну конференцију Социјалистичке партије Србије у Лесковцу, 10. фебруара 2015. године, као гости (Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић).

У наставку припрема за организовање изложбе о омладинским радним бригадама, 11. фебруара 2015. године, одржан је састанак Организационог одбора у просторији Покрета социјалиста, коме је, као представник СУБНОР-а, присуствовао мр Мирослав Здравковић.

Поводом смрти дугогодишњег председника Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, носиоца Партизанске споменице 1941. године, Војислава Грујића, договорено је да на сахрани присуствује делегација, коју су чинили Никола Илић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић, а да говори мр Мирослав Здравковић.

Заједничка делегација Окружног и Градског одбора СУБНОР-а (Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић и Вукашин Стаменковић) присуствовала је свечаности 17. фебруара 1917. године у Бојнику. На свечаности поводом обележавања дана стрељања мештана села Белановца, 18. фебруара 1918. године, присуствовала је делегација, коју су чинили Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић и Вукашин Стаменковић.

Настављајући сарадњу са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године представници Градског одбора СУБНОР-а су присуствовали свечаности поводом обележавања 98 година Топличког устанка 1917. године. На споменик

стрељанима 1917. године цвеће је положио са заједничком делегацијом Хранислав Ракић. Крај споменика је говорио члан Градског већа Божидар Вучковић, а о самом догађају професор историје Божидар Стаменковић. Делегација је положила цвеће и на спомен плочу Ђорђу Цекићу Лешњаку, која се налази на кући у којој је он живо у Лесковцу.

У настојању да на било који начин допринесе очувању споменика и спомен обележја из периода НОР-а и споменика културе, Градски одбор Савеза бораца се, 16. марта 2015. године, писмом обратио Народном музеју у Лесковцу:

Господине директоре,

По законској регулативи бригу о споменицима и спомен обележјима има Скупштина града Лесковац. СУБНОР не добија никаква средства за одржавање споменка и спомен обележја из периода НОР-а, као ни средства за редовну делатност Зато нисмо у могућности да интервенишемо при оштећењу било ког обележја. Наша намера није да се мешамо у делатност Народног музеја, али би могли да предузмете одговарајуће мере за заштиту куће Косте Стаменковића, јер је кров доста оштећен, а такође и да се пронађе кривац који је украо биста Косте из дворишта куће.

Заједничка делегација Градског и Окружног одбора, 18. марта 2015. године обележила је годишњицу рођења Благоја Ристића-Радета Металца у Техничкој школи „Раде Металац“ у Лесковцу, полагањем цвећа на његову биста испред школе. У делегацији су били Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, Златомор Пешић и Боривоје Ђокић.

У организацији Општинског одбора Савеза бораца Лебана, обележена је и годишњица смрти народног хероја Косте Стаменковића у Шилову, 26. марта 2015. године. У делегацији, која је положила цвеће на Споменик били су мр Мирослав Здравковић, Живојин Тасић и Чедомор Цветковић.

Окружни и Градски одбор СУБНОР-а редовно су пратили актуелне политичке догађаје и оглашавали су се поводом појединих екстремних иступања и покушаја ревизије

историје. Једно од таквих реаговања је и писмо упућено Ивици Дачићу следеће садржине:

Мало је рећи да нам је посебна част да Вам се обратимо после изузетног, отвореног и енергичног наступа у емисији Упитник на РТС-У у вези односа четника и партизана и тврдње да су у Србији постојала два антифашистичка покрета 1941 - 1945. године. Крајње је време да се заустави незамислива еуфорија у Србији за ревизију историје, која не може да служи на част нашој држави. Једина смо земља у Европи која је законом изједначила квислинге и припаднике Народноослободилачке војске Југославије, без обзира на неспорне историјске чињенице. У великом заносу и са незамисливим тврдњама припадници четника Драже Михаиловића и њихови следбеници желе да на дрзак начин сперу срамоту издаје свога народа и сарадњу са фашистичким окупатором наше земље. Ако је њихов командант био, како кажу херој и први герилац који је водио борбу против окупатора зашто га је његов врховни командант сменио са дужности министра војске и начелника Врховне команде такозване Југословенске војске у отаџбини и наредио припадницима четничких јединица да приђу партизанима. Иступили сте аргументовано, отворено, јасно и реално и саопштили оно што мора да се зна у име правде и историјског сећања, у име достојанства Србије и њених борбених традиција. Отворено сте им рекли да желе да се прикопчају уз победнике и да лажима обезбеде незаслужено место у историји нашег народа.

И на крају, не може да се судском одлуком ревидира историја.

Уз велико залагање и изузетну упорност, 1. априла 2015. године, отворена је изложба о радним акцијама у Народном музеју Лесковац. После поздравне речи директора Народног музеја о изложби и радним акцијама говорио је Божидар Вучковић, председник Покрета социјалиста за Лесковац и члан Градског већа Лесковца. Изложби је присуствовао велики број грађана и учесника радних акција.

Носилац обележавања 12. априла, дана бомбардовања воза у Грделичкој клисури 1999. године била је Скупштина града Лесковца. Како се тај дан ове године поклопио са даном Ускрса, одлучено је да се обележавање обави 11. априла.

Обезбеђен је аутобус од стране Скупштине града. Најпре су делегације положиле цвеће на спомен обележје крај аутопута. Делегацију која је положила цвеће чинили су Златомир Пешић, Данијела Стошићи проф. др Драгомир Радовановић. На месту злочина, уз велики број присутних комеморативна свечаност је почела у 12 часова. Говорили су градоначелник Лесковца др Горан Цветановић и директор Железница Србије. Након тога бројне делегације су положиле цвеће на спомен обележје.

Делегацију СУБНОР-а чинили су Никола Илић, Данијела Стошић и проф. др Живан Стојковић.

Средином априла 2015. године Републички одбор Савеза бораца Србије доставио је Одлуку о признањима СУБНОР-а Србије. Признања су установљена одлуком Скупштине, 14. децембра 2011. године, а допуњена на седници Председништва 28. јануара 2015. године. Установљена су следећа признања: Медаља борца, Плакета, Повеља „Велико хвала“ и Захвалница. Она се могу дати државним органима, установама, организацијама и удружењима, као и појединцима за допринос и резултате у остваривању циљева и задатака СУБНОР-а, који се посебно односе на очување историјских вредности НОБ 1941-1945. године и њених тековина и истине о НОР-у као антифашистичком рату, неговање, развијање и осавремењавање традиција свих ослободилачких ратова, допринос за очување и унапређивање социјалне сигурности и материјалног положаја бораца, ратних војних инвалида и породица погинулих и умрлих бораца (здравствена и социјална заштита, материјално обезбеђење, стамбена питања и др.), сарадња са другим патриотским организацијама и удружењима ради остваривања заједничких циљева, сарадња са борачким антифашистичким удружењима других држава и међународним борачким организацијама и донаторима борачких организација ради унапређења њиховог рада.

Седница скупштине Савеза бораца Лесковца, одржана је 21. априла 2015. године, којој су присуствовали Никола Илић, председник, мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУББНОР-а јабланичког округа и Живојин Тасић, председник Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и председник Покрета социјалиста Лесковца и члан Градског већа Божидар Вучковић.

Разматрани су извештаји о раду, извештај о материјално-финансијском пословању и предлог плана рада за 2015. годину.

У дискусији је Драгослав Тошић указао на проблем заштите спомен плоча, које се, углавном, налазе на објектима који су врло лошем стању, па је потребно да буду пребачене на друге објекте у близини. Боривоје Ђокић је ово подржао и предложио да се то ради у сарадњи са Месном заједницом.

Божидар Вучковић је говорио о припремама за обележавање Првог маја у Спомен парку у Лесковцу са одговарајућим програмом. Интересантно је да је заједничка организација понуђена Самосталном синдикату Лесковца, али су они поставили услов да на манифестацији нема страначких обележја, што није прихваћено па је Покрет социјалиста одлучио да то организује уз подршку Савеза бораца. Проф. др Живан Стојковић је указао на потребу да се убудуће много више пажње посвети обележавању 18. фебруара у Белановцу уз пуно ангажовање локалне самоуправе. Говорио је и о припреми одласка у Прелово код Вишеграда, где је Споменик посвећен палим борцима Прве јужноморавске бригаде, што се уклапа у обележавање 70 година од ослобођења од фашизма. Изнео је детаљно цео програм дводневног боравка, који може бити остварен само ако помогне Скупштина града и Удружење пензионера Лесковац. Подржавајући извештаје Стојан Стојановић је предложио да се књига Николе Илића „Одметници на југу Србије 1945-1953. године“ пошаље Републичком одбору као добра илустрација са каквим се све тешкоћама суочавала нова власт после ослобођења. Никола Илић је говорио о сарадњи Окружног и Градског одбора која увек даје добре резултате. На крају су извештаји и програм рада усвојени једногласно. У

намери да се са што више акција обележи седамдесет година од ослобођења земље у Другом светском рату, Градски одбор је упутио писмо председнику Удружења пензионера Лесковац:

Господине председниче,

Уз срдачне честитке на Вашем поновном избору за председника тако угледног Удружења и жељом да наставите са успешним радом и у наредном периоду, обраћамо Вам се са предлогом да заједнички организујемо посету спомен обележју погинулим борцима Прве јужноморавске бригаде у Прелову код Вишеграда. Тиме би дали допринос обележавању 70 година од ослобођења наше земље од фашистичког окупатора. За то би требало обезбедити аутобус самостално или преко неке туристичке организације. Учесници би били чланови Удружења пензионера, Градског одбора СУБНОР-а и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године. Уколико би Ви обезбедили део трошкова за превоз аутобусом учесници би сами сносили трошкове смештаја и исхране. Акција би трајала два дана и била би посећена следећа одредишта: Кадињача код Ужица, Дрвенград на Мокрој Гори, Шарганска осмица, Вишеград, Каменград, Прелово и Сарајево. Потребно је обезбедити једно ноћење у Сарајеву и локалног водича. За остале локације сами ћемо се припремити за излагања. У прилогу Вам достављамо детаљну маршруту.

Нажалост, иако је ово Удружење располагало сопственим средствима није прихватило овај предлог. Зато су се Градски одбор Савеза бораца и Градски одбор Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, 24. априла 2015. године, писмом обратили Градском већу Лесковца:

Ове године навршило се 70 година од ослобођења наше земље од фашистичког окупатора. Ова значајна годишњица биће обележавана током целе године различитим програмима.

Поред осталога Градски одбор СУБНОР-а у сарадњи са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године планира посету спомен обележју погинулим борцима Прве јужноморавске бригаде у Прелову код Вишеграда, крајем маја у трајању од два дана. Поред Вишеграда планирана је и посета

Сарајеву уз обилазак и моста Гаврила Принципа. Молимо вас да нам обезбедите један мини аутобус или комби са двадесетак седишта за бесплатан превоз учесника, који би сами сносили остале трошкове, смештај у хотелу у Сарајеву и исхрану. Истовремено молимо да нас ваш представник прими ма договор о организовању ове акције.

И овај покушај није наишао на разумевање тако да ова замисао није могла да буде остварена.

Председник Окружног одбора Никола Илић, секретар Градског одбора Златомир Пешић и председник Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године Живојин Тасић, 23. априла 2015. године, присуствовали су обележавању Дана Војске Србије у касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Лескову.

И поред тога што Градски одбор СУБНОР-а стално упозорава да се Дану победе, 9. маја мора да посвети већа пажња, која подразумева и веће ангажовање Скупштине града, што би значило и окупљање омладине и одговарајући програм у Спомен парку, то се није догодило. Чак и у овој години, која је округла годишњица победе над фашизмом-седамдесетогодишњица. Простор Спомен парка било је традиционално место окупљања лесковачког радништва и омладине за време одређених празника. Скупштина града и протокол градоначелника организатори су окупљања у Спомен парку на Дан победе, у сарадњи са Градским одбором СУБНОР-а Лесковац. У име Скупштине града присутнима се обратио ново изабрани председник Скупштине града Душан Цветковић Лешњак.

Делегацију Градског одбора, која је положила цвеће на Споменик, чинили су Никола Илић, Винка Петрушић и Живојин Тасић, председник Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године.

У Градском одбору Савеза бораца Лесковац, 14. маја 2015. године, прочитана је Изјава за јавност добијена од Републичког одбора Сазе бораца и у поптпуности одобрена.

ИЗЈАВА ЗА ЈАВНОСТ

Савез удружења бораца НОР-а 1941-1945. и 1992- 1999. године Србије са запрепашћењем је примио изрицање пресуде по којој је Виши суд у Београду ослободио кривице и рехабилитовао без призива Дражу Михаиловића, команданта четника током Другог светског рата. Потезом судског пера драстично је прекројена истина и, у исто време, избрисан историјски непорецив допринос Србије у сламању фашизма и ненадмашна победа антихитлеровске коалиције, чији су достојан саборац биле јединице народне партизанске војске.

Рехабилитација челника групације, која је од 1941. године избегавајући борбу и сарађујући са окупаторском солдатеском, палила читава села, силовала, пљачкала, камом убијала чак и дечицу у колевци, као казнена експедиција прокрстарила у мучком походу многе крајеве негдашње заједничке државе, представља и нову одмазду над стотинама хиљада жртава и њихових потомака.

Рехабилитација је посипање соли на увек свежу рану, прст у око садашњим суседима, али и читавом антифашистичком свету, који са поштовањем гледа на наш народ и непорециво славно место искључиво партизанских бораца у историји човечанства. Зар сада, после седам деценија, може некакав папир да потре доказану истину, оправда бег под туђим заставама, пред Црвеном армијом и Народнослободилачком војском, на крају четворогодишњег рата. Где је тај Дража са својом камарилом био на крају победоносног пута ослободилаца, зашто га се одрекла јавно избегличка Влада и Петар II из Лондона и наредио да се прикључи партизанима, због чега су се и Енглези, Американци и Французи и Руси са тим здушно сагласили.Пада ли неком у свету и помисао да рехабилитује колаборанте, да ли то чине Французи са маршалом Петном, Норвежани са премијером Квислингом и многи други Хоће ли овим отужним српским путем туге и несхватљивог опроста кренути чланство Европске уније, чијим редовима стремимо и знамо да је у Другом

светском рату имало издашних колабораната. Чак и тамо где, баш у ово садашње време, ничу следбеници нацистичког фирера. Опасан, несхватљив преседан прави се у овој нама јединој отаџбини. Сеје се без разлога и потребе семе раздора и указује слободарској међународној заједници да је Балкан подручје у којем се, по нечијој вољи и налогу, без доказа, могу прекрајати историја и истина. А последице су несагледиве. СУБНОР Србије са преко 100.000 агилних чланова и угледним учешћем у међународним ветеранским организацијама, веома је забринут због настале ситуације. Али и чврсто верује да је рехабилитација без основа, правно не утемељена, чак нетачна (као, на пример, да осуђени није имао право на жалбу) и због тога неодржива. У интересу народа Србије и стеченог угледа у сламању фашизма у Европи, посебно у години седме деценије победе.

Окружни одбор јабланичког округа и и Градски одбор Савеза бораца Лесковца, тим поводом упутили су:

ОТВОРЕНО ПИСМО ЈАВНОСТИ

У новијој историји српског народа није се догодио већи скандал, који ће нанети огромну штету не само садашњим, већ и будућим генерацијама народа који је могао да се поноси својом улогом у ослободилачким и одбрамбеним ратовима за очување достојанства људског рода. То је бескрупулозно политиканство које не може да служи на част свим генерацијама српског народа које су са поносом увек биле на правој страни у светским токовима. Потпуно је јасно да то ни у ком случају не може да буде рехабилитација четничког команданта, који је без и трунке гриже савести био на страни фашистичког окупатора и борио се против сопственог народа, који се определио за ликвидирање таквог зла и стицање слободе. Нанета је и непроцењива штета прогресивним снагама у Србији за даље неговање добросуседских односа са народима који су, такође, били на правој страни у Другом светском рату. Истовремено у вези са тим наставиће се и даље деобе у српском народу. Оваква

невиђена еуфорија и слављење Михаиловића биће даље велика срамота за српски народ, а потпуно је јасно да само историјска наука, на основу релевантних историјских извора, може да одреди право место сваког актера историјских збивања.

Трећа седница СУБНОР-а јабланичког округа одржана је 13. маја 2015. године, на којој је разматран и усвојен извештај о једногодишњем раду у 2014. години, односно од априла 2014. до априла 2015. године. Извештај је поднео мр Мирослав Здравковић. Извештај о обележавању значајних догађаја из историје српског народа поднео је потпредседник Окружног одбора проф. др Живан Стојковић. О дописима из Републичког одбора СУБНОР-а Србије говорио је председник Никола Илић.

У дискусији су учествовали Бошко Миљковић, Веселин Станојевић, Томислав Митић, Жика Јовановић, Хранислав Ракић, Ђорђе Ђокић, Стојан Марковић и проф. др Живан Стојковић. Одмах након скупштине одржана је и седница Окружног одбора на којој су конкретизовани задаци и појединачна задужења чланова.

Као и претходне године, када је Градски одбор организовао обележавање 70 година ослобођења Лесковца у Другом светском рату, тако је и ове године посветио значајну пажњу обележавању седамдесетогодишице ослобођења земље од фашистиче окупације. ТРИБИНА на тему „ИЗАЗОВИ ИСТОРИЈЕ“ одржана је на Дан младости, 25. маја 2015. године у сали Скупштине града, која је била испуњена посетиоцима.

Важно је истаћи да су присуствовали и млади људи, ученици Гимназије у Лесковцу. Трибином је руководио Никола Илић, председник Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, а присутне је у име Скупштине града поздравио Душан Цветковић Лешњак. Говорили су Хранислав Ракић на тему „Завршне операције за ослобођење земље", др Иван Бецић „Борба за међународно признање НОП-а“ и мр Мирослав Здравковић „Геополитичка кретања и апсурди историје коју нам други пишу". Ова годишњица је искоришћена да се уруче Медаље борца које је доделио Републички одбор СУБНОР-а Србије и захвалнице Градског одбора Лесковац истакнутим

појединцима за допринос остваривању циљева и задатака Савеза бораца Народноослободилачког рата на неговању традиција и очувању тековина Народноослободилачког рата.

Поздравна реч Душана Цветковића Лешњака, председника Скупштине града Лесковца

Поштовани пријатељи поштоваоци истине о борби против фашизма. Дозволите ми да Вас поздравим у име Скупштине града и да пожелим да данашњи скуп посвећен 70-то годишњици борбе против фашизма и победе Народноослободилачке војске Југославије, под командом Друга Тита и коначном ослобођењу наше земље још једном као и прошле године покаже истину о правој и јединој борби против фашизма.

Овај скуп данас, на Титов рођендан, на некада Дан младости, има утолико већи значај јер је ових дана и недеља почело невероватно и неразумно прекрајање историје Другог светског рата на нашим просторима. Одлуком да се после деветогодишњег процеса и многобројних полемика у српској јавности рехабилитује четнички командант Дражa Михаиловић Виши суд у Београду преузео је на себе одговорност не само за ревизију Другог светског рата већ и за понижавање историје. Овом срамном пресудом укинута је, чини се, могућност да завршну реч одрже историчари и правници, али не и историчари пропагандисти и правници идеолози. Да се само чини да ће ова пресуда променити ток историје, доказ је и овај скуп на коме ће прави историчари још једном проговорити на прави начин о 70-то годишњици ослобођења. Поштовани пријатељи морам да вам кажем и свој лични однос према рехабилитацији Драже Михаиловића. Као човек истине због тог чина уједно завидим Словенцима који су 2011. године на кованицу од два евра поставили лик Франца Станета Розмана прослављеног партизанског команданта. Срећно и успешно!

Саопштење Хранислава Ракића, професора и председника Градског одбора СУБНОР-а Лесковац

ЈУГОИСТОЧНА СРБИЈА У НОР-у 1941-1945. ГОДИНЕ

Југоисточна Србија, после априлског рата, била је подељена између Немачке и Бугарске. Под бугарском окупацијом се нашла територија врањског округа, део власотиначког среза, пиротски округ и један део североисточно од Зајечара, а остали делови налазили су се под немачком окупацијом. Бугарске фашистичке јединице одмах после окупације обезбеђивале су железничку пругу Ниш-Бела Паланка-Пирот и Ниш-Лесковац, верно служећи немачком фашизму, борећи се против свих видова саботаже на територији овог дела Србије. Поред војних јединица, они су разместили Други моторизовани пук у Белој Паланци , Нишу и Лесковцу, да би почетком 1942. довели и Први окупациони корпус за борбу против Народно-ослободилачког покрета у Србији. На анектираној територији су успоставили бугарску власт, вршећи денационализацију над српским живљем, мењајући имена и презимена, рушећи културно-историјске споменике.

На територији југоисточне Србије у току лета и јесени формирано је осам партизанских одреда, који су својим борбеним дејствима створили велику слободну територију и на њој организовали нове органе власти. Да би повратили слободну територију, окупатори (Немци и Бугари) и домаћи издајници Косте Пећанца, Недићевци, Љотићеви добровољци познати у народу као шубариши предузимају опсежна борбена дејства и успевају да у првој половини 1942. године заузму привремено партизанску слободну територију, убијајући недужно становништво у чему су се нарочито истицали бугарски фашисти (Бојник, Белановце, Коснчић, Печењевце и друга места), а нису изостајали ни четници Косте Пећанца, који су се легализовали по градовима и примали плату од окупатора. Међутим, окупаторска војска са домаћим издајницима није била у могућности да трајно задржи ослобођену територију, због тога што се партизанске снаге у другој половини ове године реорганизују и омасовљавају и борбеним дејствима успевају да

поврате изгубљену слободну територију, која им је омогућавала већи развоја борбених дејстава у наредном периоду ослободилачке борбе.

Почетком 1943. године у југоисточној Србији формирају се Први и Други јужноморавски НОП одреди са великим радијусом дејства. Први јужноморавски НОП одред је дејствовао од Кукавице до Јастребца, а Други од Козјака до Нишке бање, стварајући услове за већу мобилизацију људства и интензивнији развој Народноослободилачке борбе . Тако се већ октобра и новембра формирају Прва и Друга јужноморавска бригада Народноослободилачке војске, које својим постојањем и борбеним дејствима омогућавају да се на овој територији у првој полови 1944. године формира више бригада као регуларне јединице НОВЈ, као и прве српске дивизије. На овој територији створени су услови за формирање бугарских антифашистичких снага у Црној трави и Пустој реци. Поред поменутих јединица НОВЈ на територији југоисточне Србије формирано је више партизанских одреда који су обављали одређене оперативне задатке, не само војне, већ су вршили мобилизацију људства, помагали на учвршћивању нове власти, чистили терен од домаћих издајника и потом улазили у састав новоформираних бригада Народно ослободилачке војске Југославије. У току рата су формиране и команде подручја, команде места и партизанске страже. Све су имале задатак да са народноослободилачким одборима, под руководством КПЈ, раде на учвршћењу позадине и решавању свих проблема који би искрсли на њиховој територији.

Од априла 1942. године на овој територији формирају се и јединице Равногорског покрета са задатком да се боре против НОП-а. Оне су у 1943. години претрпеле велике губитке у жељи да освоје Радан и Пусту реку. У многим борбама учествовали су против НОП-а са осталим домаћим издајницима под командом немачких официра.

Развој операција на свим фронтовима у Европи 1944. године, посебно велики успех Црвене армије и успешне операције НОВЈ и ПОЈ у читавој земљи , повољно су утицали на развој

војно-политичке ситуације у Југославији. То је наговештавало решавање сложених оперативних и стратегијских задатака о чему је врховни командант НОВЈ и ПОЈ маршал Тито правовремено донео одлуку. Та одлука о разбијању јаких немачких и бугарских снага и квислиншких јединица, као и коначно преотимање иницијативе, посебно на бојишту Србије, најбоље илуструју ситуацију тог времена.

Србија је имала изванредан значај за Народноослободилачку борбу свих народа и националних мањина. Од тога је у великој мери зависила и будућа заједница Југославија. С тога је и нормално да је Врховни командант, маршал Тито, имао стално у центру своје пажње стратегијски и политички положај Србије, поготову у завршним операцијама за ослобођење Југославије.

У 1944. години НОР на југу Србије води континуирану борбу против окупатора и њихових сарадника. Тада на овом терену дејствују бројни и искусни партизански одреди и бригаде НОВЈ. Све ове јединице, а посебно бригаде, добро су војнички организоване, јаке и маневарски способне и са њима све успешније садејствују партизански одреди. У току лета на овај терен долази Главни штаб НОВЈ и ПОЈ за Србију чији је командант био Коча Поповић. Руковођење и командовање је организационо грађено и стручно побољшано. У зони операција већ функционишу оперативни штабови, а целокупним дејствима руководи Главни штаб НОВЈ и ПОЈ Србије.

Простране слободне територије на којима је КПЈ и нова власт усмерава све потенцијале за јачање НОБ и оружане борбе допринеле су бржем ослобођењу земље.

Управо у то време, од 20. маја до 1. октобра 1944. године у југоисточној Србији формирано је осам српских дивизија НОВЈ Југославије: 21, 22, 23, 24, 25, 45, 46, и 47 дивизија од којих настају XIII и XIV корпус НОВЈ.

У току лета 1944. године непријатељ је предузео такозвану јулску офанзиву у којој је ангажовао преко 40.000 хиљада војника немачких, бугарских, равногорских на челу са Калабићем, Љотићевих, руски заштитни корпус и један број

Шиптара, који су били у немачкој војсци са циљем да уништи Народноослободилачки покрет у овом крају. Међутим, ове непријатељске снаге претрпеле су пораз и повлачиле са ове територије, чинећи многе злочине над цивилним становништвом. Врховни штаб Народноослободилачке војске Југославије у операцији за ослобођење Србије располагао је са 17 дивизија, које су сврстане у пет корпуса и посебној групи дивизија: Први пролетерски корпус, Трећи ударни корпус, Дванаести ударни корпус и оперативна група дивизија. Ове снаге НОВЈ су биле лоциране на прилазима западне Србије, а 13. и 14. корпус са дивизијама на југу Србије. После јулске офанзиве 24. дивизија у садејству са 22. дивизијом разбила је Јабланички и Јужноморавски четнички корпус. 22 дивизија НОВЈ одлази на десну страну Јужне Мораве и учествује у нишкој операцији, а потом прелази у западну Србију где води тешке борбе са немачким и другим непријатељским снагама напредујући све до Срема.

Двадесет и прва дивизија НОВЈ водила је значајне борбе против делова Јужноморавске и Расинске-топличке групе четника, уз значајне успехе и 23. јуна ослободила је Брус и Александровац, а потом улази у састав групе дивизија и ослобађа Горњи Милановац. Посебно се истакла у Београдској операцији у борбама против немачке корпусне групе Стетнер, због чега је похваљена од Врховног команданта. Први пролетерски корпус и 19. стрељачка дивизија Црвене армије, после ослобођења Београда, од Земуна и Обреновца гонили су делове немачког 68. армијског корпуса кроз Срем на запад. До 1. новембра 1944. године ослободиле су источни део Срема са Сремском Митровицом, осујетили непријатеља да организује одбрану на линији Лађарак-Лежмит-Ђипша-Нештин и у борбама од 3. до 9. новембра 1944. потисли га на линији Мартинци-Јердевик- Илок. На тој линији Немци су се задржали и формирали Сремски фронт са задатком да наслоном на фронт на левом крилу ка Дунаву и Драви и на десном крилу на леву обалу Дрине штити повлачење немачке групе армија Е са Балкана.

У пробој Сремског фронта учествовала је и 22. дивизија која је у периоду од 30. марта до 4. априла 1945. године држала десну обалу Дрине спречавајући прелазак четника у Србију.

Затим, 5. априла добија наређење Прве армије да од 7. априла пређе у рејон Моревић-Кукуревић ради пробоја Сремског фронта. У зору, 12. априла 1945. године, после краће артиљеријске и авионске припреме Прва армија, у чијем саставу су биле 21. и 22. српска дивизија, пробиле су овај Сремски фронт и наставиле борбу за ослобођење осталих крајева наше земље.

Треба истаћи да су се српске дивизије 21, 22, 23, 25. и 45. после ослобођења Србије борили ван Србије у садејству са јединицама Југословенске армије из Црне Горе, Хрватске, Босне и Херцеговине, Македоније и Словеније учествовале у завршним операцијама за ослобођење Југославије до аустријске границе дајући допринос и у ослобођењу Трста, борећи се против елитних немачких јединица, квислишких снага (усташа, четника, домобрана, љотићевих добровољаца и других који су се повлачили са Немцима) извршавајући наређења Генералштаба Југословенске армије, доприносећи угледу наше армије у разбијању непријатеља на Југословенском фронту. 46. и 47. дивизија Народноослободилачке војске чистиле су терен од остатака непријатељских снага у централној и источној Србији, а 24. дивизија водила је борбе на Косови и Метохији против балиста и других непријатељских снага. Немци нису хтели да се предају снагама Југословенске армије, већ су то намеравали да учине Енглезима и Американцима, али су на крају били принуђени да се предају, продуживши тако рат у Југославији до 15. маја 1945. када су капитурилари.

Допринос дивизија НОВЈ југоисточне Србије није само у борбеним дејствима, већ има и политички значај у стварању Демократске Федеративне Југославије. Да њих није било сигурно би дошло до поделе Југославије. У сусрету Черчила и Тита у Напуљу 1944. године Черчил је тврдио Титу да је Србија прочетничка, али му је он одговорио да у Србији има пет дивизија НОВј, па према томе Србија није четничка и у томе је

велики допринос дивизија у југоисточној Србији за стварање нове државе.

Саопштење проф. др Ивана Бецића

БОРБА ЗА МЕЂУНАРОДНО ПРИЗНАЊЕ НОП-А

Углед стечен 27. марта 1941. додатно је допринео да југословенска влада и монарх буду сматрани носиоцима државноправног и међународног континуитета Југославије. Западни савезници организовали су одлазак из земље Владе на сличан, али ипак другачији начин, као што су то урадили са белгијском, холандском или норвешком Владом. Политика СССР према Краљевини Југославији од првих дана рата била је сложена. После прекида, до кога је дошло 9. маја 1941. године СССР је обновио односе са Краљевином Југославијом и тим чином Краљевска влада формално је прихваћена и призната од Владе СССР као једини легитимни представник Краљевине Југославије. Признање избегличке владе значило је и поштовање територијалне целовитости југословенске државе.

Декларација о савезничкој солидарности и заједничкој борби против Немаца, коју је влада Краљевина Југославија потписала почетком јуна 1941. године у Палестини, чинила је Југославију, после напада немачке на СССР, природним савезником прве земље социјализма у борби против заједничког непријатеља. Септембра 1941. Краљевина Југославија прихватила је ратне циљеве изложене у Атлантској повељи, а потписивањем декларације, 1. јануара 1942. године, потврдила решеност да у рату са окупатором истраје до краја.

За ово време, ситуација на терену, у Југославији усложњавала је високу политику вођену на нивоу влада.

Успостављањем дипломатских односа са Краљевском владом СССР је посредно признао и језгро грађанског и националног отпора формираног почетком маја 1941. године око пуковника Драже Михаиловића. У питању је био у потпуности војни покрет монархистичке, лојалистичке и антиосовинске провенијенције. Њихово настављање борбе поништавало је акт војне капитулације и четничком покрету обезбеђивало статус савезничке снаге, међународну помоћ и

тачку ослонца код чланова антифашистичке коалиције. Суштински, савезничко прихватање Михаиловићевог покрета истовремено је значило наметање обавезе очувања друштвеног поретка који је у Југославији постојао до априлског рата.

Међутим, на југословенском простору настао је још један антифашистички покрет, под вођством КПЈ, који је још 15. априла 1941. године издао свој први ратни проглас, који је позивао на отпор, али истовремено наглашавајући да ће се на рушевинама старог, градити нови свет. Током априла и маја 1941.године формирани су војни комитети при свим националним и нижим телима КПЈ са задатком да прикупљају оружје, стварају мање војне одреде и врше припреме за оружану борбу.

Почетак отвореног отпора против окупатора поставио је и питање формирања врховног органа на територији Југославије. Коминтерна, која је била у служби совјетске спољне политике, пресекла је, августа 1941. године, Титову иницијативу о формирању Националног комитета, који би као опште југословенско тело, деловао насупрот емигрантској влади. Овим су НОП и његова борба против окупатора били осуђени на анонимност, све до 20. новембра 1941. године, када је формиран Радио слободна Југославија и укључена у систем радио станица Коминтерне. На овај начин свет је континуирано почео да бива обавештен о делатности НОП-а.

Ратни напори партизанског покрета резултирали су већом пажњом коју је штампа у СССР, али и на западу, почев од пролећа 1942. почела да посвећује НОП-у.

Упоредо са подизањем посланства Краљевине Југославије у СССР у ранг амба аде и понудом да у штаб Драже Михаиловића буду упућени официри за везу, сигурна у чврстину доказа о колаборацији четничког покрета, влада СССР је, августа 1942. године, и званично подржала НОП.

Ови потези никако нису били знак да је Москва имала обзире према југословенској избегличкој влади, већ, пре свега, да је бринула о, за њу, егзистенцијално важним односима унутар антифашистичке коалиције.

То је био и основни разлог што је, новембра 1942 године, непосредно пре Првог заседања АВНОЈ-а, преко Коминтерне, упутила директиву којом је спутала легализацију револуционарних промена и забранила формирање НКОЈ-а као највишег облика власти према емигрантској влади.

Титу је скренута пажња да будући политички орган НОБ-е има југословенски, општенационални, вишепартијски и антифашистички карактер и по кадровском саставу и по акционом програму. Посебно је наглашено да то тело не треба да покреће питање укидања монархије и буде супротстављено Југословенској влади у Лондону. Питање о режиму у Југославији „како сами схватате, решаваће се после пораза италијанско-немачке коалиције и после ослобођења земље од окупатора.

Ова директива била је правдана међународним околностима и потребом да се сукоб четничког и партизанског покрета даље не продубљује и не интернационализује успостављањем паралелизма влада.

Поштујући, као и до тада, вољу Коминтерне, Тито је Извршни одбор АВНОЈ-а образовао без два кључна ресора - спољних послова и војске. На тај начин, Извршни одбор АВНОЈ-а, чији је „капацитет уговорне моћи" у наредним месецима перманентно растао, није и формално озваничен као влада, али је својим постојањем и активностима директно угрожавао позиције југословенске владе у избеглиштву.

После победа Црвене армије код Стаљинграда и Курска и нестанка Афричког фронта актуелизовано је отварање другог фронта у Европи.

Порастао је војни и стратегијски значај Балкана и западни савезници нису више могли да игноришу војну снагу НОП-а, па је Лондон постао свестан чињенице да НОП није више само једини већ и кључни фактор који утиче на ток збивања на Балкану. Војним крахом четника у пролеће 1943. године Британија је морала да дефинише нову политичку тактику у Југославији. Први контакти остварени слањем мисије Била Стјуарта и Била Дикина, маја 1943. године,

преточени су доласком мисије Фицроја Меклејна, септембра 1943. године, у званично признање НОВЈ.

Формално признање огледало се у тајном закључку конференције у Техерану да се партизани помогну свим расположивим снагама, чиме је НОВЈ после три године ратовања дефинитивно призната за једног од равноправних војних чинилаца унутар антифашистичке коалиције.

Закључцима сусрета велике тројице непосредно је претходило Друго заседање АВНОЈ-а у Јајцу 29-30. новембра 1943. године и донете одлуке о одузимању легитимитета Краљевској влади, суспендовању монарха, проглашењу југословенске федерације, конституисању АВНОЈ-а у највиши орган власти, формирању привремене владе нове Југославије НКОЈ-а, убедљиво су сведочиле о снази НОП, степену револуционарних промена, потреби да оне буду озакоњене и међународно признате. О одлукама АВНОЈ-а Тито је обавестио Коминтерну, али је њен одговор изостао, док их је Влада СССР половином децембра оценила као „позитивне чињенице.

Званична појава НКОЈ-а као новог политичког субјекта на челу са Титом значила је отварање процеса у коме је револуција настојала да добије међународно признање. Први кораци у вођењу званичне политике НКОЈ подударили су се са тренутком када је Британија била принуђена да политику еквидистанце замени новом спољнополитичком оријентацијом у Југославији - политиком компромиса. Ова политичка тактика Лондона, којој се децембра 1943. године, придружила и Москва, постала је оквир унутар кога је НОП започео борбу за међународно признање.

Развој догађаја унутар савезничке коалиције, извештаји Меклејна и Дикина, извештаји амбасадора при Југословенској влади Ралфа Стивенсона определиле су Черчила да према војним покретима у Југославији дефинише нову политику. Промењени однос снага унутар коалиције, стање на југословенском ратишту, војна снага НОВЈ, војна слабост и политичка компромитованост покрета Драже Михаиловића, и изнад свега потреба да британски интереси буду заштићени после рата,

учинили су да Британци на Москву гледају као „на терет који треба одбацити". Одлуке АВНОЈ-а приморавале су Черчила да пожури са спровођењем нове политике, а ка томе су водили и Меклејнови извештаји, који су развој догађаја видели у правцу увођења ауторитарног режима и једнопартијског система, али и да су Тито и партизанско вођство довољно разумни да избегну испаде и насиље који су обично повезани са таквом врстом режима.

У завршним годинама рата СССР је наставио да води реалну политику, тј. водио је рачуна о односу снага у коалицији и одржавања добрих односа са Британијом, па је и поред различитих интереса и унутрашњим упориштима вођена јединствена политика на Балкану.

Москва је, пак, тајним каналима, подржавала и инструирала КПЈ да јавно, бранећи начела доследног антифашизма, афирмише међународну позицију НОП-а у борби против фашистичких окупатора. Доминантно мишљење у Москви било је да политика компромиса представља реалну могућност да на крају рата НОП изађе као победник.

Пристајање на вођење реалполитике, што је до тада за југословенске комунисте било непознаница, значило је одустајање од радикалнијег револуционарног курса који је представљао АВНОЈ - симбол револуционарних промена.

Споразумом Тито-Шубашић на Вису 1944. извршена је ревизија одлука АВНОЈ-а, јер се преговарало с председником Владе којој је АВНОЈ одузео легитимитет, али је значио и елиминисање старог центра власти. Тито је тајно са Виса, половином септембра 1944. године, одлетео за Москву где су у сусретима са Стаљином доминирале две теме: будућа војна сарадња и међународни положај НОП-а. Победом у Београдској операцији партизански покрет добио је одлучујућу битку за Србију, елиминисан је пропагандни утицај српске политичке емиграције и обесмишљена суштина британске политике, која је истрајавала на ставу да је Србија упориште антикомунизма.

Београдским споразумом Тита и Шубашића запад је добио гаранције да неће бити успостављен никакав

комунистички режим нити наметнута власт партије истомишљеника. Суштински, био је то један мудар потез југословенског маршала. Други самит велике тројице на Криму, фебруара 1945. године, за последицу је имао и упућивање препоруке НОП-у које су предвиђале да АВНОЈ буде проширен посланицима скупштине Југославије из децембра 1938. године, што је значило прихватање и признање АВНОЈ-а, тиме и његових одлука. Прихватање препорука великих сила није значило и њихово доследно примењивање, већ и могућност да у каснијој фази, у складу са историјским околностима сва наметнута решења буду адаптирана и модификована.

Самостално је израђена декларација Владе Демократске Федеративне Југославије, 9. марта 1945. године, а континуитет политике коју је водио НКОЈ изражавао је програмски став да конструктивну основу владе чине „националне демократске тековине наших народа" формулисане на другом заседању АВНОЈ-а. Вештим потезима вођства КПЈ и ослањање на снагу СССР по завршетку рата значило је и међународно признање борбе НОП-а, која је своју потврду добила на изборима, а потом и са проглашењем Републике 29. новембра1945.године.

Саопштење мр Мирослава Здравковића, секретара Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа

ТРЕНУТНА ГЕОПОЛИТИЧКА КРЕТАЊА И АПСУРДИ ДАНАШЊЕ ИСТОРИЈЕ, КОЈУ НАМ ДРУГИ КРОЈЕ

Нисам се много двоумио у одређивању наслова теме о којој данас желим да говорим. Имали сте прилике да чујете два претходна излагања о нашој не тако давној прошлости. Припадам генерацији која је добрим делом свога живота стасавала и стварала у том периоду. Био је то период борбе проти в фашизма највећег зла у историји човечанства, период победе антифашистичке коалиције над фашистичким силама осовине Берлин-Рим-Токио и период општег одушевљења, како смо ми то говорили, широких народних маса на свим меридијанима света. Сви су били убеђени и победници и поражени да се такво зло под именом фашизам никада више

неће поновити. Можемо ли данас ми овде у Србији, у Европи, у свету да констатујемо да се то зло не понавља за ових седамдесет година откако смо га победили. Ако за тренутак занемаримо маштовита доказивања два британска новинара Сајм Дантена и Џерарда Вилијамса у књизи „Сиви Вук" да се Адолф Хитлер није убио 30. априла 1945. године у бункеру у Берлину, већ је побегавши у Аргентину, лагодно и срећно живео, изродио чак и потомство и умро тек 1962. године од инфаркта када је наводно чуо да је маршал Тито постао лидер несврстаних, али ради разумевања садашњих геополитичких кретања никако не бисмо смели да занемаримо тоталитаристичку идеологију нацизма и фашизма у разним варијантама у погледу европских интеграција и стварања јединствене Европе. Желим одмах да нагласим да стичем утисак да је ова темаављења паралела између тоталитаристичких идеологија нацизма и фашизма и тренутних геополитичких сретања у Европи и свету скоро забрањена. О њој се само овде-онде у левичарским круговима углавном са поверљивошћу каже, као што се то данас код нас чини када су у питању темељни принципи вредности и тековине НОР-а и социјалистичког развоја земље: братство и јединство, социјална правда, једнакост, радничка класа, друштвена својина, самоуправљање, несврстана политика, југословенство и Југославија и као идеја и као дојучерашња стварност. Нико се озбиљније не бави овим питањима. Све што се о томе може да нађе, налази се углавном у штампи и то ретко.

Мој именњак Мирослав Лазански у дневном листу „Политика" од 8. децембра 2012. године у чланку „Како се пере историја" цитира Хитлеровог нацистичког министра пропаганде Јосифа Гебелса. „Технологија транспорта и телекомуникација смањује раздаљине између народа и то ће неминовно довести до европске интеграције. Ви сте постали чланови једног великог рајха који се спрема да реорганизује Европу, да поруши све границе у њој које још раздвајају европске народе и омогући им да живе лакше и заједно". (1940. године).

Лазански даље наводи да је Хитлер обраћајући се једном скупу нацистичке странке у Нирнбергу 1937. године дословно рекао: „Нас више интересује Европа од било које државе, наш народ, наша култура, наша економија развиле су се и могу да наставе са развојем само у једном ширем европском контексту, и ми желимо европску породицу народа.

А већ 1938. године на великој конференцији у Берлину на тему „Европск, економска заједница" министар економије трећег рајха Валтер Функ подвлачи „да је дошло време за економску интеграцију Европе, да је дошао и крај националним валутама и да ће рајхсмарка бити валута те интегрисане Европе.

Без обзира што је скоро забрањено да се врше упоређивања и повлаче паралеле између осуђене идеологије и садашњих кретања у Европи, покушајте да сами нађете сличности и разлике између оног периода и садашње ере глобализације. Поменути британски аутори књига „Сиви вук" наводе да су Американци и Британци прихватили онда 1945. године службену верзију о Хитлеровом самоубиству у бункеру у Берлину да би се касније (читај: после пада Берлинског зида) допустило Новој Немачкој да никне из пепела старе Немачке. Они су то рекли. Ја се са тим слажем, а ви се опредељујте према свом нахођењу.

Ако још нисте у овоме препознали апсурде данашње историје после пада Берлинског зида кренимо даље. Шта је са нама? Не мислим на нас у Лесковцу. Чуо сам да је Лесковац доживео своје златно доба између два рата и да је у налету одушевљења градоначелник обећао да ће са своје стране учинити све да Лесковац врати у то златно доба. Срећан му пут. Југославија је у два рата (I и II светски рат) била добар залогај за освајаче, окупаторе и оба пута су се загрцнули. Вођени тим искуством нису смели сами творци глобализације, креатори, кумови Европске уније да је такву прихвате и зато су је, уз помоћ ретроградних унутрашњих снага, демонтирали, растурили, раздробили у крви и пепелу. А Србију су као најтврђи орах бомбардовале највеће Европске земље, чланице Европске

Уније на челу са САД, без одобрења Савета безбедности УН да би јој насилно отели део територије Косово и Метохију. При таквом чињеничном стању може ли се опредељење Србије за Европску Унију без алтернативе сматрати апсурдом. Остаје да о томе коначну реч дају грађани Србије на референдуму као најдемократскијем облику политичког одлучивања.

Ко данас одлучује у свету о питањима живота и смрти? Одлучују они који имају монопол над средствима за производњу информација. Тај монопол је према званичним статистичким подацима у рукама појединаца у мултинационалним компанијама, који чине испод два одсто укупног становништва планете Земље. Где смо ми у том ланцу, у том контексту? У одговору на то питање, послужићу се речима нашег познатог социолога др Небојше Попова који, говорећи о распамећивању српског капитализма и сам поставља питање какав је то српски капитализам који ни после више година, скоро деценију и по није успео да достигне ниво развијености бившег социјализма, јер је бруто друштвени производ сада у Србији само половина онога који је Србија имала пре распада Југославије, а разлике између сиромашних и богатих драстично увећане. Апсолутизацијом приватне својине и пљачкашком приватизацијом друштвених предузећа уништили смо све институције, све тековине и вредности социјализма, а нове нисмо створили. Избацили смо са прљавом водом и дете, како је то Енгелс својевремено говорио. Уништили смо радничку класу.

Број индустријских радника у 1989. години који је био 998.000 људи свели смо на 312.000 у 2012. години. Пратећи промене које диктирају ретроградне снаге у свету у Србији смо уништили све што подсећа на социјализам. Европска унија је усвојеном резолуцијом о изједначавању нацизма и комунизма већ израчунала да је број жртава и од нацизма и од комунизма једнак и да су за избијање Другог светског рата подједнако одговорни и Хитлер и Стаљин, а немачки конзервативни лист "Фрж фуртер алгемајне цајтунг" проглашава Јосипа Броза Тита, команданта НОВЈ, једне од најснажнијих победничких армија тог времена у Европи, за једног од највећих масовних

убица 20. века. Нико из нашег државног руководства није реаговао, а Тито је био не само командант Војске, већ и дугогодишњи председник наше државе. Колико ја знам реаговао је само уводничар „Политике" Александар Апостоловски:

Али ма какво идеолошко опредељење имао било ко од нас, не смемо никада заборавити Титово антифашистичко наслеђе". Ово је не само један од апсурда којима нас засипају штампа и поједини званични представници западних земаља, већ је ово изнад свега најдрскија лаж срачуната да се увреде народи Југославије, посебно Срби, који су у оквиру Југославије дали највећи допринос у победи над фашистима и нацистима.

И уместо да даље набрајам апсурде који се ређају у недоглед, а и ми сами томе доприносимо, дозволите ми да даље цитирам Апостоловског: „Покушај да се Тито прогласи масовним злочинцем једнако је безобзирна подметачина као и покушај да се „Млада Босна" прогласи за претходницу „Ал Каиде", да се Гаврило Принцип представи као чукун деда Бин Ладена, а борци за слободу као-терористи.

Ми, не само да не реагујемо на овакве србомрзачке лажи и подметачине, већ смо се поодавно одлучили да, колико ја знам, законима изједначимо партизане и четнике, борце за ослобођење земље од фашистичког окупатора и сараднике окупатора, хероје са злочинцима, а убице са жртвама. По томе смо једини у Европи. И на крају нешто о нашем менталитету.

Често истичемо: „Ми праштамо, али не заборављамо". Други не говоре о томе ништа, али је пракса показала да они нити праштају нити заборављају. Прећуткујемо истину без икаквих разлога и због тога на нас, како то народ каже, насрћу и „але и киле.

Реаговање оца једне од невиних жртава бомбардовања наше земље 1999. године заслужује коментар. Наиме, он истиче да већ 16 година слуша како се стално понављају питања и од званичника и од чланова породица погинулих у бомбардовању: „Ко је крив?" и „Нећемо се смирити док кривци не буду кажњени!" Уз констатацију да од првог дана, сви који постављају таква питања знају ко је кривац, али из неких њему

непознатих и срамних разлога то нико не сме јавно да каже, што је велика срамота. Овај отац невине жртве бомбардовања даје јасан, недвосмислен и једино истинит одговор: „Криви су они који су нас неосновано и мимо свих међународних правила бомбардовали да би нам одузели наше Косово (и Метохију) а остаће некажњени за један од највећих злочина у послератној историји Европе и света.

И на крају да закључим: од свих апсурда које сам навео највећи је апсурд ћутање, не реаговање нашег друштвеног руководства на очигледно прекрајање и фалсификовање историје, на грубу крађу наше историје и прање сопствене историје. Рехабилитација четничког команданта Драгољуба Драже Михаиловића, верног Хитлеровог сарадника, кога се још 1944. године одрекао и сам краљ представља највећу, скандалозну бесмислицу, која ће продубљивати неповерење суседних народа према Србима, још више утицати на поделе српског народа.

Дозволите ми да ово обраћање завршим речима које наши патриотски књижевници често понављају: „Живимо у времену када нас терају да заборавимо своју прошлост, традицију, историју, када нас уче да мрзимо сами себе, да заборавимо ко смо и како се зовемо.

Нажалост, Републички одбор СУБНОР-а није прихватио нашу информацију о обележавању годишњице рођења Јосипа Броза Тита, коју смо послали за објављивање у листу Борац, као и пригодни говор мр Мирослава Здравковића тим поводом.

Није изостало јавно оглашавање Градског и Окружног одбора СУНОР-а поводом актуелних догађаја. Тако је поводом смрти Добрице Ћосића у просторијама Градског одбора одржан састанак, 18. маја 2015. на коме је говорио мр Мирослав Здравковић.

Драги пријатељи, поштоваоци дела Добрице Ћосића, недавно је (18. маја 2014.) из наших редова отишао симбол српске књижевности двадесетог века, носилац Партизанске споменице 1941. године и први председник Савезне Републике Југославије. Умро је човек који је објаснио зашто је сунце

далеко, указао који су наши корени, упозорио на српске деобе, описао и време смрти и време зла, и време власти и време змија, а био је и верник, и грешник и отпадник. Тај горостас српске књижевности, огромни ширококрагни, несаломиви храст, отац српске нације, како су га оцењивали пријатељи и непријатељи српског народа, али са различитих становишта, преселио се из живота у бајку да докрајчи моравског анђама.

На дружењу у Градско одбору, 25. маја 2015. године, мр Мирослав је говорио о Јосипу Брозу Титу:

Дозволите ми да на данашњи дан , када обележавамо Дан младости, кажем неколико речи о нашем другу Титу, о нашем председнику СКЈ и председнику СФРЈ без ограничења мандата, о творцу активне мирољубиве коегзистенције и несврстане политике, о грађанину света, о човеку који је обележио читаву епоху и својом мудром државничком политиком наше државе СФРЈ, са балканске периферије свео у центар светских збивања. Друг Тито је личност која је у најтежим историјским тренуцима за нашу земљу и наше народе, као и за читаво мирољубиво човечанство, умела да нађе најбоље путеве и најбоља решења за превазилажење конфликтних проблема у земљи и свету. То је личност која је успешно одговарала свим историјским изазовима-превазилажење фракцијских борби у КПЈ, успешно организовање и вођење Народно-ослободилачке борбе и социјалистичке револуције, обнова и изградња ратом разорене земље, супротстављање Информбироу, стварање широког покрета несврстаних земаља са снажним и одлучујућим утицајима за решавање неуралгичних тачака у свету (кризе у Египту, Алжиру, Мађарској, Чехословачкој...). Данас кад Тита нема на светској позорници с правом се поставља питање да ли би се овакви ретроградни процеси у свету и нашој земљи одигравали да је он и даље међу нама. Но, то је тема која захтева широку и свестрану анализу научно фундирану.

Предлажем да почнемо озбиљније да се бавимо темама унутрашњих и спољних фактора распадања СФРЈ, отцепљења Косова и Метохије и покушаја даљег демонтирања Србије,

девалвирања вредности НОР-а и социјализма као развоја земље, уништавања и разарања привреде пљачкашком приватизацијом.

И без дубљих анализа, убеђен сам да се све ово што нам се десило и што се дешава не би догодило да смо остали на Титовом путу. Јер, фашистичка окупација Краљевине Југославије била је далеко тежи тренутак, али је КПЈ на челу са другом Титом, успела да сачува и чак прошири територију нове Југославије у току НОР-а и после ослобођења. До сличних закључака о овим бројним темама сваки добронамеран човек може лако доћи.

Не мало изненађујуће је било и деловање Института за савремену историју у Београду, који дозвољава својим члановима, докторима наука да узимају себи за право да ревидирају историју сасвим неутемељено и да тако трују јавно мњење. Један од таквих иступа био је на телевизији, поводом чега је упућено писмо 26. маја 2015. године следеће садржине:

Господине директоре,

Са великим интересовањем, пратимо активност наше угледне установе која би требало да буде круна у тумачењу савремене историје. Ваше иступе на телевизији и чланке у штампаним медијима такође са великим уважавањем пратимо и наш пријатељски савет би Вам био да се, у име историјске части, коначно определите у тумачењу историје у име одговорности и будућих генерација. До сада сте, углавном, покушавали да успешно лавирате да не би наљутили ни једну страну. Међутим, било би добро да коначно јавно кажете да ли сте стварно за објективну историјску истину коју добро знате.

У име људског достојанства и савести научног реномеа било би добро да будете гласан и јасан.

Одушевљени смо такође и наступом Вашег колеге и радника Института у Тешкој речи на телевизији В-92, Косте Николића. Његове феноменалне гримасе, покривање лица, уздисање и реаговање до суза, зато што друга страна неће да прихвати небулозна тумачења у која ни сам не верује, понављање истих реченица које је годинама учио и по налогу прихватио је више него фасцинантно. Зато Вас најсрдачније

молимо да и убудуће увек на таква сучељавања шаљете њега како би се до миле воље забављали.

Настављено је уобичајено остваривање усвојеног програма рада Градског одбора СУБНОР-а Лесковац. Како је ситуација у вези са спомен обележјима и даље остала иста, односно није се водило рачуна о њиховом одржавању, тако је и овог пута било у селу Братмиловцу.

Простор око споменика није био очишћен, али је ипак делегација, коју су чинили Никола Илић, председник Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и Златомир Пешић, секретар Градског одбора СУБНОР-а Лесковац положила цвеће поводом 22. јуна, када је у овом селу одржано саветовање Окружног комитета КПЈ за Лесковац.

Према информацијама Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и Градског одбора СУБНОР-а Лесковац у свим општинама округа обележен је Дан борца, 4. јули, по устаљеном програму полагањем цвећа на спомен обележја и краћим говорима.

У Лесковцу је свечаност одржана испред споменика Кости Стаменковићу у центру града, у присуству знатног броја чланова СУБНОР-а, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Удружења војних пензионера и грађана. После полагања цвећа на споменик Кости Стаменковићу и интонирања државне химне присутнима се обратио председник Скупштине града Лесковца Душан Цветковић Лешњак.

Говор председника Скупштине града Лесковца Душана Цветковића

„Поштовани суграђани, борци НОР-а, ви којима су у срцу СУБНОР и ратници Србије од 1912-1920. године,

На да нашњи дан 1941. године Србија је још једном у својој славној историји потврдила свој слободарски дух када је донета одлука Политбироа ЦК КПЈ да се супротстави највећем злу у историји човечанства - фашизму и да започне борбу за ослобођење од окупатора. Тако се Србија, 4. јула 1941. године, уврстила у ред оних земаља које су чиниле антифашистичку коалицију и изборила се за часно место у историјском памћењу

слободарског света. Само три дана након те одлуке започела је борба српског народа против окупатора и његових сарадника у Другом светском рату, која се победоносно завршила. И данас уздигнуте главе Србија може да се поноси оним што је у том ратном вихору постигла. Ретко се у Европи може наћи земља са тако задивљујућом традицијом борбе против туђинске власти. Српски народ је храбро, исту такву одлуку донео 1804. и 1815. године исписујући славне странице историјског сазревања и постизања самосталности.

Наставила је такву борбу и у балканским и у Првом светском рату, а на овом подручју 1917. године подигнут је Јабланичко-топлички устанак једини у Европи против окупатора. Нажалост, овако славну историјску прошлост данас желе да затамне они који покушавају да ревидирају историју и да доказују оно што се не може ни у ком случају доказати по захтевима историјске науке. Јасна је граница између издаје земље и оданости оних који су били спремни да положе животе за њену слободу. Сарадња са непријатељима земље у било којим историјским околностима никада неће моћи да се оправда. Зато, са овог места, поред споменика народном хероју Кости Стаменковићу, радничком трибуну, великом борцу за слободу поручујемо да Србија никада неће допустити да се гази њено достојанство и да се методом притиска и уцене протури било какво тумачење о евентуалном геноциду како би се цео народ означио као злочиначки и геноцидни. И зато поручујемо свима, часно место Србији и нашем слободарском народу у историји Европе нико не може насилно да одузме. Нека живи Србија и нека је слава и хвала борцима НОР-а.

Традиционално се Дан устанка Србије, 7. јули обележава на планини Радану свечаоношћу која је некада била републичког значаја. И ове године, пошто се ради и о значајној годишњици ослобађања земље од фашистичког окупатора, овој прослави је била посвећена посебна пажња. После више договорних састанака одлучено је да се позову делегације бораца и грађана из свих општина Јабланичког округа.

Носиоци активности били су Окружни одбор, општина Бојник и град Лесковац. Скупштина града Лесковца обезбедила је аутобус за превоз учесника, а Удружење пензионера Лесковац је припремило и извело културно-уметнички програм и превоз посебним аутобусом. У програму су учествовали и ученици Основне школе из села Придворице, општина Бојник. Свечаност је отворио Веселин Станојевић и поздравио присутне госте и грађане. После интонирања државне химне и полагања цвећа на спомен обележје, говорио је председник општине Бојник Иван Станојевић. Након тога је је говорио председник Скупштине града Лесковца Душан Цветковић Лешњак.

Говор Душана Цветковића, председника Скупштине града Лесковца, на Радану 7. јула 2015. Године:

Даме и господо, другарице и другови поносни слободољубиви народе Пусте реке, Јабланице, Топлице и читавог југа Србије.

Већ по традицији и незабораву, окупљамо се овде, на обронцима Радана, планине која је и сама уцртана у историју, да обележимо и осветлимо једну од најчаснијих страница српске и светске новије историје-седми јул, Дан устанка народа Србије. Окупљамо се упркос неких људи новог образа, који би да муковима и ћутањима покопају све, па и оно што је народу, који има снажно историјско памћење поносито и свето, а ово место је истинско светилиште, као и Бела Црква, као и Кукавица, Кадињача, Цер и многи други топоси широм Србије.

Седамдесет четири године је прошло од Дана устанка, од јулског пламена, који се,не случајно, запалио у Србији, јединој која се у поробљеној и разједињеној Европи, те четрдесет и прве, определила за устанак против фашиста и Народноослободилачки рат. Гласник њен, Жикица Јовановић Шпанац-пуцњем, позивом на устанак и одзивом слободарске и ратничке Србије, почео је да живопише историју антифашистичке борбе.

Да се не заборави. Југославија је од 15 милиона становника, колико је имала пред рат, изгубила милион и седамсто хиљада људи. Цивилних жртава је било 1.275.000.

Народноослободилачка војска изгубила је 304.940 бораца. То је четвртина свих погинулих војника 18 савезничких земаља (не рачунајући совјетске и пољске губитке). Рањено је 399.880 бораца. Да се не заборави.

Народ овог краја увек је предњачио у борби за слободу.

Тако је и прве пуцње дочекао с оружјем у руци. Борбом и крвљу је исписивао своју повесницу. И дао 12 одреда и 24 бригаде активних и прекаљених бораца. И са ових простора, на овим стопама, формирана је славна прва Јужноморавска бригада, ратна јединица коју нису попамтиле само ове горе већ и врлети Босне и Црне Горе, Деветак и Озрен, залеђене и бујичаве Дрина и Тара. Устанак је на овим просторима жарио непрестанице и током његовим је увек било слободних територија. Зато су и одмазде и освете фашиста и њихових слугу биле жестоке и немилосне. У Бојнику, Белановцу, Црној Трави и многим другим местима геноцид над недужним народом је био беспримеран и незабележен по својој анималности и непочинству. Овде на овој лепој планини Радан, налазио се и Главни штаб НОВЈ и партизанских одреда Србије, који је одавде руководио завршним операцијама за ослобођење Србије. Овде су биле савезничке војне мисије Велике Британије, Америке, Русије. Овде су се стварали будући друштвени односи Србије. Нажалост, историјске поуке су брзо заборављене, а упозорења се не запамћују. Авети геноцида и фашизма су поново на делу, а реваншизам се повампирује. И не само реваншизам, јер су међу силницима и они са којима смо били у антифашистичкој коалицији и пушком уз пушку у два светска рата. Зато овакви датуми, као што је седми јул, морају да се сачувају у памћењу и незабораву. Јер, они нуде поруке трајне вредности. И показују историјску вертикалу, којом су, у преплетају, трајали хероизам и слободарство, али и издаје и колаборације, светле али и тамне странице историје српског народа.

Данас са легендарне планине Радан ми поручујемо да се овде зна да су само партизани били борци против сила осовине и да су они једини патриоте и родољуби. У нашем и вашем сећању, поштовани грађани, је истина да су четници били

сарадници окупатора. Овде на Радан планину су Немци и Дражa Михаиловић, јула 1944. године, довели из западне Србије и Шумадије око 10.000 четника. Четници су се заједно са Немцима, Бугарима, Љотићевцима и Недићевцима борили против партизана и вршили злочине над цивилима. Доказ је да наведем само један пример, да су за два дана у селу Магашу убили 12-оро људи, од тога заклали две жене. Баш на данашњи дан, нажалост моћници антифашитичке коалиције наша браћа по пушци, покушавају да нашем увек и једино слободарском народу наметну неслућену, невероватну, немогућу срамоту геноцицног народа.

Уверен сам да захваљујући Русији ипак то неће проћи.

Другарице и другови, поштовани суграђани, наше руководство, наша Влада и Скупштина Србије сигурно чува нашу државу и њено достојанство и они који поново навлаче маску „милосрдног анђела", а желе за навек да нас оцрне, сигурно неће успети.

Пошто је Републички одбор СУБНОР-а Србије, на предлог Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и Градског одбора СУБНОР-а Лесковац предложио чланове и активисте СУБНОР-а за добијање Медаље борца, поводом седамдесет година ослобођења земље од фашистичког окупатора, свечаност тим поводом организована је 10. јула 2015. године у просторији Градског одбора СУБНОР-а Лесковац. То је била заједничка проширена седница Председништава Окружног и Градског одбора, коју је отворио Хранислав Ракић. Након тога Никола Илић је говорио о Дану устанка у Србији, са аспекта непосредних историјских извора, наглашавајући погрешна тумачења овог догађаја и смишљеног настојања да се прикаже као да је Србин пуцао на Србина.

Медаље су затим уручили Никола Илић и Хранислав Ракић добитницима, а у дискусији је учествовао и проф. др Живан Стојковић. Медаље су добили: Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, Милисав Милетић Медвеђа, Чедомир Цветковић Лебане, Томислав Митић Власотинце, Станимир

Живковић Лесковац, Златомир Пешић Лесковац, Вукашин Стаменковић Лесковац, Драгомир Стошић Лесковац, Добривоје Аранђеловић Београд, Вучко Петровић Медвеђа, Жика Јовановић Црна Трава, Драгомир Лепојевић Црна Трава, Стојан Стаменковић Власотинце, Новица Стаменковић Власотинце, Петар Илић Бојник, Загорка Ђорђевић Бијник, Јелица Здравковић Лебане. Захвалнице су добили: Културни центар Рома Лесковац, Ђорђе Ђорђевић Лесковац, Драгослав Тошић, Лесковац, Мирослав Стевановић Лесковац, Драгомир Ђокић Лесковац, Јован Митић Локошница, Гордана Ђорђевић Грделица, Зоран Николић Бојник, проф. др Драгомир Радовановић Лесковац, Грујица Ђорђевић Лесковац, Ђорђе Ђорђевић Лесковац, Димитрије Илић Лесковац, Димитрије Цакић Грделица, Бранислав Миленовић Лесковац, Слободан Поповић Лесковац и Стеван Петровић Лесковац. У име добитника медаља и захвалница захвалио се мр Мирослав Здравковић.

И ове године традиционално је обележена смрт Милутина Смиљковића у селу Прибоју, 26. јула, поред спомен обележја палим борцима у НОР-у. Делегацију, која је положила цвеће на спомен обележје, чинили СУ Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Након тога обављен је пријем у Месној заједници Прибоја.

Носилац организације прославе формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда у Вучју, 10. августа 2015. године, био је Градски одбор СУБНОР-а Лесковац. Учесници прославе били су представници града Лесковца, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920., Удружења војних пензионера, Удружења инвалидских пензионера и Месни одбор инвалидских пензионера и бораца Вучја. Свечаност је одржана 10. августа 2015. године у 11 часова. Отворио је проф. др Живан Стојковић, после чега су делегације положиле цвеће на спомен обележје. У име града Лесковца цвеће је положио председник Скупштине града Душан Цветковић Лешњак. Након тога пригодним говором присутнима се обратио Хранислав Ракић, председник Градског одбора.

И ове године обележен је дан ослобођења Поречја у Мирошевцу 14. август 1944. године. Уз одличну организацију Месне заједнице у првом реду уз ангажовање председника Данијела Николића, која је обновила спомен биству Бориславу Станковићу-Бори Ћулавки и очистила простор око споменика, свечаност је одржана 13. августа 2015. године у 20 часова у присуству бројних грађана. Цвеће је положено на споменик Ћулавки и на Споменик палим за слободу у Првом и Другом светском рату. Говорио је Хранислав Ракић, после чега је уприличен пријем у Дому културе.

Делегација Окружног и Градског одбора, коју су чинили Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић присуствовала је, 23. августа 2015. године, сахрани Добривоја Аранђеловића у Доњем Синковцу, носиоца Партизанске споменице 1941. године и бившег председника Скупштине општине Лесковац. Говорио је проф. др Живан Стојковић.

После изненадне смрти упошљеника Драгослава Стевановића одржана је телефонска седница Градског одбора, 30. августа 2015. године, када је одлучено да се његовој породици додели једнократна помоћ од 10.000 динара, која је предата сину Николи. Истовремено је постигнут договор о присуству сахрани, а опроштајни говор је одржао Хранислав Ракић. Члан Председништва Савеза бораца Станиша Стојановић, сахрањен је 2. септембра 2017. године у Вучју и од њега се опростио говором Хранислав Ракић.

Поводом годишњица бомбардовања Лесковца, 6. септембра 1944. године, окупљање је обављено код Спомен чесме у центру града са пригодним програмом. Пошто је дошло до скрнављења овог спомен обележја крађом плоче са текстом о догађају, Скупштина града је обновила плочу са делимично измењеним текстом и уредила спомен обележје. Свечаност је одржана 6. септембра 2015. године са почетком у 12 часова.

Конферансу је водила представница протокола Скупштине града Катарина Ђорђевић. Најпре је обављен молебан за жртве у присуству два свештеника, од којих је један

намесник. Након тога он се обратио скупу речима које не би могле да издрже озбиљнију критику. Присутни представници Градског одбора реаговали су на овакав поступак и упозорили организатора да то није било предвиђено предложеним програмом на позивници. Градски одбор се не противи наступу свештеника, али је недопустиво да се обраћају скупу уколико то није посебно одобрено. После минута ћутања делегације су положиле цвеће на Спомен чесму. Делегацију Градског одбора чинили су Никола Илић, Хранислав Ракић, др Вукадин Ристић и проф. др Живан Стојковић. На крају се скупу у име Скупштине града обратио председник Душан Цветковић Лешњак.

Традиционално је обележен и дан пробоја Солунског фронта 15. септембар у организацији Савеза резервних војних старешина и Скупштине града. За разлику од ранијих година у организовању се није укључио Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године, мада су његови представници били присутни.

Свечаност је организована крај Споменика палим за отаџбину у центру Лесковца, са почетком у 12 часова. После уводне речи представника протокола Скупштине града и минута ћутања положено је цвеће на Споменик. Делегацију Савеза бораца, Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. и СРВС чинили су Хранислав Ракић, Верољуб Трајковић и Томислав Симоновић. Овом приликом је изостао молебан свештеника.

Важно је да су и ове године свечаности приуствовали ученици Гимназије Лесковац са професором Божидаром Стаменковићем и Основне школе „Коста Стаменковић“.

Присутнима се краћим говором обратио потпредседник Скупштине града Милован Динић. На крају су глумци Народног позоришта у Лесковцу рецитовали пригодне песме посвећене пробоју Солунског фронта.

По традицији представници Савеза бораца присуствовали су полагању заклетве септембарске класе Војске Србије кадета и војника на челу са пуковником Златомиром Пешићем.

Промоција књиге „Наличје златног доба Лесковца“, аутора Храниславa Ракић, одржана је, 12. октобра 2015. године у Лесковачком културном центру. О књизи су говорили проф. др

Драгомир Радовановић, Живојин Стефановић и аутор. Књига је одговор на књигу „Златно доба Лесковца“, аутора Звонимира Шимунца, Верољуба Трајковића и Нире Ниношевић.

Обележавање дана формирања Бабичког партизанског одреда 20. септембра, за разлику од ранијих година протекло је без проблема. Делегације Савеза бораца Лесковца и Власотинца положиле су цвеће на спомен обележје у манастиру Св. Богородица у Големој Њиви, после чега је одржана пригодна свечаност у просторијама Савеза бораца Лесковац, на којој је говорио Хранислав Ракић. Делегацију Савеза бораца за полагање цвећа чинили су Никола Илић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић. За разлику од претходне године, када није било могућности да се оде, 5. новембра 2015. године, делегација, коју су чинили Златомир Пешић, Боривоје Ђокић и Благоје Пешић, је тога дана посетила село Тулово, где је, заједно са ученицима истуреног одељења Основне школе из Велике Грабовице положила цвеће на спомен обележје на школској згради. Редовна седница Председништва Савеза бораца, одржана је 25. новембра 2015. године. Седници су присуствовали Никола Илић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Драгомир Радовановић. Пре почетка рада минутом ћутања одата је пошта преминулим члановима Организације Добрију Аранђеловићу, носиоцу Партизанске споменице 1941. године и Драгославу Стевановићу, упошљенику Градског одбора. О припремама за годишњу скупштину Савеза бораца, која би требало да се одржи у јануару наредне године, говорио је Хранислав Ракић. Да би извештај о раду, нагласио је, био потпунији потребно је сакупити кратке извештаје од месних одбора и о стању споменика и спомен обележја, како би могло да се настави са захтевима да се интервенише за њихову поправку. Евидентно је да поједини Месни одбори не могу опстати због услова у којима раде, али је и поред тога потребно имати на терену чланове који ће спроводити одређене активности. Хранислав Ракић је потенцирао да је рад Градског одбора Лескова сигурно један од најбољих у Србији. Мр Мирослав Здравковић је пренео став Републичког одбора да извештаји о раду треба да садрже услове

у којим се реализују поједине активности, однос локалне самоуправе према акцијама Савеза бораца, услове за рад Градске организације у првом реду што се тиче простора и начина финансирања појединих активности из програма рада. Градски одбор је у овој години, захваљујући донацији Живојина Стефановића, штампао књигу „Наличје златног доба Лесковца, аутора Хранислава Ракића. На крају је мр Мирослав Здравковић рекао: *Мој је утисак да је Градски одбор Лесковца урадио више од годишњег плана и ми се тиме поносимо.* Усвојен је и извештај о материјално-финансијском пословању током године. Ове године је обележен 29. новембар, као један од најзначајнијих празника у новијој историји југословенског и српског народа. Скуп је одржан у просторији СУБНОР-а Лесковац на коме је о празнику говорио мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа. Након тога је приређен ручак за који су домаћини били Драгослав Тошић и Братислав Стојановић, чланови СУБНОР-а. Није изостало ни обележавање 1. децембра, дана стварања Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца (од 1929. Краљевине Југославије) 1918. године. Тим поводом је у Градском одбору са представницима Окружног одбора одржан састанак на коме је о овом догађају говорио Хранислав Ракић. По традицији је обележен и 3. децембар полагањем цвећа на спомен обележје у центру града, где су погинули Добривоје Ћеранић и Крсто Вукићевић. Делегацију су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, Никола Илић и Боривоје Ђокић. Наредног дана, 4. децембра, у касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Лесковцу први пут ове године обележен је новоустановљени дан ветерана Србије, када је 4. децембра 1912. године склопљено примирје са Турском. Делегацију Градског одбора СУБНОР-а Лесковац чинили су Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић, а делегацију Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године Вукашин Стаменковић, секретар Окружног и Градског одбора и Слађана Младеновић. Цвеће је положено на бисту Косте Стаменковића, после чега је извршена смотра нових војника на добровољном

служењу војног рока. О празнику је говорио командант касарне, после чега је приређен ручак.

Без обзира на прошлогодишњи договор да се дан стрељања Рома, Срба и Јевреја у Гавриној (Араповој) долини обележава када и међународни Дан Рома, 16. децембар, ипак је одлучено да се по традицији обележи најпре 11. децембар, као дан великог погрома на овом месту у Лесковцу, а затим и овај други празник. Организатор обележавања 11. децембра је и ове године била Скупштина града у сарадњи са Ромима и Савезом бораца НОР-а. После полагања цвећа на споменик, присутнима се обратио Божидар Вучковић, члан Градског већа. Делегацију СУБНОР-а чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Није изостало и присуство представника СУБНОР-а и при обележавању међународног дана Рома где је присуствовала делегација коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Светомир Стефановић.

Није се по традицији ни одустало од обележавања Дана Југословенске народне армије, 22. децембра, када је уприличен састанак у просторији Градског одбора СУБНОР-а Лесковац. О дану ЈНА је говорио Хранислав Ракић.

Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године и ове године је организовао свечаност у селу Чукљенику, 23. децембра 2015. Године поводом ослобођења Лесковца од Турака.

Делегацију СУБНОР-а чинили су Боривоје Ђокић и Чедомир Митић. Пред крај 2015. године, 24. децембра одржана је седница Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, на којој је разматрано питање припрема за одржавању годишњих скупштина Савеза бораца у граду, општинама и округу. Поднета је и информација о усклађивању Статута СУБНОР-а Градског, општинских и Окружног одбора са изменама у Статуту Републичког одбора СУБНОР-а Србије. Известилац мр Мирослав Здравковић је нагласио да се усклађивање мора извршити како би и даље били Организацији СУБНОР-а Републике Србије. На овој седници кооптирани су нови чланови Окружног одбора Војислав Стаменковић и проф. др Драгомир Радовановић.

Лесковац,27. новембар 2013.
70 година АВНОЈ-а Лесковачки културни центар

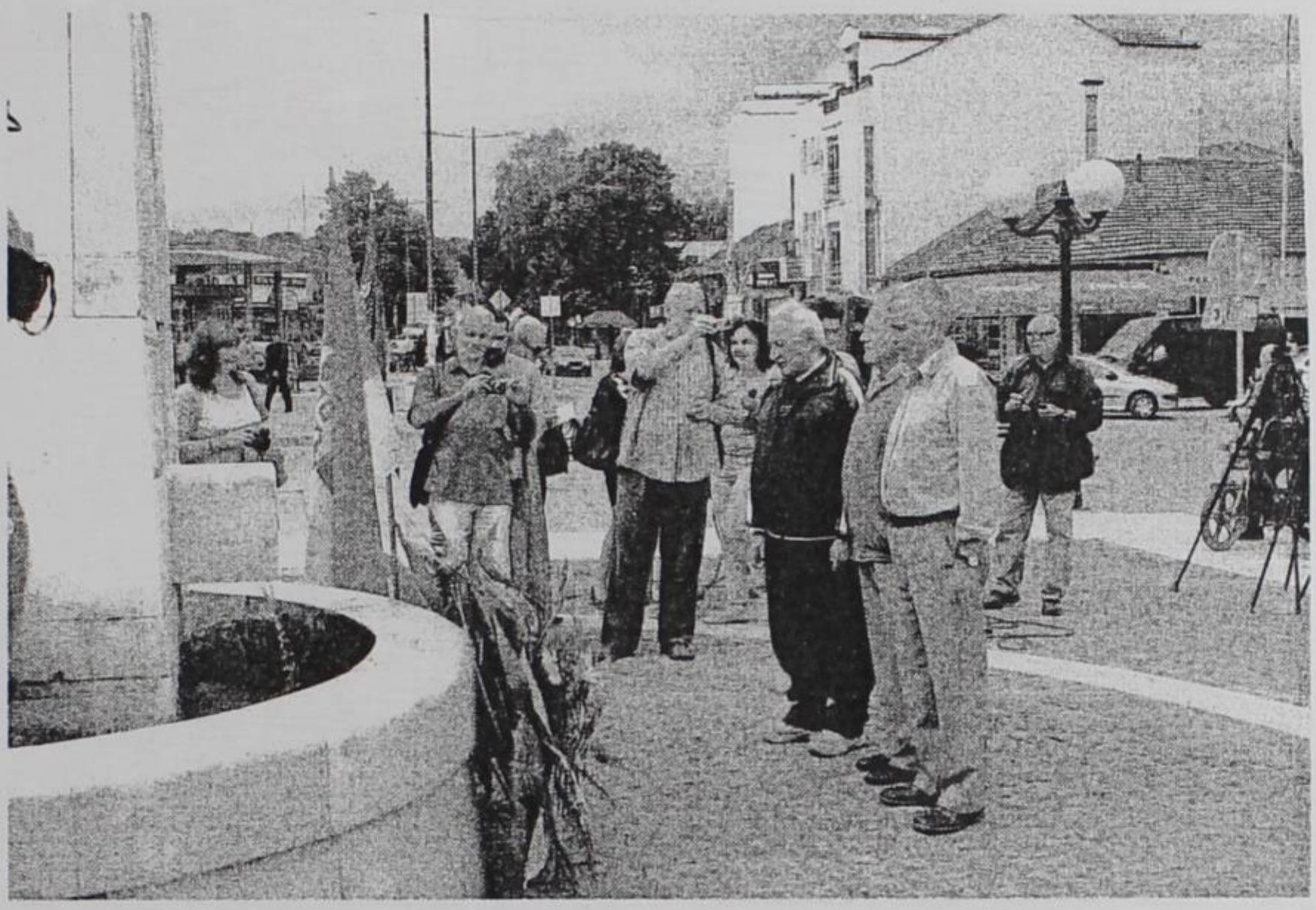
Лесковац, 3. децембар 2013.

Лесковац, 24. децембар 2013. Сала Скупштине града

Шилово, 26. март 2014.

Лесковац, 6. септембар 2014.

Манастир Света Богородица у Големој Њиви,
20. септембар 2014.

Лесковац.,16. мај 2015.

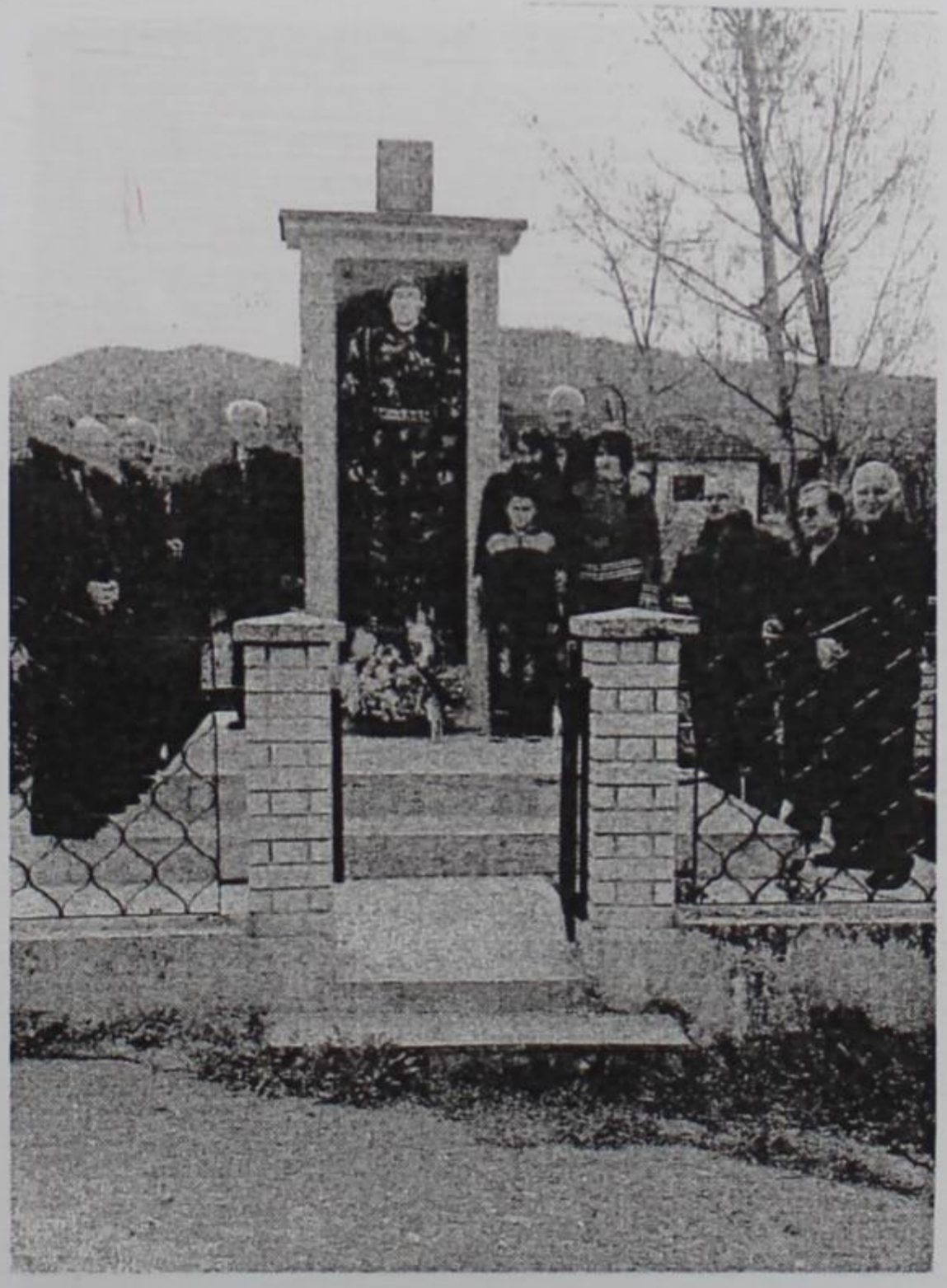
Скупштина Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа

Лесковац, Месна заједница „Милентије Поповић“, 4. јули 2015.

Тулово, Основна школа, 5. Новембар 2015.

Тулово, 26. март 2016.
Крај споменика младом борцу

Братмиловце, 22. јуни 2016.

Вучје, 10. август 2016.

Мирошевце, 13. август 2016.

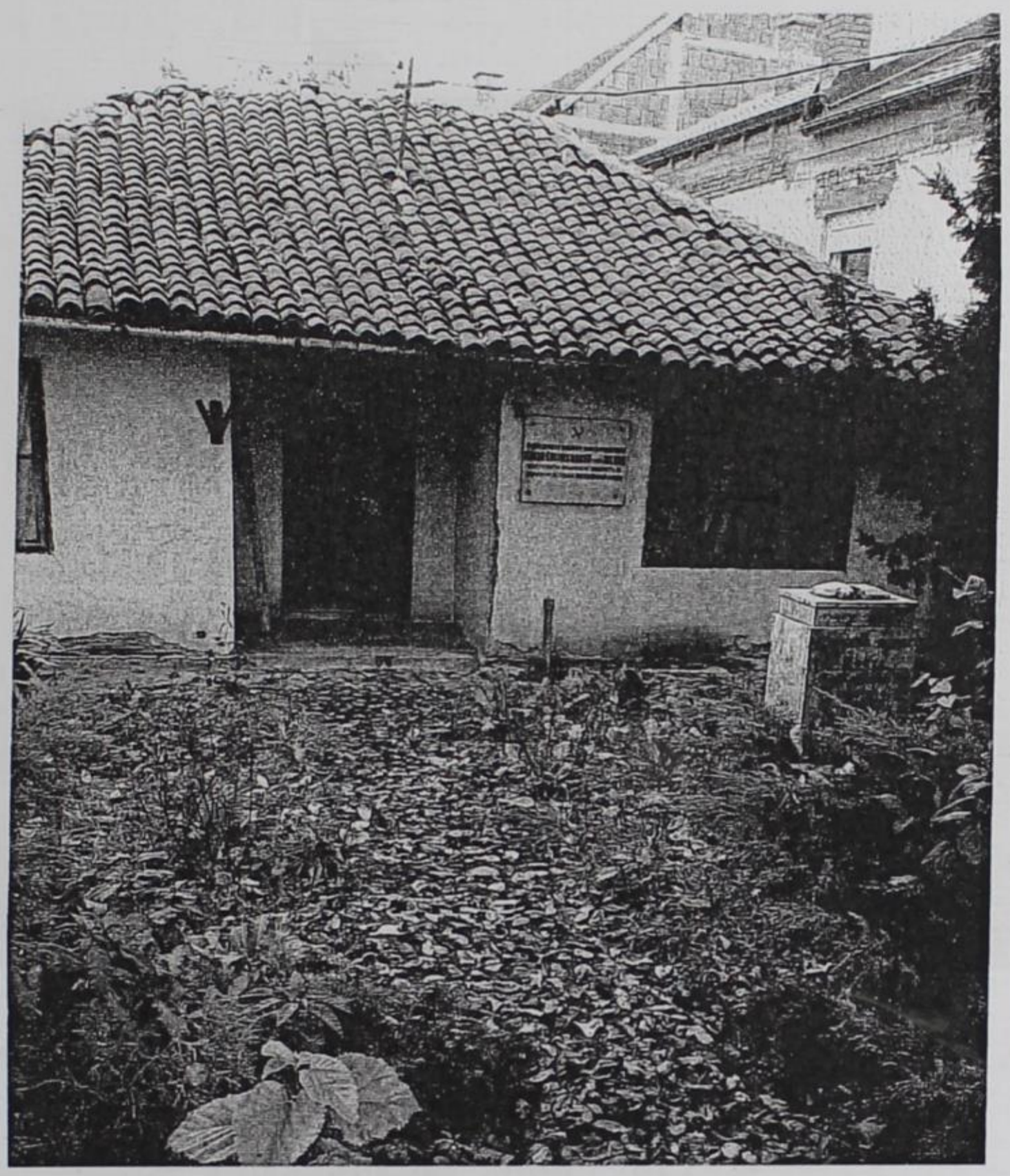
Мирошевце, 13. август 2016.

Лесковац, 20. август 2016.
Изглед куће у улици Учитељ Јосифа са спомен плочом

Лесковац, 11. октобар 2016. Дружење у Савезу бораца

Лесковац, 11. октобра 2016. Изглед куће Косте Стамнековића

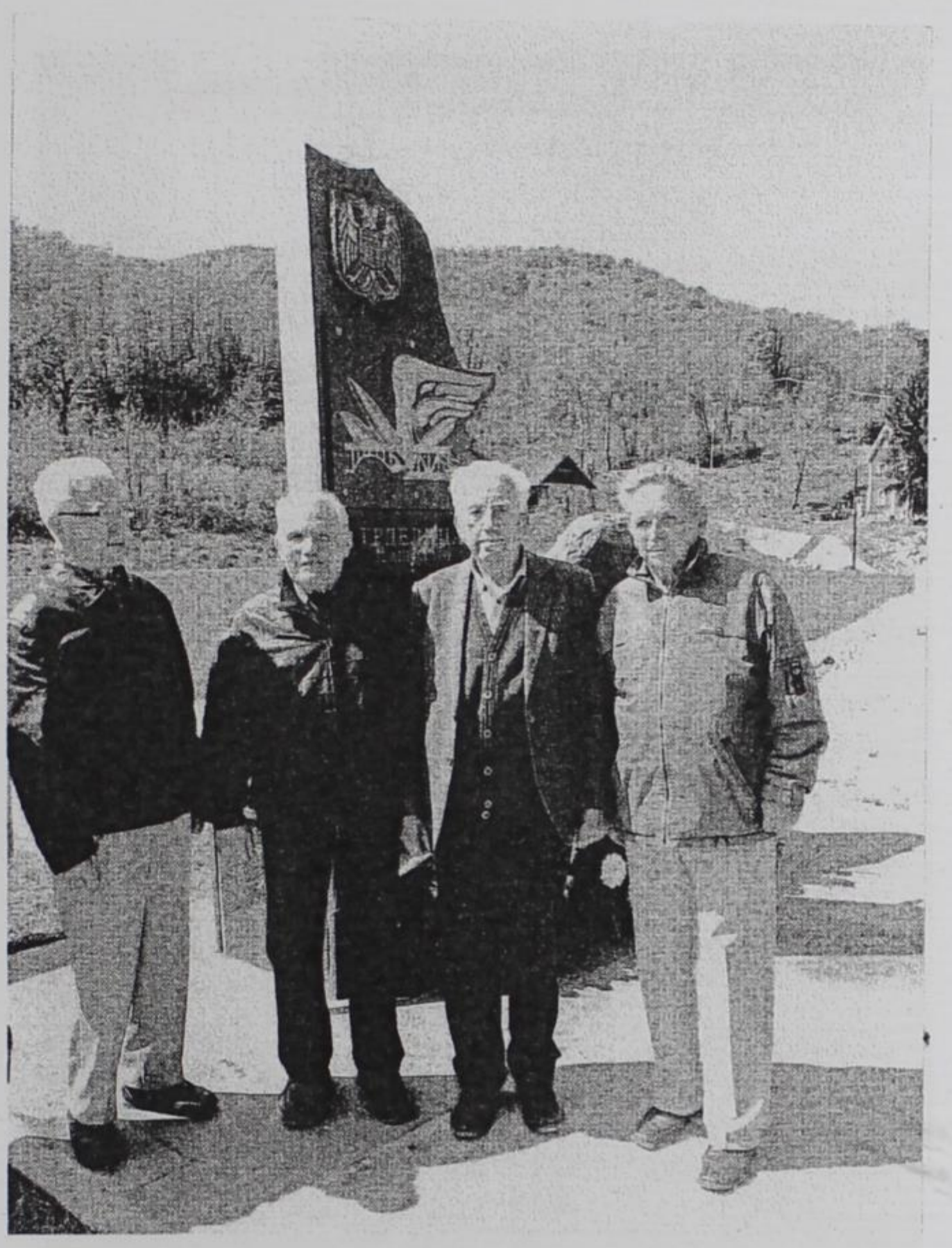
Панчево, 19. фебруар 2017.

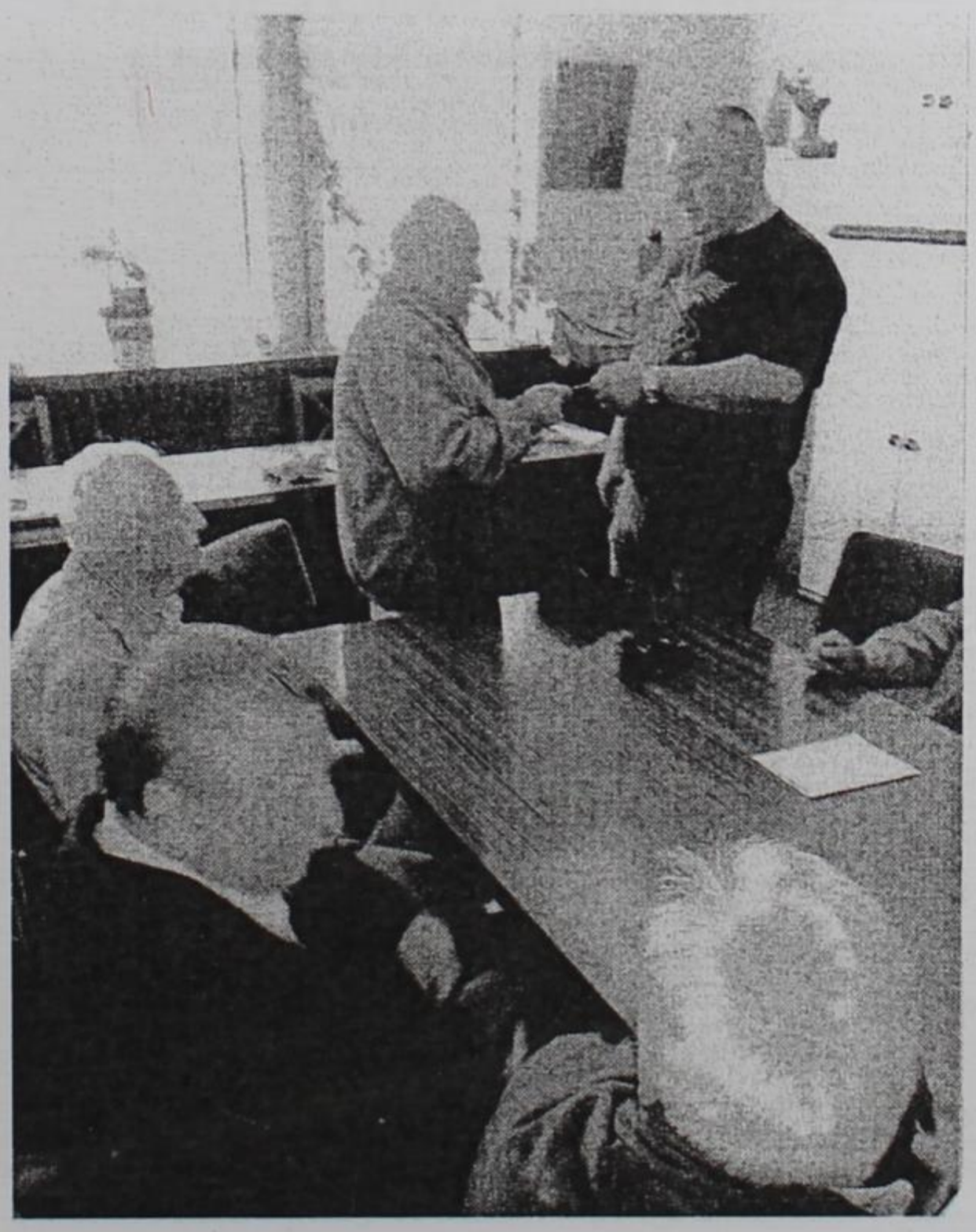
Лесковац, 11. децембра 2016., Комеморација поводом 11. децембра 2016.

Лесковац, Техничка школа, 18. март 2017.

Грделица, 12. април 2017.

Лесковац, 3. мај 2017. Посета мр Александра Ђуровића

Лесковац, 30. мај 2017.
Изборна скупштина Градске организације СУБНОР-а Лесковац

Сијаринска Бања, 27. јули 2017. Никола Илић предаје поклон амбасадору Руске Федерације Виталију Чуркину

Лесковац, 7. септембар 2017. Посета председника Републичког одбора СУБНОР-а Србије Душана Чукића

Лесковац, 15. септембар 2017.

Биљаница, 20. септембар 2017. Крај обновљеног споменика

Солун, 30. септембар 2017.

Солун, 30. септембар 2017.

Тулово, Спомен плоча, 5. новембар 2017.

Тулово, 5. Новембар 2017.

Лесковац, Трибина 7. новембра 2017.

СЕДАМДЕСЕТ ПЕТ ГОДИНА ОД ПОЧЕТКА УСТАНКА

Као и ранијих година, тако и у 2016. години Градски одбор СУБНОР-а Лесковац је остварио богату активност на основу усвојеног годишњег плана рада који је у потпуности реализован.

Оно, пак, што је карактеристично за ову годину је још интензивнија сарадња са Скупштином града, Савезом потомака ратника Србије 1912-1920, Удружењем пензионера, Савезом резервних војних старешина, Удружењем Рома, Окружним одбором СУБНОР-а јабланичког округа и општинским одборима СУБНОР-а јабланичког округа, као и успостављање контаката са другим одборима Организације СУБНОР-а, као што је Панчево и са Општинским одбором бораца Куманова, што је подразумевало и размену делегација.

Значајна сарадња одвијала се са Лесковачким културним центром, Лесковачким хором „Невен" и Војском Србије.

Ова година је посебно значајна јер се радило о великом јубилеју 75. годишњици од почетка оружаног устанка против фашистичког окупатора и његових сарадника.

Одговарајућа пажња је поклоњена и реаговању на покушаје фалсификовања недавне историјске прошлости српског народа, посебно периода НОР-а и обезвређивања његове најзначајније тековине социјализма.

Зато је важно место у програму било посвећено и обележавању значајних датума из послератног социјалистичког развоја земље.

Карактеристика рада у 2016. години било је обогаћивање активности укључивањем у разне манифестације на нивоу града, али и околних места.

Рад у Градском одбору је и даље био волонтерски и одвијао се тако што су се одржавали свакодневни договори, разговори и дискусије о актуелним питањима на нивоу града и Републике Србије. Као и општински одбори јабланичког округа тако и Градски одбор Лесковца и даље није био набуџетуграда. Председништво је усвојило предложене измене у називу на основу одлуке скупштине Републичког одбора СУБНОР-а и припремило предлог за скупштину Организације који гласи: Градски одбор СУБНОР-а Лесковац 1941-1945. и 1992. и 1999. године". Решење број БУ 3087/2011, 17.3.2011. године.

Поводом нове 2016. године свечаном пријему у Скупштини града присуствовали су Никола Илић и Хранислав Ракић. Сарадња са Покретом социјалиста је настављена и у овој години. Зато је делегација, коју су чинили: Никола Илић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, Војислав Стаменковић и Боривоје Ђокић, 30. јануара 2016. године, присуствовала изборној скупштини ове Организације.

По усвојеном програму рада обележавање 4. фебруара - борбе на Биљаници 1942. године, обављено је на уобичајени начин. Делегација коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Боривоје Ђокић положила је цвеће на споменик.

Општински одбор СУБНОР-а Црна Трава организовао је, 4. фебруара 2016. године, обележавање дана формирања Пете јужноморавске бригаде 1944. године у селу Јабуковику, која је касније преименована у Седму српску ударну бригаду.

Свечаности су присуствовали Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић. За одлазак на место формирања бригаде кола је обезбедио председник Скупштине града Лесковца Душан Цветковић Лешњак. У присуству око седамдесет људи, представника општине Власотинце и заменика председника Скупштине општине Црне Траве, свечаност је обављена поред спомен плоче на згради Основне школе у селу Јабуковику. Отворио је председник Општинског одбора СУБНОР-а Црне траве Жика Јовановић, а

после минута ћутања и поздравне речи о овом догађају је говорио мр Мирослав Здравковић.

Поздравне речи упутили су и председник Скупштине општине Власотинце и заменик председника Скупштине општине Црна Трава.

Делегације су положиле венце и цвеће код спомен плоче.

Након тога у просторији школе организован је врло богат ручак уз музику.

За време ручка Никола Илић је предао медаљу Савеза бораца борцу бригаде Благоју Лепојевићу и одржао краћи говор. Певана је и химна Савеза бораца „Партизан сам тим се дичим".

На крају се организаторима на одличној организацији захвалио проф. др Живан Стојковић.

На сахрани члана Градског одбора Радомира Банковића, 16. фебруара 2016. године на Светоилијском гробљу присуствовао је већи број чланова Савеза бораца. Некролог свом дугогодишњем пријатељу, саборцу, просветном раднику, директору Пионирског дома, затим Биоскопа у Лесковцу и активном члану Савеза бораца, одржао је Хранислав Ракић.

Учествујући у раду Скупштине Републичког одбора СУБНОР-а Србије, Хранислав Ракић је у дискусији рекао:

Поштовани другови,

Нема потребе посебно наглашавати да се налазимо у години која нам пружа могућност да на достојан, свечан и изузетан начин обележимо 75. година од почетка устанка против фашистичког окупатора, као земља која је у Другом светском рату била на правој страни и никад се није приклонила онима који су спремни да се повинују окупацији и поробљавању. Овај велики јубилеј је истовремено и прилика да још једном покажемо да смо народ светлих борбених ослободилачких традиција, да с поносом можемо истицати нашу улогу у стварању слободног света, а у нашој земљи новог, демократског, праведног социјалистичког система, који данас нестаје са историјске позорнице, на велику несрећу човечанства. Одрицање од тако светле прошлости равно је злочину у име достојанства сваког човека. Ураганski налет

оних који желе да на бескрупулозан и не утемељен начин прекрајају историју, да изједначују издају земље са борбом за њену самосталност и слободу више је од историјског нонсенса. Земље, које држе до свог достојанства на врло свечан начин обележавају такве велике историјске јубилеје, као што то чини Руска Федерација. Република Србија мора да овај јубилеј обележи на највишем државном нивоу и са низом свечаности, које треба да буду доказ њене улоге у борби против највећег зла у историји света фашизма.

Наш задатак је да највећу пажњу у овој години посветимо управо обележавању седмојулског устанка 1941. године у име оних чији су животи уграђени у темеље данашње Србије. У овој тако значајној години Републички одбор и цела наша Организација не сме дозволити да буде увучена у перфидне намере да јој се умањи углед, да буде дезавуисана и компромитована не утемељеним инсинуацијама било које групе људи. Њен углед је историјски, њен рад јаван и никако се не може довести у сумњу легалност рада њених органа.

Делегација Окружног и Градског одбора Савеза бораца присуствовала је, 17. фебруара 2016. године, комеморацији у Бојнику, која је и ове године обележена са пуно достојанства и у присуству бројних грађана и гостију. У делегацији су били Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић, Слободан Јанаћковић и Чедомир Митић.

Традиционална сарадња са Техничком школом „Раде Металац" у Лесковцу настављена је и 2016. године при обележавању дана Школе, односно 18. марта, када је рођен Раде Металац, чије име носи. Као и претходних година делегацију Градског одбора СУБНОР-а врло срдачно је примио директор Школе уз подсећање на значај и улогу овог истакнутог борца лесковачког краја. Ова Школа је једна од ретких која није дозволила да јој се мења име, за разлику готово од свих осталих у граду.

Обележавању овог дана поклоњена је значајна пажња и редовно је организована приредба ученика и дружење у

колективу. Делегација СУБНОР-а, коју су чинили Никола Илић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и Боривоје Ђокић, уз пратњу представника Школе, положила је цвеће на споменик Радету Металцу испред Школе, чиме је посета била завршена.

Представници Градског и Окружног одбора Савеза бораца са пуно пажње обележавали су и значајне догађаје из новије историје Србије. Један од таквих датума је и почетак стравичне НАТО агресије на Савезну Републику Југославију, 24. марта 1999. године. О том догађају скоро сви присутни су евоцирали успомене и износили своје оцене.

Општински одбор СУБНОР-а Лебане сваке године обележава дан погибије народног хероја Косте Стаменковића, 26. март и младог борца на сукобима на Косову 1999. године Славише Миљковића у селу Шилову.

Делегација Окружног и Градског одбора СУБНОР-а, коју су чинили Никола Илић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић, заједно са представницима општине Лебане и Медвеђа положила је цвеће на споменик Кости Стаменковићу у Шилову код школе, где је је о борбеном путу тог народног хероја говорио Хранислав Ракић. Након тога је положено цвеће на споменик младом борцу у самом селу код бившег Задружног дома. Домаћини су приредили ручак у Лебану.

У складу са трајним опредељењем Градског одбора СУБНОР-а Лесковац да се обележавају и значајни датуми из периода социјалистичког периода, 1. априла је одржан састанак у просторији Градског одбора на коме је најпре о дану радних бригада говорио мр Мирослав Здравковић, а затим су о свом учешћу на радним акцијама говорили Хранислав Ракић и Божидар Вучковић. Прихваћен је и предлог да се испитају могућности организовања изложбе која би приказала учешће омладине Лесковца на радним акцијама. Истог дана у свечаној сали лесковачке Гимназије у организацији професора историје Божидара Стаменковића и Секције историчара о дану омладинских радних бригада говорили су Никла Илић, мр Мирослав Здравковић и Хранислав Ракић.

Скупштина града Лесковац сваке године врло успешно је организовала обележавање бомбардовања путничког воза у Грделичкој клисури, 12. априла 1999. године. И ове године овој великој комеморативној свечаности, поред других учесника, присуствовала је и делегација Градског и Окружног одбора СУБНОР-а, коју су чинили Златомир Пешић, Драгослав Тошић и др Миодраг Костић. Делегација је најпре положила цвеће на спомен обележје поред аутопута, а затим на месту бомбардовања воза. На свечаности је говорио градоначелник Лесковца др sci мед. Горан Цветановић.

Седница Председништва Градског одбора СУБНОР-а одржана је 11. априла 2016. године, на којој се говорило о припремама за годишњу скупштину организације СУБНОР-а Лесковца и о организацији трибине поводом 75. година од почетка устанка у Србији. Договорено је да се седница Скупштине одржи 15. априла, а да се трибина одржи 20. маја, на дан када је формирана и Прва дивизија НОП и уз културно-уметнички програм и да се упути предлог Републичком одбору СУБНОР-а да обезбеди говорника. У дискусији су учествовали Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић и Хранислав Ракић.

Редовна годишња скупштина Организације Савеза бораца Лесковца одржана је 15. априла 2016. године, на којој су разматрани извештаји о раду у 2015. години, извештај о материјално-финансијском пословању, програм рада за 2016. годину и информација о актуелним питањима рада Градског одбора. На време је припремљен и умножен исцрпан извештај о раду Градског одбора и подељен члановима скупштине.

Хранислав Ракић је детаљно образложио извештај, посебно наглашавајући некоректно третирање СУБНОР-а у првом реду због његовог брисања из буџета Скупштине града.

Зато је СУБНОР доведен у ситуацију да само може да указује на стање споменика и спомен обележја из ослободилачких ратова Србије, јер је за њихово одржавање задужена локална самоуправа. Указао је и на потребу већег ангажовања Месних одбора Савеза бораца и на подмлађивање Организације. У дискусији је учествовао делегат из Бунушког

Чифлука, који је навео пример добро уређеног Спомен обележја у том селу у првом реду ангажовањем Месне заједнице. Делегат Горан Ђорђевић је указао на неопходност сређивања спискова чланова Савеза бораца, како би се обезбедила његова репрезентативност. У дискусији су учествовали и Вукашин Стаменковић, секретар Окружног и Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, Бора Ристић и Драгослав Тошић, који је предложио да се при Месним одборима формирају комисије од по три члана које би сачиниле извештаје о стању споменика и спомен обележја на том подручју. Мр Мирослав Здравковић је говорио о структури Савеза бораца, проблемима организованости и прављења јединствене Организације. Како се држава определила да финансира само пројекте наглашена је неопходност да и Савез бораца конкурише са одређеним пројектима за средства. Припремали би их стручни тимови. О доброј сарадњи Градског и Окружног одбора говорио је Никола Илић. Извештај о материјално-финансијском пословању поднео је Златомир Пешић, а програм рада за 2016. годину детаљније је образложио проф. др Живан Стојковић. Сви извештаји су усвојени једногласно. На овој скупштини у Председништво Градског одбора Савеза бораца кооптирани су проф. др Драгомир Радовановић и Војислав Стаменковић, а у Градски одбор Чедомир Митић.

Мимо усвојеног програма рада Градски одбор је одлучио да обележи и сто година од искрцавања српске војске на јонска острва у Грчкој у Првом светском рату. Тим поводом је, 22. априла 1916. године, организована свечаност у Камерној сали Лесковачког културног центра у Лесковцу, која је започела химном Републике Србије и песмом „Тамо далеко" у извођењу хора „Невен" професорке Станиславе Толић. Затим је рецитована песма Милутина Бојића „Плава гробница".

Учеснике свечаности је поздравио председник Скупштине града Лесковац Душан Цветковић Лешњак. Након тога је уследила промоција књиге проф. др Живана Стојковића „Подружница носилаца Албанске споменице 1915-1916. године

у Лесковцу 1967-1981." О књизи су говорили др Иван Бецић, Хранислав Ракић, професор и музејски и педагошки саветник и аутор. И поред сталног указивања на неопходност боље организације обележавања Дана победе над фашизмом 9. маја и на потребу да Скупштина града посвети већу пажњу тако важном догађају, нажалост, и ове 2016. године ништа се није променило. Служба протокола је вероватно уложила напоре да обезбеди присуство већег броја грађана, а не само чланова СУБНОР-а, али то није успело. Поред почасног вода Војске Србије, присуствовало је око двадесетак учесника. О Дану победе је врло инспиративно говорио председник Скупштине града Душан Цветковић Лешњак. Делегација СУБНОР-а, коју су чинили др Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић, Никола Илић и Драгослав Тошић, положила је цвеће на Споменик победе у Спомен парку. Цвеће је положио и представник СКОЈ-а и Нове комунистичке партије Мирослав Стевановић.

Након ове свечаности Градски одбор СУБНОР-а је, упутио писмо Градском већу Лесковца следеће садржине:

Градском већу Лесковац

Спомен композицију у Спомен парку победе свечано је отворио 4. јула 1971. године члан Председништва Савеза комуниста Југославије Петар Стамболић, поводом тридесетогодишњице почетка оружаног устанка против фашистичког окупатора 1941. године. Означен је као Споменик победе, а на седамнаест каменова исписана су имена народних хероја и истакнутих бораца НОР-а. У горњем делу спомен комплекса сахрањени су посмртни остаци још 17 истакнутих бораца и народних хероја. У овом Спомен парку сваке године се одржавају свечаности 9. маја Дана победе у Другом светском рату и 4. јула и углавном се за ту прилику очисти простор око споменика. Међутим, простор изнад споменика где се налазе посмртни остаци 17 бораца је потпуно зарастао у шибље и дрвеће, тако да се уопште не може посетити. Молимо Вас да предузмете одговарајуће мере како би и тај део Спомен комплекса био доступан посетиоцима. Били бисмо Вам захвални да нас о томе обавестите.

Одговор није уследио.

Четврта седница Скупштине СУБНОР-а јабланичког округа одржана је 17. маја 2016. године у просторијама Градског одбора Савеза бораца. После краћих уводних напомена председника Николе Илића извештај о једногодишњем раду поднео је мр Мирослав Здравковић нагласивши да је програм рада у потпуности остварен и да је садарња са Градским и општинским одборима била врло задовољавајућа.

О околностима у којима се радило говорио је у дискусији проф. др Живан Стојковић и посебно се осврнуо на еуфоричне покушајие ревидирања и фалсификовања историје, што доводи до дезоријентисаности и збуњености људи уместо да се указује на разарање државног богатства и пљачкашку приватизацију и да се за то траже кривци. Кад се ради о Републичком одбору СУБНОР-а Србије још једном је изразио жаљење што није прихватио да се у Статут Организације у називу дода и потомака, како су то предлагали делегати из Лесковца. Драган Голубовић је подржао извештај и исказао задовољство за остваривање програма рада и изразио негодовање у вези са спомен обележјима која су у стању пропадања. Петар Ранђеловић је изнео став да се мора још енергичније водити борба против девалвирања тековина социјалистичке револуције.

Хранислав Ракић је био мишљења да се пажња усмери према оним питањима која се могу лакше решавати у првом реду према ученицима и школама и уџбеницима који на недозвољен начин третирају догађаје из периода НОР-а и социјалистичке револуције. Стојан Стаменковић је говорио о активностима Савеза бораца на подручју Печењевца и односу локалне самоуправе према спомен обележјима. Рад је настављен разматрањем програма обележавања значајних догађаја и личности поводом седамдесетогодишцице од почетка устанка у Србији 1941. године. Никола Илић је говорио о неговању тековина НОР-а и социјалистичке изградње земље. Посебно је нагласио изузетан значај устанка у Србији против фашистичког окупатора и улогу Комунистичке партије. У дискусији су

учествовали проф. др Живан Стојковић, Хранислав Ракић, Веселин Станојевић, Чедомир Цветковић и Жика Јовановић.

После седнице Скупштине одржана је седница Окружног одбора јабланичког округа на којој се говорило о конкретним задацима Градског и општинских одбора у обележавању 75 година од почетка устанка у Србији, као и о припремама за обележавање 7. јула на Радану.

Обележавању Дана младости 25. маја посвећена је посебна пажња. Тим поводом најпре је у Лесковачком културном центру, 24. маја 2016. године, одржана свечаност „ПОДСЕЋАЊЕ НА ДАН МЛАДОСТИ“ у организацији Градског одбора СУБНОР-а. После поздравне речи Хранислава Ракића о овом догађају најпре је говорио Божидар Вучковић на тему "Поруке младости Србије", а затим мр Мирослав Здравковић.

О организовању омладинских слетова“. И један и други су говорили изузетно надахнуто и инспиративно и били поздрављени аплаузом. У програму су учествовали и чланови Књижевног клуба „Глубочица" са три рецитације и хор „Невен" са неколико песама пригодног садржаја. Програм је водила професор Боркица Миловановић, председница Књижевног клуба „Глубочица“. На сам Дан младости организован је ручак у просторији Градског одбора уз пригодне говоре о овом празнику.

Како је планирано да се обележавање 75. година од почетка устанка против фашистичког окупатора обележава током целе године чланови Градског одбора Златомир Пешић и Чедомир Митић су очистили простор око споменика Томи Костићу у селу Братмиловцу, офарбали ограду, како би то било спремно за обележавање овог значајног датума. Након тога на сам дан, 22. јуна 2016. године, делегација коју су чинили мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић и Чедомир Митић положила је цвеће на Спомен обележје.

Великом и правом јубилеју 75. годишњици од почетка устанка против фашистичког окупатора 1941. године у Србији посвећена је изузетна пажња. После неколико припремних

састанака постигнут је договор да се овај јубилеј обележи организовањем свечаности 22. јуна 2016. године, што је у вези са Окружним партијским саветовањем у селу Братмиловцу, које је одржано 1941. године, управо на дан када је нападнут Совјетски Савез у Другом светском рату. Договорено је да се за ту прилику обезбеди велика сала Скупштине града Лесковца, па је у вези са тим упућено писмо и истовремено предложено да представник града поздрави учеснике свечаности. Одговора није било и добијено је усмено обавештење да је тога дана заказана седница Градског већа и да сала није слободна. Уследило је обраћање Народном музеју у Лесковцу и добијено одобрење да се користи његова сала.

Истовремено је стигло обавештење од Републичког одбора СУБНОР-а Србије да ће, поводом захтева да на свечаности говори његов представник, присуствовати заменик председника Републичког одбора генерал Видосав Ковачевић и потпредседник Републичког одбора генерал Бранислав Поповић, за које је Републички одбор обезбедио службена кола за превоз.

Након тога сачињен је коначни синопсис за свечаност, штампане су позивнице и плакати. Програм свечаности почео је у 12 часова у пуној сали Народног музеја, 22. јуна 2016. године, а водила га је Слађана Младеновић, дипломирани социолог из Лесковачког културног центра.

Гости из Београда су најпре примљени у просторији Градског одбора, а затим у Народном музеју. Како од Скупштине града није одређен представник који би поздравио скуп, отворио га је и поздравио присутне госте и представнике медија Хранислав Ракић, председник Градског одбора. Химну Републике Србије отпевао је хор „Невен". Након тога поздравне речи упутио је заменик председника Републичког одбора СУБНОР-а генерал Видосав Ковачевић, а генерал Бранислав Поповић, потпредседник Републичког одбора СУБНОР-а, говорио је о 75. годишњици устанка у Србији 1941. године. На тему „Југ Србије у борби против фашизма" говорио је Хранислав Ракић. Програм је настављен рецитацијама глумаца Народног

позоришта и наступом хора „Невен". По завршетку свечаности организован је ручак у просторији Градског одбора.

Поводом обележавања јулских празника 2016. године одржано је неколико договорених састанака. Упућено је и писмо градоначелнику Лесковца др sci мед. Горану Цветановић:

Господине градоначелниче,

Са великим уважавањем упућујемо срдачне честитке поводом Вашег поновног избора за градоначелника Лесковца. Очекујемо да ћемо успешно наставити сарадњу у обележавању значајних догађаја из историје српског народа. У јуну је Градски одбор СУБНОР-а Лесковац на свечан начин у сали Народног музеја обележио 75 година од почетка устанка против фашистичког окупатора. У сарадњи са протоколом града биће обележен и 4. јули, а обележавање 7. јула се традиционално одржава на Радану. Носилац организације је општина Бојник и у разговору са представницима Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа замољени смо да обезбедимо говорника. Зато Вас молимо да одобрите да главни говорник буде Милун Динић, заменик председника Скупштине града. Републички одбор СУБНОР-а је предложио да поводом овог јубилеја и град Лесковац пошаље делегацију у Белу Цркву 7. јула 2016. године.

Традиционално обележавање 4. јула, дана када је 1941. године донета одлука о почетку оружаног устанка против фашистичког окупатора, организовано је заједно са Скупштином града Лесковца.

Служба протокола града је врло успешно припремила окупљање, уместо у Спомен парку, крај споменика Кости Стаменковићу у центру града. После интонирања државне химне, програм је водила представница протокола града. Након полагања цвећа о овом празнику говорио је Зоран Јанковић, помоћник градоначелника Лесковца.

Почетак устанка у Србији 7. јула 1941. године, раније се обележавао централном прославом на планини Радану. Пошто се радило о јубилеју одржано је неколико претходних радних састанака представника Градског и Окружног одбора СУБНОР-а, када је разговарано о садржају програма.

Одлучено је да прослава мора да буде масовна и добро организована у сарадњи са Скупштином општине Бојник. Тим поводом упућено је писмо председнику општине Бојник:

Господине председниче,

Општина Бојник заузима часно место у историји српског народа, како по слободарским традицијама, тако и по великим жртвама невиних цивила у најездама империјалистичких и фашистичких освајача. Поносни и стамени људи пусторечког краја никада нису дозволили да будућим генерацијама оставе негативно искуство, већ само херојство и позитивне поруке.

Страдање становништва у Првом светском рату, Јабланичко-топличком устанку и Другом светском рату само је учврстило уверење да се непријатељу мора увек супротстављати у име напретка и слободе.

Општина Бојник је са пуно достојанства и пијетета сваке године знала да се одужи онима који су положили своје животе за слободан живот у самосталној држави. Зато се с правом очекује да се у овој, 2016. години, на што свечанији начин обележи 75 година од почетка устанка против фашистичког окупатора. Истовремено, баш тим поводом, сматрамо да треба што садржајније обележити и 7. јули свечаношћу на Радану, што је већ устаљена традиција и што је општина Бојник увек знала да томе великом датуму посвети изузетну пажњу. Организација СУБНОР-а јабланичког округа и Лесковца спремна је да се укључи у организовање ове прославе.

Молимо Вас да, уколико сте у могућности, за тај дан обезбедите један аутобус за превоз учесника из Бојника и околних села.

Писма су упућена и Градском већу и Удружењу пензионера Лесковца и градоначелнику Лесковца.

Градском већу Лесковац

Лесковац традиционално сваке године учествује на обележавању Дана устанка 1941. године против фашистичког окупатора. Свечаност се одржава на Радану. Ове године обележавање овог догађаја има изузетан значај, јер се ради о 75 година, што је прави јубилеј. Носилац организације је општина

Бојник уз сарадњу са Савезом бораца те општине и града Лесковца. У обележавање се укључује и Удружење пензионера Лесковца са културно - уметничким програмом, а град Лесковац је обезбеђивао аутобус за бесплатни превоз учесника. Молимо Вас да нам и ове године одобрите коришћење једног аутобуса бесплатно 7. јула 2016. године, који би превезао учеснике прославе. Било би пожељно да Лесковац одреди главног говорника.

Удружењу пензионера Лесковца

Уз срдачну захвалност на изузетном разумевању у организовању значајних манифестација и обележавања догађаја из историје српског народа обраћамо вам се са молбом да и ове године, поводом обележавања Дана устанка у Србији 1941. године, узмете учешће са већ реномираним ансамблима Удружења пензионера. Обележавање овог празника утолико је ове године значајније, јер се ради о 75. година од почетка оружаног устанка у Србији, односно о правом и великом јубилеју. Свечаност се, као и ранијих година, одржава на Радану, а носилац организације је Скупштина општине Бојник. Окружни и Градски одбор СУБНОР-а Лесковац учествују са својим представницима, а превоз ће највероватније обезбедити Скупштина града Лесковца.

Тим поводом делегација, коју су чинили Никола Илић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић, према ранијем договору, посетила је председника општине Бојник где је обављен разговор о начину обележавања 75 година од почетка устанка. Наишла је на врло добро разумевање председника и његових сарадника.

Општина је задужила начелника за друштвене службе да буде непосредни организатор програма и осталих активности. Договорено је да се обезбеди превоз грађана комбијем у више тура, пријави скуп полицији, организује културно-уметнички програм, одреди водитељ програма и позову представници суседних општина. Постигнут је и договор да се ручак за госте организује у Дому на Радану, а да начелник поздрави учеснике прославе у име општине Бојник. Након посете Бојнику Никола

Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Драгослав Тошић посетили су место формирања Прве јужноморавске бригаде у Ображди.

Скупштина града Лесковца одобрила је аутобус за превоз учесника и говорника Милуна Динића, заменика председника Скупштине града.

Свечаност на Радану почела је у 12 часова, државном химном, поздравним говором начелника Драгослава Анђелковића који је и водио програм, полагањем цвећа на спомен обележје код Дома, настављена говором Милуна Динића и извођењем културно-уметничког програма у који су учествовали Фолклорна група и певачи Удружења пензионера Лесковац и Фолклорна група ученика Основне школе из Придворице.

Учествовале су и глумице Народног позоришта из Ниша. После свечаности за госте је приређен ручак у Дому на Радану.

Градски одбор се писмом захвалио Народном музеју.

Господине директоре,

Најсрдачније честитамо друго добијање Валторвићеве награде која доприноси даљој афирмацији наше угледне установе. Истовремено захваљујемо на разумевању да нам уступите салу Народног музеја за обележавање 75 година од почетка устанка против фашистичког окупатора. Надамо се да ћемо и убудуће наставити успешну сарадњу.

Писмо је упућено и градоначелнику Лесковца.

Господине градоначелниче,

Најсрдачније захваљујемо на изузетној сарадњи у обележавању значајног јубилеја - 75. година од почетка устанка у Србији против фашистичког окупатора, која се огледала у обезбеђивању аутобуса за бесплатан превоз учесника прославе на Радану, као и говорника и цвећа за делегације из Лесковца.

Сарадња Градског одбора СУБНОР-а са локалном самоуправом у Лесковцу је на завидном нивоу, па се надамо да ће тако и бити настављена. Ова 2016. година, биће забележена и по другим јубилејима из периода ослободилачких ратова Србије.

Један од таквих је и формирање првог партизанског одреда на територији лесковачког краја, 10. августа 1941. године, на Јасичком равништу код Вучја. Обележавање овог датума данас је утолико важније, јер је на сцени оживљавање фашистичке идеологије у суседној Хрватској, која рехабилитује осведочене ратне злочинце попут Степинца. Србија је у Народноослободилачком рату дала највећи допринос у борби против фашистичког окупатора и његових сарадника. Зато је значајно да се сваки догађај, а поготову велики јубилеј, обележи на достојан начин.

Градски одбор припрема свечаност за 10. август у Вучју, на којој би се обележило формирање Кукавичко (Лесковачког) партизанског одреда, поред осталог и погодним програмом.

Молимо Вас да нам обезбедите један аутобус за превоз учесника до Вучја 10. августа 2016. године у 11.00 часова и по могућности главног говорника. Доставићемо Вам и комплетан програм обележавања.

Једна од активнијих месних заједница која поклања значајну пажњу чувању традиција НОР-а била је у Прибоју.

Сваке године се организује обележавање 26. јула, дана погибије Милутина Смиљковића, код његове спомен бисте и поред споменика који је посвећен погинулим борцима у Првом и Другом светском рату. Делегација Градског и Окружног одбора, коју су чинили мр Мирослав Здравковић, Никола Илић, Хранислав Ракић и Златомир Пешић, положила је цвеће на спомен обележје, након чега је уследио пријем у Месној заједници.

Поводом изложбе на платоу испред Лесковачког културног центра, 5. августа 2016. године, „Сећање на двадесети век“ Градски одбор Савеза бораца је издао саопштење:

Данас је за српски народ ДАН ЖАЛОСТИ, дан великих патњи и неправде, дан прогањања и убијања, дан када је злочиначка ОЛУЈА Хрватске ударила још један печат фашистичког наслеђа двадесетог века. Данас је и дан за сећање на недужне српске жртве, на прогоне и злостављање. Ниједна генерација не сме да заборави шта се догађало у двадесетом

веку, који је донео два светска рата и крвави грађански рат у Југославији и покушај успостављања најкрвавијег режима у историји света-фашизма. Ово је одговор на покушаје да се тај режим поново успостави и то у нашем непосредном суседству. И зато данас Градски одбор СУБНОР-а и Лесковачки културни центар овом изложбом аутора Зорана Вуковића шаљу поруку свету да слободарски српски народ остаје достојанствен у осуди свега што је било срамно у том веку од убијања у крематоријумима, преко холокауста до плана да нестану читави народи.

Припреме за обележавање 75. година од формирања првог партизанског одреда у лесковачком крају 1941. године под називом Кукавички партизански одред, по планини Кукавици код Лесковца, који је маја 1942. године добио назив Лесковачки народноослободилачки партизански одред, почеле су на време.

Одржано је неколико састанака Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа и Градског одбора Лесковац. Закључено је да програм обележавања мора да буде свечанији.

Сачињен је програм за прославу уз консултације са Домом културе у Вучју и Месним одбором, Савеза бораца као и са Лесковачким културним центром и Књижевним клубом „Глубочица“ из Лесковца.

Међутим, и поред више наших интервенција Градско веће није обезбедило аутобус за бесплатан превоз учесника, нити по нашем измењеном захтеву комби, а није одредило ни говорника.

Зато је одлучено да Градски одбор обезбеди превоз са неколико путничких приватних аутомобила и да власницима плати само гориво.

Свечаност у Вучју почела је у 11 часова 10. августа 2016. године у Дому културе. Организована је ТРИБИНА под називом „Први партизанки одред у лесковачком крају".

Говорили су Хранислав Ракић о саветовању у селу Братмиловцу, 22. јуна 1941. године, Никола Илић о учешћу јабланичанина у Кукавичком НОП одреду, проф. др Живан Стојковић о структури Кукавичког НОП одреда и мр Мирослав Здравковић о тековинама и вредностима антифашистичке борбе.

Након тога је у просторији Дома културе у Вучју директор Културног центра Новица Живковић отворио ликовну изложбу са колоније Скобаљић 2016. године.

Главни део свечаности обављен је код споменика у центру Вучја где је о Кукавичком НОП одреду, после минута ћутања и полагања цвећа присутних делегација, говорио Хранислав Ракић:

Драги пријатељи, поштоваоци Народноослободилачког рата,

На данашњи дан пре 75 година формиран је први Народноослободилачки поартизански одред у овом крају за борбу против окупатора и његових сарадника. Пре његовог формирања Окружни одбор КПЈ је разматрао на ком терену да га формира. Одлучено је да то буде на планини Кукавици, јер је она стратегијски најбољ за угрожавање непријатеља пошто се налазила поред пруге Ниш-Ђевђелија и некадашњег главног царског друма, што је омогућавало рушење комуникација како би било онемогућено снабдевање непријатељских трупа. Одред је вршио диверзије на прузи, палио општинске архиве, више пута нападао фабрику која је радила за окупатора. По одлуци Политбириоа КПЈ за почетак устанка, већ 6. јула 1941. године на планнини Кукавици нашла се група партизана, као језгро будућрг Одреда, што је могао бити и дан његовог формирања.Међутим, данас је на сцени ревизија новије српске прошлости, па чак и од Института за савремену историју Србије. Стиче се и утисак да је најважнији задатак српског судства рехабилитација сарадника окупатора у чему је врло ефикасно. Сродници сарадника окупатора подносе захтеве за њихову рехабилитацију и она се спроводи врло ревносно. Тако је у нашем крају рехабилитован Миле Андрејевић, командант четничке бригаде, који је у својим редовима имао оне који су клали сараднике Народноослободилачког покрета. Биле су познате и злогласне црне тројке, како их је народ звао, а формиране су по налогу Драже Михаиловића. У Лесковцу су црне тројке заклале професора Душана Поповића, солунског борца, Блажу Секулића, професора Гимназије,Евгенија Јелачића

и друге. Србија је једина земља у свету која рехабилитује сараднике окупатора, што није много чудно, јер поједини чланови државног руководства очекују да и њих неко рехабилитује за своје поступке 5. октобра 2000. године. Али оно што им неће опростити историја је рехабилитација издајника земље. Данашњи дан треба да буде празник целог Јабланичког округа, а Скупштина града је, такође, требала да пошаље своју делегацију да положи цвеће и ода пошту онима који су се борили за слободу ове земље.

Програм је водила Слађана Младеновић, дипломирани социолог из Лесковачког културног центра. На крају је Боркица Миловановић, председница Књижевног клуба „Глубочица“ рецитовала песму „Крвава бајка", а Стојанка Ђокић, секретар Клуба „Песму мртвих пролетера".

Делегација Градског одбора, која је положила цвеће на споменик, чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић и Вукашин Стаменковић. По повратку у Лесковац у просторији Градског одбора Лесковац је приређен ручак.

По устаљеној традицији и као саставни део програма рада било је обележавање дана ослобођења села Мирошевца, 14. августа 1944. године. Међутим, такође традиционално, уобичајено је окупљање грађана и делегација код спомен обележја 13. августа 2016. године. Обележавање је организовано у сарадњи са Месном заједницом овог села. Најпре су делегације положиле цвеће на спомен обележје Бориславу Станковићу-Борку Ћулавки које се налази испред Дома културе у Мирошевцу. Затим је свечаност настављена код спомен обележја погинулим борцима у Првом и Другом светском рату. Цвеће су положили представници Месне заједнице, затим Градског одбора СУБНОР-а (Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и Драгослав Тошић), а цвеће је положено и на спомен обележје младом борцу (породица и Златомир Пешић). У кратком обраћању Хранислав Ракић је рекао:

Драги пријатељи иако смо у малом броју ипак смо показали да смо људи који знају да цене положене животе за слободу у Првом и Другом светском рату.Кад се ради о

Мирошевцу у Другом светском рату оно је било означено од непријатеља као партизанско место. Зато је, 14. августа 1944. године, Михајло Зотовић одлучио да га завије у црно, односно да поубија становнике овог места. То су, међутим, спречили партизани наневши им велики пораз, после чега им није падало на па памет да се враћају у ово село све до коначног ослобођења Поречја од окупатора и његових сарадника. У Мирошевцу су пре и за време рата били врло активни познати борци Славко Златановић, Борислав Станковић- БоркоЋулавка, Живојин Жика Илић Жути, Влада Тошић и други. Овај покушај Зотовића истичем, јер је он вршио велике злочине у нашем округу у Дупљану, Прибоју, Залужњу и другим местима и познат је као највећи злочинац на том пордручју, а суд ге је рехабилитовао.

Ако би се наш Закон о рехабилитацији применио и у другим земљама онда би могли бити рехабилитовани и сви они који су осуђени на Нирнбершком процесу.

Након свечаности организована је вечера у просторији Дома културе у Мирошевцу.

На иницијативу уредника Телевизије Лесковац, 20. августа 2016. године, организовано је снимање спомен плоче у улици Јосиф Костић на кући која је у стању рушења. Спомен плоча је значајна јер су у тој згради одржавани састанци партијских активиста и истакнутих партијских и партизанских руководилаца током НОР-а. Прилог је сачињен уз детаљније образложење председника Градског одбора Хранислава Ракића, који је том приликом указао на проблем одржавања споменика и спомен обележја из ослободилачких ратова Србије за шта је задужена локална самоуправа, јер је Градски одбор СУБНОР-а скинут са буџета Скупштине града. Указао је на проблем даљег руинирања тих споменика истичући у првом реду Споменик палим за отаџбину у Првом светском рату у центру града и кућу Косте Стаменковића из чијег дворишта је украдена његова биста. Прилог је емитован на телевизији Лесковца истог дана у ударном термину у 19 часова, а затим и у 22 часа.

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац је наставио са успостављањем сарадње са заинтересованим представницима

борачке организације из других градова. После првих телефонских контаката Тодор Стојановић Тоша из Панчева посетио је Градски одбор и предложио да њихова делегација дође у Лесковац у време Роштиљијаде, што је са задовољством прихваћено. Делегација коју су чинили Тодор Стојановић Тоша, председник Градског одбора СУБНОР-а Панчева, Ратомир Томић Тома, члан Председништва, Раде Стојановић, члан Председништва, Новица Вукадиновић, председник Удружења ратних војних инвалида 1991-1999. и Градимир Стојановић, члан Председништва, допутовала је у Лесковац 30. августа 2016. и дочекана у Градском одбору у 11 часова. По већ договореном програму делегација је посетила Народни музеј, цркву оцаклију и разгледали град. Након тога је приређен ручак у просторији Градског одбора. Увече је делегација посетила „Роштиљијаду", а преноћиште им је обезбедио Тодор Стојановић код својих пријатеља.

Сутрадан им је приређен доручак у просторији Градског одбора и договорено је да делегација Лесковца посети Панчево фебруара 1917. године и присуствује „Сланинијади" у Качареву код Панчева. За време ручка размењени су поклони у књигама и отпевана химна Савеза бораца „Партизан се тим се дичим".

Сусрет је протекао у врло срдачној атмосфери.

Као и ранијих година свечаност код Спомен чесме у центру града, 6. септембра, поводом обележавања дана бомбардовање Лесковца 1944. године, организовала је Скупштина града. Градски одбор је учествовао на комеморацији са делегацијом и члановима, а цвеће су положили Хранислав Ракић, Вукашин Стаменковић и Слађана Младеновић. У име Скупштине града присутнима се обратио Зоран Јанковић, помоћник градоначелника.

Обележавање пробоја Солунског фронта код Споменика ослободиоцима Лесковца 1918. године, организовали су Савез потомака ратника Србије 1912-1920. године, Скупштина града, Савез резервних војних старешина и Градски одбор СУБНОР-а.

Свечаност је одржана 15. септембра 2016. године у 12 часова у присуству учесника и представника ових организација и

грађана. Положено је цвеће на Споменик. Најпре је о том догађају врло инспиративно и зналачки говорио професор историје лесковачке Гимназије Божидар Стаменковић, а затим Милун Динић, заменик председника Скупштине града.

И поред идеје да се у Власотинцу, поводом 75. година од формирања Бабичког партизанског одреда организује трибина и изложба то није могло да се оствари због реновирања Музеја и кратког времена за организацију. Зато је обележавање одржано на уобичајен начин. Делегације Власотинца (Томислав Митић, Стојан Стаменковић и Влајко) и Лесковца (проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић и Чедомир Митић) 20. септембра 2016.. године положиле су цвеће на спомен обележје у порти манастира Св. Богородица, без проблема из ранијих година. Након тога је приређен ручак у просторији Градског одбора СУБНОР-а.

Хранислав Ракић је 7. октобра говорио на промоцији књиге "Рехабилитација Драже Михаиловића, политичко и правно насиље над истином" аутора Александра Секуловића у организацији Савеза антифашиста Србије у Нишу. У дискусији је учествовао и проф. др Живан Стојковић.

И поред ранијих предлога да се празници ослобођење Лесковца у Првом светском рату 7. октобра и Другом светском рату од 11. октобра обележавају заједно и свечаније, ипак се и ове године то није догодило. Тако је 7. октобар, у организацији Савеза потомака ратника Србије 1912 -1920. године и Скупштине града обележен свечаношћу код Споменика палим за отаџбину у центру града. У организацију се укључио и

Лесковачки културни центар и Књижевни клуб Глубочица. Свечаност је почела у 11 часова, водитељ је била Слађана Младеновић, присуствовао је почасни вод Војске Србије. Делегације су положиле цвеће. Заједничку делегацију чинили су Никола Илић, Вукашин Стаменковић и Боркица Миловановић. Говорио је пуковник Милун Динић, заменик председника Скупштине града, а затим професор историје из Основне школе Вожд Карађорђе. Након тога су чланови

Књижевног клуба „Глубочица“ рецитовали пригодне песме. Посећеност је била задовољавајућа. Било је и ученика.

Дан града, односно дан ослобођења Лесковца у Другом светском рату, 11. октобар обележен је у Скупштини града на уобичајени начин. Свечана седница одржавана је у сали Народног позоришта Лесковац са почетком у 12 часова.

Делегацију Градског одбора СУБНОР-а чинили су мр Мирослав Здравковић, и Хранислав Ракић.

Не желећи да дан ослобођења Лесковца у Другом светском рату не буде обележен на достојанствен начин Савез борац је организовао тога дана скуп у просторији Градског одбора, коме су присуствовали представници Градског и Окружног одбора. О значају овог датума говорио је Никола Илић, а учествовали су у разговору и Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић, Винка Петрушић, Боривоје Ђокић, Војислав Стаменковић, проф. др Драгомир Радовановић, Чедомир Митић, Братислав Стојановић и Божидар Вучковић.

У Градском одбору СУБНОР-а Лесковац постигнут је договор да се успостави контакт са представницима СУБНОР-а Куманова, пошто постоје већ традиционалне везе два града који су у Социјалистичкој Југославији закључили побратимство и врло често мењали посете, а поготово омладинци који су имали заједничко феријално летовалиште у Рогачу код Омиша и учествовали при обележавању годишњице Треће македонске партизанске бригаде. Делегацију Лесковца чинили су проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић и путовали су аутобусом са Удружењем инвалида рада из Лесковца, које традиционално одржава присне везе са сличним Удружењем у Куманову.

Контакт са представницима Куманова је успоставио Владимир Аневски Голуб из Куманова, који је у више наврата посетио Градски одбор Лесковца. Како није успео да обезбеди сусрет са секретаром Општинског одбора Савеза бораца Куманова, замолио је председника Скупштине општине др Зорана Дамјановића Цицу да прими делегацију, без обзира што је била недеља. Сусрет је био врло срдачан, пријем пријатељски

и председник је обећао да ће пружити пуну подршку за размену посета бораца обезбеђењем превоза. Лично је телефоном позвао секретара Организације СУБНОР-а Цокана Ристовског, који је био ван Куманова и договорио се да прихвати предлог сарадње.

Након тога је уследио ручак.

Крајем октобра 2016. године постигнут је договор о усклађивању Статута Окружног и Градског одбора СУБНОР- са Статутом Републичког одбора СУБНОР-а Србије о чему је задатак добила Комисија коју су чинили Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић.

Прво обележавање значајног датума у новембру 2016. године обављено је у селу Тулову, на основу усвојеног програма рада, 5. новембра у дворишту истуреног одељења Основне школе из Велике Грабовнице. Како се радило о нерадном дану (субота) делегација Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, који су чинили Боривоје Ђорђевић и Блашко Пешић, у присуству једне групе мештана, положила је цвеће код спомен плоче на згради школе. Ученици и наставници су то учинили дан раније.

У новембру су настављене редовне консултације о текућим активностима и остваривању програма рада. Тако је 9. новембра уследио разговор о обележавању значајних догађаја до краја 2016. године, као и о припремању извештаја по допису Републичког одбора СУБНОР-а Србије, који треба да буде завршен до 15. јануара 2017. године.

За обележавање Дана Републике 29. новембра планирано је да се најпре обиђе кућа народног хероја Косте Стаменковића, која је поклоњена Народном музеју у Лесковцу и под заштитом је Завода за заштиту споменика културе у Нишу. Међутим, из Народног музеја је добијено обавештење да је доста ризичан тај обилазак зато што кров прокишњава и прети опасност урушавања плафона, што је била запањујућа чињеница.

Градски одбор је у више наврата писмено и усмено упозоравао Музеј да је потребна хитна интервенција на крову, али то није учињено. Истовремено дошло је до промене директора па је уместо доктора економских наука ту дужност

преузела музејски саветник и кустос Мира Ниношевић, историчар што би требало да буде гаранција за хитну интервенцију, како би делегације могле да је посећују поводом значајних датума. Зато је делегација Градског одбора и Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа положила цвеће на споменик Кости Стаменковићу у центру града. Свечаности су присуствовали чланови фондације "Коста". О значају обележавања овог датума у просторији Градског одбора говорио је Хранислав Ракић. Обележавање су пратила и средства јавног информисања. Свечаности су присуствовали чланови Савеза потомака ратника Србије 1912 - 1920. године, па је и њихова делегација положила цвеће на споменик. Након тога настављено је дружење у просторији Градског одбора. Говорили су Хранислав Ракић и Никола Илић.

Без обзира што у годишњем плану није наведено обележавање 1. децембра, дана стварања Краљевства Срба Хрвата и Словенаца 1918. године, Председништво Градског одбора и представници Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа обележили су овај датум предавањем и дружењем у просторији Градског одбора.

Настављена је и успешна сарадња са Војском Србије па је, 2. децембра 2016. године, делегација Градског одбора и Савеза потомака ратника Србије од 1912 -1920. године, коју су чинили Златомир Пешић, Чедомир Митић и Слађана Младеновић, положила цвеће на Спомен обележје у касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Команди трећег наставног центра, поводом обележавања Дана војних ветерана, 4. децембра, али је то померено зато што је то била недеља.

Обележен је и 3. децембар када су у Лесковцу погинули партизани Добривоје Ћеранић и Крсто Вукићевић у обрачуну са Немцима и њиховим сарадницима. Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, др Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић и Слободан Јанаћковић, положила је цвеће на спомен плочу у центру града.

Уобичајена садница Председништва пред крај године одржана је 7. децембра 2016. године на којој се говорило о

припремама годишњег извештаја за 2015. годину који је требало да буде уређен по упутствима Републичког одбора. Извештаји о раду су редовно били достављани Републичком одбору, али ниједан детаљ није био издвојен за „Билтен“, који издаје Републички одбор. Нови захтев Републичког одбора односио се на ширу проблематику у раду Савеза бораца и одлучено је да га припреми комисија коју ће чинити Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић до краја децембра. У дискусији поводом ове тачке дневног реда учествовали су проф. др Живан Стојковић, Хранислав Ракић, Златомир Пешић, Драгослав Тошић, мр Мирослав Здравковић и Боривоје Ђокић. Прихваћен је и предлог мр Мирослава Здравковића да извештај садржи и рад Окружног одбора јабланичког округа. Друга тачка дневног реда односила се на издавачку делатност Градског одбора. О дотадашњој издавачкој делатности говорио је Хранислав Ракић истичући да је она била врло богата све док је Градски одбор био на буџету Скупштине града.

После застоја који је тим поводом настао створиле су се могућности да из средстава која се добијају од закупа просторија буде финансирана издавачка делатност, јер се сви послови у раду Градског одбора обављају волонтерски. Зато је предложено да се настави са реализацијом пројекта који је пре више година предложио Никола Илић под насловом „Жртве четника у лесковачком крају 1941-1953. године“.

Истовремено, како се наредне године навршавало 70 од оснивања Организације СУБНОР-а у лесковачком крају, било је потребно је штампати монографију о њеном раду од 2007. до 2017. године, утолико пре што је ранији период обрађен у две књиге. Тим поводом донета је одлука да Никола Илић настави са радом на поменутој књизи и да се овлашћује председник Хранислав Ракић да у складу са финансијским могућностима ангажује аутора за израду монографије о раду Организације од 2007. до 2017. године.

Сваке године у складу са програмом рада обележава се и 10. децембар дан погибије Марка Црног у селу Барију.

Делегација коју су чинили мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић, проф. др
Драгомир Радовановић и Драгослав Тошић положила је цвеће на спомен обележје.

У Градском одбору СУБНОР-а Лесковац, уз присуство председника и секретара Окружног одбора јабланичког округа, одржано је неколико договорених састанака поводом обележавања 75. годишњице стрељања 310 цивила грађана Лесковца (293 Рома, 11 Срба и 6 Јевреја). Ради се о значајној годишњици која се односи на масовно стрељање недужних цивила зато што је немачки окупатор одлучио да за сваког убијеног Немца буде стрељано по 100 цивила. Обележавање овог догађаја се у претходним годинама одржавало само на месту стрељања где је 1973. откривен споменик жртвама. Није било ни дефинисано ко треба да буде главни организатор Скупштина града, Роми или Савез бораца. Скупштински протокол је углавном обезбеђивао венце и говорника, а Роми и Савез бораца су имали своје делегације и мањи број присутних.

Зато је за ову годину предложено да управо због великог јубилеја, обележавање буде достојанственије и богатије. Градски одбор је тим поводом упутио писмо Градском већу са предлогом да Скупштина града буде организатор. Истовремено, да поред полагања цвећа на споменик у Гавриној (Араповој) долини, буде одржана и комеморација са пригодним говорима и евентуалном програмом.

Градском већу Лесковац

Ове године 11. децембра навршава се 75 година од масовног средња грађана Лесковца 1941. године у Гавриној (Араповој) долини. Стрељано је 310 људи, претежно Рома као одмазда фашистичког окупатора по одлуци да се за сваког убијеног немачког војника стреља 100 цивила. Имајући у обзир да се ради о јубиларној годишњици, предлажемо да се организује достојанствена комеморативна свечаност у сали Скупштине града са пригодним говором и програмом, као и на спомен обележју.

Напомињемо да се сваке године обележава овај догађај, али на доста скроман начин код спомен обележја. Главни носилац за организовање те комеморативне свечаности требало би да буде Скупштина града, како су то већ урадили Београд и Крагујевац. Градски одбор СУБНОР-а Лесковац је спреман да се укључи организацију, али треба ангажовати и друге установе којима овакве свечаности морају бити у програму.

Исто писмо упућено је и Градској управи за друштвене делатности Лесковац

Међутим, организацију је преузео само протокол Скупштине града, мада је представник Рома у Скупштини града предлагао да се формира Организациони одбор, који би имао задатак да предложи начин обележавања 11. и 16. децембра међународног дана страдања Рома. До тога није дошло. Зато је делегација Градског одбора СУБНОР-а, који су чинили Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић, присуствовала састанку у Скупштини града са протоколом. Прихваћен је предлог да се најпре одржи обележавање код споменика у Гавриној (Араповој) долини, а након тога у Лесковачком културном центру комеморација. Обележавање је започело 11. децембра 2016. године код споменика. Положиле су цвеће делегације. Делегацију СУБНОР-а чинили су проф. др Живан Стојковић, проф. др Драгомир Радовановић и Златомир Пешић.

Поред Рома, цвеће је положила и делегација Војске Србије. У име града говорио је Божидар Вучковић, члан Градског већа. Након тога у Лесковачком културном центру у 12 часова одржана је комеморација поводом овог догађаја.

Медијатор је био Ром Влада Амзић. Говорили су Божидар Вучковић, затим Тања Станојевић, координатор за питања Рома, док је у самом догађају говорио проф. др Живан Стојковић, а о холокаусту и страдању Рома, професор историје Ром Бобан Крстић.

Говор професора др Живана Стојковића:

Поштовани грађани Лесковца,

На данашњи дан пре 75. године из правца Хисара чули су се рафали ужаса, крици недужних цивила града Лесковца, јауци њихових породица, пале су жртве помахниталог фашизма, једног од најцрњих режима, савременог света, који је човечанство ојадило за педесет милиона људских живота у сулудој жељи да завлада светом, чак по цену извршавања најмонструознијих злочина као што је масовно убијање људи у крематоријумима. Таква деформација људског ума није до сада виђена у историји и превазилази инквизиторска мучења и убијања и турско набијање на колац живих људи. Само болесни људи, као што је Адолф Хитлер и њихови залуђени следбеници могли су да планирају владавину такозване чисте, аријевске расе и уништавање појединих народа као што су Јевреји, Словени и Роми. Њихови потомци данас свесни су срамоте коју су им нанели и вероватно неће дозволити слично дивљење и обнову фашистичке лудости. Зато, свима онима којима је јасан потпуни морални пад једне целе генерације појединих народа постаје императив да не дозволе оживљавање фашистичке идеологије у облику неофашизма и екстремне деснице, а сваки покушај да се обезвреди и уништи антифашизам мора бити жестоко осуђен, жигосан, елиминисан, па макар он био и у било којој новој форми или маскиран као национални програм.

Грађани Републике Србије могу бити данас, а посебно при обележавању овако великих и значајних јубилеја, поносни да нису дозволили у време Другог светског рата и деценијама после њега да се фашизам појави на овим просторима ни у назнакама, ако изузмемо појединачне иступе оних чији је ум још увек у магли. Без обзира на све покушаје историјско памћење је главни критеријум за очување достојанства било ког народа. Историјска истина, ма колико била релативна мора бити једна и не може се мењати у еуфоричном убилачком настојању да се историја прекроји и погрешно приказује у име оних који су већ једном поражени. А на данашњи дан је у Лесковцу учињен масовни злочин, стрељани су они који су најмање криви за манијачку замисао да се завлада светом и да се ликвидирају

читави народи. Априла 1941. године Краљевина Југославија је окупирана од стране фашистичког окупатора, војска је капитулирала и успостављен је окупациони систем власти.

Лесковац је запоседнут после два бомбардовања немачке авијације 7. и 8. априла 1941. године када је погинуло око педесет људи, а тачан број није коначно утврђен. То су прве жртве фашистичких освајача, који је очекивао да ће успети да успостави такав систем власти који ће онемогућити било какав отпор становништва. За ту своју намеру имао је, нажалост, и сараднике код оног дела домаћег становништва које је сматрало да је сарадња са окупатором прави избор, газећи тако и част и достојанство Србије и сврставајући се у рад издајника свога народа. Њихов представник је град предао Немцима и исказао спремност да им служи ради одржавања реда и мира. А онај, пак, који је требало да буде пример отпора окупатору по стекнутој слави у Топличком устанку 1917. године против окупаторске земље, Коста Пећанац са својим четницима одмах се ставио у службу Немаца, легализовао своје четнике и учествовао у злочинима који су чињени. Тако се претећи усуд издаје у српском народу поновио, јер је за време устанка чији је и он био вођа било контрачета, ангажованих од бугарског окупатора да угуше устанак и то српских сународника. А Милан Недић, кога данас такође покушавају срамно да рехабилитују постаје послушник окупатора и са својом Српском државном стражом му помаже да гуши отпор родољуба, којима је слобода значајнија од живота. И уместо да им главни непријатељ буду немачки и бугарски окупатори на овим просторима, они се опредељују да се боре против бораца које је у одбрану слободе позвала Комунистичка партија Југославије. Прва хапшења у Лесковцу почела су одмах после 22. јуна 1941. године, када је нападнут Совјетски савез и када је тог дана одржано Окружно партијско саветовање у Братмиловцу. А они који су били понос свога народа на одлуку Партије, 4. јула 1941. године, да почне оружана борба против окупатора у овом крају су се већ 6. јула нашли на планини Кукавици, да би већ 10. августа формирали први партизански

одред Кикавички (касније назван Лесковачки). Оживела је Бабичка гора, а следили су Врањски, Јабланички и тако редом.

Током јула те прве године окупације Лесковачки Скојевци и омладинци вршили су саботаже против непријатеља, палили окупаторске новине, писали пароле, онеспособљавали возове, који су транспортовали робу за потребе окупатора. Немци су формирали обласну војно-управну команду под називом Фелдкомандатура 809 у Нишу, којој је била потчињена Крајскомандантура 867 у Лесковцу и Орстскомандатуре у Лесковцу и Лебану. Немци су обнављали српску власт, која је била спремна да им служи. Нису Немци рачунали на такав отпор од стране партизана, па су уз ангажовање четника Косте Пећанца, затим, припадника Српске државне и Српске пољске страже, под командом Недића и добровољаца Љотића, предузели опсежне акције за њихово уништавање. Већ 5. новембра 1941. године у селу Тулову стрељају 19 људи, а после борби према Лебану, које су партизани ослободили 8. новембра и затим морали да се повуку, и погибије немачког команданта мајора Ренера, почела је да се примењује једна од сулудих идеја да се за једног убијеног Немца стреља 100 цивила. За реализацију ове одлуке допринела је погибија два Немца у Лесковцу, 3. децембра 1941. године у борби против два партизана Добривоја Ђеранића и Крста Вукићевића у берберници „Елита" у центру града, који су дошли у град са одређеним задатком. Препознао их је и издао један од припадника окупаторске власти. Борба је трајала неколико сати. Немоћни да се успешно обрачунају са нарастајућим партизанским покретом Немци прибегавају спровођењу монструозне одлуке да масовно стрељају становнике појединих градова и тако настају невиђене трагедије стрељањем у Шапцу, Краљеву и Крагујевцу. А на ред је 1941. године дошао и Лесковац. Од Начелства среза лесковачког тражени су спискови људи које треба стрељати као одмазду за погибију немачких војника. Договорено је да се тај број обезбеди у лесковачким насељима Подворце и Сат мала, настањених, углавном, Ромима. У раним јутарњим часовима 5. децембра Немци су,

заједно са Српском државном стражом, блокирала ова два насеља и почели да упадају у сваку кућу са захтевом да сви мушкарци старији од 16 година пођу са њима. Да не би било сумње какво их стратиште чека говорили су да их сакупљају ради истовара вагона на железничкој станици у Лесковцу.

Претили су хапшењем онима који се не одазову или покушају да се сакрију. Нису, међутим, сви Роми поверовали у то па су се ризикујући склањали и тако избегли смрт. Тога дана 120 Рома је отерано у Основну школу „Светозар Марковић“.

Онима који су били окупљени у том сабирном месту већ је постало јасно да се не ради ни о каквој потреби за рад. Да би, пак, заварали остале Роме које треба сакупљати пустили су из затвора Курту и Раима Шабановића са поруком да ће пустити наредних дана и све остале. Међутим, то је била само варка.

Требало је сакупити преко триста људи. Зато је рација настављена 9. децембра. Страже су постављене у насељу Подворце тако да нико није могао да избегне хапшење.

Сакупљани су сви: старци, инвалиди, болесни, малолетна деца, сада већ без икаквих скрупула, јер је било јасно да их не траже за рад, већ за неизвесну судбину. Није их заустављао ни лелек мајки, ни плач млађе деце, били су груби, ударали кундацима, викали и псовали. Исто се поновило и у Сат мали.

Како у граду нису успели да обезбеде планиран број Рома хапсили су и у Винарцу и Печењевцу и доводили у сабирни логор.

Из града је ухапшено 216 Рома, из Винарца 63 и Печењевца 14. Ухапсили су и 11 Срба и 6 Јевреја. Тако је комплетиран списак од 310 људи. У граду и околним местима завладала је несигурност и страх. Неки су напуштали своје куће и склањали се у околним селима. Педантно је сачињен списак за стрељање: Шефкет Краиновић, Баир Салиновић, Шуљо Бакуљ, Рафит Османовић и тако редом. Одређено је и место за масовно стрељање. То је Гаврина или како је другојачије називају Арапова долина испод Хисара. Ангажовани су радници да копају раку за оне који су као недужни цивили осуђени на смрт. Српска слуганска власт није могла да их заштити иако је тврдила да служи Немцима само да би се избегло непотребно

страдање. Најзад је освануо и тај трагични 11. децембар 1941. године. Немци су затворенике камионима одвозили до подножја Хисара, одакле су их везане по двојицу пешице водили до места за стрељање. Ишли су Роми, Срби и Јевреји мирно на стратиште, пред упереним митраљеским цевима, а пре тог стравичног чина били су свлачени. Једини који је смогао снаге да покуша бекство био је Ука Зекић из Винарца, али је био сасечен рафалом. На месту стрељаних грађана Лесковца, Винарца и Печењевца, 11. децембра 1973. године, председник лесковачке општине Добривоје Аранђеловић открио је Споменик, аутора професора Богдана Богдановића. Аутор исписаног текста је професор Борислав Здравковић. На отварању је наступило Културно-уметничко друштво Рома из Ниша програмом под називом „Огори ме, горо, песмом својом, нека зора бисери именима нашим", а у част стрељаног Шефкета Ибраимовића изведена је и песма „Циганска је туга преголема", која је постала својеврсна химна Рома. Ова комеморација је само скроман допринос великом јубилеју о страдању цивилног становништва у Лесковцу и околини, а град и убудуће мора да достојно обележава тај догађај.

Делегација Градског одбора СУБНОР-а коју су чинили проф. др Живан Стојковић, проф. др Драгомир Радовановић и Слободан Јанаћковић присуствовала је и обележавању међународног дана страдања Рома, 16. децембра 2016. године, у Гавриној (Араповој) долини крај споменика и положила цвеће.

Настављајући добру сарадњу са Републичким одбором СУБНОР-а Србије настојало се да се, у границама могућности, шаљу представници на састанке и скупове поводом обележавања важних догађаја из историје српског народа. Тако је секретар Градског одбора Златомир Пешић, присуствовао обележавању великог јубилеја 75. годишњици оснивања Прве пролетерске народноослободилачке ударне бригаде 21. децембра 2016. године у Дому Војске Србије.

Наредног дана, 22. децембра 2016. године у просторији Градског одбора обележен је Дан Југословенске народне армије у присуству Председништва и представника Окружног одбора

јабланичког округа. О борбеном путу Прве пролетерске бригаде говорио је председник Хранислав Ракић.

Већ традиционално, пред крај и ове године, 28. децембра, одржана је проширена седница Председништава Окружног и Градског одбора, на којој је усвојен извештај о раду за 2016. годину и програм рада за 2017. годину. Уз честитке за наступајућу годину приређен је и ручак.

КРАЈ СЕДМЕ ДЕЦЕНИЈЕ РАДА

Градски одбор Савеза бораца и у 2017. години је наставио са праксом обележавања важних датума и догађаја из периода социјалистичког развоје земље. Једна од значајних округлих годишњица је и 70 година од доношење Устава Србије, 17. јануара 1947. године, у новоствореној Федеративној Народној Републици Југославији, која је свој Устав добила 31. јануара 1946. године. Тако је и Србија, први пут у својој историји, постала република. Тим поводом Градски одбор је, 17. јануара 2017. године, у Лесковачком културном центру организовао ТРИБИНУ на тему „Устав Народне Републике Србије од 17. јануара 1947. године“.

После поздравне речи Хранислава Ракића, о Уставу је говорио проф. др Томислав Илић, бивши министар правде Републике Србије. Као истакнути стручњак у овој области и аутор више запажених књига и студија најпре је укратко говорио о уставном развоју Србије, а затим је истакао политички и правни аспект првог српског Устава, који је утврдио републиканско државно уређење. Било је и критичких тонова у вези са појединим решењима, али је јасна била порука да је то велики догађај у историји српског народа, који мора бити поштован на адекватан начин. Пре наступа на трибини проф. др Томислав Илић је говорио на Телевизији Лесковац о овој теми.

У дискусији је посебно истакнуто да се у последње време, а нарочито после такозваних демократских промена, врло мало или уопште не говори о значајном периоду у историји српског народа-социјалистичком друштвеном поретку, чиме се обезвређује постојање и рад неколико генерација људи, који су са пуно енергије и оданости, па и великим успесима градили тај нови систем, као тековину Народноослободилачке борбе.

Такође, је истакнуто да је незамисливо и за осуду да се на нивоу државе ни једним гестом не обележава тако значајна годишњица и да је то, једини у Србији, учинио само Лесковац,

утолико пре што и данас она постоји као република, чиме би требало да се поноси.

Како се ради о великом јубилеју, 75 година од Биљаничке битке, 4. фебруара 1942. године, коју је водио Бабички партизански одред, Градски одбор је одлучио да конкурише за средства локалне самоуправе на конкурсу за ревитализацију споменика у Биљаници, који је доста руиниран и запуштен. На сам дан, 4. фебруара 2017. године, окупљена је бројна делегација, која је превезена са два путничка аутомобила, ради полагања цвећа и обележавања овог значајног јубилеја. У делегацији су били: Хранислав Ракић,Никола Илић, проф. др Живан Стојковић, Светомир Стевановић, Слободан Јанаћковић, Златомир Пешић, проф. др Драгомир Радовановић и Чедомир Митић. После полагања цвећа о овом догађају је говорио проф. др Живан Стојковић. Дружење је настављено у просторији Градског одбора.

Градски одбор Савеза бораца Лесковац је свој програм обогаћивао и обележавањем нових датума из историје Србије.

Зато је одлучио да се и 15. фебруара 2017. године обележи као дан државности Републике Србије, који је почео да се слави од 2002. године. На проширеној седници Председништва о овом догађају је говорио проф. др Живан Стојковић, а затим је настављено дружење.

Традиционално је настављена и сарадња са Општинским одбором Савеза бораца Бојника, који је сваке године на величанствен начин обележавао 17. фебруар, а посебно 2017. године, као велики јубилеј.

Свечаности у Бојнику присуствовала је делегација Окружног и Градског одбора, коју су чинили проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Драгомир Радовановић и Златомир Пешић. Делегација је положила цвеће на Споменик, саслушала говор председника Скупштине, рецитал и Поруку страдалима, а затим је присуствовала свечаном ручку.

Међутим, иако се ради о значајном јубилеју, 75. година од стрељања мештана у селу Белановцу, 18. фебруара 1942. године, без обзира на наше сталне предлоге, локална самоуправа

Лесковца је то обележила на врло скроман начин. Простор око споменика је био само делимично уређен, није било представника месне заједнице, а присуствовало је једва тридесетак људи. Цвеће су положиле делегације Скупштине града, Војске Србије, Окружног и Градског одбора Савеза бораца, коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Чедомир Митић. Говорио је Милун Динић, заменик председника Скупштине града, а рецитал су извели ученици Основне школе овог села.

Како је већ била успостављена сарадња са Градским одбором СУБНОР-а Панчева и после њихове посете, септембра 2016. године, узвратна посета је учињена 19. фебруара 2017. године. Делегацију Лесковца су чинили проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Драгомир Радовановић. Кола за превоз делегације обезбедио је председник Скупштине града мр Александар Ђуровић. Делегација је најпре посетила Качарево код Панчева, где се традиционално одржава „Сланинијада“ и ту је организован ручак за делегацију и представнике Градског одбора Панчева. Након тога посећено је место страдања 15.000 грађана у време Другог светског рата, где постоји импресивни споменик, који је, нажалост, такође доста оштећен. У центру Панчева делегација је посетила спомен обележје борцима 1991-1999. године, затим обишла и друга значајна места овог града. Разговори су настављени у просторији Градског одбора СУБНОР-а Панчева. Домаћин је био председник Тодор Стојановић. Представници Лесковца су му предали уметничку слику, уље на платну аутора Радета Стојановића, са мотивом из Лесковца и два календара са ликом Јосипа Броза Тита. У име Градског одбора Панчева Тодор Стојановић је предао делегацији две књиге монографије Пиваре у Панчеву 1772-1972. године, аутора Мароја Коршоша и Октавијана Трифуа, више календара са мотивима „Сланинијаде“ и неколико агенди. Договорено је да се током следеће посете обиђе и Вршац у време бербе Вршашчких винограда, а да делегација Панчева поново дође у Лесковац у време „Роштиљијаде“.

Обележавање дана рођења Радета Металца, чије име носи Техничка школа у Лесковцу, обављено је и ове године. Како је 18. марта 2017. године била субота Школа је уприличила свечаност дан раније. Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић, овог дана положиле је цвеће на спомен бисту испред Школе. Разговор о овом догађају је настављен у просторији Градског одбора.

Како је Република Србија одлучила да на свечанији начин обележи 24. март, дан почетка НАТО агресије на Савезну Републику Југославију 1999. године, централна свечаност је обављена у Грделичкој клисури, на месту где је 12. априла 1999. године бомбардован путнички воз, када је један од вагона са путницима потпуно уништен. На свечаности су, поред осталих, говорили и Александар Вучић, председник Владе Републике Србије и Милорад Додик, председник Републике Српске. Скупу је присуствовала делегација Окружног и Градског одбора Савеза бораца коју су чинили Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Драгомир Радовановић и Златомир Пешић. Положено је и цвеће на спомен обележје.

Погибија народног хероја Косте Стаменковића обележена је 26. марта 2017. године. Организатор је био Општински одбор Савеза бораца Лебане. Делегацију Окружног и Градског одбора Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Положено је цвеће на спомен обележје у селу Шилову, а о том догађају је говорио Хранислав Ракић. Након тога је положено цвеће на спомен обележје погинулог младог борца 1999. године Славише Миљковића у селу Шилову.

На чланак у Новој нашој речи, 29. Марта 2017. упућено је:

РЕАГОВАЊЕ

ОСТРАШЋЕНИ САВА ДИМИТРИЈЕВИЋ

Таман смо помислили да се коначно некадашњи новинар Лесковца смирио и задовољио сву своју сујету ранијим изливима мржње према једном периоду његовог развоја, тачније од 1945.

до 2000. године, он се поново огласио више него запањујућим насловом чланка у Новој нашој речи „Лесковац-од привредног горостаса до просјака“ и одмах се суочавамо са збуњујућим питањем да ли се то односи и на период „демократског“ транзиционог „корака од седам миља“. Одиозност овог острашћеног новинара из прошлости према „мрачном“ комунистичком“ режиму већ је у више наврата доказана у његовим писанијама, па чак и у књизи са којом је са пуно дрскости покушао да закорачи и у историографске воде, доказујући на тај начин свој „раскошни таленат“ за све и свашта.

Додуше овај већ времешни становник Лесковца који је на крају осме деценије живота, социјални радник са вишом стручном спремом, који је смело закорачио у новинарске воде, обезбедио је своје место у културној баштини Лесковца и доказао љубав према родном граду у књигама „Свеће у снегу, људи и сокаци старог Лесковца“ (1990), „Баче поголеме од сокаци, људи и сокаци старог Лесковца“(1994) и „Подисарчани, људи и сокаци старог Лесковца“ (1998), чије делове ето по ко зна који пут поново читамо и у овом угледном недељнику.

Интересантно је да је у том периоду са бачама и сокацима Лесковац већ био горостас, како он наводи. Али камо среће да се на томе задржао, јер је то вредан допринос упознавања Лесковца са свим његовим специфичностима и добар материјал за мултидисиплинарна проучавања и упознавање менталитета његових становника. Нажалост, тај социјалистички новинар са изразитим особинама велике послушности према надређенима, коначно је дочекао своје време када се без имало стида упустио у авантуру да се бави историографијом и то, наравно, осетљивом темом злочина у Другом светском рату у лесковачком крају, доказујући у књизи „Кућа доктора Данила“ велике „злочине“ комуниста који су без икаквог суђења стрељали људе у Славнику, одвозећи их камионима и по двеста дневно. Тако је коначно показао своје право лице човека који хоће да докаже колико у ствари мрзи свој град, без обзира на то што је управо у њему и у том новом

режиму „злочинаца комуниста“ растао, развијао се, школовао и живео са пуно респекта према таленту који му је признавала та „мрачна“ сила. Тако је својој биографији додао најмрачнији део своје личности, а колико је таква књига била безвредна доказ је да није изазвала чак ни реаговање оних који су савременици таквих „злочина“ а чак има још увек живих који би морали бити уплашени да не буду откривени и суђени. Тако се тај излет Саве Димитријевића, надобудног и послушног новинара у служби комуниста завршио неславно.

Али ђаво никад не мирује. Пензионер Сава поново има смелости да се огласи и то опет текстом који и сам не разуме, јер је у супротности са оним што је писао у поменутим књигама о Лесковцу, са пуно љубави. Тај комунистички пензионер опет се дрзнуо да понизи свој родни град који је, по њему, ОД ГОРОСТАСА ДОШАО ДО ПРОСЈАКА. Без и трунке моралних скрупула он данашњи Лесковац назива просјаком. До сада нам је било јасно да је острашћени мрзитељ комуниста, партизана и социјализма, али да подједнако мрзи и нове носиоце „демократског“ развоја Лесковца то нам никако није јасно. Једна група ауторе је међуратни период развоја Лесковца назвала „златним добом“, што је условило реаговање књигом Хранислава Ракића „ Наличје „ златног доба“ Лесковца, Лесковац 2015. године, коју са пуно топлине препоручујемо надобудном бившем новинару да прочита, како бо се бар мало отрезнио од заблуделости. А за њега је Лесковац у том периоду био горостас, који су потоње генерације довеле до просјачког штапа. Дакле, горостас је град са око двадесетак хиљада становника, а овај данас од око осамдесет хиљада је просјак.

Локална самоуправа града морала би због овога да тужи овог новинара у пензији који се још није освестио. За њега је шачица богатих капиталиста у граду била главни фактор развоја и индустријског успона, па су они као далековиди своје синове слали у иностранство на школовање, а послове су уговарали пијући кафу у хотелу Костић у центри града, без учешћа радника. А онда прилично смушено констатује да је у граду „било и сиротиње, да се живело и по уџерицама и да је

велики број грађана лоше живео...али то су, како кажу економисти- НЕЗАОБИЛАЗНЕ КОНТРАСТИ“ у индустријски развијеним срединама. Какви ли су по њему данас контрасти у ПРОСЈАЧКОМ ЛЕСКОВЦУ. У поменутој књизи Хранислава Ракића у предговору, између осталога, пише: „ аутори су морало да нас упознају и са животом обичних људи, њиховим мукама и потребама у „златном“ (или како каже Димитријевић у горостасном) добу, борби за опстанак, штрајковима, бојкотима, бездушном експлоатацијом од стране индустријалаца, трговаца и богатих занатлија, злоупотребом деце у фабрикама, политичким убиствима, аферама, животом на периферији града, болестима и умирањем сиротиње.“

И најзад долази поента чланка, вечита ноћна мора пензионисаног новинара, бомбардовање Лесковца у Другом светском рату, 6. септембра 1944. године, на које је он огорчен без обзира што су нас бомбардовали савезници, и наравно, како он тврди по налогу комуниста, који су ето хтели да униште само Лесковац. О овом догађају су написане две књиге, па препоручијемо забринутом „заљубљенику у свој град“ да их прочита. То, пак, што он оне који су ослободила град од фашистичке окупације ставља у наводнике као „ослободиоце“, је његова болесна опсесија. И нема ни сврхе да му било шта о томе поново кажемо, јер је са тим „ослободиоцима“ дуго живео у свом родном месту, кога проглашава просјаком, ту доживео „просјачку“ пензију и ево опет има прилику да се огласи. Како видимо још увек има ноћне море са звездом петокраком која је у тунелу с тим што је она оставила јасан траг у историји, а он се и даље налази у тунелу. Наша је препорука да из њега не излази и даље не брука свој радни град, на који смо ми поносни. Нека се не оглашава више и уме младих за које се ето брине. Остале небулозе у вези са упоређивањем нивоа индустријског развоја града између два светска рата и у послератном социјалистичком периоду не би коментарисали, јер би тиме овог новинара доста уважили, што не заслужује.

Само ћемо поменути да је Лесковац добио престижан назив Српски Манчестер по текстилној индустрији, а да је у

послератном периоду имао горостасну привредну организацију Лескотакс са девет хиљада радника у текстилној производњи, па га је он ипак и без имало гриже савести назвао просјаком. Даља полемика са овим послушним социјалистичким пензионисаним новинарем била би у сваком случају безвредна и испод нашег нивоа.

Регованье није објављено.

Иако је крајем марта у Грделичкој клисури одржан велики комеморативни скуп поводом бомбардовања путничког воза од стране НАТО агресора 1999. године, у оквиру предизборне кампање за председника Републике Србије, Скупштина града Лесковца је и ове 2017. године организовала комеморативни скуп 12. априла 2017. године, на дан бомбардовања воза. За превоз учесника био је обезбеђен аутобус. Делегацију Окружног и Градског одбора Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Најпре је градоначелник Лесковца др sci мед. Горан Цветановић, положио цвеће на спомен обележје крај аутопута, а затим и делегација Савеза бораца и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године (Никола Илић, Хранислав Ракић и Вукашин Стаменковић). Након тога скуп је настављен код спомен обележја на месту где је погођен вагон путничког воза, када је погинуло око 50 грађана. Говорили су представници министарства саобраћаја, Железнице Србије, Војске и градоначелник Лесковца.

И ове године настављена је сарадња са Војском Србије, која обележава свој дан, 23. април, када је 1815. године почео Други српски устанак. Како је то била недеља, дан Војске у касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Лесковцу обележен је 21. априла 2017. године. Најпре је положено цвеће на споменик Кости Стаменковићу, где је присутним цивилима и војницима о животу овог народног хероја говорио Хранислав Ракић. Делегацију Градског одбора чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Након тога је свечаност настављена у касарни уз говор команданта и читање наредби за унапређења и похвале појединих припадника Војске Србије. На

крају су наступили чланови Културно-уметничког друштва „Леминд“ из Лесковца, после чега је приређен ручак.

Градски одбор је са великим уважавањем пратио живот и дело истакнутог академика из лесковачког краја др Владимира Стојанчевића. Зато је, 24. априла 2017. године, поводом његове смрти упутио телеграм:

У име Градског одбора СУБНОР-а Лесковац упућујемо саучешће поводом смрти нашег угледног академика Владимира Стојанчевића.

Савез бораца је сарађивао и са Градским одбором Покрета социјалиста, који је ове године организовао обележавање 1. маја, међународног празника рада. Делегацију Савеза бораца чинили су Никола Илић, Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић, Златомир Пешић и Војислав Стаменковић. О првомајским прославама после ослобођења земље од фашистичког окупатора говорио је Божидар Вучковић, а остали присутни су евоцирали успомене.

Сарадња са Скупштином града и локалном самоуправом била је стално опредељење Градског одбора Савеза бораца. Зато је, после договора са представницима Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа, Градски одбор замолио председника Скупштине града мр Александра Ђуровића да дође у посету, што је он са задовољством прихватио. Посета је уследила 3. маја 2017. године. Састанку су присуствовали Хранислав Ракић, Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић, проф. др Драгомир Радовановић и Драгослав Тошић. Уводно излагање о раду и задацима Градског одбора поднео је Хранислав Ракић. У дискусији су учествовали мр Мирослав Здравковић, проф. др Жива Стојковић и Никола Илић. Председник Ђуровић је изразио захвалност што му је упућен позив за посету и исказао спремност за чешће сусрете.

Као председник Скупштине града, нагласио је, увек је спреман да, у границама својих овлашћења и могућности, помогне Савезу бораца. Међутим, ту постоје и ограничења, јер је Социјалистичка партија коалициони партнер Српској напредној странци, па много тога зависи и од њиховог става према

појединим акцијама. Састанак је протекао у врло срдачној атмосфери, а све присутне је Ђуровић позвао на обележавање славе СПС-а, 6. маја 2017. године, а пошто је то била субота, свечаност је обављена 5. маја.

Дан победе, 9. мај 2017. године обележен је у Спомен парку у организацији Скупштине града. Присуствовао је почасни вод Војске Србије, средства јавног информисања и представници организација које негују традиције ослободилачких ратова Србије. У име Савеза бораца присуствовали су Никола Илић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Драгомир Радовановић, Драгослав Тошић, Чедомир Митић, Боривоје Ђокић и Светомир Стефановић. Цвеће на споменик положила је делегација коју су чинили Никола Илић, Хранислав Ракић и проф. др Живан Стојковић. О том догађају говорио је Божидар Вучковић, члан Градског већа Лесковца.

Градски одбор Савеза бораца је, 11. маја 2017. године, одржао седницу на којој је, пре почетка рада, минутом ћутања одата пошта преминулом члану Председништва Грујици Ђођревићу, а затим је донета одлука да се избори у Градској организацији одрже 30. маја 2017. године. Одлучено је, такође, да Градски одбор има 21 члана, Председништво 11, комисија од 3 до 5, делегата за Окружни одбор 7. Скупштину Градске организације Савеза бораца чини 25 делегата (12 пунктова и 13 месних одбора града Лесковца). По извештају Надзорног одбора за 2016. годину остварен је укупан приход 357.53,73. динара, а расходи су износили 320.931,90. динара, тако да је позитивна разлика била 26. 598, 83. динара. Донета је и одлука о отписивању дуга „ Невтурса“ од 162.109,63. динара због немогућности наплате и поред судског решења, затим о отписивању дуга „Лиги за Лесковац“ од 30.000. динара, јер је та Организација престала да постоји и о поравнању путем фактура на износ од 12.400. динара са „Продизајном“ и најзад одлука о отписивању дуга „Лесковачког круга“ у износу од 39.100. динара због немогућности наплате, јер је Организација расформирана.

Хранислав Ракић је упознао Председништво да је са Николом Илићем раније склопљен уговор о припреми рукописа о жртвама четника у лесковачком крају 1941-1953. године, када му је исплаћена и половина уговорене суме хонорара. Међутим, како је Скупштина града престала даље да финансира Организацију СУБНОР-а није било могућности да се настави са реализацијом уговора. Ове године са њим је постигнут договор да скрати рукопис и да му Градски одбор одобри 40. 000. динара за лекторисање и штампање књиге.

Како се у овој години навршава десет година наставка рада Градског одбора СУБНОР-а Лесковац од 2007. до 2017. године донета је одлука да се тај период обради у монографији, која би била наставак већ објављене две књиге о раду Савеза бораца од оснивања 1947. године.

Штампање ове монографије је значајно и због тога што би се њеном промоцијом обележило 70 година од оснивања СУБНОР-а у Лесковцу. Хранислав Ракић је предложио да се овај посао повери проф. др Живану Стојковићу, који може да, у оквиру одобрене суме, ангажује неког од сарадника при припреми рукописа. О висини ауторског хонорара са предложеним аутором договор треба да постигне Хранислав Ракић. Рукопис треба да буде готов до 1. новембра 2017. године, како би књига могла да буде штампана и промовисана 14. децембра 2017. године, када се обележава ова годишњица.

На овој седници Хранислав Ракић се обратио молбом да му се одобри 30.000. динара за штампање припремљеног рукописа „Печењевце-монографија“, због значаја овог села у историји лесковачког краја са предлогом да издавач буде Градски одбор СУБНОР-а Лесковац, што је и прихваћено.

Окружни одбор Савеза бораца Јабланичког округа и Градски одбор СУБНОР-а Лесковац своје програме рада обогатили су, поред обележавања значајних датума из периода НОР-а, исто тако подједнако значајним догађајима из периода социјалистичког развоја Југославије, као најзначајније тековине социјалистичке револуције. Један од таквих догађаја је и обележавање Дана младости и рођендана Јосипа Броза Тита.

Тим поводом у просторијама Градског одбора СУБНОР-а Лесковац, 25. маја 2017. године организована је ТРИБИНА посвећена овом важном датуму. Уводно излагање је поднео мр Мирослав Здравковић, секретар Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа у коме је између осталога рекао:

Само они људи и они народи који знају да су највеће и најузвишеније вредности слобода, братство, једнакост и правда, а најлепша младост, поезија и револуција, могу да схвате да је Дан младости, дан општег усхићења, радости и задовољства, постигнутим резултатима, непрекидног континуелног стремљења ка још узвишенијим циљевима и остварењима. Такву привилегију у целом свету имали су само радни људи, грађани и омладина Социјалистичке Федеративне Републике Југославије. Дан младости садржински обогаћен штафетама и слетовима на свим просторима и у свим срединама широм Југославије од Вардара па до Триглава, од Ђевђелије па до Јадрана, представљао је у националном и културолошком смислу спој класике и модерне. Садржински слетови су били живе слике ненаписаних књига о нашем привредном, политичком, друштвеном, културном, образовном и свеукупном развоју. Они су симболизовали енергију, лепоту, решеност и одлучност младе генерације да ствара и створи бољу будућност и срећнији и просперитетнији живот за све друштвене слојеве. Промовисали су идеал братства и јединства у вишенационалној домовини и недвосмислено указивали да је снага наше вишенационалне државе и сваког њеног дела у братству и јединству свих народа у њој, у јединству радничке класе, у јединству Савеза комуниста Југославије, као водеће идејно-политичке снаге и јединственој Југословенској народној армији. Зато није случајно што је непријатељ наше земље и унутрашњи и спољни управо ударио на те снаге које су представљале везивно ткиво заједничке државе.

У свим годинама слетови и штафете су биле живе слике наше историје. У њиховом конципирању и осмишљавању њихове садржине, у изради синопсиса и сценарија коришћено је стваралаштво наших најпознатијих књижевника и ликовних

уметника, најеминентнијих стручњака из области позоришне уметности, филма, телевизије, музичке уметности и физичке културе. Зависно од тога који се догађај јубиларно обележава, слетови својом садржином, кореографијом, живим сликама младих вежбача, дигиталним паноима са натписима, сценским и светлосним ефектима, дочаравају слике у којима препознајемо и Козару, и Неретву, и Сутјеску, и Игмански марш, народне хероје и дечаке партизане што су „мали за војнике, а велики за јунаке", и омладинске радне бригаде, младе градитеље и њихових руку дела: железничке пруге, фабрике, хидроцентрале, путеве, мостове, вијадукте, школе, болнице и домове културе. Стваралачка имагинација аутора слетова омогућавала је гледаоцима да догађаје из НОР-а, социјалистичког развоја, путем асоцијација повезују са догађајима из раније слободарске историје наше државе.

Изборна скупштина Градске организације СУБНОР-а Лесковац одржана је 30. маја 2017. године. После избора радних тела и усвајања Пословника о раду, извештај о четворогодишњем раду Организације и реферат о наредним задацима поднео је Хранислав Ракић, након чега је уследила врло плодна дискусија. Извештај и предлог наредних задатака прихваћени су једногласно. После верификације мандата чланова изборне скупштине и поднетог предлога за избор чланова Скупштине и Градског и Надзорног одбора, комисија и чланова скупштине Организације СУБНОР-а јабланичког округа, приступило се јавном гласању. Скупштину су чинили: Хранислав Ракић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић, др Миодраг Костић, Станимир Живковић, Боривоје Ђокић, Радисав Рајковић, Јован Митић, Ђорђе Младеновић, Стојан Стојановић, мр Мирослав Здравковић, Никола Илић, Божидар Вучковић, Мирослав Стевановић, Жикица Маринковић, Драгослав Тошић, Чедомир Митић, Војислав Стаменковић, Винка Петрушић, проф. др Драгомир Радовановић, Влада Антић, Братислав Анђелковић, Слободан Виденовић, Стојан Алексић, Душан Станић, Слободан Јанаћковић, Стеван Соколовић, Јовица

Павловић, Љубиша Стаменковић, Светомир Стефановић, Вукашин Стаменковић и Бранислав Стојановић.

У Градски одбор су изабрани: Хранислав Ракић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић, др Миодраг Костић, Божидар Вучковић, Војислав Стаменковић, Винка Петрушић, Боривоје Ђокић, Јован Митић, Стојан Стојановић, Ђорђе Ђорђевић, Мирослав Стевановић, Жикица Маринковић, Чедомир Митић, Влада Антић, Братислав Анђелковић, Стеван Соколовић, Слободан Јанаћковић, Бранислав Стојановић, Стојан Алексић и Јовица Павловић. У Председништво су изабрани: Хранислав Ракић, Златомир Пешић, проф. др Живан Стојковић, др Миодраг Костић, Војислав Стеменковић, Божидар Вучковић, Братислав Анђелковић, Ђорђе Ђорђевић, Чедомир Митић, Боривоје Ђокић и Мирослав Стевановић. У Надзорни одбор Јовица Павловић, Чедомир Митић и Светислав Стевановић.

На првој конститутивној седници Градског одбора поново су изабрани за председника Хранислав Ракић, за секретара Златомир Пешић. У Комисију за неговање традиција ослободилачких ратова Србије изабрани су проф. др Живан Стојковић, председник, проф. др Драгомир Радовановић, Слађана Младеновић, Винка Петрушић и Слободан Јанаћковић, у Комисију за борачко-инвалидска питања Хранислав Ракић, председник, Златомир Пешић, Олгица Петровић, Драгослав Тошић и Вукашин Стаменковић. За делегате за Окружни одбор Јабланичког округа мр Мирослав Здравковић, Никола Илић, проф. др Драгомира Радовановић, проф. др Живан Стојковић, Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Драгослав Тошић. За делегате за Републичку скупштину СУБНОР-а Србије мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и Жика Јовановић. За кандидате за Републички одбор Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић.

Настављајући опредељење да се искаже поштовање према онима који су били чланови појединих тела Организације Савеза бораца, 1. јуна 2017. године, делегација, коју су чинили Златомир Пешић и Чедомир Митић, присуствовала је сахрани Грујице Ђорђевића, члана Председништва Градског одбора.

Градоначелник Лесковца др sci. мед. Горан Цветановић редовно је упућивао позиве Градском одбору СУБНОР-а да његови представници присуствују свечаностима које приређује.

Тако је и ове 2017. године, по добијеном позиву, делегација Савеза борац, коју су чинили Хранислав Ракић и мр Мирослав Здравковић, присуствовала пријему поводом 5. јуна, Дана Духова, односно славе града Лесковца.

Није изостало и оштро реаговање на пресуду Вишег суда у Ваљеву којом се рехабилитује Никола Калабић. Сачињен је усаглашени текст са најоштријим коментарима, који је упућен средствима јавног информисања и дневним листовима, али, нажалост, није објављен.

Обележавање 22. јуна се сваке, па и ове године врши доста скромно иако се ради о важном саветовању Окружног комитета Комунистичке партије Лесковац у селу Братмиловцу, баш на дан када је Немачка напала на Совјетски Савез 1941. године. Делегација Савеза бораца, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и Света Стевановић положила је тога дана цвеће на спомен обележје.

Пре неколико година програм Градског одбора СУБНОР-а Лесковац допуњен је и обележавањем значајних датума из периода социјалистичког развоја земље. Ово утолико пре, што је поред ослобођења Југославије од фашистичког окупатора у славном Народно-ослободилачком рату 1941-1945. године, његова најважнија тековина изградња новог друштвеног система-социјализма, као плода револуције, која се паралелно одвијала са том борбом. Закључено је да је недопустиво да у активностима Савеза бораца доминирају само поједини датуми из периода 1941-1945. године, уз сво уважавање њиховог значаја, а да се запостави обележавање важних догађаја из периода социјалистичког развоја земље. И поред противљења Савеза бораца скоро сви ти датуми су нестали из календара државних празника у Републици Србији, па чак и дан када је она, први пут у историји, добила назив Република. То је незамислива неправда и према борцима и према млађим генерацијама, које су са пуно ентузијазма градиле тај систем са

јасним опредељењем да се што више постигне и обезбеди право место радничкој класи, која је данас вештачки нестала са сцене.

Зато је Градски одбор СУБНОР-а Лесковац и ове године организовао ТРИБИНУ, 28. јуна, на којој су обележена три значајна догађаја: Видовдан, рођендан народног хероја Станимира Вељковића Зелета и Дан самоуправљача, 27. јуни. О Видовдану и Дану самоуправљача говорио је мр Мирослав Здравковић.

Видовдан, истакао је он, даје посебну димензију историјског сећања у српском народу као дан победе, али и пораза, дан погибије за одбрану слободе земље, али и као опомена да издаја никада не може бити заборављена, што је симболично исказано на Кнежевој вечери, где је она и предвиђена. Тај усуд издаје, нажалост, пратио је српски народ и у другим приликама, а посебно у Другом светском рату. А Срби су дозволили да се управо на тај дан отера председник држана у Хаг, што је јединствен пример у Европи и да у том казамату умре.

Поред ураганског налета, истакао је он, *да се све што је социјалистичко наслеђе брише са друштвене и политичке сцене, самоуправљање је било на посебној мети. Требало је доказати да је то најобичнија заблуда и неостварива замисао, да радници нису способни да сами управљају друштвеним процесима и да треба на сцену вратити капитализам и то онај најригорознији, либерални, пљачкашки. Радничке синдикате треба обезличити, учинити их послушним, јер епитет радник није више популаран, већ запослени, коме права даје послодавац. Истовремено се заборавља да је и у данашњем капиталистичком систему присутна партиципација радника у управљању предузећима, односно компанијама.*

На трибини је обележен и рођендан народног хероја Станимира Вељковића Зелета, 28. јун 1919. године. О његовом животном путу говорио је Хранислав Ракић, председник Градског одбора.

Рођен у Сувом Пољу код Бојника, где је завршио Основну школу, а затим наставио школовање у лесковачкој Гимназији и

био један од најбољих ученика, коме је указана част да на матурској свечаности 1938. године говори у будућности и изградњи праведног друштвеног система. Био је члан СКОЈ-а, активан у многим организацијама, секретар Окружног комитета СКОЈ-а и члан Окружног комитета КПЈ. Након напада Немачке на Совјетски савез, 22. јуна 1941. године, прелази у Ниш и активно се укључује у организовање партизанских одреда за отпор окупатору и његовим домаћим сарадницима. Нажалост, и овде се показао вечити усуд српског народа-издаја. Док је боравио са Милошем Мамићем и још два друга у прокупачком крају у селу Југовцу издао их је домаћин Бугарима, били су опкољени и погинули 13, априла 1942. године. За народног хероја проглашен је 1949. године. Лесковачка Гимназија је носила његово име до доласка на власт оних који негирају све што је постигнуто у НОР-у и социјалистичком периоду и његово име је избрисано из назива ове угледне школе, чији је ђак био.

Као и сваке године обележавању јулских празника је посвећена значајна пажња, јер се ради о два датума који су од посебне важности у историји српског народа. Тим поводом контактирало се са протоколом Скупштине града, а такође су на време упућена писма Градском већу, Удружењу пензионера и Општинском одбору СУБНОР-а Бојника. Градском већу Лесковца упућена је молба да обезбеди аутобус за бесплатан превоз учесника прославе на Радану, како је то било уобичајено и ранијих године. Од Удружења пензионера, које иначе редовно наступа при обележавању овог празника са својим певачима и фолклором, да то учини и ове године, а Општинском одбору СУБНОР-а Бојника је указано на спремност Окружног одбора јабланичког округа и Градског одбора Савеза бораца Лесковца за заједничко ангажовање при обележавању Дана устанка у Србији, 7. јула.

Градско веће Лесковца је обавестило да није у могућности да обезбеди аутобус, али да ће послати своју делегацију, а прихвата организацију обележавања Дана борца, 4. јула. Удружење пензионера је прихватило предлог да његови

чланови учествују у програму на Радану. Дан борца, 4. јули 2017. године, обележен је код споменика Кости Стаменковићу у центру града. Све организације, чији представници иначе традиционално присуствују овој свечаности, и ове године су обезбедиле присуство својих чланова. Градско веће је обезбедило цвеће које ће положити делегације. Свечаност је почела у 12 часова, интонирањем државне химне, затим минутом ћутања за погинуле и умрле борце и цивиле током НОР-а, а после полагања цвећа на споменик Кости Стаменковићу, о овом догађају врло инспиративно је говорио Божидар Вучковић, члан Градског већа. Програм је водила Катарина Ђорђевић из протокола Скупштине града. Делегацију Окружног и Градског одбора СУБНОР-а која је положиле цвеће чинили су Хранислав Ракић, Никола Илић и проф. др Драгомир Радовановић.

Обележавање Дана устанка у Србији, 7. јула, ове године је протекло достојанствено у присуству бројних грађана и представника разних удружења, која поштују слободарске традиције српског народа из Бојника, Лесковца, Лебана, Медвеђе и Ниша. Програм је почео у 12 часова, а водио га је Драгослав Анђелковић из Бојника, који је одржао и уводни поздравни говор, а затим су делегације положиле цвеће на спомен обележје код Дома на Радану. Свечаности су у име Градског одбора присуствовали: Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић, проф. др Драгомир Радовановић, Чедомир Митић, а у име Нове комунистичке партије Мирослав Стевановић, а цвеће на спомен обележје су положили Хранислав Ракић, Никла Илић и проф. др Живан Стојковић. О Дану устанка је говорио потомак Стојана Љубић из Вујанова проф. др Стојан Станојевић, са Универзитета у Нишу, који је, између осталога рекао:

Данас је 7, јул Дан устанка у Србији, који се више не слави као државни празник, дан почетка борбе за ослобађање Србије у Другом светском рату. Овај наш крај, Радан планина и долина Пусте реке био је током Другог светског рата део Србије где је борба за ослобођење била најжешћа, страдања недужног становништва од окупатора велика и где су

формиране прве велике партизанске јединице ослободилачке борбе, почев од партизанских одреда до бригада и дивизија. Главни штаб Србије био је смештен у овим нашим селима...

Прошао је двадесети век обележен многим ратовима у којима су Срби ратовали и страдали више него други народи...

Нажалост, ова нова времена доносе нашем народу највећу опасност, већу од свих ратова у прошлим временима.

Ових дана у Србије се годишње рађа мање око 50.000 деце, него што умиру људи, а још толико младих одлази у свет, без наде да ће се вратити. Села су нам опустела, а градови се празне. Бројеви показују да се Србија умањује брже и више него у било ком рату у последња два века. Нека ово окупљање буде наша молитва за бољу и срећнију будућност наше Србије и нашег завичаја. Идеали слободе су вечити и увек ће се слобода чувати хероизмом храбрих људи, а нама је задатак да учимо и знамо нашу прошлост, јер само тако се можемо надати летшем животу у будућности. Нека је хвала и слава свим нашим прецима, који су се борили за слободу.

Након тога уследио је културно-уметнички програм који су извели чланови Удружења пензионера из Лесковца са песмама и фолклором, као и Културно-уметничко друштво „Белац“ из села Придворице, које традиционално сваке године наступа на овој свечаности. Ручак за госте приређен је у ресторану „Теодора“ код Царичиног града. Захвалност за пријем и одличну организацију краћим говором исказао је Хранислав Ракић.

Градски одбор је стално пратио написе у средствима јавног информисања и настојао је да увек раегује на оне који, без икаквих скрупула, неаргументовано вређају достојанство Лесковцаи и његове грађане са јасним примесама идеологизације. Зато је, 25. јула 2017. године, упутио реаговање на постухмн напис Николаја Тимченка у локалном листу „Нова наша реч“, али, нажалост, редакција није хтела да га објави. Текст је гласио:

Уз пуно уважавање локалног листа „Нова наша реч“ нисмо сигурни у праве мотиве редакције овог гласила, које све

више добија на важности и ауторитету, да постухмно објави сасвим бајат текст по стилу и начину писања (није наведено које године је написан) Николаја Тимченка, нашег суграђанина, 30. јуна 2017. године, који у Лесковцу има своју задужбину, па је чак по њему установљена и књижевна награда, а оставио је и легат граду, што је за сваку похвалу. Интересантна је тенденција у време скоро двадесетогодишњих „демократских промена" да се без икакве гриже савести и научног поштења омаловажава све што је постигнуто у Лесковцу после завршетка Другог светског рата. Та девастација скоро полувековног развоја нашег града је већ превршила сваку меру и настало је такмичење ко ће од новопечених демократа да га више понизи, укаља, обрука, осуди и устврди да је то управо срамни период његовог развоја. Сада је постала помодарство да неко добије „ престижни" назив дисидента у том „мрачном" комунистичком периоду.

Један од таквих је, нажалост, и Николај Тимченко, који је својевремено оставио текст пун презира и мржње према свом родном граду, вероватно плашећи се да га за живота објави, па је то оставио његовим верним следбеницима да тиме објасне новим генерацијама Лесковчана, како им је родни град живео у културној беди, незнању, страху културних радника, неспособном да прихвати „новотарије" јер је „пун особењака, ишчашених људи, без духовне подлоге" па је чак и он као истакнути самозвани „дисидент" морао да се томе прилагоди и да само тајно оставља рукописе које тада није имао храбрости да објави, јер му то, тобоже, нису дозвољавали послушни културни такозвани радници и њихови руководиоци, као и политичари. За њега је важан критеријум да се у то време није појавила ниједна књига као духовни инцидент којим би била уздрмана та устајала комунистичка жабокречина. Јадна ли је та његова тврдња. Смо ћемо га подсетити да је директор Народног музеја Хранислав Ракић, у том „мрачном" периоду објавио критику на књигу Миливоја Перовића „Лесковац у рату револуцији",после чега се аутор одрекао већ штампане књиге у листи „Наша реч". Или да је објавио жестоку критику на

књигу тадашњег председника лесковачке општине Драгослава Танића, или да је штампао књигу „Борба за историјску истину“ као најоштрију критику бројних историографских дела из историјске прошлости града. Нисмо сигурни да то Николај Тимченко није читао или да је заборавио да је и он писао монографије Народног музеја и Народног позоришта у Лесковцу, наравно, за одговарајући хонорар, које нису одударале од тадашње „нормалности“ како он воли да каже. За њега су многи истакнути стручњаци, инжењери, лекари, професори „напустили Лесковац под притиском придављени и ометени од лесковачке просечности“. Па добро, зашто је овај истакнути и једини „дисидент“ остао у Лесковцу, зашто није побегао или је можда имао мисију да остане и покуша да остави довољно рукописа како би просвестио заблуделе лесковачке културне раднике, професоре факултета и виших школа, књижевнике и уметнике. А међу њима су остали књижевник Томислав Цветковић, директор Народног позоришта, које је било једино у Србији познато као позориште без благајне и са бројним престижним наградама, Хранислав Ракић, директор Народног музеја, са најмодернијом поставком у Србији (која се данас уништава) и престижном наградом Валтровић, мр Слободан Младеновић, директор Културног центра „Жика Илић Жути“, Слободан Костић, један од најзначанијих српских сатиричара, Саша Хаџитанчић, истакнути српски књижевник и тако редом.

За живота Тимченка Лесковац је добио и Технолошки факултет, поред већ постојећих Више текстилне и Више економске школе, па ето бројни професори, доктори наука нису побегли из њега. Без и мало стида он тврди да „нигде као у Лесковцу нема толико суревљивости и завидљивости и зато нико у Лесковцу нема шанси за успех, као човек од духа, као личност, као индивидуалитет“, а он није могао да испуни своју мисију да их просвести, да их пробуди и зато је остао само „дисидент“, што му се много допало за биографију. Ето сазнали смо и то да је био и филозоф, иако је по вокацији професор књижевности, па би сад требало да користимо његове плагијатске мисли за нарасле генерације. И никада до сада, ни у

једном чланку, колико је нама познато, није изнето више лажи, небулоза, произвољности, гадости о родном граду, него што је сав опијен месијанством написао Тимченко у овом чланку који је дуго скриван и ето сада нама је доступан, да се просвестимо и да преко његове Фондације, коју, нажалост, финансијски подржава и град Лесковац, упознамо јавност како смо ми врло лоши и неспособни људи, који нису могли да наставе развој града из такозваног „златног доба“ између два светска рата. За овог надобудног „дисидента“ културни развој Лесковца су онемогућавали „сами културни радници својим провинцијалним и некултурним односом према културу“, а он је био скрајнут па није могао да утиче на тај развој. (За њега ништа нису значиле и престижне културне манифестације Она под својим небом, Такмичење хорова Југославије, Класика на југословенској сцени, бројни научни скупови и трибине и тако редом). За њега су културни радници само примали плате и ништа нису радили, а њихови руководиоци су само „комесари Партије“.

Па било је и табу тема. Па о чему је онда Николај писао у бројним југословенским часописима. Вероватно је и сам имао самоцензуру из страха да не буде откривен као мрзитељ свога града. Није, међутим, поменуо да је био највећи поборник Маркса и Енгелса и да је са још неким локаланим „филозофима“ водио дуге дискусије о Марксовој теорији развоја друштва, чега се после вероватно и стидео. А дужност лектора у локалном листу „Наша реч“ часно је обављао.

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац

И ове године погибија Милутина Смиљковића, 26. јула у селу Прибоју обележена је врло скромно посетом делегације Окружног и Градског одбора Савеза бораца у саставу Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Живан Стојковић, која је, у присуству представника Месне заједнице и јдног броја мештана, положила цвеће на Спомен обележје, које је углавном било срећено. Председник Месне заједнице је обавестио делегацију да у селу све више слаби интересовање за обележавање овог догађаја, па чак и оних који су ранијен били фумкционери у локалној самоуправи града.

На позив Скупштине општине Медвеђа, 27. јула 2017. године, председник Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа Никола Илић, присуствовао је значајној свечаности поводом посете амбасадора Руске федерације Александра Чепурина, који је Дому здравља у овом месту поклонио модерно амбулантско возило. То је учињено пред великим бројем мештана и званица, који су срдачно поздравили амбасадора. Након тога је за амбасадора и његове сараднике приређен ручак у Сијаринској бањи, када су њему и његовим сарадницима уручене захвалнице. Николи Илићу је указана част да амбасадору преда своје четири књиге, од којих је једна у коауторству. Представљен је као учесник НОР-а, а у обраћању амбасадору и гостима уз срдачне поздраве говорио је о историјској повезаности српског и руског народа, посебно истичући да је Русија увек била на страни Србије и помагала у борбама за ослобађање од окупатора у различитим периодима историје. Амбасадору је уручио књиге:

„Јужноморавци у Октобарској револуцији“, „Руски емигранти у лесковачком крају после 1917. године“, „Информбиро и информбировци“ и „ Лесковачки крај у време НАТО агресије“. Завршио је обраћање са „ Живело братство руског и српског народа“. Био је поздрављен аплаузом уз срдачно честитање и захвалност амбасадора на поклону. Сутрадан је о овоме информисао представнике Градског одбора Савеза бораца Лесковца и мр Мирослава Здравковића.

Како је монографија села Печењевца прва штампана по плану за ову годину, Дом културе „Тихомир Ракић“ у овом селу, организовао је промоцију, 5. августа 2017. године, у својој сали. О књизи су говорили рецензенти проф. др Живан Стојковић и мр Мирослав Здравковић, као и сам аутор. Излагања су саслушана са пуно пажње, а прихваћен је и предлог да се ради на организовању писања наставка ове монографије, која би обухватила период од 1944. до 2000. године.

Уследиле су уобичајене припреме за обележавање дана формирања Кукавичког (Лесковачког) партизанског одреда, 10. августа 2017. године.

Контактирано је са представницима Месне заједнице Вучја и уметником Братиславом Анђелковићем, као и са Лесковачким културним центром. Како се није радило о округлој годишњици није тражен аутобус за бесплатан превоз учесника од Скупштине града, већ су се представници Градског одбора Савеза бораца превезени путничким колима. Свечаност је уобичајено одржана крај Споменика у центру Вучја. Програм је водила Слађана Младеновић. После минута ћутања цвеће су положиле делегације Месне заједнице, Градског одбора Савеза бораца, Месног одбора Социјалистичке партије Вучја и неки грађани појединачно. О овом догађају је говорио Хранислав Ракић, а рецитал су извеле чланице рецитаторске секције Лесковачког културног центра. Делегацију Градског одбора, која је положила цвеће чинили су Хранислав Ракић, мр Мирослав Здравковић и проф. др Драгомир Радовановић. На крају су учесници посетили изложбу слика ликовног уметника Братислава Анђелковића и саслушали његово излагање. Дружење је настављено у просторији Градског одбора Савеза бораца у Лесковцу.

У селу Мирошевцу уочи верског празника који оно слави, 14. августа 2017. године у организацији Месне заједнице уприличена је скромна свечаност полагањем цвећа на споменик Бориславу Станковићу Ћулавки, затим на Споменик погинулим борцима у Првом и Другом светском рату и младом борцу погинулом 1999. године на Косову. О ослобођењу Мирошевца и његовом значају у НОР- говорио је Хранислав Ракић, који је између осталога рекао:

Код села Мирошевца у близини Лесковца, налазио се још један партизански аеродром, који је користила НОВЈ. Оформљен је почетком јуна 1944. године и на њега су слетали авиони, достављали војну помоћ и одвозили рањенике у Италију. Тај импровизовани аеродром привремено је био напуштен почетком августа 1944. године, након удруженог напада Немаца и Српске државне страже под командом Михајла Зотовића и Алексадра Стикића. У борби, која је вођена на крају села 14. августа, тешко су били рањени, командант немачког

батаљона и његов ађутант док су три немачка војника погинула. Припадници Српске државне страже су имали четири погинула, четворицу теже и петорицу лакше рањених. Партизани су уз мање губитке успели да спасу село од уништења, које је планирао капетан Зотовић, познати злочинац, кога је, нажалост, ова демократска власт рехабилитовала.

Делегацију Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић и Златомир Пешић. Дружење је настављено у Дому културе у просторији Месне заједнице уз врло садржајан разговор.

Поновљена је и иницијатива да се успостави сарадња са Савезом бораца Куманова, па је у вези са тим Градски одбор Лесковца посетио Владимир Аневски Голуб, један од заговорника добрих односа између организација Савеза бораца ова два града. У разговору су њим учествовали су Хранислав Ракић, Никола Илић, проф. др Живан Стојковић, мр Мирослав Здравковић, проф. др Драгомир Радовановић, Боркица Миловановић и Слободан Јанаћковић. Договорено је да се уложе напори да се сарадња оствари.

На иницијативу Републичког одбора СУБНОР-а Србије Окружни одбор Савеза бораца јабланичког округа, 7. септембра 2017. године, посетили су председник Душан Чукић и члан Председништва Видосав Ковачевић. Састанку су присуствовали Никола Илић, мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић, проф. др Драгомир Радовановић, Чедомир Цветковић, Томислав Митић, Веселин Станојевић, Милисав Милетић, Жика Јовановић и Драгослав Тошић. Састанак је одржан у просторији Градског одбора Савеза бораца Лесковца, а председавао је о Никола Илић. Председник Чукић је тражио да се говори о важним питањима из рада Организације у округу, нагласивши да је сличне разговоре водио у више градова Србије. Посебно су га интересовали услови рада после 2000. године и говорио је о томе шта је све чинила Досовска власт да би доказала да СУБНОР 1941-1945. године није репрезентативна борачка Организација, која не

одступа од уважавања вредности НОР-а и тековина ослободилачке борбе као и изградње социјалистичког праведног друштва. Савез бораца је прави репрезент антифашистичког карактера ослободилачке борбе и никако не може да се сврста у ред невладиних организација, које заступају сасвим супротне ставове. Посебно је истакао значај одлуке председника Републике Србије Томислава Николића да прими на разговор представнике Савеза бораца. Државно руководство Србије даје пуну подршку иницијативи да се одржи скуп антифашистичких организација Балкана. Поменуо је и то да у појединим градовима Србије постоје болесне снаге, групе и појединци, које не дозвољавају да се те повољности искористе за афирмацију СУБНОР-а. У врло отвореној дискусији Никола Илић је рекао да статус СУБНОР-а у Србији није задовољавајући и тешко се може супротстављати сепаратистичким појавама у земљи, Драгослав Тошић је потенцирао врло лоше материјално-финансијско стање Организације, мр Мирослав Здравковић је указао на потребу јединствене регистрације СУБНОР-а и поклањање веће пажње афирмацији тековина социјалистичког развоја Југославије, који је на својим леђима носила генерација оних чија се достигнућа негирају и ниподаштавају, Томислав Митић је указао на значајне тешкоће приликом обележавања појединих догађаја и датума из ослободилачке борбе српског народа, а посебно на негативан став Српске православне цркве, која, на пример, у манастиру Св. Богородица код Големе њиве, где је формиран Бабички партизански одред, не дозвољава полагање цвећа на спомен обележје погинулим борцима овог одреда, Хранислав Ракић је говорио о проблему одржавања споменика и спомен обележја, која су видно угрожена, а локане самоуправе, које су задужене за њихово стање, на то не обраћају никакву пажњу. Заложио се за формирање јединствене организације Савеза бораца и затражио енергичније иступање у одбрани тековина НОР-а и покушајима ревидирања историје, Веселин Станојевић је говорио о карактеристикама рада Савеза бораца у Бојнику где се на врло достојан начин обележавају кључни догађаји из периода НОР-а и предложио да се

обележавање Дана устанка у Србији поново врати у календар обележавања важних догађаја Републичког одбора, Жика Јовановић је указао на проблем смањења становника општине Црна Трава и тешкоће у раду и предложио да се чешће размењују искуства у раду и да се међусобно помажу Организације, Милисав Милетић је нагласио да је имао проблеме у општини Медвеђа приликом пререгистрације Организације. Чедомир Цветковић је имао исти проблем у Лебану, али су они створили јединствену организацију.

Лесковац је био већ познат по манифестацији „Роштиљијада“, која се сваке године одржава крајем августа и почетком септембра у самом центру града. Нажалост, ове године се није водило рачуна о коришћењу простора у вези са поштовањем важности појединих спомен обележја. Зато је Градски одбор, 1. септембра 2017. године, за време трајања ове манифестације Градском већу Лесковца упутио:

ПРОТЕСТ

У славној слободарској историји Лесковца, који је увек знао да поштује жртве оних који су своје животе положили на олтар отаџбине, није се догодила већа брука и скрнављење основних моралних начела у име људског достојанства него за време престижне манифестације „Роштиљијаде“, која га је значајно прославила и омогућила велико присуство грађана из земље и иностранства. Наиме, зар је могуће замислити да ће безобзирност, необавештеност или злонамерност нанети толику неправду граду постављањем јавних клозета испред спомен плоче у срцу града, која је посвећена погибији два партизана у борби против Немаца и домаћих издајника, 3. децембра 1941. године. Уместо да посетиоци стану испред те плоче и са пуно пијетета се поклоне храбрим браниоцима слободе, организатори „Роштиљијаде“ су, ван сваких скрупула нормалног понашања, поставили клозетске кабине.

Обележавање 6. септембра, дана бомбрадовања Лесковца 1944. године, протекло је по уобичајеном сценарију.

Организатор је била Скупштина града, а поред осталих, присуствовали су и чланови Савеза бораца. Програм је водио Мирослав Алиловић, представник протокола Скупштине. После интонирања државне химне и минута ћутања за недужне жртве, цвеће су положиле делегације Министарства Војске Србије, Скупштине града и заједничка делегација Савеза бораца и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, коју су чинили Хранислав Ракић, Слађана Младеновић и Вукашин Стаменковић. О значају овог дана говорио је Милун Динић, земеник председника Скупштине града. Комеморацију су пратила и средства јавног информисања.

На изборној скупштини Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године, 14. септембра 2017. године, присуствовао је секретар Златомир Пешић, који је у кратком поздравном говору још једном нагласио да се одвија добра сарадња између Савеза бораца и ове Организације. Међутим, није се у потпуности сагласио са излагањем једног од учесника, који је непримерено и неприхватљиво говорио о скоријој историјској прошлости српског народа.

Обележен је и 15. септембар, дан пробоја Солунског фронта 1918. године, свечаношћу код Споменика палим за отаџбину у присуству мањег броја грађана и ученика Гимназије, чланова Историјске секције. Како је иначе било уобичајено присуствовао је и почасни вод Војске Србије. О овом догађају говорио је професор историје Божидар Стаменковић, а у име Скупштине града присутне је краћим и врло ефектним говором поздравио је Божидар Вучковић, члан Градског већа Лесковца:

Поштовани суграђани, даме и господо,

Инспиративно излагање о пробоју Солунског фронта, које смо чули, говори колико је овај догађај значајан за историју наше земље. Зато ми дозволите да овом приликом бацимо другојачије светло на овај значајан датум наше историје, како би смо отклонили неке дилеме које се јављају у стручним и ширим круговима који се баве овом материјом.

Недопустиво је да волуташтичким приступом још увек лицитирамо са дилемом, после српске Голготе приликом

повлачења преко Албаније, да ли је важнији народ или држава. Најтрагичније у томе јесте чињеница да су неки спремни да изнова праве политичке калкулације око тога користећи своје академске титуле као штит. Оно што још више вређа просечног човека и што то он никада до краја на може да схвати који су интереси умних глава да изнова отварају ову дилему жмурећи пред чињеницом да не постоји народ без државе и држава без народа. Тако нас и све чешће оптужују да славимо време смрти и страдања они који не схватају да обележавањем овако значајног датума подсећамо на херојство наших предака да бране и сачувају своју земљу. Сматрам да је обележавање пробоја Солунског фронта права прилика да пошаљемо поруку историчарима да разјасне, без емоција и политичке пристрастности, да ли смо имали праве савезнике, да ли су предуго оклевали, зашто су се укључили после руског ултиматума, да ли су краљ Александар и Никола Пашић требали да донесу другачије одлуке, уместо што покушавају да сарајевски атентат прогласе терористичким чином.

Да подсетимо да се повод и разлог за рат скоро никад нису поклапали и да је наредба аустроугарским војницима да униште све мушко и женско без милости и да су најстроже кажњавали свако милосрђе, најбољи доказ за то. Дозволите ми на крају да поручим да су узалудни покушаји који Србију проглашавају кривом за све како би опрали нечије крваве руке и нечију историју. Наклоност неке амбасаде према заступницима овакве теорије. уз некаква материјална давања, је увредљива у замену за одрицање од историје свога народа и поштовање херојства, које је српски војник показао борећи се за своје огњиште. Слава и хвала свима онима који су дали животе у одбрани своје домовине.

Нажалост, и ове године се поновила врло непријатна ситуација при полагању цвећа, 20. септембра, на спомен обележје погинулим борцима Бабичког партизанског одреда у порти манастира Св. Богородица у Големој њиви. Наиме, делегација Власотинца и Лесковца, коју су чинили проф. др Живан Стојковић, Томислав Митић, Стојан Стојановић и

Светомир Ранђеловић, положила је цвеће на Спомен обележје у 10 часова, 20. септембра 2017. године. Међутим, одмах затим изашла је једна калуђерица и демонстративно узела корпе цвећа и однела их на ђубриште.

Није реаговала на противљење чланова делегације, док је друга калуђерица рекла да је то место где су партизани стрељали грађане. Делегација није успела да то спречи, без обзира на реаговање и вратила се у Лесковац. Овакво понашање још једном је потврдило да ни писмено одобрење српског патријарха да се несметано обавља овај чин за овај манастир не важи и тако он наставља да брука Српску православну цркву.

Без обзира на тај инцидент програм обележавања настављен је крај Споменика у Биљаници, који је, захваљујући средствима Скупштине града од 50.000 динара добијених на конкурсу, у потпуности реновиран. У присуству представника Власотинца и Лесковца, као и средстава јавног информисања положено је цвеће на Споменик, а о Бабичком НОП одреду говорио је Хранислав Ракић:

Драги другови,

Налазимо се на простору где је Бабички партизански одред водио познату борбу од 2. до 5. фебруара 1942. године против окупатора Бугара и њихових сарадника четника Косте Пећанца, Љотићеваца и бело шубараша. Овај одред је формиран 20. септембра 1941. године. Његов први Штаб чинили су Јован Цекић Брана, командир, Велимир Манић Брка, политички комесар, Душан Максимовић Мирко, заменик командира и Слободан Цекић Радован члан Штаба. Формиране су три десетине, прва од бораца из Пусте Реке, друга из Власотинца и трећа од осталих бораца. Половином октобра Одред је имао 35 бораца и у Пустој Реци се задржао од 17. октобра до 21. новембра, где је извршио јак политички утицај.

Народ овог краја је тада видео прве партизанске борце са петокракама, који су већ почели да спроводе одређене акције. На том терену Одред је ликвидирао неке припаднике четника Косте Пећанца, који су већ сарађивали са Немцима и извршио је напад на Лебане. Вршено је и сечења бандера ради прекида везе

и дизање пруге између Брестовца и Печењевца. Половином новембра Одред се вратио на Бабичку Гору. Настављено је и његово омасовљавање и, половином децембра 1941. године, спроведена је реорганизација. Командант је постао Обрад Лучић Милутин, а његов заменик Тома Костић Срећко и политички комесар Велимир Манић Брка. Одређени су рејони дејства по четама, обезбеђена исхрана и материјална средства.

Уследиле су бројне акције у децембру 1941. године и првој половини јануара 1942. године, о чему је редовно обавештаван Покрајински комитет КПЈ за Србију. Да би уништиој Одред окупатор је довео на овај рејон Бугарски окупациони корпус. Четници Косте Пећанца више пута су нападали слободну територију код моста на Јужној Морави, али нису успели да га пређу. Зато је одлучио да предузме велику офанзиву уз помоћ Бугарског окупационог корпуса, четника Косте Пећанца, Љотићеваца и Бело шубараша. Почела је 2. фебруара 1942. године и напад је био усмерен на слободну територију, коју је држао Бабички одред на десној обали Јужне Мораве.

Партизани су срушили мост на Јужној Морави, али ту гине Тома Костић Срећко. Борбе су трајале до 5. фебруара.

Пред надмоћнијим снагама непријатеља Одред је био приморан да се повуче, али је већ било седам погинулих партизана.

Међутим, Печењевачка десетина није успела да се повуче и била је заробљена и после мучења стрељано је пет њених припадника. На овом месту животе су изгубила 26 партизана. Без обзира на претрпљене губитке Одред је успео да се опорави у јесен 1942. године и наставља борбена дејства на Бабичкој гори и ширем простору, а 1943. године улази у састав Првог јужноморавског одреда.

У част погинулих бораца код Манојловца, Биљанице и Доње Слатине подигнут је овај велелепни споменик, чији је аутор вајар Стеван Соколовић. Међутим, после петооктобарских промена 2000. године био је оскрнављен и зарастао у коров. Ипак, уз помоћ Скупштине града, која је одобрила 50.000 динара доведен је у првобитно стање и може

да буде коришћен за васпитавање младе генерације, али и за упознавање посетилаца Лесковца са славном борбом патриота за слободу.

Свечаности су присуствовале и делегације из Медвеђе, Лебана, Бојника и Власотинца. Након тога приређен ручак у просторији Градског одбора Лесковца.

Истог дана, са почетком у 12 часова, у овој просторији одржана је и изборна скупштина Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа, коју је отворио председник Никола Илић и после краћег поздрава предложио радно председништво: мр Мирослав Здравковић, Хранислав Ракић и Никола Илић, верификациону комисију, записничара и два оверача записника, који су једногласно изабрани. Скупштином је наставио да председава мр Мирослав Здравковић. После извештаја верификационе комисије да скупштина може пуноважно да одлучује по броју присутних чланова образложио је извештај о раду Скупштине и Окружног одбора за период од јуна 2013. до септембра 2017. године и програмске задатке за наредни мандатни период од 2017. до 2021. године. У дискусији су учествовали Хранислав Ракић, Веселин Станојевић и мр Мирослав Здравковић. Истакнуто је да је извештај свеобухватан и да показује значајну активност Окружног одбора, као и добру сарадњу са општинским и Градским одбором, као и са органима локалне самоуправе. Наглашено је и питање одржавања споменика и спомен обележја у Јабланичком округу и закључено да се упути писмо локалним самоуправама са предлогом да се више пажње посвети реновирању појединих спомен обележја, која су знатно оштећена, намерно или небригом. Извештаји су усвојени једногласно. Након тога дата је разрешница дотадашњем Окружном одбору и јавним гласањем изабран нови Окружни одбор: мр Мирослав Здравковић, Никола Илић, Хранислав Ракић, проф. др Живан Стојковић, Златомир Пешић, проф. др Драгомира Радовановић, Драгослав Тошић, Милисав Милетић, Чедомир Цветковић, Веселин Станојевић, Томислав Митић и Жика Јовановић. За чланове Скупштине Републичког одбора СУБНОР-а Србије изабрани су мр Мирослав Здравковић,

Хранислав Ракић, Милисав Милетић и Жика Јовановић и дат је предлог за чланове Републичког одбора СУБНОР-а Србије: мр Мирослав Здравковић и Хранислав Ракић.

После тога одржана је конститутивна седница Окружног одбора јабланичког округа на којој је за председника изабран мр Мирослав Здравковић, за потпредседнике проф. др Живан Стојковић и Никола Илић, а за секретара проф. др Драгомир Радовановић.

Са пуно уважавања настављена је и сарадња са Војском Србије, па су Хранислав Ракић и Златомир Пешић, 22. септембра присуствовали полагању заклетве нове класе војника у касарни „Војвода Петар Бојовић“ у Лесковцу.

Не мирећи се са односом према споменицима културе и њиховим стањем на шта је Савез бораца у више наврата упозоравао локалну самоуправу и одговорне институције, Хранислав Ракић се поново огласио чланком „Још једном о споменицима културе“ у локалном листу „Нова наша реч“. Чланак гласи:

ЈОШ ЈЕДНОМ О СПОМЕНИЦИМА КУЛТУРЕ

Лесковац, нема традицију неговања и чувања спомен-обележја, а то је нарочито било изражено између два рата, у време које се, ради личне промоције одређених аутора, подржаним од актуелне политике, назива златним добом града на Ветерници

Више пута раније писали смо у стању споменика културе и спомен-обележјана територији града Лесковца, али побољшања нема. Лепо је што се градкомунално уређује, али улице без спомен-обележје показују као да нисмо ни живели у овом граду, нити како смо живели, и да нема нашта да нам се ослони будућност ако се тако лако одричемо прошлости. Слушамо и читамо шта све поједини градови у Србијичине даочувају своју баштину која је најбољесублимирана управо у спомен-обележјима са којима се они који дођу у неку варош прво сусрећу и траже да им се објасни њихово значење. И ми доста градимо, али, у исто време,немаром уништавамо свој културни и историјски идентитет немо посматрајући како пропадају знамења нашег битисања. Ми данас не поштујемо довољно нашу прошлост, ма каква она била, идеолошки потискујући и остављајући небризи одређене споменике културе, а друге занемарујући због незнања и недовољне свести о томе да је свако обележје носилац поруке садашњим и будућим генерацијама и информација које су од виталног значаја за наш културни, национални и свеопшти опстанак на овим просторима.

У порти цркве у Бабичком, где се налази прва школа манастирског метода у овим крајевима подигнут је велелепни конак, који као и сама црква будући удаљена од самог села, зврји празан.

Сама зграда школе, која је чврсто грађена још у 19. веку, још увек одолева времену, али је њен саставни део, стари конак, порушен и уништена је једна смислена целина која је била носилац историје писмености у Лесковачкој котлини. Некада је

Народни музеј у Лесковцу бринуо о томе да се ова целина не нарушава, али су онда дошла нека друга времена која сама себи секу грану на којој треба да опстане културни идентитет овога народа. У истој порти налази се и спомен-чесма, јединствена на овим просторима, на којој су уклесана имена више стотина погинулих родољуба у ослободилачким ратовима Србије и цео тај амбијент, са прелепом околном природом, веома језгодан да се искористи за дечије летње школе или барем излете где би се деца учила историји и патриотизму. Али, само је подигнута зграда новог конакакоја годинама зврји празна.

Што се тиче Лесковца, он нема традицију неговања и чувања спомен-обележја, а то је нарочито било истакнуто између два рата, у време које се, ради личне промоције одређених аутора, подржаним од актуелне политике, називазлатним добом града на Ветерници.

Од 2000. године, када је формирана такозвана народна власт, о спомен-обележјима у Лесковцу нико не води рачуна.

Руше се спомен-плоче и бисте истакнутих бораца. Приликом реконструкције моста на Јужној Морави скинута је спомен-плоча са 26 погинулих бораца Бабичког НОП одреда.

Када смо интервенисали код извођача радова и питали где се плоча налази, рекли су нам да не знају, а вероватно су је негде бацили иако су били у обавези да је врате на место одакле су је скинули. То се тако ради јер нико не контролише извођаче.

Пре извесног времена скинута је спомен-плоча са зграде поред Шпиталског гробља која је продата, а плочи се губи сваки траг. Та спомен-плоча била је посвећена првим партизанима који су 6. јула 1941. године отишли на Кукавицу.

Украдена је и спомен-биста Пана Ђукића у Великом Трњану из школског дворишта старе школе; остало је само постоље са натписом. За време реконструкције простора око Народног музеја склоњена је биста Јована Дискића, првог председника комунистичке општине после Првог светског рата и није враћена – налази се у „затвору“Народног музеја у Лесковцу.

Нестала је и спомен-биста народног хероја Косте Стаменковића, истакнутог борца Првог и Другог светског рата и радничког трибуна,из предузећа које је носило његово име, а његова биста избачена је и из школе која се дичи његовим именом. Није ми јасан поступак директора школе!На којим и чијим идејама мисли да негује традицију борбе за радничка права иослободилачких ратова, вероватно на идејама сарадник окупатора.Украдена је и биста Косте Стаменковића испред куће у којој је живео и радио, а која је у саставу Народног музеја, са сталном поставком о животу овог истакнутог Лесковчанина, и ништа се не предузима да се врати одакле је украдена.И тамо стоји само постоље са натписом и сваки пролазник може да погледа закључи какво нам је друштво и каква нас будућност чека.

У центру града,у Улици Јосифа Костића,налази се кућа која је у распадању, на њој још увек стоји спомен-плоча са натписом. Треба рећи да су та кућа и они који су у њој боравилиимали великизначај у Другом светском рату. У њој су за време рата боравили највиши руководиоци Народноослободилачког покрета, као што су Светозар Вукмановић Темпо, члан Врховног штаба НОВЈ и ПОЈ, ВидојеСмилевски, секретар Окружног комитета КПЈ за Лесковац и Топлицу, и одатле су отишли на Кукавицу и у Калуђерцу извршили смотру партизанских одреда иформирали и Први јужноморавски партизански одред који је деловао од Кукавице до Копаоника. Кућа је веома значајна за туристе и оне који имало знају о отпорима за време окупације, а нашград се у томе истица и дао је велики допринос победи над фашизмом, највећим злом 20. века. Било је и других кућа у којима су боравили истакнути војни и партијски руководиоци, али нажалост и оне полако нестају. Ми се данас, изгледа, стидимо доприноса који смо дали у борби против фашизма и дозвољавамо да нам објекти пропадају,а што се тиче чувања споменика и спомен обележја ништа се не разликују од оних који нам руше споменике ван Србије. На овај начин дозвољавамо

да се избрише борбена традиција наших људи у ослободилачким ратовима против освајача.

На крају, да истакнемо да оваква оваква небрига о спомен-обележјима и споменицима иде на руку наших непријатеља, јер сваки наш борац који треба да се жртвује за домовину, када види какакав је однос према онима који су се жртвовали за родољубље и патриотизам у ранијим бурним временима, тешко да ће поћи у бој са овим племенитим осећањима према свом роду и Српству.Још ако се зна да смо једини који нису подигли никакво обележје погинулим борцима за време НАТО-агресије 1999 године; то све говори о нама и спремности да бранимо свој праг.

***

У Зборнику радова презентованих на Научном скупу ***Бугарска окупација Србије у Првом светском рату,*** који је одржан у Сурдулици и Лесковцу 2015. године, као један од аутора јавља се Мира Ниношевић, в.д. директора Народног музеја у Лесковцу. Она пише о споменицима између два рата светска рата под темом Војна (ратничка) гробља и спомен-обележја из Првог светског рата подигнута у периоду 1918 - 1941. године у лесковачком срезу и, између осталог каже: „*... Поред закона и наредбеМинистарства правде да су градовима и местима где је био сахрањен већи број ратника начине и уреде ратничка гробља, дешавало се, као на пример у Лесковцу, да се она не доведу до жељене и пројектоване фазе, углавном због акутног недостатка новца у општинској каси. Такође,због недостатка простора за сахрањивање на гробљима у Лесковцу асанација појединих војничких парцела почела је двадесетих година прошлог века, од 1931. године војничке парцеле су све више пропадале, и данас се не могу пронаћи ни њихови трагови.*

Такође, њихова некадашња локациона места нису на који начин обележена“.

Без обзира на ово што је изнела и њене констатације, она у свом закључку износи: „*После 1945. године у Југославији се знатно изменио државни цивилни однос према војним гробљима изПрвог светског рата. Војне парцеле у њима су постале*

непожељне за режим који је градио сопствени култ хероја и темељио на жртвама Народноослободилачке борбе. Тако су средином шездесетих година на Светошилијском гробљу сахрањена два преминула партизанска руководиоца.“

Овакав закључак је најобичнија небулоза, јер ауторка није запамтила шта је већ рекла о стању спомен-војничких гробаља, али закључује, да ли из незнања илиу жељи да се уврсти у ред оних који не поштују стварност, врши фалсификовање већ изнетих, објективних чињеница. Јер, ако су војничка гробља, како сама каже, необележена и у стању распадања од 1931. године,како је могуће да их нова власт (после 1945. године) заштити.Та иста власт коју ауторка критикује из помодарства, или из идеолошких трендова, омогућили јој је да се школује и студира бесплатно и напредује у служби.Сада се према том систему понаша као да је пала са небеса и не зна какав је друштвени систем био.Иако је у музеју водила Збирку окупације – Народноослободилачки покрет,она не зна како су сахрањена ова два руководиоца где се и данас налазе.

У том делу било је сахрањено више бораца који су пренети са места погибије, а са изградњом Спомен-парка њихови посмртни остаци су пренети изнад куполе споменика (Богиња Победе), осим остатака два борца-руководиоца који су остали после преношење мошти ***истакнутих*** *бораца НОБ-а.*

Интересантно је да она,иако ради у музеју, није схватила да је нова власт,после 1945. године, веома озбиљно бринула о заштити спомен-обележја Првог светског рата и сва обележја која су подигнута преокупације су заштићена и ниједан споменик није угрожен као што се то данас дешава у демократском друштвеном, капиталистичком уређењу. Да ли ауторка може да каже који је споменик подигнут између два рата разрушен, сем споменика краљу Александру који је био велики борац против комуниста, које је хапсио и убијао и због тога су његова спомен-обележја уклоњена са територије целеФНРЈ.

Народни музеј у Лесковцу је бринуо о спомен-обележјима и давао велики допринос очувању и интервенцији, уколико је било

потребно да се угрожено спомен-обележје доведе у стање какво је било раније. Тако је Народни музеј у Лесковцу интервенисао и подигао споменик браниоцима Лесковца 1915. године који је био оборен на Хисару,аједан део однет.Ангажовао је каменоресца који је тај део поново направио, па добронамерни посетилац може и данас да види да је трећи део одозго различит од осталог материјала.

Ми из ових констатација ауторке текста о споменицима можемо да видимо неистину коју износи, а то је и разумљиво, јер као директорка мора да се уклапа у „опште трендове“ па и сама мора нешто негативно да каже о прошлом самоуправном систему, како би аванзовала и лично користила своје идеолошко и политичко превратништво.

Интересантно је да њу, као директоркуНародног музеја, уопште не интересују спомен-обележја, па чак ни спомен-кућа Косте Стаменковића која је својина институције којом руководи, а пропада наочиглед система у коме она има активну улогу.

Можда она кућа од земљепоред Народног музеја,коју су „маштовити“ кустоси назвали праисторијском кућом, што је подигнута на простору где се налазила биста Јована Дискића, означава нашу будућност и перспективу после атомског удара.

Хранислав Ракић, музејски и педагошки саветник

У организацији Форума жена Социјалистичке партије Србије у Лесковцу на челу са Слађаном Младеновић, 30. септембра 2017. године, обављена је једнодневна посета Солуну поводом 99-те годишњице пробоја Сплунског фронта, које представља већ устаљену традицију. Поред обиласка осталих знаменитости овог града уприличена је и свечаност на Зејтинлику. У име Градског одбора Савеза бораца Лесковца учесници су били Златомир Пешић и др Миодраг Костић.

Ангажовањем Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године и Скупштине града у присуству бројних грађана и ученика, као и представника Организација које негују традиције ослободилачких ратова Србије, на импресиван начин је

обележен 7. октобар, дан ослобођења Лесковца у Првом светском рату. Програм је водила Слађана Младеновић, дипломирани социолог из Лесковачког културног центра.

Свечаности код Споменика палим за слободу отаџбине у центру града је присуствовао и почасни вод Војске Србије, као и средства информисања. После интонирања државне химне и минута ћутања, делегације су положиле цвеће на Споменик. Заједничку делегацију Савеза потомака и Савеза бораца чинили су Хранислав Ракић, Предраг Митровић и проф. др Живан Стојковић. У име Скупштине града присутнима се затим обратио Божидар Вучковић, члан Градског већа:

Поштовани суграђани, даме и господо,

Данас обележавамо 7. октобар, дан ослобођења Лесковца у Првом светском рату. На данашњи дан српска војска, поптпомогнута савезницима налазила се на подручју Грделице и спремала се за коначно ослобађање Лесковца.

Следећег дана Лесковац је већ био слободан и српска војска је око поднева промарширала градским улицама. Тога дана је завршена окупација и бугаризација овог простора. Поново смо морали да сумирамо резултате разарања и уништавања људства и ресурса. Овакви датуми су прилика да проговоримо о херојству и врлинама српских војника. Дозволите ми да уместо тога прочитам шта су о томе писали они који су учествовали у окупацији или су били актери догађања, а нису били део српског корпуса. Немачки цар Виљем Други рекао је о Србима: „Жалим што овај јуначки народ није био мој савезник“. Егон Ервин Киш, књижевник, каплар Једанаестог пешадијског пука Аустроугарске војске каже: „Тек у Србији 1914. године схватио сам да је љубав према слободи малих народа јача од сила, од насиља великих и моћних. Тек сам овде схватио Шатобријана да неумитна сила- воља савлађује све, а да је слабост силе у томе што верује само у силу.“ Арчибалд Рајс, професор Лозанског универзитета пише: „Ваш народ зна шта је милосрђе и самилост, дивна особина људске душе, кад би могло и најмање да се очекује. Колко сам пута у току рата видео како су доведени непријатељски заробљеници исцрпљени глађу. Уместо

да буду груби према овим људима, који су запалили њихове домове и побили њихове жене и децу, ваши војници су се сажалили над њиховим судбинама и давали им и последње парче хлеба.

Ово је исто прилика и да прогоримо о томе колико пута су нас освајали, разарали и уништавали, а ми се ослобађали и уздизали, само у новијој историји. Ако је прошло 139 година од ослобођења од Турака, 99 година од Бугара, Аустроугара и Немаца, 72 од Немаца и Бугара, 18 од НАТО агресије, уз два балканска рата, онда је стварно потребно запитати се одакле енергија коју црпемо да би смо оволико жудели за напретком и слободом. Зашто велики не чују наше вапаје за слободом и не виде нашу неисцрпну жељу да сачувамо своја огњишта, своје светиње, да будемо своји на своме, а увек кад је најтеже били смо савезници. Уверен сам да је најзад дошло време да нас оставе на миру како би смо енергију слободарског народа усмерили у развој и подизање животног стандарда.

Живела Србија, живела слобода коју смо увек сами себи обезбеђивали.

О славном пробоју Солунског фронта и јунаштву српских војника стручо и утемељено је говорио др Иван Бецић, председник Градског одбора Савеза потомака ратника Србије 1912- 1920. године и најзад се присутнима обратио и потпредседник Републичког одбора Савеза потомака Томислав Томић, који је уручио чланску књижицу Савеза потомака помоћнику градоначелника др Драгану Јовановићу. Захвалнице за несебично залагање и успешан рад у овој Организацији добио је Вукашин Стаменковић, секретар Организације и Касарна „Војвода Петар Бојовић“, где је настављено славље пријемом нових војника по уговору, где је у име Савеза бора присуствовао мр Мирослав Здравковић.

Није изостао ни уобичајени позив градоначелника Лесковца да представници Савеза бораца присуствују свечаности, 11. октобра 2017. године, поводом ослобођења града, који се још увек обележава као дан града. У Народном позоришту овој свечаности присуствовали су Хранислав Ракић,

мр Мирослав Здравковић и Војислав Стаменковић. И поред тога што се ослобођењу од фашистичког окупатора у Другом светском рату у Београду, па и у другим градовима Србије све више поклања пажња правилном карактерисању тих датума, у Лесковцу то још није заживело.

Иако није уродило плодом стално упозорење Савеза бораца да је кућа нардоног хероја Косте Стаменковића у стању рушења због необезбеђеног крова, Градски одбор Савеза бораца је ипак одлучио да је, 15.октобра 2017. године, посети поводом обележавања рођендана овог народног хероја у присуству кустоса Музеја.

У настојању да се успостави још присниja сарадња са локланом самоуправом Окружни одбор Савеза бораца јабланичког округа и Градски одбор, заједно са Савезом потомака ратника Србије 1912-1920. године, 23. октобра 2017. године, упутили су писмо градоначелнику Лесковца у нади да ће коначно успети да се сретну са њим ради договора о даљој сарадњи:

Господине гредоначелниче Лесковца,

Са великим уважавањем пратимо Ваше ангажовање у свим акцијама које доприносе даљем напредовању Лесковца као привредног и културног центра југа Србије. Како су и СУБНОР Лесковца и Јабланичког округа и Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године заинтересовани за афирмацију, како града, тако и и целог округа, спремни смо да, у границама наших могућности, помогнемо у перзентовању слободраских традиција нашег краја, заједо са осталим организацијама, које баштине такве вредности. То се у првом реду односи на културно-историјске споменике и спомен обележја у лесковачком крају, као и на обнављање оних објеката који су саставни део културног блага Лесковца. Уз уважавање Ваших неспорних обавеза, молимо Вас да примите делегацију СУБНОР-а града и Јабланичког округа, као и Савеза потомака ратника Србије 1012.1920. године на разговор о овим питањима. Напомињемо да смо и раније имали сличну молбу, али вероватно због Ваших обавеза, то није могло да буде реализовано. Уколико

прихватите разговор би могао бити обављен у просторији Градског осбора Савеза бораца Лесковца.

Уважавајући велики значај Октобарске револуције у Русији, која је започела 1917. године, Градски одбор Савеза бораца је одлучио да, 25. октобра, по старом календару, обележи стогодишцицу од почетка једног од најзначајнијег догађаја у новијој историји света, када је у Русији започела револуција за успостављање новог друштвеног поретка-социјализма. Тим поводом у просторији Савеза борац је организована ТРИБИНА, на којој је, о овом догађају, говорио поптпредседник Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа Никола Илић, који је свом излагању рекао:

Пре сто година, 25. октобра 1917. године (7. новембра по новом календару) на земљиној кугли настала је нова епоха, остварила се Марксова идеја да после капитализма настане ново друштвено уређење-социјализам и то у полуфеудалној и неразвијеној капиталистичкој земљу Русији, која је, при том, била и учесница Првог светског рата. Глад и патње, ратна страдања и беспримерна експлотација доринеле су да се пробуди и побуни радничка класа и да ступи на историјску позорницу као весник промена кроз револуцију за успостављање праведнијег друштвеног поретка, који би био у складу са њеном правом улогом на политичкој сцени. На позорницу је ступила Бољшевичка партија комуниста, која је, снагом свога ауторитета и под вођством Лењина спровела револуцију од 1917. до 1922. године и започела да гради социјализам, као напреднији друштвени поредак од капитализма. Тај догађај је снажно одјекнуо у свету и ојачао позиције Комунистичких партија, мађу њима и у Југославији, које је обједињавала Коминтерна све до 1943. годиен. На светску позорницу ступила је нова, снажна, јединствена држава Совјетски Савез, која је истовремено била и светионик даљег ширња комуниситчких идеја и рађање нових социјалистичких држава после Другог светског рата, Југославије, Бугарске, Албаније, Пољске, Чехослобвачке, Мађарске, Кубе, Северне Кореје, Кине. А ојачале су и Комунистичке партије у Француској, Италији и другим

земљама. Опасност од даљег ширења комунистичке доминације уплашила је западне земље у првом реду САД и почеле су га сматрати највећим непријатељем. Зато су, у првом реду САД, уложиле велике напоре да га сруше, како у политичком, тако и у технолошком смислу. И, нажалост, у томе су и успеле, али не у потпуности, јер је тај систем опстао још увек у Кини, Северној Кореји, Куби. Остало је јасно сазнање да дух Октобра не може никада до краја да буде уништен и да савремена криза у капиталистичким земљама наговештава неминовне промене.

Такав праведан друштвени систем, какав је био социјализам, никада не може бити потиснут са историјске позорнице света. И ево данас. после сто година, у прилици смо да о томе говоримо са пуно достојанства и уверености да ће поново засијати својим пуним сјајем.

Лсковац може бити поносан и на то што је из његовог краја било десетак учесника велике Октобарске револуције,а посебно место заузимају Благоје Николић и Боривоје Агатоновић. Дух Октобра био је присутан и током наше Народноослободилачке борбе и социјалистичке револуције, а Октобарска револуције је обележавана у партизанским јединицама, на Радану, у Црној Трави, Пустој Реци, Бучумету током НОР-а.

Истурено одељење Основне школе из Велике Грабовнице у Тулову и ове године је обележило 5. новембар. Са великим посвећеношћу представниди Градског одбора Лесковац прихватили су позив да присуствују заједничкој комеморацији.

Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић Света Стефановић и Стојан Стојановић, посетила је школу, разговарала са ученицима, поделила им пригодне поклоне, а затим су заједнички испред школе, код спомен плоче, положили цвеће. О овом првом стрељању цивила 1941. године у лесковачком крају говорио је Хранислав Ракић.

Уважавајући велике јубилеје појединих догађаја из српске историје Градски одбор Савеза бораца прихватио је иницијативу Покрета социјалиста Лесковца, односно председника Божидара Вучковића, да се заједнички обележи

стогодишњица од почетка Октобарске револуције у Русији 1917. године. Најпре је уследио договор у Градском одбору Савеза бораца о садржини програма, а онда је делегиран проф. др Живан Стојковић за члана Организационог одбора за ову свечаност. После неколико састанака у просторијама Покрета социјалиста усвојен је програм обележавања. За његову реализацију било је потребно контактирати и са Амбасадом Руске федерација у Београду, у првом реду за обезбеђивање изложбе о Октобарској револуцији, која би била приређена у Лесковцу, затим за документарне филмове и друге материјале.

Прихваћено је да се изложба постави у Народном музеју у Лесковцу, а да се затим одржи ТРИБИНА посвећена овом догађају, на дан почетка Октобарске револуције, 7. новембра, по новом календару. Други део прославе, односно Свечана академија посвећена руско-српском пријатељству, планирана је за 15. новембра 2017. године. Пре њеног почетка био би одржана Оснивачка скупштина Друштва руско-српског пријатељства, усвојени одговарајући акти и изабрани органи руковођења.

После ових договора реализацији се приступило са пуно одговорности и честим састајањем Организационог одбора.

Када је све окончано, најпре је, 6. новембра 2017. године, у просторијама Покрета социјалиста организована конференција за штампу, којој су присуствовали скоро сви писани и електронски медији у Лесковцу. За изложбу и трибину штампане су позивнице и плакат. У пуној сали Народног музеја у Лесковцу у 11 часова, најпре је представник Музеја кустос Живојин Тасић поздравио присутне, а затим је изложбу, након врло инспиративног говора отворио Божидар Вучковић. Централно место на изложби заузимала је слика Лењина и Благоја Николића, коју је урадио Слободан Јанаћковић. Уследила је

затим трибина чији медијатор је био проф. др Живан Стојковић, а говорили су: Марија Миловановић, мастер историје о учешћу Благоја Николића у Октобарској револуцији, Никола Илић, дипломирани правник и потпредседник Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа о учешћу Јужноморавaца у Октобарској револуцији, Хранислав Ракић, историчар и

председник Градског одбора Савеза бораца Лесковца о обележавању дана почетка Октобарске револуције у току НОР-а у лесковачком крају, проф. др Иван Бецић, председник Градског одбра Савеза потомака ратника Србије 1912-1920. године о одјеку Октобарске револуције у Европи и мр права Мирослав Здравковић о савременим аспектима тековина Октобарске револуције. Излагања су саслушана са великом пажњом, а у једном делу излагања мр Мирослава Здравковића и аплаузом.

Закључено је, такође, да се саопштења публикују у посебној књизи, зато их овде не наводимо.

Други део планираног програма, који је планиран за 15. новембар, међутим, морао је бити одложен за каснији датум из техничких разлога и биће реализован до краја године.

На позив Библиотеке из Лебана Хранислав Ракић, Златомир Пешић, Никола Илић, проф. др Драгомир Радовановић и проф. др Живан Стојковић, 9. новембра 2017. године, присуствовали су предавању о руско-српским односима, које је одржао мастер историје Александар Миљковић, који је учествовао и на ранијим обележавањима значајних догађаја у Лебану из ближе историје српског народа.

У организацији Републичког одбора СУБНОР-а Србије и Комисије за борачко-инвалидску заштиту, 17. новембра 2017. године одржано је саветовање у Врању у сали Пензионо-инвалидске организације. Присуствовали су представници Окружних, Градских и Општинских одбора Савеза бораца Пчињског и Јабланичког округа и Градских одбора из Ниша и Пирота. Делегацију Лесковца чинили су Хранислав Ракић, Златомир Пешић, Чедомир Митић и проф. др Живан Стојковић. После поздравне редчи домаћина о здравственој заштити бораца и војних инвалида говорио је Примаријус др Драго Јелача, о помоћи и подршци старијим грађанима у области породично-правне заштите Драган Вулевић, начелник Одељења у сектору за бригу о породици Министарства за рад, запошљавање, борачку и.социоалну заштиту, затим о палијативној заштити у постхоспиталном периоду, проф. др Христо Анђелски и најзад и главни организатор саветовања мр Душанка Лукић Хавелска на

тему "Борци су своја права унапред одужили“. Поред осталих у дискусији је учествовао и проф. Др Живан Стојковић.

Учесницима саветовања је на крају подељен материјал о извршеним анкетама, положају бораца и војних инвалида са задатком да се настави са радом на том питању, поготово код локалних самоуправа а генерални закључак је био да\се од републичких органа затражи враћање заслуженог статуса СУБНОР-а на свим нивоима, а не да буде изгедначен са осталим удружењима грађана и брисан из буџета Републике, градова и општина.

Након савеветовања извршен је обилазак касарне Кнеза Милоша Великог у Врању и посећена изложба и спомен соба посвећена Пуку Милоша Великог, где је приређен и ручак.

Већ традиционално и са пуно достојанства у Градском одбору Савеза бораца обележен је и један од најважнијих празника у историји српског народа Дан Републике, 29. новембар, када је 1945. године рођена нова социјалистичка држава југословенских народа, која је, већ 31. јануара 1946. године добила свој Устав и почела поносно да носи име Федеративна Народна Република Југославија. Тим поводом је организовано дружење у Градском одбору, а о овом значајном догађају говорио је проф. др Живан Стојковић. Није изостало ни обележавање 1. децембра, када је први пут у историји створена држава као остварење југословенске идеје уједињења под називом Краљевство Срба, Хрвата и Словенаца (од 1929, године Краљевина Југославија). О томе је говорио Хранислав Ракић.

Иако је споменик погинулим партизанима у центру Лесковца, за време Рштиљијаде ове године доживео тешко скрнављење, на које је Градски одбор Савеза бораца реаговао, али без икаквог ефекта, наставио је са обележавањем 3. децембра, поводом погибије двојице партизана у берберници „Елита" 1941. године. Делегација, коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић, мр Мирослав Здравковић, Никола Илић и проф. др Живан Стојковић, положила је цвеће на спомен плочу.

Поред Вучја, Мирошевца и Барје је сваке године било у програму обележавања значајних догађаја, без обзира на временске услове. Како је, међутим, ове године 10. децембар била недеља, ученици нису могли да присуствују, па је то учинила делегација Градског одбора Савеза бораца коју су чинили Хранислав Ракић, Златомир Пешић и проф. др Живан Стојковић, која је положила цвеће на споменик Марку Црном.

На уобичајен начин обележен је и 11. децембар, дан масовног стрељања цивила у Гавриној (Араповој) долини, а детаљнији извештај није могао бити приказан, јер је књига већ штампана како би била обележена седамдесетогодишњица од настанка СУБНОР-а Лесковца, 14. децембра 1947. године.

Истовремено је сачињен програм обележавања седамдесетогодишњице од формирања СУБНОР-а Лесковца.

Планирано је да се свечаност одржи у камерној сали Лесковачког културног центра, 14. децембра 2017. године, на којој би о том догађају и раду Организације говорио Хранислав Ракић, после чега би била обављена промоција књиге „Седма деценија СУБНОР-а Лесковца", аутора проф. др Живана Стојковића и Хранислава Ракића, на којој би говорили рецензенти мр Мирослав Здравковић и проф. др Драгомир Радовановић. Затим би биле подељене захвалнице у име значајне сарадње са организацијама, установама и месним заједницама и појединцима. Културно-уметнички програм би извео колективни члан СУБНОР-а Лесковца женски хор „Невен" из Лесковца.

НАРОДНИ МУЗЕЈ и
ОПШТИНСКИ ОДБОР СУБНОР-а
ЛЕСКОВАЦ

ПРОМОЦИЈА
књиге
"СПОМЕН - ОБЕЛЕЖЈА У ОПШТИНИ ЛЕСКОВАЦ"

аутора
Живана Стојковића
Храниславa Ракића
Верољуба Трајковића

Говоре рецензенти:
др Мирољуб Васић и
мр Иван Бецић

петак, 02. фебруар 2007.
у 12 часова
Сала Народног музеја
Позивамо Вас да присуствујете

Поводом 75. година оружаног устанка 1941. против фашистичког окупатора у Србији

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац организује

СВЕЧАНОСТ
У ИМЕ СЛОБОДЕ И ДОСТОЈАНСТВА

ПРОГРАМ

***Поздравна реч представника града,**

***Поздравна реч генерала Видосава Ковачевића, заменика председника Републичког одбора СУБНОР-а Србија**

Говоре:

***Генерал БРАНИСЛАВ ПОПОВИЋ, потпредседник Републичког одбора СУБНОР-а Србије:**

"75. година устанка у Србији"

***Професор ХРАНИСЛАВ РАКИЋ, председник Градског одбора СУБНОР-а Лесковац:**

"Југ Србије у борби против фашизма"

***Наступа хор "НЕВЕМ"**

***Рецитују глумци Народног позоришта Лесковац**

Поводом
полагања заклетве војника
генерације "март 2009."
у име свих припадника јединице и моје лично

позивам Вас

да Вашим присуством увеличате обу свечаност
која ће се реализовати
дана 21.03.2009. са почетком у 10:30 сати
у касарни "Војвода Петар Бојовић" Лесковац.

Командант
пуковник
Мијодраг Буровић

ЛЕСКОВАЧКИ
КУЛТУРНИ
ЦЕНТАР

ОРГАНИЗУЈЕ

ПРОМОЦИЈУ

КЊИГЕ

"БОРБА ЗА ИСТОРИЈСКУ ИСТИНУ"

АУТОРА

ХРАНИСЛАВА РАКИЋА

Говоре:

Слађана Младеновић

Проф. др Живан Стојковић

Мр. Мирослав Здравковић

Аутор

Четвртак
4. април 2013.
18ʰ

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац

Поводом 70 година ослобођења од фашизма

одржаће се

ТРИБИНА

15.X. 2014. у 12ʰ.

11.X.2014.

Председник

Окружни одбор СУБНОР-а
Јабланичког округа,
Градски одбор СУБНОР-а
Лесковац и
Покрет социјалиста
Лесковац

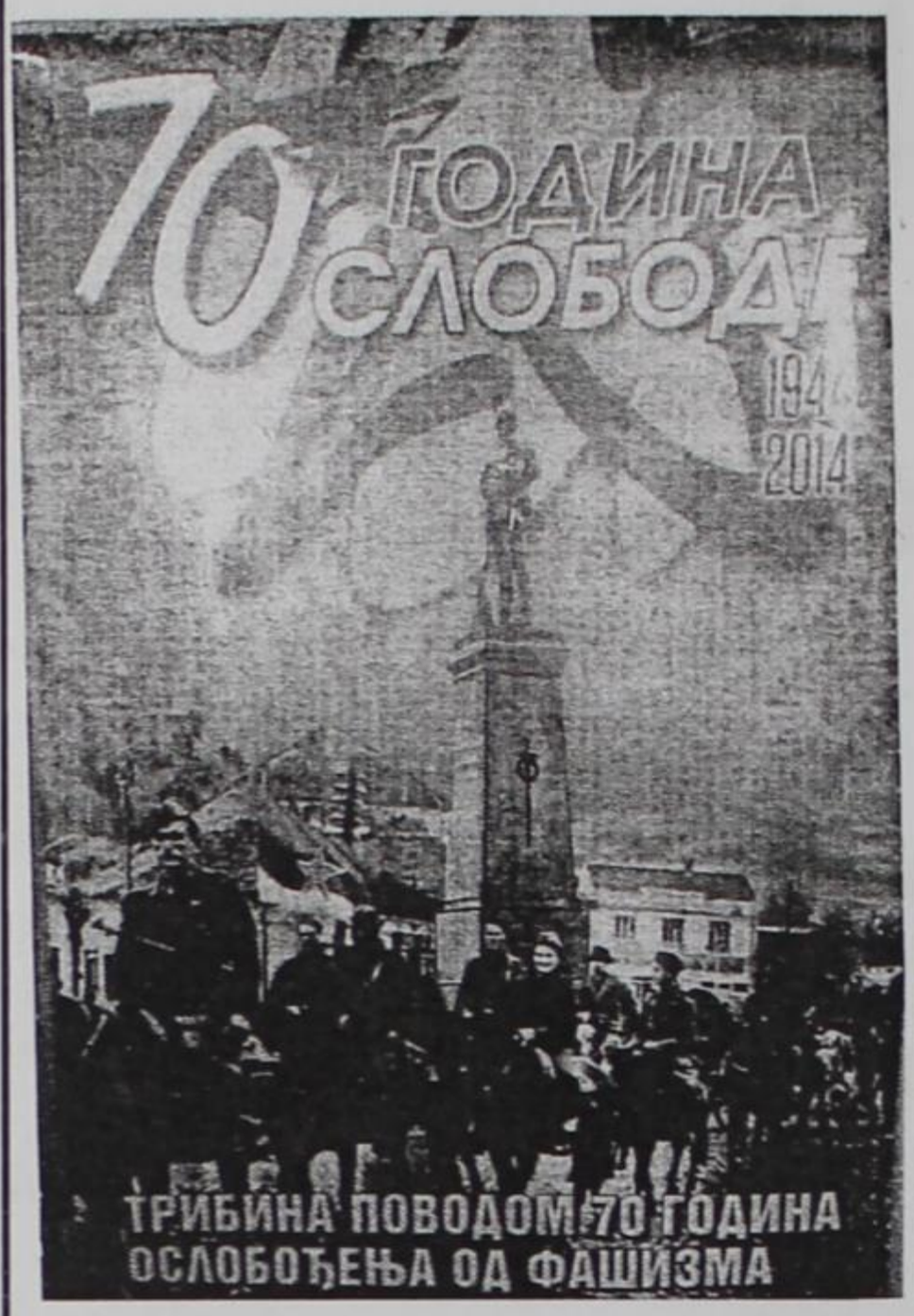
поводом 70 година
ослобођења од фашизма
организује

ТРИБИНУ

ИЗАЗОВИ ИСТОРИЈЕ

Говоре:
-Представник града
-Хранислав Ракић
-др Иван Бецић
-мр Мирослав Здравковић

САЛА СКУПШТИНЕ ГРАДА
Лесковца
25.маја 2015. у 19 часова

ПРОГРАМ

11.30 Црква Оџаклија
ПОМЕН ЖРТВАМА НАТО АГРЕСИЈЕ

12.44 Сала Дома пензионера
ПРОТЕСТ И БУНТ
- Протестно писмо
међународној заједници

- ПРКОСНА ПЕСМА – Д. Ерић
казује Благоје Ивановић

- НАТО АГРЕСИЈА КАО ВИД
НАСИЉА НАД СРЈ
пуковник Златко Пешић

- Захтев локалној самоуправи за
подизање споменика
жртвама НАТО агресије

ЗА ИСТИНУ И ПАМЋЕЊЕ

Општинска организација СУБНОР-а
Савез потомака ратника 1912 – 1920.
Удружење војних пензионера
Савез резервних војних старешина

П О З И В Н И Ц А

У уторак, 25. марта 2014. године у просторијама Градског одбор СУБНОР-а Лесковац, у 12 часов одржаће се

СВЕЧАНА СЕДНИЦА Градског одбор СУБНОР-а Лесковац, Војводе Мишић бр. 2, на којој ће бити подељен награде учесницима осмог разред основних школа градске општин Лесковац на основу конкурса

"Коста у мом сећању", расписан поводом 120. година његовог рођењ

Биће нам част да присуствујете

Председник градског одбор

(Хранислав Ракић)

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац

Поводом књиге Златно доба Лесковца 1918-1941. аутора Звонимира Шимунца, Мире Наношевић и Верољуба Трајковића молимо Вас да присуствујете

ПРОМОЦИЈИ

књиге

Наличје "златног доба" Лесковца 1918-1941

аутора Храниславa Ракића

Говоре:
Проф. др Драгомир Радовановић
Живојин Стефановић
и аутор

Четвртак, 15. октобар 2015.
у 18.00 h.

ЛЕСКОВАЧКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР

Поводом 75. година оружаног
устанка 1941. против фашистичког
окупатора у Србији

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац
организује

СВЕЧАНОСТ
У ИМЕ СЛОБОДЕ И ДОСТОЈАНСТВА

ПРОГРАМ

*Поздравна реч представника града,

*Поздравна реч генерала Видосава Ковачевића,
заменика председника Републичког
одбора СУБНОР-а Србија

Говоре:

*Генерал БРАНИСЛАВ ПОПОВИЋ, потпредседник
Републичког одбора СУБНОР-а Србије:
"75. година устанка у Србији"

*Професор ХРАНИСЛАВ РАКИЋ, председник
Градског одбора СУБНОР-а Лесковац:
"Југ Србије у борби против фашизма"

*Наступа хор "НЕВЕН"

*Рецитују глумци Народног позоришта
Лесковац

Сала Народног музеја
22. јун 2016. године у 12 сати

Градски одбор СУБНОР-а
Лесковац

Поводом 70. година од
доношења Устава
Народне Републике Србије
организује

ТРИБИНУ

Говори:
проф. др Томислав Илић
«Устав Републике Србије
17. јануар 1947.»

Водитељ:
Слађана Младеновић

Дискусија

Лесковачки културни центар

17. јануар 2017.
11 часова

Градски одбор Покрета социјалиста и Градски одбор СУБНОР-а Лесковца
Организују Изложбу и Трибину 1917-2017
поводом сто година од почетка Октобарске револуције у Русији
Народни музеј, 7.новембар 2017.у11часова

СТО ГОДИНА ОКТОБАРСКЕ РЕВОЛУЦИЈЕ

На трибини говоре:
проф. Марија Миловановић, историчар Никола Илић, историчар Хранислав Ракић,
проф.др Иван Бецић и мр.Мирослав Здравковић.

Медијатор: проф. др *Живан Стојковић*

председник Организационог одбора
Божидар Вучковић

Поводом 75. година оружаног устанка 1941. против фашистичког окупатора у Србији

Градски одбор СУБНОР-а Лесковац организује

СВЕЧАНОСТ
У ИМЕ СЛОБОДЕ И ДОСТОЈАНСТВА

ПРОГРАМ

***Поздравна реч представника града,**

***Поздравна реч генерала Видосава Ковачевића, заменика председника Републичког одбора СУБНОР-а Србија**

Говоре:

***Генерал БРАНИСЛАВ ПОПОВИЋ, потпредседник Републичког одбора СУБНОР-а Србије:**

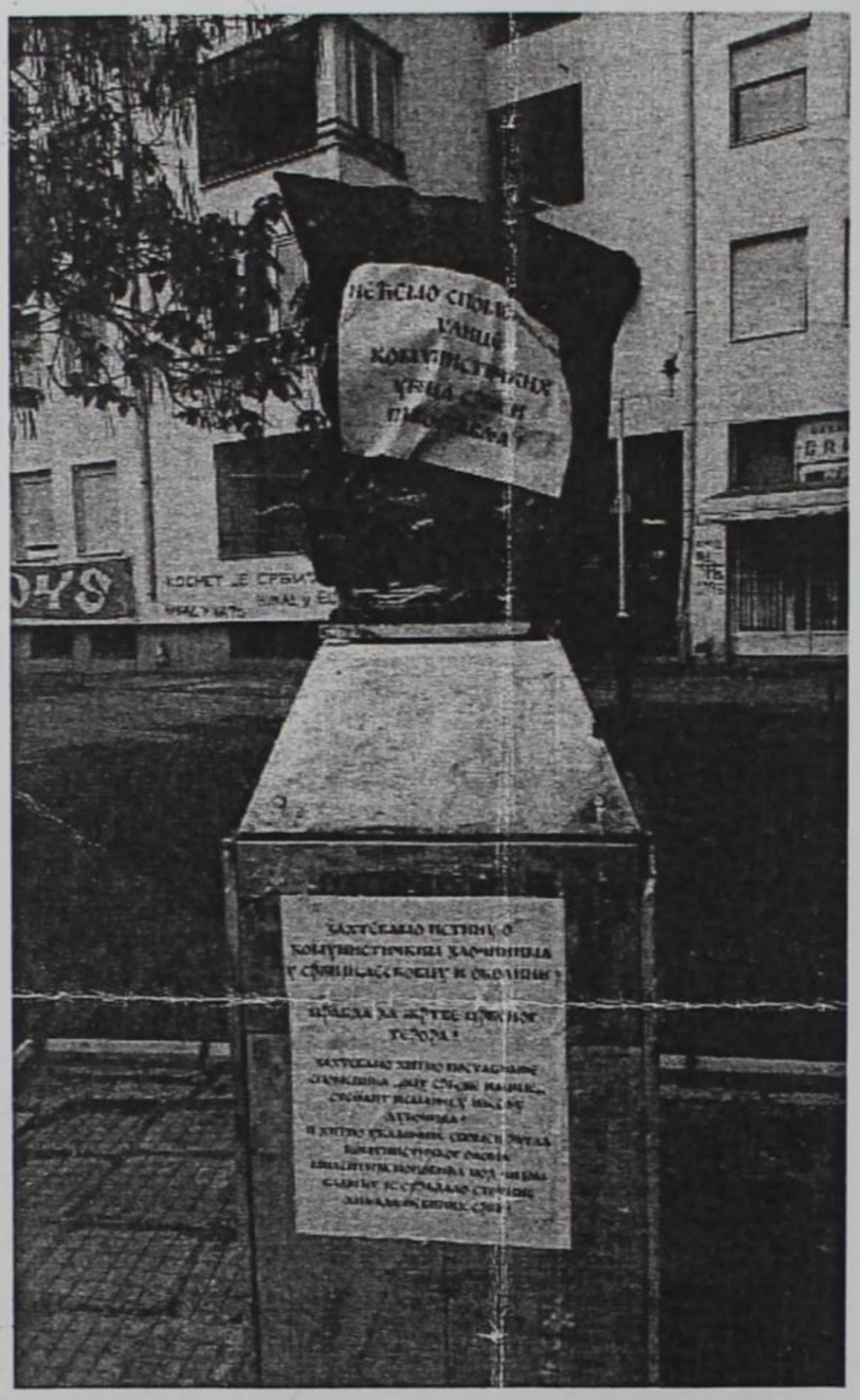
"75. година устанка у Србији"

***Професор ХРАНИСЛАВ РАКИЋ, председник Градског одбора СУБНОР-а Лесковац:**

"Југ Србије у борби против фашизма"

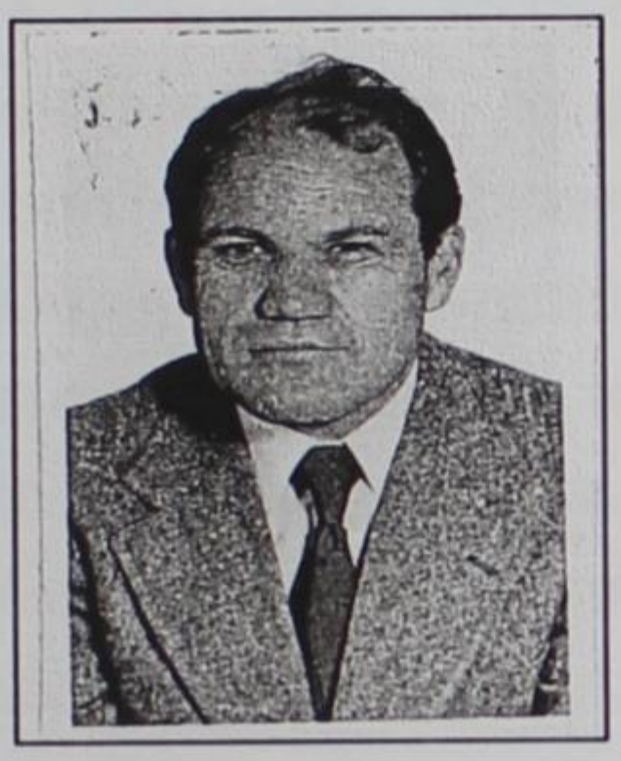
***Наступа хор "НЕВЕН"**

***Рецитују глумци Народног позоришта Лесковац**

ГРАДСКИ ОДБОР СУБНОР-а ЛЕСКОВАЦ

Хранислав Ракић

Председник

Златомир Пешић

Секретар

ОКРУЖНИ ОДБОР СУБНОР-а ЈАБЛАНИЧКОГ ОКРУГА

Мр Мирослав Здравковић

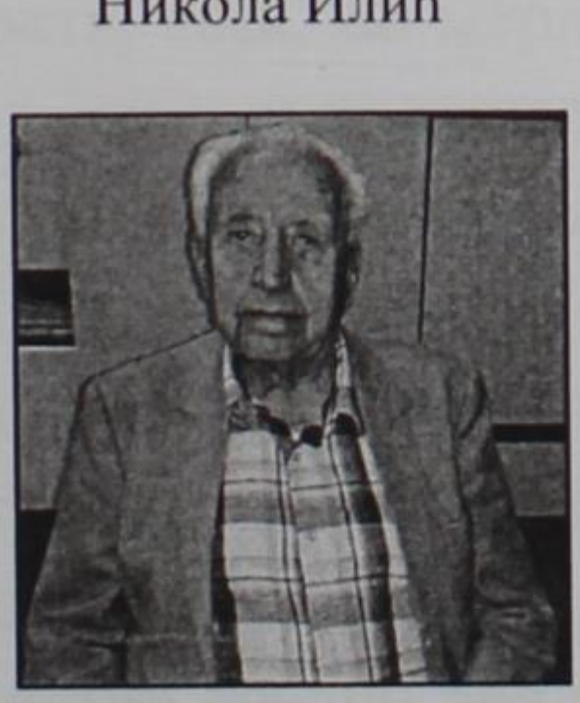
Председник

Проф. др Драгомир Радовановић

Секретар

Никола Илић

Потпредседник

Проф. др Живан Стојковић

Потпредседник

ПОГОВОР

Сама чињеница да Савез бораца Народноослободилачког рата 1941-1945. године постоји седамдесет година довољна је гаранција да се ради о Организацији која је снагом свог ауторитета, садржином рада, идеолошким опредељењем, слободарском прошлошћу, друштвеном и историјском улогом обележила један од најзначајнјих периода у историји српског народа у новије време. То је Организација која баштини све што је био патриотски набој за жртвовање живота у име правде, слободе и независности, за очување достојанства српског народа и уз поштовање свих оних који су ратовали за Србију и у ранијем периоду. За чланове СУБНОР-а, њихове следбенике и поштоваоце нема већег признања од опредељења да буду носиоци престижног означења као антифашисти, поносни на то да су били на правој страни у Другом светском рату за разлику од оних који се упињу да се са њима изједначе и да прикрију своју срамну улогу сарадника окупатора у сопственој земљи.

Историја то не прашта и не престаје да буде учитељица живота за све будуће генерације. По ко зна који пут треба поновити да је Република Србија једина земља у Европи која је изједначила борце за слободу отаџбине са сарадницима окупатора срамним Законом, који жели да нам умањи ореол победника над фашистичким освајачима. А оно, пак, што је историјски нонсенс су упорни покушаји да се Србија, опет једнина у Европи, означи као земља са два антифашистичка покрета, који, по мерилима нових тумача историје, морају бити подједнако заслужни за ослообађање земље у Другом светском рату. А да пад у понор заблуде и срамоте буде већи на делу је процес, опет једини у Европи, рехабилитације оних који су били сарадници окупатора и чинили злочине против свог народа. То прогресивни део српског народа није заслужио, нити његови преци који су, на пример, у Првом светском рату исказали херојство вредно дивљења и поштовања Савезника и сопственог народа. Такве традиције слободарства основни су путокази за

рад и улогу СУБНОР-а у ових седамдесет година. Доказивање да су издајице земље, сардници окупатора, подједнако заслужни за њену слободу више је него увреда, више је него ударац на историјску истину. То је, нажалост, само једна страна малигних намера да се замагли или потпуно прикрије права намера креатора новог светског поретка, који мора да поништи све што је стварано у социјалистичком друштвемом систему, као најважнијој тековини Народноослободилачког рата и социјалистичке револуције. И то је учињено на бруталан начин, насилно, на улици, под снажним страним утицајем, уз паљење и дивљање, без изјашњавања народа као носиоца суверенитета у свакој држави, ако је демократска. Тако је на сраман начин ликвидиран социјалистички друштвени систем, преко ноћи, бескрупулозно и почео је да се намеће стари капиталистички друштвени поредак, чије поновно увођење је означено као транзиција, а чак ни у највишим законским актима још није крштен правим именом- капитализам у свом најгрубљем облику.

Тако је Србије постала пример земље у којој се, први пут у њеној историји, враћа стари друштвени систем, без револуционарних промена, односно путем релативно мирне контрареволуције, означене као петоктобарска 2000. године.

Циљ је био јасан. Треба срушити све што је велика тековина ослободилачког рата, све што има социјалистички предзнак, доказати да је то велики историјски промашај и потпуно покопати неколико генерација српског народа, које су у том систему живеле, а међу њима и оне који су положили своје животе и оне који су невиђеном енергијом градиле тај нови прогресивнији друштвени систем, где је радничка класа имала своју личну карту и велику улогу. И нарвно, једна од Организација, која је морала да буде гурнута на маргине историје је и СУБНОР, без обзира што је био на страни Антифашистичке коалиције против највећег зла у истоји човечанства. Изједначен је са било којим удружењем грађана, избрисан из буџета града, препуштен сам себи и често врло грубо омаловажаван. Е, управо је то прави мотив да се огласимо и овом трећом књигом, којом обележавамо седму деценију

његовог постојања и успешног и достојанственог рада. А његово реаговање на покушаје бескрупулозног фалсификовања историје, понижавање и гажење заслуга бораца НОР-а, њихово маргинализовање, наметање издајничког покрета као равноправног, рехабилитовање и слављење оних које је историја црно обојила, спровођење реституције без икаквих валидних аргумената, оживљавање кокарди и шубара, је више од обавезе у име части и истине и у име будућих генерација српског народа.

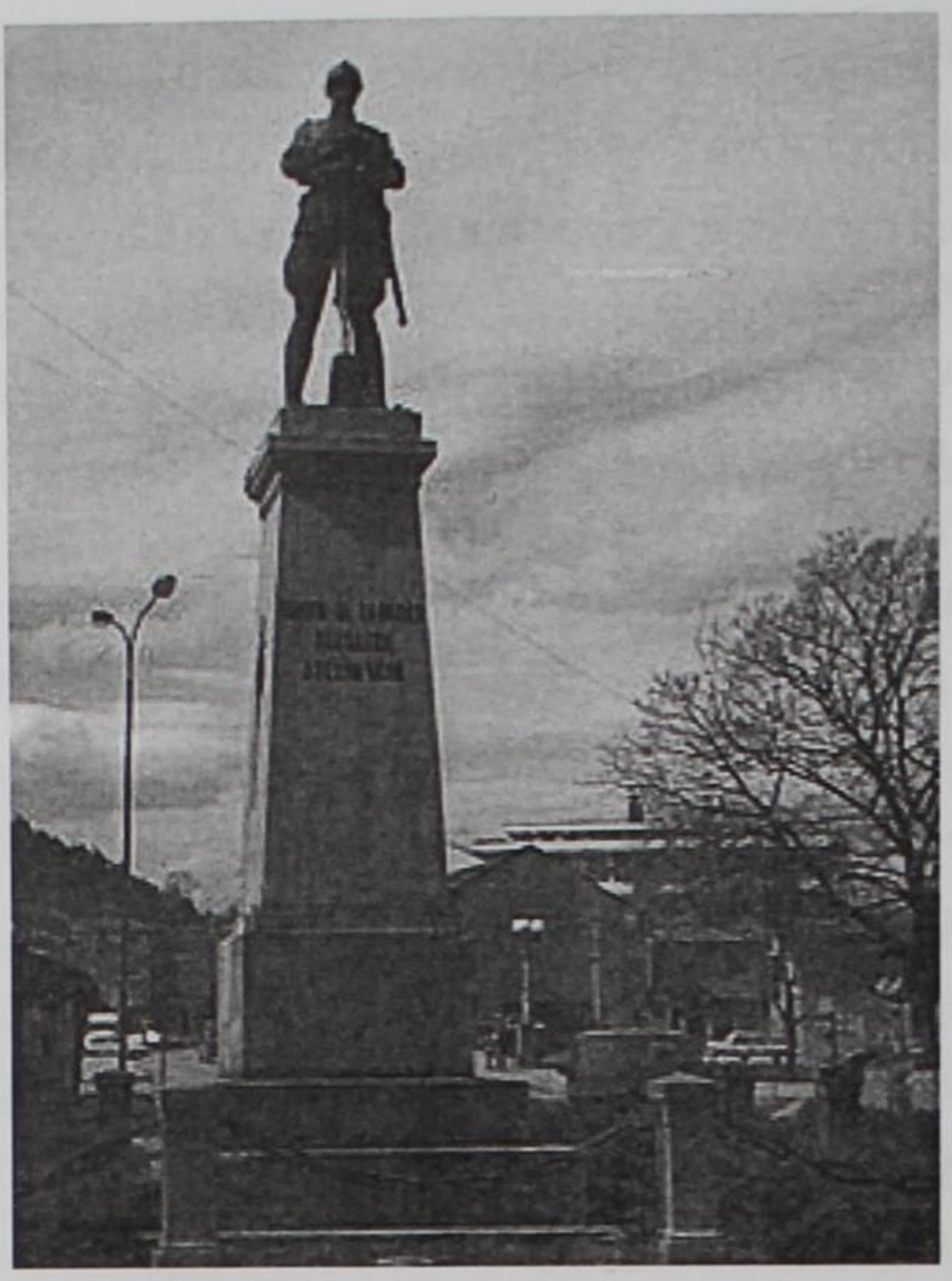
Потребно је по сваку цену потпуно оцрнити партизане, а истовремено донети Закон о изједначавању четника Драгољуба Михаиловића са њима, што је више за неку другу струку него за историју. Па, ако су партизани били такви злочинци који су без суђења убијали српске недужне цивиле, зашто тако „осведочени борци протов окупатора“ желе да се са њима, по сваку цену, изједначе. Шта је са оном четницима, који су по налогу Краља 1944. године, пришли Народносообдилачкој војсци Југославије, јесу ли и они учествовали у наводним злочинма те војске до краја рата, како то наводе „просвећени“ историчари закозване Треће Србије. Да ли је потребно да се осведочени борци за слободу свога народа у Другом светском рату стиде пред својим потомцима и да их накнадно убеђују да су били на правој страни и победници. Ко то има право да уноси невиђену конфузију у тумачењу недавне историјске прошлости српског народа. Можда они, који су морали да напусте земљу после ослобођења, да их не би стигла заслужена казна и који су се борили за Краља и отаџбину, а Србија је, одлуком народа, наставила да живи као Република, први пут у својој историји. Или нови историчари, који су добили задатак, да на свим нивоима, а посебно у уџбеницима историје за основце и средњошколце, уносе фалсификате ревидирају релевантна историјска сазнања. Или можда судови, који рехабилитују осведочене злочинце и деле српски народ. Треба ли се мирити са чињеницом да се у свим јавним наступима историја српског народа завршава са Првим светским ратом, да се ослобођења градова од фашистичког окупатора и његових сарадника означавају само као дани града, без помињања великих подвига осободилачке војске за њихово

ослобађење уз сарадњу са Савезницима, у првом реду Црвеном армијом Совјетског Савеза. У већем делу седмодеценијског постојања Савез бораца НОР-а био је међу водећим снагама друштвено-политичког и економског грађења социјалистичког друштвеног система, као, поред слободе, његове најзначајније тековине. Преко пола века постојала је Република Србија, као социјалистичка земља, коју су градили и некадашњи четници, који су се прикључили партизанима у завршкној години Другог светског рата. Па који се то онда четници желе да изједначе са партизанима? Савез бораца НОР-а може са поносом да говори о својој улози у борби за слободу и изградњу новог друштвеног система. Међутим, у задње две деценије седмодеценијског опстајања и рада био је изложен нападима и покушајима умањивања његове улоге. Но, то га није обесхрабрило, већ је са још већом енергијом наставио да афирмише један од најзначајнијих периода у историјском развоју Србије, да обележава значајне годишњице ослободилачког рата, да се клања пред спомеиницима и спомен обележјима, да показује поштовање према људима, који су положили животе за слободу земље, да се супротставља ураганским налетима маргинализовања и омаловажавања, не само слободарских традиција Другог светског рата, већ и свих ослободилачких ратова Србије. Успешно је сарађивао са свим органзацијама које негују и поштују те традиције и са органима локалне самоуправе у границама њихове заинтерсованости за такве акције. Енергично се супротстављао писаним текстовима свима онима који су без имало скрупула износили неистине и недопустиве оптужбе на рачун бораца за слободу.

Нажалост, на лесковачком подручју најгрубље иступе имала је Српска православна црква преко антихришћанског и антицивилизацијског понашања мати Лидије, старешине манастира Света Богородица у Големој Њиви, коју ни српски патријарх није могао да заустави. А посебан проблем су и јавни наступи свештеника, који дају себи за право да изговарају недопустиве оптужбе на рачун бораца за слободу и комуниста.

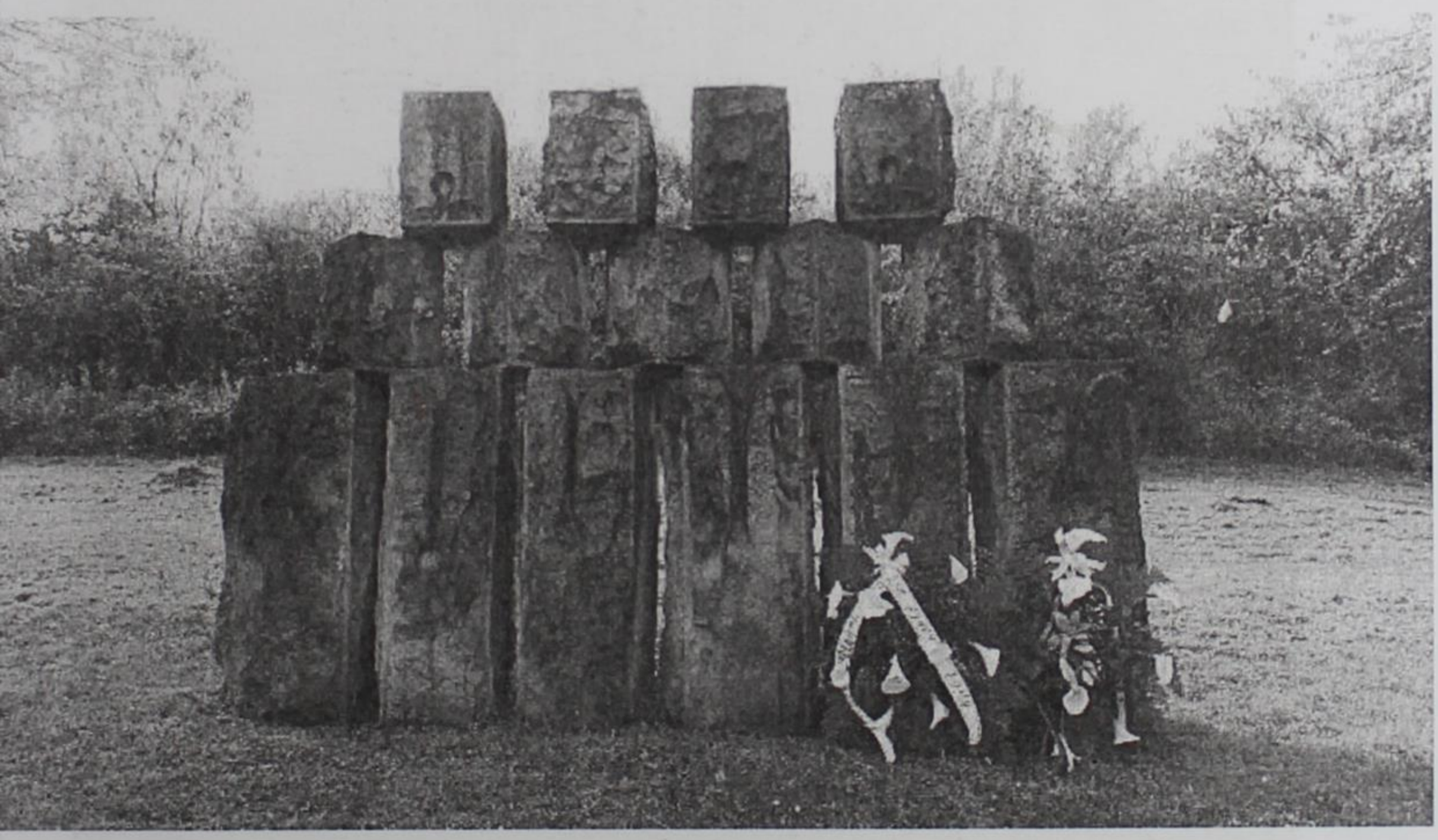
Бићемо задовољни ако заговорници увођења јединственог датума за ветеране свих ослободилачких ратова Србије схвате разилику између оних који су били борци за слободу отаџбине и других, који су били сарадници окупатора, а незамисливим Законом изједначени мимо свих историјских критеријумима, да заједно обележавају дан ветерана и без икакве гриже савести стану у ред славних који нису заслужили.

Ова књига, по нашем скромном мишљењу, требало би да допринесе правилнијем односу, не само према Савезу бораца НОР-а, већ и према свим другим борачким организацијама, које, нажалост, нису уједињене. Да се очува достојнаство бораца за слободу свога народа, али и њихових потомака који морају бити свесни историјске одговорности према уважавању херојства оних који су дали своје живота за слободу. Рађена је на основу архивске грађе Окружног одбора Савеза бораца јабланичког округа и Градског одбора Савеза бораца Лесковца, без напомена, односно навођења сваког докуметна посебно, уз поштовање хронолошког принципа излагања и без намере шире елаборације појединих догађаја. Циљ је био да се прикаже богата активност оних поклоника слободољубља и историјске правде, који се никако не могу сложити са недопустивим историјским фасификатима у име достојанства српског народа, у име правде и истине, у име будућих генерација. Срдачно захваљујемо аутору предговора и рецензенту мр Мирославу Здравковићу, као и другом рецензенту проф. др Драгомиру Радовановићу на корисним сугестијама, Златомиру Пешићу на помоћи у издвајању архивског материјала и фотографија и Градском одбору СУБНОР-а Лесковац на указаном поверњу да будемо аутори ове књиге.

Споменик Палима за отаџбину у Лесковцу

Споменик у Гавриној (Араповој долини)

Споменик у Великој Биљаници

КРАТКА БЕЛЕШКА О АУТОРИМА

ПРОФ. ДР ЖИВАН СТОЈКОВИЋ, рођен у Великом Трњану 1937. године, основну и средњу школу завршио у Лесковцу, Филозофско-историјски факултет-група историја у Скопљу, где је магистрирао 1978. и докторирао 1983. године.

Радни век је почео као средњошколски професор у лесковачкој Гимназији, затим наставио у Скупштини општине Лесковац као потпрдеседник Извршног савета. Оснивач је и први декан Технолошког факултета у Лесковцу у оквиру Унивезитета у Нишу. Наставио је рад у Амбсади Савезне Републике Југославије у Скопљу као први саветник за политичка питања, а радни век окончао на Технолошком факултету 2001. године у звању редовног професора. Аутор је и коаутор преко тридесетак књига из историорафије и социологије, учесник бројних научних скупова и аутор око стотину научних и стручних чланака.

Дугогодишњи је члан Председништва Градског одбора СУБНОР-а Лесковац и потпредседник Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа. Добитник је више друштвених и стручних признања и члан је Српске духовне академије.

ХРАНИСЛАВ РАКИЋ, рођен 1928. године у Печењевцу, где је завршио основну школу, а Гимназију у Лесковцу, Филозофско-историјски факултет у Скопљу- група историја 1955. Као професор радни век је почео у Сијаринској бањи, наставио у лесковачкој Гимназији, а затим био директор Народног музеја у Лесковцу пуне 34 године све до пензионисања и добио звања музејског и педагошког саветника. Учесник је НОР-а и активан друштвено-политички радник. Аутор је и коаутор преко трдесатак књига и великог броја научних и стручних чланака и историјских критика. Покренуо је часопис „Лесковачки зборник“ и његов дугогодишњи уредник.

Добитник је бројних друштвених и стручних пзнања и коаутор једне од најпознатијих музејских поставку у Србији у

лесковачком Народном музеју. Дугогодишњи је председник Градског одбора СУБНОР-а Лесковац. Учесник је великог броја научних скупова са научним и запаженим саопштењима.

ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА

ИЗВОРИ

- Необјављена архивска грађа Окружног одбора СУБНОР-а јабланичког округа
- Необјављена архивска грађа Градског одбора СУБНОР-а Лесковца
- Фотодокументација Градског одбора СУБНОР-а Лесковац

ЛИТЕРАТУРА

- Стојковић др Живан, Хранислав Ракић, „Савез бораца Лесковца 1947-1997“, Лесковац 1997.
- Стојковић, др Живан, Ракић Хранислав, Илић Никола, „Лесковачки крај у време НАТО агресије“, Лесковац 2000. године
- Стојковић др Живан, Ракић Хранислав, „Деценија континуитета 1997-2007“, Лесковац 2007.
- Стојковић др Живан, Ракић Хранислав, Трајковић Верољуб, „Спомен обележја у општини Лесковац“, Лесковац 2007.

ШТАМПА

- „ Нова наша реч“, Лесковац, 2007-2017.
- „ Печат“, недељник, 2007-2017.
- „ Панорама“ 2008 - 2011.
- „Борац“, Гласило Савеза удружења бораца Народноослободилачког рата Србије 1941-1945. и 1992.1999. године“, 2007-2017. година
- „ Млади борац“, вековник српских партизана, јул 2013.
- „ Политика“, 2007-2017.
- „ Вечерње новости“, 2007-2017.
- „ Курир“, 2007-20017.

СКРАЋЕНИЦЕ

КПЈ- Комунистичка партија Југославије
ОК КПЈ - Окружни комитет Комунистичке партије Југославије
ПК КПЈ- Покарјински комитет Комунистичке парије Југославије
МК КПЈ – Месни комитет Комунистичке партије Југославије
СКОЈ- Савез комунистичке омладине Југославије
КПЈ- Комунистичка партија Југославије
НОР- Народноослободилачки рат
НОП- Народноослободилачки покрет
НОВЈ- Народноослободилачка војска Југославије
НОО- Народноослбодилачки одбор
НОВЈ и ПОЈ Народнослободилачка војска и пртизански одреди Југославије
НКОЈ- Национални комитет ослобођења Југославије
СССР- Савез Совјетских Социјалистичких Република
НОБ- Народоослободилачка борба
СРВС- Савез резервних војних старешина
АФЖ- Антифашистички фронт жена
УСАОЈ- Уједињени савез антифашистичке омладине Југославије
ЦК КПЈ- Централни комитет Комунистичке партије Југославије
ЦК СКОЈ- Централни комитет Савеза комунистичке омладине Југославије
ПК СКОЈ- Покрајински комитет Савеза комунистичке омладине Југославије
ЈНА- Југословенска народна армије
ФНРЈ- Федеративна Народна Република Југославија
СФРЈ- Социјалистичка Федеративна Република Југославија

САДРЖАЈ

Континуитет у раду.....18
Промена назива Организације.....47
Еуфорија у налету.....69
Обележавање значајне годишњице.....88
Наставак борбе против рехабилитације и еуфорије.....122
Изборна година.....146
Велики јубилеј и округла годишњица.....199
Седамдесет година слободе.....230
Крај седме деценије рада.....321

Др Живан Стојковић,
Хранислав Ракић

„Седма деценија СУБНОР-а Лесковац 2007-2017.“

Издавач
Градски одбор СУБНОР-а Лесковац

Уредник
Хранислав Ракић

Рецензенти
Мр Мирослав Здравковић
Проф. др Драгомир Радовановић

Лектор
Јасмина Јанаћковић

Компјутерска обрада и прелом
Драгана Стојковић, мастер

Технички уредник и аутор корица
Милан Стојковић

Фотографије
Златомир Пешић

Штампа
Књиговезац СОРУ Лесковац

Тираж
200

393

ОДНА БИБЛИОТЕКА
3 35
СТОЈКОВИЋ Ж.
Седма деценија
300001722
ВЛАСОТИНЦЕ
COBISS